

विद्युत नियमन आयोग

(नेपालको विद्युत क्षेत्रको स्वतन्त्र नियामक निकाय)

सानो गौचरण, काठमाण्डौ, नेपाल

आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रतिवेदन

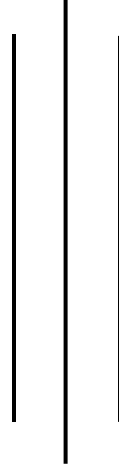
आश्विन, २०७८

ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयसमक्ष पेस गरिएको

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८

(यस प्रतिवेदनमा मिति २०७७ श्रावण १ गते देखि मिति २०७८ आषाढ मसान्तसम्म गरिएका कामकारबाहीहरू तथा भावी कार्ययोजनाहरू समावेश गरिएका छन्)

आश्विन, २०७८

विद्युत नियमन आयोग
सानो गौचरण, काठमाण्डौं

फोन नम्बर: +९७७-०१-४४२२४४२, ४४३९००४, ४४४३३९० फ्याक्स नम्बर: +९७७-०१-४४३२५८२

वेबसाइट: www.erc.gov.np इमेल: info@erc.gov.np

विषयसूची

विद्युत नियमन आयोगका पदाधिकारी.....	७
मन्तव्य	९
कार्यकारी सारांश	१३
१. परिचय: विद्युत नियमन आयोग	१७
१.१ आयोगको प्रारम्भिक व्यावसायिक योजना	१८
१.१.१. प्रथम चरण (पहिलो ३६ महिनाको अवधि)	१८
१.१.२. दोस्रो चरण (३७ औं देखि ६० औं महिनासम्मको अवधि)	१८
१.१.३. तेस्रो चरण (६० औं महिना पश्चात्को अवधि)	१८
१.२ आयोगको कार्यक्षेत्र.....	१९
१.३ आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना.....	२१
१.४ आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण.....	२३
२. नेपालको विद्युत क्षेत्र	२५
२.१. उत्पादन	२५
२.२. प्रसारण	२७
२.३ वितरण	२८
२.४. विद्युत व्यापार	२८
३. आ.व. २०७६/०७७ मा आयोगले गरेका कार्यसम्पादनसम्बन्धी मुख्य उपलब्धिहरू	२९
३.१. नियामकीय उपकरणहरूको तर्जुमा.....	२९
३.१.१. आयोगले जारी गरी लागु गरेका नियामकीय उपकरणहरू	२९
३.१.२. मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेका नियामकीय उपकरणहरू	३१
३.२. प्राथमिक तथा हकप्रद शेयर निष्काशन सम्बन्धमा आयोगबाट पूर्वस्वीकृति प्रदान	३१
३.३. शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्न पूर्वस्वीकृति प्रदान.....	३२
३.४. विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति प्रदान.....	३४
३.५. विद्युत खरिद सम्झौताको संशोधनमा सहमति प्रदान	३५
३.६. आयोजनाको स्वामित्व हस्तान्तरण, प्राप्ति, ग्रहणलगायतमा सहमति प्रदान.....	३८
३.७. अन्य महत्वपूर्ण निर्णयहरू	३८

४. आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरू	३९
४.१. मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी जलविद्युत आयोजनाबाट (१३५ मेगावाट अर्धजलाशययुक्त) उत्पादन हुने विद्युतको खरिद विक्री दर निर्धारणको लागि आयोजना गरिएको सार्वजनिक सुनुवाई.....	३९
४.२. आयोगको कार्यसञ्चालनको दोस्रो वार्षिकोत्सवसम्बन्धी कार्यक्रम	३९
४.३. तालिम कार्यक्रम.....	४०
४.३.१. आयोगका पदाधिकारी, सचिव तथा कर्मचारी सहभागी भएका तालिम तथा कार्यक्रम.....	४०
४.३.२. आयोगका पदाधिकारी, सचिव तथा कर्मचारी सहभागी भएका तालिम तथा कार्यक्रमबाट भएको उपलब्धि	४१
५ आ.व. २०७७/०७८ मा भएको आयोगको आयव्यय.....	४३
५.१. आयोगको कोष.....	४३
५.२. आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगको बजेट तथा खर्चको विवरण.....	४३
५.३. आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रगति विवरण.....	४७
६. आयोगले सामना गर्नुपरेका चुनौती तथा समस्या	४९
६.१. जनशक्तिको व्यवस्थापन.....	४९
६.२. स्रोत साधन	४९
६.३. आयोगको कामकारवाहीको सम्बन्धमा सरोकारवालासँग पहुँच	४९
६.४. दोहोरो कार्यक्षेत्र	५०
६.५. नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारी.....	५०
७. आयोगको आगामी कार्यदिशा	५१
८. सुझाव ५३	
९. निष्कर्ष ५५	
अनुसूची १.१: विद्युत नियमन आयोगको प्रस्तावित सङ्गठनात्मक संरचना	५६
अनुसूची १.२: विद्युत नियमन आयोगको स्वीकृत सङ्गठनात्मक संरचना	५७
अनुसूची १.३: विद्युत नियमन आयोगको सङ्गठनात्मक संरचनाको स्वीकृत दरबन्दी तेरिज	५८
अनुसूची २: नियामकीय उपकरणहरू तथा आयोगको आन्तरिक सञ्चालनसँग सम्बन्धित विनियमावली वा कार्यविधि तर्जुमासम्बन्धी कार्य-तालिका	५९
अनुसूची ३.१: विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४	६१
अनुसूची ३.२: विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५	७४
अनुसूची ३.३: विद्युत सम्बन्धि कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६	८७

अनुसूची ३.४: विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६	९३
अनुसूची ३.५: विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६	११६
अनुसूची ३.६: विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६	१३४
अनुसूची ३.७: विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७	१४२
अनुसूची ४.१: सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट व्यक्त गरिएको शुभकामना	१६१
अनुसूची ४.२: माननीय मन्त्रीज्यूबाट व्यक्त गरिएको शुभकामना	१६२
अनुसूची ४.३ : स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकको संस्था, नेपालबाट प्राप्त शुभकामना	१६३
अनुसूची ५ : आयोगका पदाधिकारीहरु तथा सचिवको वैयक्तिक विवरण	१६४
अनुसूची ६ : केही तस्वीरहरु	१७०

विद्युत नियमन आयोगका पदाधिकारीहरू

दिल्ली बहादुर सिंह

अध्यक्ष

डा. रामप्रसाद धिताल

सदस्य

नियमन तथा सुपरिवेक्षण

रामेश्वरप्रसाद कलवार

सदस्य

प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग

भागिरथी ज्वाली

सदस्य

उपभोक्ता हित संरक्षण

नूतनप्रकाश शर्मा

सचिव

द्रष्टव्य: विद्युत नियमन आयोगका पदाधिकारीहरूको वैयक्तिक विवरण अनुसूची-५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

मन्तव्य

वि.सं. १९६७ मा चन्द्रज्योति विद्युत गृह (५०० कि.वा.) सञ्चालनमा आएसँगै शुरु भएको नेपालको विद्युतीय ऊर्जाको इतिहासको लागि आ.व. २०७७/०७८ एक कोशेढुङ्गाको रूपमा रहनेछ । वि.सं. २०७८ आषाढ २१ गते माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत केन्द्र (४५६ मे.वा.) ले परीक्षण उत्पादन सुरु गरेसँगै विगतमा लामो समयसम्म विद्युतको कमी खेपिरहेको देश नेपाल मौसमी रूपमा मात्रै भए पनि विद्युत निर्यात गर्नसक्ने अवस्थामा पुगेको छ । यद्यपि, विभिन्न कानूनी, प्राविधिक, व्यवस्थापकीय एवम् अन्तरदेशीय समन्वयमा कमीका कारण सिर्जित बाधा व्यवधानले नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा विद्युत बिक्री गर्ने क्षमता पूर्ण रूपमा हासिल गर्न सकेको छैन । विगतमा विद्युत विकासका सम्बन्धमा समयमै दुरगामी एवम् रणनीतिक हिसाबले नीति तर्जुमा गरी कदम चाल्न नसक्दा नेपालले प्रचुर मात्रामा रहि आएको जलस्रोतको फाइदा लामो समयसम्म प्राप्त गर्न नसकेको हो । नेपालमा उत्पादित विद्युत आन्तरिक खपत वा निर्यात कुनै पनि माध्यमबाट राष्ट्रको आर्थिक विकासको संवाहक बनेोस् र नेपालको अथाह जलस्रोतबाट उत्पादित विद्युतको लाभ प्रत्यक्ष रूपमा नेपाली जनताले प्राप्त गरुन् भन्ने सुनिश्चित गर्नतर्फ आयोगलगायत् नेपाल सरकारका नीति केन्द्रित रहनुपर्ने देखिन्छ । यस अर्थमा, पछिल्लो समयमा नेपाली विद्युत क्षेत्रको नियामकको रूपमा गठन भएको विद्युत नियमन आयोगको स्थापना वर्तमानको आवश्यकता मात्र नभई समयसापेक्षसमेत साबित भएको छ ।

विद्युत क्षेत्रको विस्तार, सबलिकरण र सुदृढिकरण बिना राष्ट्रको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि असम्भव रहेको तथ्य निर्विवाद नै छ । यसैलाई मध्यनजर गर्दै, जलस्रोत मार्फत विद्युत उत्पादनको प्रचुर सम्भावना बोकेको नेपालमा विद्युत उत्पादनको समुचित उपयोग एवम् व्यापारमार्फत देशको अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गर्ने नेपाल सरकार एवम् सरोकारवालाहरूको लक्ष्य रही आएको छ । यसै परिप्रेक्ष्यमा विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण र व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित र पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हकहित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालार्ई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त र सुरक्षित बनाउन आवश्यक रहेकोले एउटा स्वशासित एवम् सङ्गठित नियमनकारी संस्थाको रूपमा विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ अन्तर्गत स्थापना भएको विद्युत नियमन आयोगका प्रथम पदाधिकारीहरूको मिति २०७६ वैशाख २५ गते नियुक्ति भएको हो । हाल यस आयोगले विद्युत विकास विभागको भवन, सानो गौचरण, काठमाण्डौबाट आफ्नो सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

आयोगले यस वर्ष आफ्नो कार्य-सम्पादनको दोस्रो वर्ष सफलतापूर्वक पूरा गरेको छ । आवश्यक स्रोत तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन, व्यवसायिक योजनाको तर्जुमा, आफू समक्ष प्राप्त भएका विभिन्न निवेदन, नियमनको मुख्य उपकरणको रूपमा रहेका विभिन्न निर्देशिका र विनियमावली तथा नियमनको ढाँचा तर्जुमा गरी तिनको सफलतापूर्वक कार्यान्वयनसमेत गरेको यस आयोग विद्युत क्षेत्रको नियामकीय निकायको रूपमा स्थापना भएको छोटो समयमा नै नियामकीय दायित्व एवम् जिम्मेवारी वहन गर्ने सन्दर्भमा प्रभावकारी रूपमा प्रस्तुत हुन सफल भएको छ । विद्युत सेवालार्ई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त र सुरक्षित बनाउन आयोगका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरू मन, वचन र कर्मले प्रतिबद्ध रहेका छन् ।

विद्युतसम्बन्धी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति/संस्था, ग्राहक, उपभोक्ता, सरोकारवाला तथा ऊर्जा क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण व्यक्तिहरूले यस आयोगसँग राखेका अपेक्षा तथा भरोसाप्रति आयोग सजग रहँदै आएको छ । आयोगले यस क्षेत्रमा रहेका विद्युत सम्बन्धी सरोकारवालाहरूको नियमनको साथै विद्युत क्षेत्रको समग्र विकास एवम् प्रवर्द्धनका लागि आवश्यकताअनुसारको सहजकर्ताको भूमिकासमेत खेल्नुपर्छ भन्नेमा विश्वास राख्दछ । आफ्नो कार्यसम्पादनको दुई वर्षको यात्रामा यस आयोगले नियमनकारी भूमिका निर्वाह गर्न देहायका विभिन्न आवश्यक विनियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरिसकेको छ :

- विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६
- विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६
- विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६
- विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६
- विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७

यसका अतिरिक्त, (१) विद्युत नियमन आयोग विवाद समाधान विनियमावली, (२) विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक कार्यसञ्चालन विनियमावली, (३) विद्युत नियमन आयोग आर्थिक प्रशासन विनियमावली, (४) विद्युत नियमन आयोगको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीसम्बन्धी कार्यविधि, (५) जलविद्युत आयोजनाको दोस्रो चरणको विद्युत खरिद दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतासम्बन्धी निर्देशिका, (६) विद्युत सेवासम्बन्धी ग्रिड संहिता तथा वितरण संहिता, (७) विद्युत प्रणालीको गुणस्तर तथा सुरक्षासम्बन्धी मापदण्ड, (८) विद्युतसम्बन्धी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति/संस्थाको लेखाप्रणाली तथा लेखा परीक्षण विधिमा एकरूपता ल्याउन आवश्यक मापदण्ड (९) उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी निर्देशिका (१०) विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली जस्ता विभिन्न नियामकीय उपकरण (Regulatory Instruments) हरू तर्जुमा गर्ने कार्यहरूको सुरुवात भइसकेको तथा केही निर्माण क्रममा रहेका छन् ।

यस बाहेक आयोगले विद्युतसम्बन्धी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबाट आयोगसमक्ष पेस गरिएका थुप्रै निवेदनउपर कारवाही पूरा गरिसकेको छ । आयोगले यस आ.व. २०७७/७८ को अन्त्यसम्ममा बाइस वटा कम्पनीको प्राथमिक तथा हकप्रद शेयर निष्काशनको लागि पूर्वस्वीकृति, छपन्न वटा कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्न पूर्वस्वीकृति, अट्टाइस वटा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरी विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति, छपन्न वटा विद्युत खरिद सम्झौताको संसोधनमा सहमति तथा चार वटा कम्पनीको गाभिने/मिल्ने स्वामित्व हस्तान्तरण/प्राप्ति/ग्रहणसम्बन्धी स्वीकृति प्रदान गरेको छ ।

विद्युत उपभोक्ताको उत्पादन, प्रसारण, व्यापार, आपूर्तिको तथा हकहितको सुरक्षाको सुनिश्चितताको सन्दर्भमा विश्वभर अपनाउन थालिएका नवीन अभ्यासहरूलाई नेपाली परिप्रेक्ष्यमा अनुसरण गर्दै सहज, सुरक्षित, गणस्तरीय एवम् विश्वसनीय विद्युतीय ऊर्जाको पहुँच सुनिश्चित गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ । आयोगले नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा सारभूत प्रभाव पार्न सक्ने क्षमता भएकोले विद्युतसम्बन्धी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति/संस्था, ग्राहक, उपभोक्ता, सरोकारवाला तथा ऊर्जा क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण व्यक्तिहरूले यस आयोगसँग राखेका अपेक्षा तथा भरोसाप्रति आयोग सजग रहेको छ । साथै, आगामी दिनहरूमा पनि यसै ऊर्जाकासाथ अघि बढ्दै जानेछ । नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारीको प्रकोपको बावजूद यस आयोग दत्तचित्त भई अघि बढी रहेको छ र यस महामारीले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा पारेको असरलाई समेत मध्यनजर गर्दै आयोगसमक्ष प्राप्त भएका विभिन्न निवेदनउपर कारवाही प्रक्रिया अघि बढाउने गरेको छ ।

यसै गरी, नयाँ ऊर्जाका साथै भविष्यमा South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC), South Asia Forum For Infrastructure Regulation (SAFIR) तथा Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation (BIMSTEC) क्षेत्रमा रहेका विद्युत क्षेत्रका अन्य नियामकीय निकायहरूसँग सहकार्य गरी द्विपक्षीय, त्रिपक्षीय, एवम् बहुपक्षीय विद्युत व्यापार गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरी दश वर्ष भित्र पन्ध्र हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्नमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै राष्ट्रलाई आर्थिक समृद्धितर्फ उन्मुख हुन सघाउनेमा आयोग प्रतिबद्ध रहेको छ ।

गत वर्ष देखि सम्पूर्ण विश्वले नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को महामारीको कारण अपूरणीय भौतिक तथा आर्थिक क्षतिको सामना गर्नुपरेको अवस्थामा नेपाल सरकारले पनि देशभित्र संक्रमण थप फैलिन नदिन विभिन्न कदम चालिरहेको छ । यस विश्वव्यापी महामारीले राष्ट्रको अर्थतन्त्रको साथै विद्युत क्षेत्रमा समेत गम्भीर असर पुऱ्याइरहेको सम्बन्धमा आयोग सचेत रही आएको छ । यस महामारीले पारेको क्षेत्रगत प्रभावलाई सम्बोधन गर्ने किसिमको उपयुक्त नियमनकारी उपाय अपनाई महामारीको समयमा अन्तर्राष्ट्रिय नियामक निकायहरूले अपनाएका उपयुक्त अभ्यास (Best Practice) समेतलाई अनुसरण गर्दै नेपालको विद्युत क्षेत्रमा परेको चुनौती र कठिनाईको सामना गरी आयोग अघि बढ्ने छ भन्नेमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई विश्वास दिलाउन चाहन्छौं ।

आफ्नो दुई वर्षको यात्रामा आयोगले नेपाल सरकारका सम्बन्धित सबै निकाय तथा आफ्ना समस्त सरोकारवालाबाट सहयोग तथा समन्वय प्राप्त गरेको छ । साथै आगामी दिनहरूमा पनि सबैसँग सहकार्य र समन्वय गर्दै दृढता तथा आत्मविश्वासका साथ आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिको लागि अघि बढ्न आयोग उत्साहित छ ।

विद्युत विकास विभागले आयोगको लागि आवश्यक कुल दश वटा कोठा, फर्निचर, कम्प्युटर, प्रिन्टर लगायतका सामग्री तथा केही उपकरण उपलब्ध गराएको छ । विद्युत विकास विभागको यस सहयोग प्रति आयोग कृतज्ञ छ । यस अतिरिक्त, आयोगको नियमनकारी भूमिकालाई सशक्त बनाउन सहयोग प्रदान गर्ने नेपाल सरकार, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था तथा राय, सुझाव, प्रतिक्रिया उपलब्ध गराई महत्वपूर्ण योगदान दिने सम्पूर्ण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति/संस्था, अन्य नियमनकारी निकाय, सरोकारवाला, विषय-विज्ञ, ग्राहक, उपभोक्ता, सञ्चारकर्मी, सर्वसाधारण, आयोगका कर्मचारी तथा पदाधिकारी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा पनि यसै प्रकारले सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा राखेका छौं ।

आयोगले आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा कोषमा प्राप्त गरेको रकम, सञ्चालन गरेका कार्यक्रम, कार्यक्रमको उपलब्धि, कठिनाई, चुनौति, आगामी कार्यदिशा सहित ऐनको दफा ३८ (१) बमोजिम ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयसमक्ष यो प्रतिवेदन पेश गरेको छ ।

दिल्ली बहादुर सिंह

अध्यक्ष

कार्यकारी सारांश

विद्युत नियमन आयोग (यसपछि “आयोग” भनिएको) ले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ (यसपछि “ऐन” भनिएको) को दफा ३८ को उपदफा (१) को प्रावधानबमोजिम नेपाल सरकार ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय (यसपछि “मन्त्रालय” भनिएको) समक्ष आर्थिक वर्ष (यसपछि “आ.व.” भनिएको) २०७७/७८ को वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको छ। यस वार्षिक प्रतिवेदनमा मिति २०७७/०४/०१ देखि मिति २०७८/०३/३१ सम्म आयोगबाट सम्पादन गरिएका कामकारवाहीहरू समावेश गरिएका छन्।

ऐन तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ (यसपछि “नियमावली” भनिएको) मा व्यवस्था गरिए बमोजिम विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताहरूको हकहित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन, विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन यस आयोगको स्थापना भएको हो।

आफ्नो कार्यसञ्चालनको दुई वर्ष पूरा गरेको आयोगले साधन, स्रोत, जनशक्ति र संस्थागत संरचनाको अभावले उब्जाएको विभिन्न चुनौती तथा कठिनाईका बावजुद पनि आ.व. २०७७/०७८ मा थुप्रै प्रगतिशील कदम चाल्दै नेपालको विद्युत क्षेत्रलाई टेवा पुऱ्याउँदै आएको सर्वविदितै छ। आयोगले विश्वका अन्य मुलुकमा अभ्यासरत विद्युतसम्बन्धी नियामकीय निकायहरूको सुरुवातको अवस्थादेखि परिपक्वताको अवस्थासम्म अध्ययन गरी आफ्नो स्थापना कालदेखि सञ्चालनको अवधिलाई तीन चरणमा विभाजन गरी यस्तो प्रारम्भिक व्यावसायिक योजना तयार गरेको छ। उल्लेखित तीन चरणहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- प्रथम चरण (Roll Out Phase): आयोगका प्रथम पदाधिकारीहरू नियुक्त भएपछि ३६ महिनासम्मको अवधि।
- दोस्रो चरण (Stand-Up Phase): आयोगका प्रथम पदाधिकारीहरू नियुक्त भएपछिको ३७ औं देखि ६० औं महिनासम्मको अवधि।
- तेस्रो चरण (Stabilization Phase): ६० औं महिना पछिको अवधि।

ऐनको प्रावधान बमोजिम आयोगमा एक जना अध्यक्षका अतिरिक्त चार जना सदस्य निर्दिष्ट गरिएको भए तापनि एक जना सदस्यले पदबाट राजिनामा दिएको कारण एक सदस्यको पद रिक्त रहेको अवस्था छ। यसैगरी, हाल नेपाल सरकार ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयबाट नौ जना कर्मचारीहरू काजको रूपमा आयोगमा कार्यरत रहेको अवस्था हो। आयोगले आफ्नो सङ्गठन तथा व्यवस्थापन (Organization and Management) सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी सो बमोजिमका कर्मचारीहरूको दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भइसकेको छ भने हाल प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली तर्जुमा गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ।

आयोगले आ.व. २०७७/०७८ मा हासिल गरेका मुख्य उपलब्धिहरू देहायबमोजिम छन्:

१. नियामकीय उपकरण (Regulatory Instrument) को तर्जुमा

आयोगले आ.व. २०७५/०७६ मा विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६ तर्जुमा गरी लागू गरेकोमा आ.व. २०७६/०७७ मा विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६, विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६, विद्युत नियमन

आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ जस्ता नियामकीय उपकरणहरूको तर्जुमा गरी लागु गरेको छ ।

आयोगले आफ्नो आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ कार्यान्वयनमा ल्याइसकेको छ भने विद्युत नियमन आयोगको सञ्चालन तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीसम्बन्धी कार्यविधिको मस्यौदा तयार गरिरहेको छ ।

यसै गरी आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगले विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ तयार गरी लागु गरेको छ ।

यसका अतिरिक्त विद्युतसम्बन्धी कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्कासनको पूर्वस्वीकृति तथा नियमनसम्बन्धी निर्देशिका, विद्युत नियमन आयोग उपभोक्ता हक संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका, विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, विद्युत नियमन आयोग विवाद समाधानसम्बन्धी विनियमावली, विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक कार्यसञ्चालनसम्बन्धी विनियमावली, विद्युत नियमन आयोग आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली, विद्युत नियमन आयोगका कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली, उपभोक्ताको हकहित संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका, अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको प्राविधिक मापदण्डसम्बन्धी निर्देशिका, विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका, प्रसारण दस्तुर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका लगायतका अन्य आवश्यक नियामकीय उपकरणहरूमध्ये केही मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेका छन् ।

२. एकसय मेगावाट भन्दा अधिक क्षमताको मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी जलविद्युत आयोजना (१३५ मे.वा.) बाट उत्पादन हुने विद्युतको खरिद बिक्री दरको निर्धारणको लागि प्राप्त निवेदनउपरको कारबाही

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा यस आयोगसमक्ष पेस गरिएको निवेदनमा मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी हाड्रोपावर कम्पनी प्रा.लि.द्वारा प्रवर्द्धित मनाङ्ग जिल्लामा अवस्थित अर्धजलाशययुक्त (Peaking Run of River) १३५ मेगावाट जडित क्षमताको मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी जलविद्युत आयोजनाबाट उत्पादन हुने विद्युतको खरिद बिक्रीको सम्बन्धमा प्राधिकरण र सो कम्पनीबिच विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति प्रदान गरिदिन आयोगलाई अनुरोध गरिएको थियो ।

प्राधिकरणले यस आयोगसमक्ष पेस गरेको उक्त निवेदनउपर आवश्यक अध्ययन तथा विश्लेषण गर्दै आयोगले मिति २०७७/०९/०९ मा ऐन, नियमावली तथा विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ को व्यवस्था बमोजिम आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवा सुनुवाई (ई-हियरिङ्ग) को आयोजना गरेको थियो । नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)को व्यापक प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै सरोकारवालाबाट लिखित, मौखिक, ई-मेलबाट तथा सूचनाको आधुनिक प्रविधिमाफत राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया लिने व्यवस्था गरिएको हो । यसरी आयोगले विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणको निर्णय गर्ने बखत सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गरेका राय, सुझाव तथा प्रतिक्रियाहरूलाई समेत विचार गरी सो अन्तरिम विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरेको थियो । उक्त आयोजना सम्पन्न भएपश्चात् आयोजनाको अन्तिम लेखापरिक्षण प्रतिवेदनका आधारमा स्वलागानीमा प्रतिफल १७% भित्र रहने गरी अन्तिम दर निर्धारण गर्ने सर्तसहित उक्त आयोजनाको अन्तरिम खरिद बिक्री दर निर्धारण गरिएको हो ।

३. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिबाट प्राप्त निवेदनउपर कारबाही

आयोगले यस आ.व. २०७७/०७८ को अन्त्यसम्ममा चौबिस वटा कम्पनीको प्राथमिक तथा हकप्रद शेयर निष्काशनको लागि पूर्वस्वीकृति, छपन्न वटा कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्न पूर्वस्वीकृति, अट्टाइस वटा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरी विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति, छपन्न वटा विद्युत खरिद सम्झौताको संसोधनमा सहमति तथा चार वटा कम्पनीको गाभिने / मिल्ने / स्वामित्व हस्तान्तरण / प्राप्ति/ ग्रहणसम्बन्धी स्वीकृति प्रदान गरेको छ ।

१. परिचय: विद्युत नियमन आयोग

राष्ट्र विकासको लागि अत्यावश्यक नेपालको विद्युत क्षेत्रलाई नियमन गर्नुका साथै उपलब्ध स्रोतको अधिकतम सदुपयोग गर्नको निम्ति विद्युत क्षेत्रलाई थप प्रभावकारी एवम् सुदृढ बनाउन आवश्यक रहेकोले एउटा स्वशासित र सङ्गठित नियमनकारी संस्थाको रूपमा ऐन तथा नियमावलीले निर्दिष्ट गरेबमोजिम विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिबीच सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हकहित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन, विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन आयोगको स्थापना भएको हो । हाल आयोगको केन्द्रीय कार्यालय सानो गौचरण, काठमाण्डौमा रहेको छ र आयोगले आवश्यकता अनुसार नेपालका अन्य स्थानमा समेत शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने प्रावधान रहेको छ ।

आयोगले आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै नेपालमा विद्युत क्षेत्रको उत्थानको लागि महत्वपूर्ण नियामकीय भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । २०७८ वैशाख महिनाको अन्त्यतिर आफ्नो कार्यसञ्चालनको दोस्रो वर्ष पूरा गरेको आयोगले आ.व. २०७७/०७८ मा पनि थुप्रै प्रगतिशील कदम चाली नेपालको विद्युत क्षेत्रलाई अधि बढाउन महत्वपूर्ण दायित्व वहन गरेको छ । आफ्नो कार्यसम्पादनको क्रममा साधन, स्रोत, जनशक्ति र संस्थागत संरचनाको अभावले उब्जाएको व्यवस्थापकीय पक्षका विभिन्न चुनौतीभन्दा माथी उठेर आयोगले द्रुत गतिमा आफ्नो कार्यसञ्चालन गरिरहेको छ ।

आफ्नो नियमनकारी दायित्वलाई मूर्तरूप दिनको लागि नियामकीय उपकरण अत्यन्त जरूरी हुने भएकोले आयोगले आफूलाई एक योग्य नियामकीय निकाय बनाउन विभिन्न नियामकीय उपकरणहरूको निर्माण गरी सकेको छ । यसका अतिरिक्त, अन्य थुप्रै उपकरणहरू निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको र तिनको शिघ्र कार्यन्वयन गर्न आयोग प्रयत्नशील रहेको छ ।

हालसम्म आयोगले विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६; विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६; विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६; विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६; विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७; विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६; लगायतका विभिन्न आवश्यक विनियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधि तर्जुमा गरी लागू गरिसकेको छ । साथै, ऐन तथा नियमावलीले दिएको अधिकार र कार्यादेशलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न विद्युतसम्बन्धी कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्कासनको पूर्वस्वीकृति तथा नियमनसम्बन्धी निर्देशिका, विवाद समाधानसम्बन्धी विनियमावली, आन्तरिक नियन्त्रणसम्बन्धी विनियमावली, विद्युत नियमन आयोग उपभोक्ता हित संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका, आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली, आन्तरिक कार्यप्रशासनसम्बन्धी विनियमावली लगायतका अन्य विनियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधि तयारी हुने अवस्थामा रहेका छन् ।

आ.व. २०७७/०७८ को अन्त्यसम्ममा आयोगबाट शेयर संरचनाको परिवर्तनको लागि ५६ वटा कम्पनीलाई पूर्वस्वीकृति प्रदान गरिएको, २८ वटा कम्पनीको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरी विद्युत बिक्री सम्झौतामा सहमति प्रदान गरिएको, ५६ वटा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको संशोधनमा सहमति प्रदान गरिएको, २२ वटा कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको सम्बन्धमा पूर्व स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

त्यस्तै ४ वटा कम्पनी गाभिने/मिल्ले /स्वामित्व हस्तान्तरण/ प्राप्ती/ग्रहण सम्बन्धी स्वीकृति प्रदान गरेको छ भने अन्य नियमित कार्यहरूसमेत कुशलतपूर्वक सम्पन्न गर्दै आईरहेको छ ।

आयोगले नेपालको छिमेकी तथा मित्र राष्ट्रका नियामकीय निकाय तथा विभिन्न क्षेत्रीय संगठनहरूसँग समन्वय गरी आफ्नो क्षमता वृद्धि गर्दै अघि बढ्ने योजना बोकेका छ । यसै क्रममा South Asian Association For Regional Cooperation (SAARC) South Asia Forum for Infrastructure Regulation (SAFIR) तथा Bay Of Bengal Initiative For Multi-Sectoral Technical And Economic Cooperation (BIMSTEC) जस्ता यस क्षेत्रमा रहेका नियामक निकायहरूसँग सहकार्य गर्दै द्विपक्षीय, त्रिपक्षीय एवम् बहुपक्षीय विद्युत व्यापार गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरी नेपालको विद्युत उत्पादन क्षमताको उपयोग गर्दै नेपालको आर्थिक समृद्धिमा सघाउँदै अघि बढ्न आयोग प्रतिबद्ध रहेको छ ।

१.१ आयोगको प्रारम्भिक व्यावसायिक योजना

यस प्रतिवेदन बुझाउँदाको समयमा आयोगले आफ्नो कार्य-सञ्चालनको दोस्रो वर्ष पूरा गरी तेस्रो वर्षमा प्रवेश गरेको छ । आयोगको आन्तरिक तयारी र विभिन्न राष्ट्रमा अभ्यासरत रहेका विद्युतसम्बन्धी नियामकीय निकायहरूको सुरुवातको अवस्थादेखि परिपक्वताको अवस्थासम्म अध्ययन गरी यस आयोगको स्थापनाकालदेखि पूर्ण रूपले हुने सञ्चालनको अवस्थालाई देहायबमोजिम तीन चरणमा विभाजन गरी आयोगले प्रारम्भिक व्यावसायिक योजना तयार गरेको छ :

१.१.१. प्रथम चरण (पहिलो ३६ महिनाको अवधि)

आयोगका अध्यक्ष, सदस्य तथा सम्पूर्ण पदाधिकारी नियुक्त भएपछिको पहिलो ३६ महिनाको अवधि कायम रहने प्रथम चरण (Roll Out Phase)मा आयोगले प्रारम्भिक क्रियाकलापको तर्जुमा, सांगठनिक संरचनाको स्वीकृति, कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली, आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली, व्यावसायिक योजना, नियमन ढाँचा (Regulatory Framework) तर्जुमा गर्ने उद्देश्य राखेकोमा सोहीअनुसार आवश्यक व्यावसायिक योजना, विनियमावली तथा निर्देशिकाहरू तर्जुमा गर्ने कार्य अघि बढाउँदै गएको छ । आ.व. २०७७/०७८ को अन्त्यसम्ममा आयोग प्रथम चरणमा रही आफ्नो उत्तरदायित्व बहन गरिरहेको छ ।

१.१.२. दोस्रो चरण (३७ औँ देखि ६०औँ महिनासम्मको अवधि)

यस चरण आयोगका प्रथम पदाधिकारीहरू नियुक्त भएको ३७ औँ देखि ६० औँ महिनासम्म हुनेछ । यस अवधिमा आयोगका लागि आवश्यक प्रमुख नियामकीय उपकरण तर्जुमा हुनुका साथै आवश्यक सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको नियुक्ति गरिने छ र कार्यालय सञ्चालन गर्न केही आवश्यक पूर्वाधारसमेत तयार हुनेछ । साथै, पूर्ण रूपमा नियमनसम्बन्धी कार्यहरू (Regulatory Roles) बहन गरिने छन् ।

१.१.३. तेस्रो चरण (६०औँ महिना पश्चात्को अवधि)

यस तेस्रो चरण (Stabilization Phase) को अवधिमा आयोगले विद्युत बजार सुधार तथा प्रतिस्पर्धा लागु गराउन आवश्यक सम्पूर्ण नियामकीय उपकरणहरू तर्जुमा गर्नेछ । साथै, आन्तरिक क्षमता विकास भई सरकारलाई विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारसम्बन्धी व्यवस्थालाई भरपर्दो र प्रभावकारी बनाउन गर्नु पर्ने नीतिगत सुधारका सम्बन्धमा आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिने क्षमता विकास हुनेछ ।

१.२ आयोगको कार्यक्षेत्र

ऐनले निर्दिष्ट गरे अनुसार यस आयोगको देहायबमोजिमका काम, कर्तव्य तथा अधिकार रहेका छन् :

१.२.१ प्राविधिक व्यवस्थापन गर्ने

विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारसम्बन्धमा नियमन गर्न आयोगले प्राविधिक व्यवस्थापनको लागि देहायका कार्यहरू गर्नेछ :

- (क) विद्युत सेवासम्बन्धी ग्रिड संहिता र वितरण संहिता बनाई कार्यान्वयन तथा त्यसको अनुगमन गर्ने ।
- (ख) विद्युत सेवाको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको स्तर तथा कार्यविधि निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ग) राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीको गुणस्तर तथा सुरक्षास्तर कायम राख्न आवश्यक मापदण्ड बनाई लागु गर्ने ।
- (घ) विद्युत प्रणाली सञ्चालकको दायित्व निर्धारण गरी कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।
- (ङ) विद्युत सेवा बन्द गर्न सक्ने अवस्था, त्यसको आधार र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।
- (च) विद्युत सेवाको आन्तरिक माग तथा आपूर्तिको लागि न्यूनतम लागत विस्तार कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने वा गर्न लगाउने ।

१.२.२ महसुल निर्धारण गर्ने तथा विद्युत खरिद बिक्रीको नियमन गर्ने

आयोगले महसुल निर्धारण गर्ने तथा विद्युत खरिद बिक्रीको नियमन गर्ने सम्बन्धमा देहाय बमोजिमका कार्यहरू गर्नेछ :

- (क) सञ्चालन खर्च, हासकट्टी दर, साँवाव्याजको भुक्तानी, मर्मतसम्भार खर्च, विद्युत संरचनाको निर्माण, पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा शेयर लगानीबापत वार्षिक रूपमा प्राप्त हुने प्रतिफल लगायत विद्युत खरिद सम्भौता समेतलाई विचार गरी विद्युत महसुल दर निर्धारणका सर्त तथा आधार निर्धारण गरी त्यसको आधारमा उपभोक्ताले बुझाउनुपर्ने महसुल निर्धारण गर्ने ।
- (ख) विद्युत खरिद बिक्रीको थोक बजार स्थापना नभएसम्म वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा प्रचलित कानूनबमोजिम नेपाल सरकारले स्थापना गरेको सङ्गठित संस्थाबीच हुने विद्युत खरिद बिक्री दर र प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।
- (ग) उत्पादित विद्युत खरिद बिक्री गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच विद्युत खरिद सम्भौता गर्न सहमति दिने ।
- (घ) विद्युत मूल्यको लागत न्यूनतम बनाउन आवश्यक उपायको पहिचान गरी लागु गराउने ।
- (ङ) प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हिलिङ चार्ज) निर्धारण गर्ने ।
- (च) विशेष परिस्थितिमा विद्युत सेवासँग सम्बन्धित विषयमा निश्चित समयको लागि विद्युत महसुलमा अतिरिक्त महसुल (सरचार्ज) निर्धारण गर्ने ।

१.२.३ प्रतिस्पर्धा कायम गर्ने तथा उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्ने

आयोगले विद्युत बजारमा प्रतिस्पर्धा कायम गर्न तथा उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न देहायका कार्यहरू गर्नेछ :

- (क) उपभोक्ताको हित संरक्षणको लागि आवश्यक उपाय पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने ।

- (ख) विद्युत खरिद बिक्रीको दरमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण कायम गराउने ।
- (ग) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच विद्युत महसुल दरमा प्रतिस्पर्धा गराउन आवश्यक उपायको पहिचान गरी लागु गराउने ।
- (घ) विद्युत महसुल दरमा एकाधिकार (सिन्डिकेट) हुन नपाउने व्यवस्था गर्ने ।
- (ङ) विद्युतको थोक बजार स्थापना, सञ्चालन तथा खरिद बिक्री प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।
- (च) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन (मर्जर), आपसमा मिल्न, एकलै वा आफ्नो सहायक कम्पनीसँग मिली त्यस्तो व्यक्ति रहेको कम्पनीको पचास प्रतिशत वा त्यसभन्दा बढी शेयर खरिद गर्न, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट), प्राप्ति (एक्विजिसन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्नको लागि आवश्यक मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने ।
- (छ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) तथा प्राप्ति (एक्विजिसन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्न सहमति दिने ।
- (ज) विद्युतको व्यापार गर्दा पालना गर्नुपर्ने सर्तहरू तोक्ने तथा त्यसको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने ।
- (झ) प्रसारण लाइनमा रहेको विद्युतको गुणस्तर कायम गराउन समय समयमा जाँच परीक्षण गर्ने वा गराउने ।
- (ञ) विद्युतीय प्रणालीमा खुल्ला पहुँचको व्यवस्था गर्ने ।

१.२.४ सङ्गठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

आयोगले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको सङ्गठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गरी संस्थागत सुशासन कायम गराउन देहायबमोजिमको कार्य गर्नेछ :

- (क) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको कार्यक्षमता मूल्याङ्कनको स्तर तथा आधार निर्धारण गर्ने ।
- (ख) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको काम कारवाहीलाई मर्यादित बनाउन आचारसंहिता तयार गरी लागु गर्ने ।
- (ग) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई विद्युतको बजार प्रवर्द्धन, विस्तार तथा विविधीकरण गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।
- (घ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको आन्तरिक नियन्त्रण, लेखा प्रणाली, लेखापरीक्षण विधिमा एकरूपता कायम गर्न मापदण्ड बनाई लागु गर्ने ।
- (ङ) अनुमतिपत्र प्राप्त सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक समितिका पदाधिकारी तथा अन्य पदाधिकारीले त्यस्तो संस्थालाई जानकारी गराउनुपर्ने विषय निर्धारण गरी त्यसलाई पालना गर्न लगाउने ।
- (च) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको लेखा प्रणालीको आवश्यकताअनुसार आकस्मिक जाँच गर्ने ।
- (छ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको कामकारवाहीमा सुशासन कायम गराउन आवश्यक निर्देशन दिने तथा मापदण्ड जारी गर्ने ।

१.२.५ नीतिगत सुझाव दिने तथा सिफारिस गर्ने

आयोगले विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारसम्बन्धी व्यवस्थालाई भरपर्दो र प्रभावकारी बनाउन गर्नुपर्ने नीतिगत सुधारका सम्बन्धमा आयोगले नेपाल सरकारलाई आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिनेछ ।

१.२.६ जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्ने

आयोगले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको कामकारवाही ऐनको व्यवस्थाबमोजिम भए नभएको सम्बन्धमा देहायबमोजिमको कार्य गर्नेछ :

- (क) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले ऐन, ऐन अन्तर्गत बनेको नियम, विनियम, निर्देशिका वा मापदण्ड तथा प्रचलित अन्य कानून वा अनुमतिपत्र प्रदान गर्दा निर्धारण गरिएका सर्त बमोजिम कार्य गरे नगरेको सम्बन्धमा आयोगले आवश्यक जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्न वा गराउन सक्नेछ ।
- (ख) जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिसँग लेखा, अभिलेख, विवरण आदि माग गर्न वा स्थलगत रूपमा जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्न सकिनेछ ।
- (ग) जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्ने पदाधिकारी वा कर्मचारीले त्यसको प्रतिवेदन तयार गरी आयोगसमक्ष पेस गर्नुपर्ने छ र त्यस्तो प्रतिवेदनको आधारमा आयोगले सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश तथा निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (घ) आदेश तथा निर्देशन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले पालना नगरेमा आयोगले त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई ऐनको दफा १९ बमोजिम जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१.२.७ विवाद समाधान गर्ने

देहायको विषयमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्ने अधिकार आयोगलाई रहेको छ :

- (क) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच उत्पन्न विद्युतसम्बन्धी विवाद,
- (ख) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गरेको कुनै निर्णयमा चित्त नबुझेको वा निजले गरेको कार्यबाट आफूलाई मर्का परेको कुरा उल्लेख गरी त्यस बापतको क्षतिपूर्तिको दाबी गरेको विषय ।

१.३ आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना

स्थापना भएपश्चात् आयोगको सङ्गठन संरचना तयार गर्ने क्रममा अनुसूची-१.१ मा उल्लेख गरिएको सङ्गठनात्मक संरचना प्रस्ताव गरिएको थियो । सो उपर ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालयसँग गरिएको छलफलमा हाललाई कमै संख्यामा दरबन्दी राख्ने र कार्यबोझ बहनासाथ हाल प्रस्ताव गरिएको संख्यामा दरबन्दी थप्ने भन्ने भएको हुनाले तत्कालको लागि अनुसूची-१.२ बमोजिमको परिमार्जित सङ्गठनात्मक संरचना स्वीकृत भएको छ ।

आयोगमा हाल देहायबमोजिमका पदाधिकारी रहेका छन् :

- श्री दिल्ली बहादुर सिंह, अध्यक्ष
- डा. राम प्रसाद धिताल, सदस्य (नियमन तथा सुपरिवेक्षण)
- श्री रामेश्वर प्रसाद कलवार, सदस्य (प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग)
- श्री भागीरथी ज्ञवाली, सदस्य (उपभोक्ता हित संरक्षण)
- श्री नूतन प्रकाश शर्मा, सचिव

ऐनले एक अध्यक्षका अतिरिक्त चार सदस्य निर्दिष्ट गरेकोमा एक सदस्यले आफ्नो पदबाट राजिनामा दिएको हुनाले एक सदस्यको पद रिक्त रहेको अवस्था छ । आयोगले तत्कालको लागि प्रस्ताव गरेको अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार आयोगको देहाय बमोजिमको सङ्गठनात्मक संरचना रहनेछ :

- (क) अध्यक्ष
- (ख) सदस्य
- (ग) सचिव
- (घ) लेखा समिति
- (ङ) नियमन तथा सुपरिवेक्षण विभाग
- (च) महसुल दर तथा आर्थिक विश्लेषण विभाग
- (छ) प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग विभाग
- (ज) अन्य शाखाहरू

आयोगको सङ्गठनात्मक संरचनाको दरबन्दी तेरिज अनुसूची- १.३ बमोजिम रहने छ ।

१.३.१ आयोगको लेखा समिति

आयोगको अनुपालकको रूपमा एक लेखा समिति रहने छ । उक्त समितिले आम्दानी र खर्च आयोगको नीति, नियम, उद्देश्य तथा कार्ययोजना अनुरूप स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र राख्न तथा लेखा प्रणालीलाई नियमित र व्यवस्थित गर्न भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

१.३.२ नियमन तथा सुपरिवेक्षण विभाग

यस विभागमा नियमन तथा सुपरिवेक्षण र बाह्य सम्बन्ध शाखा रहने छ । यस विभागको मुख्य काम तथा कर्तव्य नियमन, सुपरिवेक्षण, योजना, अनुगमन, संस्थागत विकास, सुशासन, विवाद समाधान तथा बाह्य मामिलासम्बन्धी कार्यमा सघाउ पुऱ्याउनेछ ।

१.३.३ महसुल दर तथा आर्थिक विश्लेषण विभाग

यस विभाग अन्तर्गत महसुल दर निर्धारण तथा वित्त विश्लेषण शाखा रहने छ । यस विभागको मुख्य काम महसुल निर्धारणको सन्दर्भमा आयोगलाई सहयोग गर्ने तथा आयोगको खर्च, आय, व्यय आदिको आर्थिक विश्लेषण गर्ने हुनेछ ।

१.३.४ प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग विभाग

यस विभाग अन्तर्गत प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग शाखा रहने छ । यस विभागले प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग विषयमा आयोगलाई सहयोग गर्नेछ ।

१.३.५ अन्य शाखाहरू

उपरोक्त शाखाहरू बाहेक आयोगमा उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा, प्रशासन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा समेत रहने छन् । यी शाखाहरूले उपभोक्ताको हक हितसँग सम्बन्धित विषयमा तथा आयोगको आन्तरिक एवम् आर्थिक प्रशासनको विषयमा आयोगलाई सहयोग गर्ने छन् । आयोगको मातहतमा रहने उपरोक्त विभाग तथा शाखाहरू आयोगको कार्य-सम्पादनको लागि अत्यन्त आवश्यक रहने छन् । नेपाल सरकारबाट

आयोगको सङ्गठनात्मक संरचनाको स्वीकृतिपश्चात् आयोगलाई नवीन ऊर्जाका साथ आफ्नो कार्य अधि बढाउन यस संरचनाले केही हदसम्म मद्दत पुऱ्याउने छ ।

१.४ आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

आयोगले आफ्नो कार्यसञ्चालनको दुई वर्ष पूरा गरिसकेको भए तापनि अबै सीमित जनशक्तिका साथ आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्दै आएको छ । हाल आयोगमा अध्यक्ष र तीन सदस्य गरी जम्मा चार पदाधिकारी र एक जना सचिव रहेका छन् ।

ऐनको दफा ३१ को उपदफा (४) मा आयोगमा कर्मचारी नियुक्ति भई पदपूर्ति नभएसम्मका लागि मन्त्रालयले नेपाल सरकारका कुनै कर्मचारीलाई आयोगमा काम गर्नका लागि निश्चित अवधि तोकौ काजमा खटाउन सक्ने व्यवस्था भएवमोजिम हाल मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायबाट पाँच जना राजपत्राङ्कित अधिकृत तथा चार जना राजपत्र अनङ्कित गरी जम्मा नौ जना कर्मचारीहरू काजको रूपमा आयोगमा कार्यरत रहेको अवस्था छ भने करार सेवामा जम्मा १३ जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । आयोगको स्थायी दरबन्दी अनुसारका सम्पूर्ण रिक्त पदपूर्ति गर्ने आयोगको योजना रहेको छ । आयोगलाई आफ्नो अन्तरिक क्षमता विकास गर्न कर्मचारी तथा जनशक्तिको खाँचो रहेको अवस्थामा कर्मचारीको नियुक्ति, काम, कर्तव्य, अधिकार, योग्यता, पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाको सर्त सहितको कर्मचारीसम्बन्धी विनियमावलीको मस्यौदा अहिले तयारीको अन्तिम अवस्थामा छ । यस बाहेक, आयोग साधन स्रोत तथा जनशक्तिको अभावले अब परिपक्व हुन बाँकी नै रहेको छ । आयोगलाई आवश्यक रहेका कर्मचारी नियुक्त भएर सम्पूर्ण पदपूर्ति भइसकेपश्चात् मात्र आयोगको आन्तरिक क्षमताको विकास हुनेछ । आयोगमा हाल काज तथा करार सेवामा कार्यरत रहेका कर्मचारीको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

काजमा कार्यरत कर्मचारीहरू:

(क) आयोगको सचिवको जिम्मेवारीमा कार्यरत सि.डि.ई.	- १ जना
(ख) सि.डि.ई	- १ जना
(ग) इञ्जिनियर	- २ जना
(घ) शाखा अधिकृत	- १ जना
(ङ) नायब सुब्बा	- २ जना

(१ जना आयोग तर्फ र १ जना आयोग (स्टोर तर्फ) र विद्युत विकास विभाग दुवैतर्फ हेर्ने गरी)

(च) लेखापाल	- १ जना
(छ) खरिदार	- १ जना

करारमा कार्यरत कर्मचारीहरू:

(क) कम्प्युटर अपरेटर	- ५ जना
(ख) हलुका सवारी चालक	- ४ जना
(ग) कार्यालय सहयोगी	- ४ जना

२. नेपालको विद्युत क्षेत्र

२.१. उत्पादन

आ.व. २०७६/०७७ मा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रणालीमा उपलब्ध कुल विद्युतको परिमाणमध्ये प्राधिकरणका आफ्ना आयोजनाहरूबाट उत्पादित विद्युतको परिमाण ३९.०३%, स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गरिएको विद्युतको परिमाण ३८.६४% तथा भारतबाट आयातित विद्युतको परिमाण २२.३४% थियो।^१ त्यस्तै आ.व. २०७७/०७८ मा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रणालीमा उपलब्ध भएको कुल विद्युतको परिमाण मध्ये प्राधिकरणका आफ्ना विद्युत उत्पादन केन्द्रहरूबाट उत्पादन भएको विद्युतको परिमाण ३१.७६%, नेपालभित्रका स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूबाट खरिद गरिएको विद्युतको परिमाण ३६.९२% र भारतबाट खरिद गरिएको विद्युतको परिमाण ३१.३१% थियो।^२

हाल नेपालमा कुल १२२ वटा विद्युत उत्पादन केन्द्रहरू सञ्चालनमा रहेका छन् जसको कुल जडित क्षमता १४४४.९९९ मे.वा. रहेको छ।^३ त्यसमध्ये ६१०.४८४ मे.वा. बराबर कुल क्षमताका २० वटा विद्युत उत्पादन केन्द्रहरू नेपाल विद्युत प्राधिकरणको मातहतमा सञ्चालनमा रहेका छन् भने बाँकी प्राधिकरणका सहायक कम्पनीहरू अथवा निजी क्षेत्रद्वारा विकसित भएका छन्।^४ कुल विद्युत उत्पादन क्षमतामध्ये १,३५७.९६९ मे.वा. जलविद्युतबाट, ५३.४१० मे.वा. डिजेल तथा बहु-इन्धन (मल्टि-फ्युल) बाट तथा २०.९८ मे.वा. सौर्य ऊर्जा मार्फत उत्पादन भएको छ।^५

२०७८ साल आषाढ मसान्तभित्र सञ्चालनमा आएका विद्युत उत्पादन केन्द्रहरूको संख्या तथा क्षमता

क्र.सं.	स्रोत	आयोजनाको संख्या	क्षमता (मे.वा.)
१	१ मे.वा. भन्दा ठूला जलविद्युत आयोजना (जलाशययुक्त, अर्ध-जलाशययुक्त र नदीको बहावमा आधारित)	१००	१,३५७.९६९
२	१ मे.वा. सम्मका जलविद्युत आयोजना	१५	११.२४
३	सौर्य ऊर्जा आयोजना	४	२०.९८
४	थर्मल आयोजना	२	५३.४१
५	वायु, जैविक पिण्ड (Biomass), कोजेनेरेसन आयोजना	१	३
	जम्मा	१२२	१,४४४.९९९

स्रोत: विद्युत विकास विभागको वेबसाइट (२०७८ आश्विन ७ गते)

सञ्चालनमा रहेका आयोजनाहरू बाहेक कुल ८,३७४.४४१ मेगावाट क्षमताका २५५ आयोजनाहरूले हालसम्म विद्युत उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन्, जसको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ :

२०७८ साल आषाढ मसान्तभित्र विद्युत उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका आयोजनाको संख्या तथा क्षमता

१. ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक प्रतिवेदनअनुसार

२. ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक प्रतिवेदनअनुसार

३. विद्युत विकास विभागको वेबसाइटबाट साभार गरिएका (२०७८ आश्विन ७ गते)

४. विद्युत विकास विभागको वेबसाइटबाट साभार गरिएको (२०७८ आश्विन ७ गते)

५. विद्युत विकास विभागको वेबसाइटबाट साभार गरिएको (२०७८ आश्विन ७ गते)

क्र.सं.	स्रोत	आयोजनाको संख्या	क्षमता (मे.वा.)
१	१ मे.वा. सम्मका जलविद्युत आयोजना	२५	१९.६३४
२	१ मे.वा. भन्दा ठूला जलविद्युत आयोजना	२११	७,३५५.८३७
३	लगानी बोर्डअन्तर्गतका जलविद्युत आयोजना	१	९००.००
४	सौर्य ऊर्जा	१६	९२.९७
५	वायु, जैविक पिण्ड (Biomass), डिजेल	-	-
६	कोजेनेरेसन	२	६.००
	जम्मा	२५५	८,३७४.४४१

स्रोत: विद्युत विकास विभागको वेबसाइट (२०७८ आश्विन ७ गते)

सञ्चालनमा रहेका, उत्पादन (निर्माण) अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका तथा आयोजनाको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका आयोजनाहरूको संक्षिप्त विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :

२०७८ साल आषाढ मसान्तभित्र सञ्चालनमा रहेका तथा उत्पादन एवम् सर्वेक्षण अनुमतिपत्र प्राप्त आयोजनाको विवरण

अवस्था	कुल जडित क्षमता (मेगावाट)	कुल संख्या
सञ्चालनमा रहेका	१,४४४.९९९	१२२
उत्पादन/निर्माण अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका	८,३७४.४४१	२५५
सर्वेक्षण अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका	२०,३१५.३९५	२९४

स्रोत: विद्युत विकास विभागको वेबसाइट (२०७८ आश्विन ७ गते)

नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा जलविद्युत आयोजनाहरूको ठुलो योगदान रहिआएको छ, र भावी ऊर्जा क्षेत्रको विस्तार तथा विकासमा पनि जलविद्युत आयोजनाहरूको नै ठुलो भूमिका रहनेमा कुनै शंका छैन । वर्तमान अवस्थामा नेपालमा सञ्चालन र निर्माणका क्रममा रहेका जलविद्युत आयोजनाहरूमध्ये नदीको बहावमा आधारित (Run-of-River) साना जलविद्युत आयोजनाहरूको बाहुल्य रहेको छ, भने यस प्रकृतिका थुप्रै आयोजनाहरू अध्ययनको क्रममा पनि रहेका छन् । नदीको बहावमा आधारित आयोजनाहरूको पूँजीगत आवश्यकता कम हुने र निर्माण तथा व्यवस्थापन पनि जलाशययुक्त (Storage) र अर्धजलाशययुक्त (Peaking Run-of-River) आयोजनाहरूको भन्दा सरल हुने भएकाले यस किसिमका आयोजनाहरूलाई ऊर्जा प्रवर्द्धकहरूले प्राथमिकता दिएका छन् । हाल नेपालमा निर्माण भइरहेका जलविद्युत आयोजनाहरूमध्ये अर्धजलाशययुक्त र जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाहरूको हिस्सा भने कम रहेको छ । विद्युत उत्पादनको सन्दर्भमा जलविद्युतमा आधारित ऊर्जा क्षेत्र भएका राष्ट्रहरूले पूर्ण रूपमा आत्मनिर्भर हुन जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ । यस अनुरूप निकट भविष्यमा नै विद्युत उत्पादनमा पूर्ण रूपमा आत्मनिर्भर हुन नेपालले निकै कसरत गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

वि.सं. २०७५ मा मन्त्रालयले जारी गरेको श्वेतपत्र, २०७५ मा दश वर्ष (आ.व. २०८४/०८५) भित्र उत्पादन हुने विद्युतमध्ये १०,००० मे.वा. नेपालमै आन्तरिक रूपमा खपत गरिने र बाँकी ५,००० मे.वा. विदेशमा निर्यात गरिने प्रक्षेपण गरिएको थियो । उक्त श्वेतपत्रले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्यलाई प्राप्त गर्नको लागि नेपालको ऊर्जा क्षेत्रको विकासलाई तीव्र गतिमा अधि बढाउनु जरुरी छ ।

२.२. प्रसारण

नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार वर्तमान अवस्थामा नेपालको प्रसारण लाइनको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ :

नेपालमा प्रसारण लाइनको वर्तमान अवस्था

प्रसारण लाइन	विद्यमान	निर्माणाधीन
४०० के.भी.	७८.०० सर्किट कि.मि.	५७६.०० सर्किट कि.मि.
२२० के.भी.	३३२.६० सर्किट कि.मि.	५०९.०० सर्किट कि.मि.
१३२ के.भी.	३,१२९.५४ सर्किट कि.मि.	१,४०८.०० सर्किट कि.मि.
६६ के.भी.	५१४.४६ सर्किट कि.मि.	-

स्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रतिवेदन

यसैगरी, नेपालमा प्रसारण सबस्टेसनको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ :

नेपालमा प्रसारण सबस्टेसनको वर्तमान अवस्था

प्रसारण सबस्टेसन	विद्यमान	निर्माणाधीन
४०० के.भी.	९४५.०० एम.भि.ए.	२,७१०.०० एम.भि.ए.
२२० के.भी.	१,१५०.०० एम.भि.ए.	४,३१३.५० एम.भि.ए.
१३२ के.भी.	३,१७६.९० एम.भि.ए.	२,१७६.५० एम.भि.ए.
६६ के.भी.	६३९.०० एम.भि.ए.	-
३३ के.भी.	४९५.४० एम.भि.ए.	-

स्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रतिवेदन

वर्तमानमा विद्युतको प्रसारण सम्बन्धी संरचनाको योजना, निर्माण तथा सञ्चालनको जिम्मेवारी नेपाल विद्युत प्राधिकरण र राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेडले वहन गर्दैआएका छन् । आ.व. २०७७/०७८ मा नेपाल विद्युत प्राधिकरण अन्तर्गत ४०० के.भी. को प्रसारण लाइन ५७६ सर्किट कि.मी., २२० के.भी. को ५०९ सर्किट कि.मी. र १३२ के.भी. को १,४०८ सर्किट कि.मी. प्रसारण लाइन निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेडले पनि मेवा-चाँगे प्रसारण लाइन आयोजना, तमोर-चाँगे प्रसारण लाइन आयोजना, किमाथाङ्गा अरुण-अरुण हब प्रसारण लाइन आयोजना, पश्चिम सेती-दोदोधरा प्रसारण लाइन आयोजना र फुकोट-कर्मदेव प्रसारण लाइन आयोजनाको विकास गरिरहेको छ । यसैगरी, नेपाल विद्युत प्राधिकरणले ४०० के.भी., २२० के.भी. र १३२ के.भी.को प्रसारण सबस्टेसनहरू पनि निर्माण गरिरहेको छ ।

जलविद्युत उत्पादनको व्यापक सम्भावना भएता पनि आवश्यक प्रसारण लाइन तथा सब-स्टेसनको निर्माणमा ढिलाई र सीमित क्षमताका कारणले गर्दा नेपालको जलविद्युत क्षेत्रमा धेरै नकरात्मक प्रभाव पारेको छ । प्रसारण लाइनको सञ्जाल सन्तोषजनक रूपमा विस्तार हुन नसक्दा कतिपय जलविद्युत आयोजनाहरूले आफ्नो विद्युत प्रसारण गर्न नपाएको अवस्था पनि रहेको छ । विगतको तुलनामा प्रसारण लाइनसम्बन्धी संरचनाहरू क्रमिक रूपमा सुदृढ हुँदै गएको भएता पनि प्रसारण लाइनको विस्तार तथा सबस्टेसनको निर्माणको हकमा तत्काल समाधान गरिनुपर्ने मुद्दाहरू यथावतै रहेका छन् । आवश्यक गतिमा प्रसारण लाइन तथा सबस्टेसन निर्माण गर्न उचित विस्तार योजनाको विकास गरीएमा विद्युत उत्पादन तथा प्रसारणमा अड्चन (Bottleneck) को स्थिति सृजना हुने जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ ।

२.३. वितरण

हाल नेपालमा विद्युत वितरण गर्ने अनुमतिपत्र प्राप्त दुईवटा संस्थाहरू रहेका छन् । तीमध्ये नेपाल विद्युत प्राधिकरणले देशव्यापी रूपमा विद्युत वितरण गर्ने अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको छ भने बुटवल पावर कम्पनी लिमिटेडले स्याङ्जा, पाल्पा, प्युठान र अर्घाखाँची जिल्लाका केही स्थानमा विद्युत वितरणका लागि अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको छ ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले देशव्यापी रूपमा विद्युतको वितरणको जिम्मेवारी बहन गर्दै आएको छ । प्राधिकरण नेपालमा विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरणलाई सक्षम, भरपर्दो र सर्वसुलभ गरी विद्युत आपूर्तिको समुचित व्यवस्था गर्न नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा स्थापना भएको संस्था हो । विद्युत वितरणको हैसियतले नेपाल विद्युत प्राधिकरणका हाल सामुदायिक तथा थोक उपभोक्तासमेत गरी कुल ४५ लाख २८ हजार उपभोक्ता रहेका छन् ।^६ त्यसैगरी, बुटवल पावर कम्पनी लिमिटेडले ५८,०९१ ग्राहकहरूलाई आफ्नो वितरण प्रणालीमार्फत विद्युत वितरण गरिरहेको छ ।^७

समग्र राष्ट्रलाई जाज्वल्यमान बनाउने जिम्मेवारी प्राप्त गरेको संस्था नेपाल विद्युत प्राधिकरणले निकट भविष्यमा दुई प्रमुख चुनौतिहरूलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने देखिन्छ: एक, समग्र नेपालभरका बासिन्दाहरूमा ग्रिडको विद्युतको पहुँचमा पुऱ्याउनु र दोस्रो, नेपाल विद्युत प्राधिकरणका हाल रहिआएका उपभोक्तालाई आपूर्ति हुने विद्युतलाई सस्तो, गुणस्तरिय, विश्वसनीय एवम् सुरक्षित बनाउँदै लैजानु । यसका लागि, देशभर सन्तोषजनक वितरण संरचनाको विकास निर्माण गरी उपभोक्ताहरूलाई इच्छा बमोजिम विद्युत खपत गर्न सहज हुने अवस्थाको सृजना गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२.४. विद्युत व्यापार

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले उत्पादन, प्रसारण र वितरणका साथै अन्तरदेशीय विद्युत व्यापारको जिम्मेवारी पनि बहन गर्दै आएको छ । यस भूमिका अन्तर्गत नेपाल विद्युत प्राधिकरणले विद्युत व्यापारलाई बहुआयामिक बनाउनको निम्ति ऊर्जा बैंकिङलाई पनि केही हदसम्म प्रचलनमा ल्याएको छ । नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक प्रतिवेदनअनुसार क्रमशः आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ र २०७७/०७८ मा नेपालले भारतबाट १,७२९ गिगावाट घण्टा र २,८२६ गिगावाट घण्टा विद्युत खरिद गरेको थियो भने १०७ गिगावाट घण्टा र ४४ गिगावाट घण्टा विद्युत भारतलाई बिक्री गरेको थियो ।

देशभित्र तथा बाहिर विद्युत व्यापार प्रयोजनको लागि नेपाल विद्युत व्यापार कम्पनी लिमिटेड (Nepal Power Trading Company Limited) को ई.सं. २०१७ मा स्थापना भएतापनि केही कानूनी तथा पूर्वाधारसम्बन्धी अपर्याप्तताको कारण हाल यस कम्पनी नेपाल विद्युत प्राधिकरणको योजना, अनुगमन तथा सूचना प्रविधि निर्देशनालयअन्तर्गतको विद्युत व्यापार विभागबाट सञ्चालित छ । वि.सं. २०७८ श्रावण २४ गते बसेको राष्ट्रिय सभाको बैठकले लामो समयदेखि विचाराधीन अवस्थामा रहेको विद्युत विधेयकलाई पारित गरेको छ । आउँदा दिनहरूमा नयाँ विद्युत ऐन कार्यान्वयन भएमा नेपालमा विद्युत व्यापार सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाहरू सहज र सुशासित हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

^६ ने.वि.प्रा.को आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक प्रतिवेदनअनुसार

^७ बुटवल पावर कम्पनी लिमिटेडको आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक प्रतिवेदनअनुसार

३. आ.व. २०७६/०७७ मा आयोगले गरेका कार्यसम्पादनसम्बन्धी मुख्य उपलब्धिहरू

हालसालै मात्र आफ्नो कार्यसञ्चालनको दोस्रो वर्ष पूरा गरेको यस आयोगले गत आर्थिक वर्षमा जनशक्ति, स्रोत, साधन तथा संरचनाको अभाव एवम् विश्वव्यापी महामारी नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) ले नेपालको विद्युत क्षेत्रका साथै आफ्नो कार्यसम्पादनमा पार्दै गरेको असरका बावजुद विद्युतसम्बन्धी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति, वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिका ग्राहक, उपभोक्ता, सरोकारवाला तथा ऊर्जा क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण व्यक्तिहरूको आशा र भरोसाप्रति सजग रहँदै तोकेको जिम्मेवारी बहन गरिरहेको छ । ऐनबमोजिम गठन भएको यस आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना तथा सो बमोजिमका कर्मचारीहरूको दरबन्दी तेरिज नेपाल सरकारबाट मिति २०७७ कार्तिकमा स्विकृत भईसकेको छ । आयोगले आ.व. २०७६/०७७ मा हासिल गरेका मुख्य उपलब्धिहरू देहायबमोजिम रहेका छन् :

३.१. नियामकीय उपकरणहरूको तर्जुमा

विनियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, संहिता आदि जस्ता नियामकीय उपकरणहरूले आयोगलाई कानूनबमोजिम आफूमा निहित गरिएको अधिकार हासिल गरी काम, कर्तव्य तथा जिम्मेवारी बहन गर्न निर्दिष्ट गर्दछन् । यस आयोगले नियामकीय भूमिका निर्वाह गर्दै आ.व. २०७५/०७६ मा एक निर्देशिका जारी गरेको थियो । त्यसैगरी, आ.व. २०७६/०७७ मा विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ लगायत अन्य तीन वटा विनियमावली तथा निर्देशिकाहरू जारी गरेको थियो । साथै, आ.व. २०७७/०७८ मा विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ जारी गरेको छ । साथै, अन्य विभिन्न आवश्यक विनियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू मस्यौदा तयार हुने क्रममा रहेका छन् । आयोगले आफ्नो नियमनकारी भूमिकालाई थप सशक्त बनाउने प्रयोजनका लागि विगतमा जारी गरी लागू गरेका, मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेका तथा भविष्यमा तर्जुमा गरिने नियामकीय उपकरणहरू तथा आयोगको अन्तरिक कार्यसञ्चालनको प्रयोजनका लागि आवश्यक विनियमावली वा कार्यविधिहरूको तालिका अनुसूची-२ मा समावेश गरिएको छ । साथै, आयोगले तर्जुमा गरी लागू गरेका तथा मस्यौदाको तयारीमा रहेका विभिन्न नियामकीय उपकरणहरू देहायबमोजिम रहेका छन् :

३.१.१. आयोगले जारी गरी लागू गरेका नियामकीय उपकरणहरू

३.१.१.१. विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७

(विद्युत नियमन आयोगको मिति २०७७/०५/०१ मा बसेको ७४ औं बैठकबाट स्वीकृत)

विद्युत बजारमा प्रतिस्पर्धा कायम गर्न तथा उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्नको लागि ऐनको दफा १४ को खण्ड (च) र खण्ड (छ) बमोजिमको कार्यलाई स्पष्ट, पारदर्शी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आयोगले यस निर्देशिका तर्जुमा गरेको हो । यस निर्देशिकामा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, ५० प्रतिशतभन्दा बढी शेयरको खरिद गर्न, आयोगनाको संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न वा प्राप्ति/ग्रहण गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । आयोगले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको सहजतालाई मध्यनजर गर्दै मिति २०७७/०५/२९ को ७९ औं बैठकबाट उक्त निर्देशिकामा संसोधन गरी जारी गरेको छ । यस निर्देशिकाको पूर्ण अंश अनुसूची-३.७ मा समावेश गरिएको छ ।

३.१.१.२. विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको मिति २०७६/०६/१५ मा बसेको बैठकबाट स्वीकृत (आ.व. २०७६/०७७ मा लागू भएको)

आयोगद्वारा नियमन गर्नुपर्ने आवश्यक कार्यको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न आयोगले यस विनियमावलीको तर्जुमा गरेको हो । यस विनियमावलीमा विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण गर्ने, विद्युत खरिदकर्ता तथा विद्युत

विक्रीकर्ताबीच हुने विद्युत खरिद सम्झौताउपर सहमति प्रदान गर्ने, विद्युत अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति/संस्थाको शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्ने सम्बन्धी प्रक्रिया तथा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने अन्य व्यवस्थासमेत रहेको छ । आयोगले यस विनियमावलीको कार्यन्वयनको सम्बन्धमा आएका केही जटिलतालाई सम्बोधन गर्ने प्रयोजनका साथ मिति २०७६/११/०५ मा थप स्पष्टीकरणसमेत जारी गरेको छ ।

त्यसैगरी, १० मे.वा. वा सोभन्दा कम जडित क्षमता भएका जलविद्युत आयोजनाको हकमा खोला/नदीमा आएको पानीको कमी आएको कारणले विद्युत उत्पादनमा कमी आएमा विद्युत विक्रीकर्ताले विद्युत खरिदकर्तालाई हर्जाना तिर्नुपर्ने सम्बन्धमा आयोगले मिति २०७७/१२/०९ को ११३ औँ बैठकको निर्णयानुसार निर्देशन जारी गरेको छ । यस विनियमावलीको पूर्ण अंश अनुसूची-३.४ मा समावेश गरिएको छ ।

३.१.१.३. विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको २०७६/०७/२९ गते बसेको ३० औँ बैठकबाट स्वीकृत (आ.व. २०७६/०७७ मा लागु भएको)

ऐनको दफा १३ तथा नियमावलीको नियम ८ र ९ अनुसार विद्युत महसुल निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि यस निर्देशिका तर्जुमा गरिएको हो । यस निर्देशिकामा आयोगसमक्ष बुझाउनुपर्ने उपभोक्ता महसुल निर्धारणको निवेदन तथा उक्त निवेदनउपर आयोगले गर्ने कारवाहीबारे व्यवस्था गरिएको छ । यसैगरी, यस निर्देशिकामा उपभोक्ता महसुल निर्धारणका सिद्धान्त र आधारसमेत उल्लेख गरिएको छ । यस निर्देशिकाको पूर्ण अंश अनुसूची-३.५ मा समावेश गरिएको छ ।

३.१.१.४. विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको २०७६/११/०१ गते बसेको ४१ औँ बैठकबाट स्वीकृत (आ.व. २०७६/०७७ मा लागु भएको)

आयोगले गर्ने सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यलाई सरल, व्यवस्थित तथा एकरूपता कायम गर्न, सरोकारवालाले जानकारी पाउने हक तथा स्वच्छ, निष्पक्ष सुनुवाईको अधिकारलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्न ऐनको दफा २१ तथा नियमावलीको नियम १९ अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने प्रयोजनका लागि यो निर्देशिका तर्जुमा गरेको हो ।

यस निर्देशिकामा सार्वजनिक सुनुवाईको विषय, विधि, प्रक्रिया, व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सुनुवाईको क्रममा सहभागीले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता उल्लेख गरिएको छ । यस निर्देशिकाको पूर्ण अंश अनुसूची-३.६ मा समावेश गरिएको छ ।

३.१.१.५. विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको २०७६/०३/१८ गते बसेको १३ औँ बैठकबाट स्वीकृत (आ.व. २०७५/०७६ मा लागु भएको)

आ.व. २०७५/०७६ को अन्तिम महिनामा आयोगले नियमावलीको नियम ४५ को व्यवस्थाबमोजिम विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारको काम गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त कम्पनी वा संस्थाले सार्वजनिक रूपमा शेयर निष्काशन गर्नुपूर्व यस आयोगबाट स्वीकृत लिनुपर्ने व्यवस्थालाई स्पष्ट, पारदर्शी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न यस निर्देशिका तर्जुमा गरेको हो । यस निर्देशिकाले शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको लागि आयोगसमक्ष निवेदन पेस गर्ने निवेदकको योग्यता, शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको तरिका आदि विषय समावेश गरेको छ । यस निर्देशिकाको पूर्ण अंश अनुसूची-३.३ मा समावेश गरिएको छ ।

३.१.२. मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेका नियामकीय उपकरणहरू

३.१.२.१. विवाद समाधानसम्बन्धी विनियमावली

ऐनको दफा १८ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच उत्पन्न विद्युतसम्बन्धी विवाद र अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गरेको कुनै निर्णयमा चित्त नबुझेको वा निजले गरेको कार्यबाट आफूलाई मर्का परेको व्यहोरा उल्लेख गरी त्यस वापतको क्षतिपूर्ति दाबी गरेको विषयको समाधान प्रक्रिया समावेश गर्ने गरी आयोगले यस विनियमावलीको मस्यौदा तयार गरिरहेको छ ।

३.१.२.२. आन्तरिक कार्यसञ्चालनसम्बन्धी विनियमावली

आयोगले आफ्नो आन्तरिक कार्यसञ्चालनसम्बन्धी विषयमा यस विनियमावलीको मस्यौदा तयार गर्दै छ । यस विनियमावलीले आयोगको कार्य सम्पादनसम्बन्धी व्यवस्था, आयोगद्वारा जारी हुने नियामकीय उपकरणसम्बन्धी व्यवस्था तथा आयोगले गर्ने काम कारवाहीका सामान्य सिद्धान्तहरू आदि जस्ता विषय समेट्ने छ ।

३.१.२.३. आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली

यस विनियमावलीमा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन, आयोगको कोष र यसको सञ्चालन, आयोगको लेखापरीक्षण, भौतिक सम्पत्ति व्यवस्था लिलामसम्बन्धी व्यवस्था, बरबुभारथ, सवारी साधनको व्यवस्था, भ्रमण खर्चसम्बन्धी व्यवस्था, आयोगको आम्दानीबाट गरिने खर्चको व्यवस्था आदि विषय समेटिने छ ।

३.१.२.४. आयोगको अन्य आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित कार्यविधि

उपरोक्त विषयका अतिरिक्त आयोगले आफ्नो आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइसकेको छ भने आयोगको सञ्चालन तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीसम्बन्धी कार्यविधि मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको छ ।

३.१.२.५. उपभोक्ता हित संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका

वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई आपूर्ति गर्ने विद्युतीय ऊर्जाको गुणस्तर तथा विश्वसनीयताको स्तर निर्धारण गर्न एवम् सेवाग्राही अथवा उपभोक्ताले प्राप्त गर्ने सेवा निश्चित अवधिभित्रै प्राप्त गरुन् भनी सुनिश्चित गर्न आयोगद्वारा यस निर्देशिकाको तर्जुमाको प्रक्रिया अघि बढाइएको हो । यस निर्देशिकाले उपभोक्ताले प्राप्त गर्ने आपूर्ति एवम् सेवाको न्यूनतम मापदण्ड तोकी आयोगले समय समयमा निर्धारण गर्ने लक्ष्यहरूको पूर्ति अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गर्नुपर्ने आवश्यकता निर्धारण समेत गर्दछ ।

३.२. प्राथमिक तथा हकप्रद शेयर निष्काशन सम्बन्धमा आयोगबाट पूर्वस्वीकृति प्रदान

विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६ को व्यवस्था बमोजिम आयोगले हालसम्म बाइस वटा कम्पनीको प्राथमिक, हकप्रद र बोनस शेयर निष्काशनको लागि पूर्वस्वीकृति प्रदान गरिएको तथा अन्य दुई कम्पनीको हकप्रद शेयर जारी गर्न सहमति प्रदान गर्न नसकिने निर्णय गरिएको छ । हालसम्म प्राथमिक तथा हकप्रद वा बोनस शेयर निष्काशनको सम्बन्धमा आयोगबाट पूर्वस्वीकृति प्रदान गरिएको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

क्र. सं.	कम्पनीको नाम, ठेगाना	निष्काशनको प्रकार	निर्णय मिति
१.	श्री अरुण भ्याली हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	हकप्रद	
२.	अपी पावर कम्पनी लि.	हकप्रद	२०७७/१०/२६
३.	बलेफी हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७७/११/१२
४.	ग्रिन भेन्चर्स लि.	प्राथमिक	२०७७/११/१२
५.	साम्लिङ पावर कम्पनी लि.	प्राथमिक	२०७७/११/२०
६.	अप्पर सोलु हाइड्रो इलेक्ट्रिक कम्पनी लि.	प्राथमिक	२०७७/११/१२

क्र. सं.	कम्पनीको नाम, ठेगाना	निष्कासनको प्रकार	निर्णय मिति
७.	सुपरमाई हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७७/११/१२
८.	अपर हेवा खोला ज.वि.आ.	प्राथमिक	२०७८/०१/०९
९.	दोदी खोला ज.वि.कम्पनी	प्राथमिक	२०७८/०१/०९
१०.	श्रीस्टार हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७८/०३/०७
११.	रिभर फल्स पावर लि.	प्राथमिक	
१२.	साहश ऊर्जा लि.	प्राथमिक	२०७७/०८/०९
१३.	बुद्ध भुमी नेपाल हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	प्राथमिक	२०७७/०८/११
१४.	सयपत्री हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७७/११/१७
१५.	इष्टर्न हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७७/११/२५
१६.	रसुवागढी हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	प्राथमिक	२०७७/१२/०२
१७.	रिभर फल्स हाइड्रोपावर लि.	प्राथमिक	२०७८/०३/०६
१८.	कुथेली बुखरी स्मल हाइड्रोपावर प्रा.लि.	प्राथमिक	२०७८/०३/२१
१९.	मोलुङ्ग हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	प्राथमिक	२०७८/०३/२१
२०.	बरुण हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	हकप्रद (अनुपात १.१)	
२१.	डादी गुप पावर लि.	हकप्रद (अनुपात १.१)	
२२.	भगवती हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी लि.	बोनस शेयर	२०७७/११/०७
२३.	छयाडदी हाइड्रोपावर लि .	बोनस शेयर	२०७७/११/१२
२४.	छयाडदी हाइड्रोपावर लि .	हकप्रद (अनुपात १०.३)	२०७८/१२/०९

३.३. शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्न पूर्वस्वीकृति प्रदान

ऐन, नियमावली तथा विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६ को व्यवस्थाबमोजिम आयोगले छपन्न वटा कम्पनीलाई शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्ने सम्बन्धमा पूर्वस्वीकृति प्रदान गरेको छ ।

हालसम्म शेयर संरचनाको परिवर्तन गर्न पूर्वस्वीकृति प्रदान गरिएको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

क्र. सं.	कम्पनीको नाम, ठेगाना	निर्णय मिति
१.	सुपर खुदी हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ श्रावण १२
२.	आरतीपावर कम्पनी लि.	२०७७ श्रावण २६
३.	माथिल्लो मैलुङ खोला जलविद्युत लि.	२०७७ भाद्र १८
४.	सानिमा मिडिल तमोर हाइड्रोपावर लि.	२०७७ भाद्र १८
५.	श्वेत गंगा हाइड्रोपावर एण्ड कन्ट्रक्सन लि.	२०७७ भाद्र १८
६.	एशियन हाइड्रोपावर लि.	२०७७ असोज १
७.	युनियन हाइड्रोपावर लि.	२०७७ असोज १
८.	हाइड्रो कनेक्सन प्रा.लि.	२०७७ असोज १

क्र. सं.	कम्पनीको नाम, ठेगाना	निर्णय मिति
९.	सुरी खोला हाइड्रोपावर लि.	२०७७ असोज १
१०.	बलेफी हाइड्रोपावर कम्पनी	२०७७ असोज ८
११.	भ्यामलोङ्गमा हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी प्रा.लि.	२०७७ असोज १५
१२.	सुपरमाई हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ असोज १९
१३.	युनियन मेवा हाइड्रो लि.	२०७७ असोज १९
१४.	दरमखोला हाइड्रो इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ असोज १९
१५.	सालासुङ्गी पावर लि.	२०७७ असोज २९
१६.	तमोर सानिमा इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ कार्तिक २७
१७.	मिजु इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ कार्तिक २७
१८.	नर्थ समिट हाइड्रो प्रा.लि.	२०७७ मंसिर ९
१९.	माथिल्लो त्रिशुली- १ (NWEDC)	२०७७ मंसिर १९
२०.	माण्डु हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ मंसिर २२
२१.	आलम्पु जलविद्युत विकास कम्पनी प्रा.लि.	२०७७ मंसिर २२
२२.	गणेश हिमाल हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ पौष २१
२३.	सुपर हेवा पावर कम्पनी प्रा.लि.	२०७७ पौष २८
२४.	मिडल तमोर हाइड्रोपावर लि.	२०७७ माघ १२
२५.	आरती पावर कम्पनी लि.	२०७७ माघ १५
२६.	सिङ्गटी हाइड्रो इनर्जी लि.	२०७७ माघ २१
२७.	ठुलोखोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ माघ २१
२८.	ह्याप्पी इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ फागुन ३
२९.	भगवती हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी	२०७७ फागुन ७
३०.	युनियन मेवा हाइड्रो लि.	२०७७ फागुन १२
३१.	रेमिट हाइड्रो लि.	२०७७ फागुन १७
३२.	बेनी हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट प्रा.लि.	२०७७ फागुन २०
३३.	सुरि खोला हाइड्रोपावर लि.	२०७७ फागुन २०
३४.	विकास हाइड्रोपावर कम्पनी प्रा. लि.	२०७७ चैत्र २
३५.	पिपुल्स पावर लि.	२०७७ चैत्र २
३६.	भिजन लुम्बिनी ऊर्जा कम्पनी लि.	२०७७ चैत्र २
३७.	ह्याप्पी इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ चैत्र २
३८.	मोलुङ्ग हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	२०७७ चैत्र २
३९.	रिज लाईन इनर्जी प्रा.लि.	२०७७ चैत्र ९
४०.	श्री स्टार हाइड्रोपावर लि.	२०७७ चैत्र ९
४१.	छयाङ्दी हाइड्रोपावर लिमिटेड	२०७७ चैत्र ९
४२.	स्वेत गंगा हाइड्रोपावर एण्ड कन्स्ट्रसन लि.	२०७७ चैत्र १२
४३.	हिमालयन हाइड्रोपावर लि.	२०७८ वैशाख २
४४.	हाइड्रो भिलेज प्रा.लि.	२०७८ जेष्ठ २७

क्र. सं.	कम्पनीको नाम, ठेगाना	निर्णय मिति
४५.	माईखोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७८ आषाढ ७
४६.	बाराही हाइड्रोपावर पब्लिक लि.	२०७८ आषाढ २१
४७.	टक्सार पिखुवा खोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २१
४८.	स्वेत गंगा हाइड्रोपावर एण्ड कन्सट्रक्सन लि.	२०७८ आषाढ २१
४९.	हिमाली हाइड्रो फण्ड प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २१
५०.	बेनी हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २१
५१.	एशीयन हाइड्रोपावर लि.	२०७८ आषाढ २१
५२.	सुर्य होल्डीङ्ग प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २१
५३.	युनाइटेड मेवा खोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २१
५४.	मेवा डेभलपर्स लि.	२०७८ आषाढ २१
५५.	नेपाल वाटर एण्ड इनर्जी डेभलपमेन्ट कम्पनी प्रा.लि.	२०७८ आषाढ ३१
५६.	अन्नपूर्ण पावर कम्पनी प्रा.लि.	२०७८ आषाढ ३१

३.४. विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति प्रदान

आयोगले ऐन, नियमावली तथा विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६ को व्यवस्था बमोजिम हालसम्म निम्न आयोजनाहरूको विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौतामा सहमति प्रदान गरेको छ ।

क्र. सं.	विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताका पक्षहरू	आयोजना	निर्णय मिति
१.	सालासुङ्गी हाइड्रोपावर		२०७७ असोज १९
२.	हाइड्रो कनेक्सन प्रा.लि	.राउजे खोला ज.वि.आ.	२०७७ मंसिर ११
३.	पदमोदय इनर्जी प्रा.लि		२०७७ मंसिर ११
४.	इसुवा ईनर्जी प्रा.लि	इसुवा खोला PRoR cascade	२०७७ मंसिर १९
५.	ग्रिड नेपाल प्रा.लि.	चमेलिया क्षेतिगाढ ज.वि.आ.(८५ मे.वा.)	२०७७ मंसिर २६
६.	गणेश हिमाल हाइड्रोपावर प्रा.लि	आँखु -२ ज.वि.आ.	२०७७ पौष २१
७.	मनाङ्ग मर्स्याङ्दी कम्पनी प्रा.लि.	मनाङ्ग मर्स्याङ्दी ज.वि.आ.(१३५ मे.वा.)	२०७७ माघ ७
८.	बराह मल्टिपावर प्रा.लि.	इर्खुवा खोला“वि” ज .वि .आ.(५५.५२४ मे.वा.)	२०७७ माघ २१
९.	बराह मल्टीपावर प्रा.लि	इर्खुवा खोला “वि” ज.वि.आ.(१५.५२४ मे. वा	२०७७ माघ २६
१०.	भिजन लुम्बिनी ऊर्जा कम्पनी लि. (PPA हस्तान्तरण)	सेती नदी ज.वि.आ.	२०७७ चैत्र ९
११.	भुजुङ्ग हाइड्रोपावर प्रा.लि	माथिल्लो मिदिम ज.वि.आ.	२०७७ फागुन १२
१२.	अप्पर मर्स्याङ्दी हाइड्रोपावर कम्पनी प्रा.लि	माथिल्लो मर्स्याङ्दी ए ज.वि.आ.	२०७७ फागुन १७

क्र. सं.	विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताका पक्षहरू	आयोजना	निर्णय मिति
१३.	सौर्य विद्युत पावर प्रा.लि	ग्रीडमा सौर्य विद्युत आयोजना	२०७७ फागुन २५
१४.	भिजन लुम्बिनी ऊर्जा कम्पनी लि.	सेती नदी ज.वि.आ (२५ मे.वा.)	२०७७ चैत्र ९
१५.	सौर्य विद्युत पावर प्रा.लि.	ग्रीडमा सौर्य विद्युत आयोजना	२०७७ चैत्र ९
१६.	माँ शक्ति इन्जिनियरिङ एण्ड हाइड्रोपावर प्रा.लि(सिल्कपावर लि.मा आयोजना हस्तान्तरयण)	लुजा खोला ज.वि.आ.(२३.५५मे.वा.)	२०७८ आषाढ २१
१७.	सुर्य होल्डीङ प्रा.लि	अपर मोवा खोला ए हाइड्रोपावर	२०७८ आषाढ २१
१८.	युनाइटेड मेवा खोला हाइड्रोपावर प्रा.लि	मेवा खोला ज.वि.आ.(५०मे.वा.)	२०७८ आषाढ २१
१९.	अपर स्याङ्गे हाइड्रोपावर लि.		२०७८ आषाढ २१
२०.	विगव्याण्ड हाइड्रोपावर प्रा.लि.		२०७८ आषाढ २१
२१.	ईसुवा इनर्जी प्रा.लि.	ईसुवा खोला PROR ज.वि.आ	२०७७ पौष ७
२२.	मनाङ्गमस्यादी हाइड्रोपावर लि.	मनाङ्गमस्यादी PROR ज.वि.आ	२०७७ पौष १३
२३.	सौर्य विद्युत प्रा.लि.	सौर्य विद्युत प्रा.लि.	२०७७ फागुन २५
२४.	फस्ट सोलार डेभलपर्स नेपाल प्रा.लि.	फस्ट सोलार डेभलपर्स नेपाल प्रा.लि.	२०७७ चैत्र ९
२५.	स्यापु पावर कम्पनी लि.	स्यापु साना ज.वि.आ.	२०७८ आषाढ ७
२६.	दिपज्योति हाईड्रोपावर प्रा.लि.	खानि खोला साना ज.वि.आ.	२०७८ आषाढ २१
२७.	मेलम्ची हाइड्रोपावर लिमिटेड	रिबल खोला साना जलविद्युत आयोजना (९९८ कि.वा.)	२०७८ आषाढ २१
२८.	दुधकोशी हाइड्रोपावर नेपाल प्रा. लि.	दुधकोशी - २ (जलेश्वर) ज.वि.आ.	२०७८ आषाढ २१

हालसम्म नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट जम्मा अट्टाइस वटा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमतिको लागि प्राप्त निवेदन पेस भएकोमा उपरोक्त तालिकामा उल्लेखित पच्चीस वटा जलविद्युत र तीन वटा सौर्य ऊर्जा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा सम्झौतामा आयोगबाट सहमति प्रदान गरिएको छ ।

३.५. विद्युत खरिद सम्झौताको संशोधनमा सहमति प्रदान

आयोगले विद्युत खरिद सम्झौता र व्यापारिक उत्पादन सुरु गर्नुपर्ने मिति (RCOD) को संशोधनको लागि सहमति प्राप्त गर्ने हेतुले आयोगसमक्ष पेस भएका निवेदनउपर अध्ययन तथा छलफल गरी आ.व. २०७७/०७८ मा देहायका छपन्न वटा विद्युत खरिद सम्झौताको संशोधनमा सहमति प्रदान गरेको छ :

क्र. सं.	विद्युत खरिद बिक्री सम्झौता भएका पक्षहरू	आयोजना	निर्णय मिति
१.	कावेली ईनर्जी प्रा.लि.	कावेली ए जलविद्युत आयोजना (३७.६ मे.वा)	२०७७ श्रावण १२
२.	बलेफी हाइड्रोपावर लि.	बलेफी ए जलविद्युत आयोजना (३६ मे.वा)	२०७७ श्रावण १२
३.	टक्सार पिखुवाखोला	टक्सार पिखुवाखोला ज.वि.आ. (८ मे.वा)	२०७७ श्रावण १२

क्र. सं.	विद्युत खरिद बिक्री सम्भौता भएका पक्षहरू	आयोजना	निर्णय मिति
	हाइड्रोपावर प्रा.लि.		
४.	सैदी पावर कम्पनी प्रा.लि.	सैति खोला साना ज.वि.आ. (९९९ कि.वा)	२०७७ श्रावण १५
५.	मुनलाईट हाइड्रोपावर कम्पनी प्रा.लि.	बलेफी ए जलविद्युत आयोजना (१०.६ मे.वा.)	२०७७ श्रावण २२
६.	सेन्चुरी इनर्जी प्रा.लि.	हडीखोला सुनकोशी ए साना ज.वि.आ -९९७ कि.वा.)	२०७७ श्रावण २६
७.	साशा इन्जिनियरिङ्ग हाइड्रोपावर प्रा.लि.	खानीखोला -दोलखा) ज.वि.आ.(३० मे.वा.)	२०७७ श्रावण २६
८.	मिडिल मोदी हाइड्रोपावर लि.	मध्यमोदी ज.वि.आ (१५१ मे.वा.)	२०७७ भाद्र १५
९.	रावा ईनर्जी डेभलपमेन्ट प्रा.लि.	माथिल्लो रावा खोला साना ज.वि.आ. (२.८ मे.वा.)	२०७७ भाद्र १५
१०.	धौलागिरी सिभिल इलेक्ट्रीकल मेकानीकल इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.	मध्य दरम खोला 'ए' साना ज.वि.आ. (३ मे.वा.)	२०७७ भाद्र १५
११.	धौलागिरी सिभिल इलेक्ट्रीकल मेकानीकल इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.	मध्य दरम खोला 'बि' साना ज.वि.आ. (४.५ मे.वा.)	२०७७ भाद्र १५
१२.	माथिल्लो मैलुङ्ग खोला जलविद्युत लिमिटेड	माथिल्लो मैलुङ्ग खोला ज.वि.आ. (१४.०३)	२०७७ भाद्र १५
१३.	बेनी हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट प्रा.लि.	माथिल्लो सोलु खोला ज.वि.आ.(१८ मे.वा.)	२०७७ भाद्र २५
१४.	मध्य भोटेकोशी जलविद्युत कं.लि.	मध्य भोटेकोशी जलविद्युत आयोजना (१०२ मे.वा.)	२०७७ असोज १
१५.	युनिभर्सल पावर कम्पनी लि.	तल्लो खारे खोला जलविद्युत आयोजना (११ मे.वा.)	२०७७ असोज ५
१६.	सप्ताङ्ग हाइड्रोपावर प्रा.लि.	सप्ताङ्ग खोला साना जलविद्युत आयोजना (२.५ मे.वा.)	२०७७ असोज ५
१७.	सान्जेन जलविद्युत कम्पनी लि.	सान्जेन जलविद्युत आयोजना (४२.२ मे.वा.)	२०७७ असोज ८
१८.	सान्जेन जलविद्युत कम्पनी लि.	सान्जेन जलविद्युत आयोजना (४२.८ मे.वा.)	२०७७ असोज ८
१९.	रसुवागढी हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	रसुवागढी जलविद्युत आयोजना (१११मे.वा.)	२०७७ असोज १५
२०.	हिमालय ऊर्जा विकास कं.लि.	उपल्लो खीमि ज.वि.आ.(१२ मे.वा.)	२०७७ असोज २२
२१.	हिमालय ऊर्जा विकास कं.लि.	अपर II खीमि ज.वि.आ.(७ मे.वा.)	२०७७ असोज २२
२२.	इनर्जी इन्जिनियरिङ्ग लि.	माथिल्लो मैलुङ्ग "ए"ज.वि.आ.(६.४२० मे.वा.)	२०७७ असोज २२
२३.	पिपुल्स हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	सुपर दोर्दी जलविद्युत आयोजना (५४ I.)	२०७७ असोज २२
२४.	माउन्टेन इनर्जी नेपाल लि.	मिष्टी खोला ज.वि.आ.(४२ मे.वा.)	२०७७ असोज २६
२५.	सोलु हाइड्रोपावर प्रा.लि.	तल्लो सोलु ज.वि.आ.(८२ मे.वा.)	२०७७ असोज २६
२६.	मिडिल मोदी हाइड्रोपावर लि.	मोदी ज.वि.आ.(१८ मे.वा.)	२०७७ असोज २६
२७.	पदमोदय इनर्जी प्रा.लि.		२०७७ मंसिर ११
२८.	हाइड्रो कनेक्सन प्रा.लि.	राउने खोला ज.वि.आ.	२०७७ मंसिर ११
२९.	इसुवा इनर्जी प्रा.लि.	इसुवा खोला ज.वि.आ.	२०७७ मंसिर १९
३०.	मुनलाईट हाइड्रोपावर कम्पनी	बलेफी ए ज.वि.आ.	२०७७ मंसिर १९

क्र. सं.	विद्युत खरिद बिक्री सम्झौता भएका पक्षहरू	आयोजना	निर्णय मिति
	प्रा.लि.		
३१.	इसुवा इनर्जी प्रा.लि.	इसुवा खोला ज.वि.आ.	२०७७ पौष ७
३२.	नुम्बुर हिमालय हाइड्रोपावर प्रा.लि.	लिखुखोला "ए"ज.वि.आ (४२.२ मे.वा)	२०७७ फागुन ३
३३.	पान हिमालय इनर्जी प्रा.लि.	लिखु-१ ज.वि.आ.(५१.४ मे.वा)	२०७७ फागुन ३
३४.	ग्लोवल हाइड्रोपावर एशोसियेट प्रा.लि.	लिखु-२ ज.वि.आ.(३३.४ मे.वा)	२०७७ फागुन ३
३५.	दोभान हाइड्रोपावर कम्पनी प्रा.लि.	जुन बेसिखोला वि ज.वि.आ.(५.२मे.वा)	२०७७ फागुन १२
३६.	मेन्डियम हाइड्रोपावर प्रा.लि.	माथिल्लो पिलुवाखोला -२ज.वि.आ.४.२ मे.वा)	२०७७ फागुन १२
३७.	सिंगटी हाइड्रोपावर इनर्जी लि.	सिंगटी खोला ज.वि.आ.(२५ मे.वा.)	२०७७ फागुन १२
३८.	सुरिखोला हाइड्रोपावर लि.	सुरिखोला ज.वि.आ.(६.४ मे.वा.)	२०७७ फागुन १२
३९.	ग्रिन लाइफ इनर्जी प्रा.लि.	खानी खोला-१ ज.वि.आ.(४० मे.वा.)	२०७७ फागुन २०
४०.	माया खोला हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	माया खोला ज.वि.आ.(१४.९ मे.वा.)	२०७७ फागुन २०
४१.	युनिभर्सल पावर कम्पनी लि.	तल्लो तारे खोला ज.वि.आ. (११ मे.वा)	२०७७ फागुन २०
४२.	रिभर फल्स हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट प्रा.लि.	डाउन पिलुवा ज.वि.आ.(९.५ मे.वा.)	२०७७ फागुन २०
४३.	अपर हेवा खोला हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	अपर हेवा खोला साना ज.वि.आ.(८.५ मे.वा.)	२०७७ फागुन २०
४४.	माथिल्लो मैलुङ्ग खोला ज.वि.लि.	माथिल्लो मैलुङ्ग खोला ज.वि.आ.(१४.३ मे.वा.)	२०७७ फागुन २५
४५.	शासा इन्जीनियरिङ हाइड्रोपावर लि.	खानिखोला ज.वि.आ.	२०७७ चैत्र २
४६.	तेह्रथुम पावर कम्पनी लि.	माथिल्लो खोरुङ्गा खोला साना ज.वि.अ.(५०० कि.वा.)	२०७७ चैत्र ९
४७.	सेन्चुरी इनर्जी प्रा.लि.	हाँडी खोला सुनकोशी ए सानाज.वि.आ.	२०७७ चैत्र २२
४८.	यार्मलङ्ग हाइड्रोपावर प्रा.लि.	यार्मलङ्ग खोला ज.वि.आ.(७.२७ मे.वा.)	२०७७ चैत्र २२
४९.	टक्सार पिखुवा खोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.	टक्सार पिखुवा खोला ज.वि.आ.(८ मे.वा.)	२०७७ चैत्र ३०
५०.	स्यार्पु पावर कम्पनी लि.	स्यार्पु साना ज.वि.आ (३.३ मे.वा.)	२०७८ आषाढ ७
५१.	बारहि हाइड्रोपावर पब्लिक लि.	ठेउले खोला ज.वि.आ(१.५मे.वा.)	२०७८ आषाढ ७
५२.	दुधकोशी हाइड्रोपावर नेपाल प्रा.लि.	दुधकोशी -२ ज.वि.आ.(७० मे.वा.)	२०७८ आषाढ २१
५३.	हिमालय ऊर्जा विकास कम्पनी लि.	अपर खिम्टी II ज.वि.आ.(७ मे.वा.)	२०७८ आषाढ २४
५४.	हिमालय ऊर्जा विकास कम्पनी लि.	उपल्लो खिम्टी ज.वि.आ.(१२ मे.वा.)	२०७८ आषाढ २४
५५.	गेलुन खोला हाइड्रोपावर कम्पनी लि.	गेलुन खोला साना ज.वि.आ.(३.२ मे.वा.)	२०७८ आषाढ २४
५६.	भोटेकोशी ज.वि.कम्पनी लि.	मध्य भोटेकोशी ज.वि.आ.(१०२ मे.वा.)	२०७८ आषाढ ३१

३.६. आयोजनाको स्वामित्व हस्तान्तरण, प्राप्ति, ग्रहणलगायतमा सहमति प्रदान

आयोगले स्वामित्व हस्तान्तरण, प्राप्ति, ग्रहण लगायतको निवेदनउपर आ.व. २०७७/०७८ मा चार वटा निर्णय गरेको छ । आ.व. २०७७/०७८ मा आयोजनाको स्वामित्व हस्तान्तरण, प्राप्ति, ग्रहण लगायतमा सहमति प्रदान गरिएको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

क्र. सं.	साविकको प्रवर्द्धक	आयोजना	नयाँ प्रवर्द्धक	निर्णय मिति
१	भिजन लुम्बिनी लिमिटेड	सेतीनदी ज.वि.आ.	भिजन लुम्बिनी ऊर्जा कम्पनी लि.	२०७७ फागुन १२
२	सुरि खोला हाइड्रोपावर लि.र मकर जितुमाया हाइड्रोपावर प्रा. लि. एक आपसमा गाभिने	अप्पर सुरि खोला ज.वि.आ (७ मे.वा.)	मकर जितुमाया हाइड्रोपावर प्रा.लि.	२०७७ चैत्र ३०
३	मन्दाकिनी हाइड्रोपावर प्रा. लि	सार्दि खोला ज.वि.आ.(३.५ मे.वा.)	नेपाल गुर्खा रिसोर्सेज प्रा.लि.	२०७८ आषाढ २४
४	माँ शक्ति इन्जिनियरिंग एण्ड हाइड्रो पावर प्रा.लि.	लुजा खोला ज.वि.आ. (९.२३.५५ मे.वा.)	सिल्क पावर लिमिटेड	२०७८ आषाढ २९

३.७. अन्य महत्वपूर्ण निर्णयहरू

यस आयोगले माथि उल्लेखित नियमित कार्यहरूका अतिरिक्त तपसिलबमोजिमका महत्वपूर्ण निर्णयहरू समेत गरेको छ :

१. संकटग्रस्त जलविद्युत आयोजनाका हकमा न्यून ब्याजदरमा पुर्नकर्जा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक निर्णय गरी नेपाल राष्ट्र बैकसँग समन्वयात्मक ढंगबाट कार्यान्वयन गरिएको छ ।
२. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत ऊर्जा संकट कार्ययोजनामा निर्दिष्ट १० मे.वा. भन्दा कम क्षमताका जलविद्युत आयोजनाका लागि हाइड्रोलोजिकल पेनाल्टी नलगाउने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गरी सो अनुसार विद्युत खरिद विक्री सम्झौतामा संशोधन भई लागु भएको छ ।
३. नेपाल सरकारको दश वर्षभित्र पन्ध्र हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य हासिल गर्न स्वदेशी लगानी प्रवर्द्धन गर्ने तर्फ आन्तरिक पूँजी विकासका लागि एवम् सर्वसाधारण शेयर लगानीकर्ताको हित समेतलाई मध्यनजर गर्दै विद्युतसम्बन्धी कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको पूर्वस्वीकृति तथा नियमनसम्बन्धी निर्देशिका, २०७८ तर्जुमाको अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

४. आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरू

आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगले आफैले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

४.१. मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी जलविद्युत आयोजनाबाट (१३५ मेगावाट अर्धजलाशययुक्त) उत्पादन हुने विद्युतको खरिद बिक्री दर निर्धारणको लागि आयोजना गरिएको सार्वजनिक सुनुवाई

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा यस आयोगसमक्ष पेस गरिएको निवेदनमा मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी हाड्रोपावर कम्पनी प्रा.लि. द्वारा प्रवर्द्धित मनाङ्ग जिल्लामा अवस्थित अर्धजलाशययुक्त (Peaking Run of River) १३५ मेगावाट जडित क्षमताको मनाङ्ग मर्स्याङ्गदी जलविद्युत आयोजनाबाट उत्पादन हुने विद्युतको खरिद बिक्रीको सम्बन्धमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण र सो कम्पनीबीच विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति प्रदान गरिदिन आयोगलाई अनुरोध गरिएको थियो ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले यस आयोगसमक्ष पेस गरेको उक्त निवेदनउपर आवश्यक अध्ययन तथा विश्लेषण गर्दै आयोगले मिति २०७७/०९/०९ मा ऐन, नियमावली तथा विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ को व्यवस्था बमोजिम आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवाईको आयोजना गरेको थियो । सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुअघि आयोगले सम्पूर्ण सरोकारवालालाई जानकारी प्रदान गर्ने प्रयोजनका साथ विभिन्न अनलाइन खबर लगायत राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा समस्त सरोकारवालाहरूको सहभागिताको लागि जानकारी प्रकाशन गरेको थियो ।

नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै ठूलो भेला वा सभा नगर्न नेपाल सरकारले गरेको सूचनालाई अनुसरण गर्दै उपभोक्ता तथा सरोकारवालाबाट लिखित, ई-मेल जस्ता आधुनिक प्रविधिमाफत राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया लिने व्यवस्था गरिएको हो । यसरी आयोगले विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणको निर्णय गर्ने बखत सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गरेका राय, सुझाव तथा प्रतिक्रियाहरूलाई समेत विचार गरी सो आयोजनाको लागि अन्तरिम विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरेको थियो । उक्त आयोजना सम्पन्न भएपश्चात् आयोजनाको अन्तिम लेखापरिक्षण प्रतिवेदनका आधारमा स्वलागानीमा प्रतिफल १७% भित्र रहने गरी अन्तिम दर निर्धारण गर्ने सर्तसहित उक्त आयोजनाको खरिद बिक्री दर निर्धारण गरिएको थियो ।

४.२. आयोगको कार्यसञ्चालनको दोस्रो वार्षिकोत्सवसम्बन्धी कार्यक्रम

२०७८ वैशाख २५ गते आयोगले आफ्नो कार्यसञ्चालनको दोस्रो वर्ष पूरा गरेको अवसरमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री केपी शर्मा ओलीज्यू तथा नेपाल सरकार ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयका माननीय मन्त्री टोपबहादुर रायमाझीज्यूले व्यक्त गर्नुभएको शुभकामना सोही मितिको गोरखापत्र दैनिकमा प्रकाशित गरी यस आयोगलाई आफ्नो स्थापनाकालको दुई वर्ष सफलतापूर्वक पूरा गरेकोमा बधाई ज्ञापन दिइएको थियो ।

उक्त पत्रमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूले "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली"को अभियानमा आयोगको भूमिका महत्वपूर्ण हुने विश्वास प्रकट गर्नुभएको छ । त्यसैगरी, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयका मा. मन्त्रीज्यूबाट दिइएको शुभकामना सन्देशमा उहाँले विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण तथा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुलको नियमन गर्न, उपभोक्ताको हक र हित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन आयोगले गरेको थालनी प्रशंसायोग्य रहेको उल्लेख गर्नुभएको छ ।

आयोगको दोस्रो वार्षिकोत्सवको अवसरमा मुलुकमा नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारीको दोस्रो लहरका कारण निषेधाज्ञा जारी गरिएकोले आयोगले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी अनलाइन माध्यमबाट आयोजना गरेको थियो ।

आयोगको वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा माननीय ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रीज्यूले आगामी दिनहरूमा समेत आयोगले नेपाली जनता तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको आशा भरोसालाई प्रभावकारी नियामकीय भूमिकामार्फत कायम राख्ने विश्वास जाहेर गर्नुभएको थियो । साथै, नियामकीय भूमिकालाई थप सशक्त बनाउन आवश्यक स्रोत, साधन र जनशक्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार वचनबद्ध रहेको उल्लेख गर्दै शुभकामना समेत व्यक्त गर्नुभएको थियो । सो कार्यक्रममा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयका सचिव, विद्युत विकास विभागका महानिर्देशक, नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशकका साथै स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्थाका पदाधिकारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा उपस्थित सबै व्यक्तित्वहरूले आयोगले हालसम्म थालनी एवम् सम्पन्न गरेका कार्यहरूको सराहना गर्नुका साथै आगामी दिनमा ऊर्जा क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनमा आयोगको भूमिका अझ महत्वपूर्ण भएर जाने आशा व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त अवसरमा प्राप्त भएको शुभकामना, सल्लाह तथा सुझावहरूले आफूमाथि निर्दिष्ट गरिएको कर्तव्यलाई थप दक्षता तथा जिम्मेवारीपूर्ण तवरले बहन गर्ने हौसला आयोगलाई प्राप्त भएको छ ।

सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू तथा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयका माननीय मन्त्रीज्यूबाट व्यक्त गरिएको शुभकामना अनुसूची-४.१ र अनुसूची-४.२ मा समावेश गरिएको छ । स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपालबाट प्राप्त शुभकामना सदेश यस प्रतिवेदनको अनुसूची-४.३ मा राखिएको छ ।

४.३. तालिम कार्यक्रम

आ.व २०७७/७८ मा आयोगका पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूले विद्युत क्षेत्रको लागि नियमन कार्य गर्न आवश्यक सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक ज्ञान हासिल गर्ने सम्बन्धमा निम्न लिखित तालिमहरूमा सहभागिता जनाएका थिए :

४.३.१. आयोगका पदाधिकारी, सचिव तथा कर्मचारी सहभागी भएका तालिम तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगका अध्यक्ष, सदस्य, सचिव तथा अधिकृत तहका कर्मचारीहरू निम्न बमोजिमका तालिममा सहभागी भएका थिए :

क्र. सं.	तालिमको विषय	आयोजक	स्थान	सहभागी	अवधि
१.	4 th Joint Working Group Meeting of SAFIR (South Asia Forum for Infrastructure Regulation)	SAFIR	अनलाइन	अध्यक्ष, सदस्य तथा सचिव	१ दिन
२.	Program on 19 th Core Course of SAFIR Regulatory Experience in Infrastructure Sector	Indian Institute of Management (IIM), Ahmedabad	अनलाइन	सदस्यद्वय डा. राम प्रसाद धिताल तथा रामेश्वर प्रसाद कलवार	४ दिन
३.	3 rd Meeting of the Joint Working Group of SAFIR, to study, formulate and recommend for facilitating power trade in South Asia	SAFIR	अनलाइन	अध्यक्ष, सदस्य तथा सचिव	१ दिन
४.	26 th Steering Committee Meeting (SCM) of SAFIR	SAFIR	अनलाइन	अध्यक्ष	१ दिन
५.	Training on the Design,	USAID	अनलाइन	अध्यक्ष, सदस्य	९ दिन

क्र. सं.	तालिमको विषय	आयोजक	स्थान	सहभागी	अवधि
	Management and Operation of a Power Trading Entity			तथा सचिव	
६.	Training on Product Cost Modelling and Capacity Expansion Modelling	USAID	अनलाइन	अध्यक्ष, सदस्य, सचिव तथा सात जना कर्मचारी	५ दिन
७.	Training Program on Public Procurement Management	Smart Private Limited.	काठमाडौं	सचिव तथा सात जना कर्मचारी	३ दिन

४.३.२. आयोगका पदाधिकारी, सचिव तथा कर्मचारी सहभागी भएका तालिम तथा कार्यक्रमबाट भएको उपलब्धि

आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूले सहभागिता जनाएका उपरोक्त तालिम तथा कार्यक्रमले पदाधिकारी, कर्मचारीलगायत समस्त आयोगको क्षमता वृद्धिमा उल्लेखनीय योगदान प्रदान गरेकोछ ।

नेपाली परिप्रेक्ष्यमा ऊर्जा क्षेत्रको नियमन गर्ने निकायको रूपमा स्थापित यस आयोगका लागि नियमनकारी भूमिका निर्वाह अभै पनि एक नयाँ विषय नै रहेको अवस्था हो । राष्ट्रले सुम्पेको यस नवीन दायित्व बहन गर्ने क्रममा चुनौतीलाई सम्बोधन गर्न आफ्नो क्षमता वृद्धि गर्ने कार्यक्रमले अत्यन्त महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूले अनुभव गरेका छन्। यस्ता तालिम तथा कार्यक्रमले आयोगको आफ्नो नियमनकारी भूमिकालाई कसरी थप सशक्त तथा सुदृढ बनाउने, आफ्नो नियमनको दिशालाई कसरी उपभोक्ता, अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाको हकहित सुनिश्चित गर्ने तर्फ केन्द्रित गर्ने लगायतका विषयमा ज्ञान, सीप तथा तालिम हासिल गर्न आयोगलाई मद्दत पुऱ्याउँछ ।

५. आ.व. २०७७/०७८ मा भएको आयोगको आयव्यय

५.१. आयोगको कोष

ऐनले निर्देश गरेको प्रावधानबमोजिम स्थापना भएको यस आयोगको कोषमा निम्न शीर्षकबाट प्राप्त रकम रहन सक्नेछः

- (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,
- (ख) कुनै व्यक्ति वा संघसंस्थाबाट प्राप्त रकम,
- (ग) विदेशी सरकार, व्यक्ति वा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाबाट प्राप्त रकम,
- (घ) विद्युत वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको विद्युत बिक्रीबाट भएको वार्षिक कुल आयको एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोकेबमोजिम प्राप्त रकम,
- (ङ) विद्युत व्यापार गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले विद्युत व्यापारबाट गरेको वार्षिक कुल आयको एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोकेबमोजिम प्राप्त रकम,
- (च) राष्ट्रिय ग्रिड प्रयोग गरी विद्युत निकासी गर्ने अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हिलिङ्ग चार्ज) को एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोकेबमोजिम प्राप्त रकम,
- (छ) ऐनको दफा २० बमोजिम प्राप्त सेवा शुल्क,
- (ज) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

आयोगको नामबाट गरिने सम्पूर्ण खर्च आयोगले उपरोक्त कोषमा जम्मा भएको रकमबाट व्यहोरिरहेको छ । आ.व. २०७७/०७८ देखि आयोगमा नेपाल सरकारबाट बजेट विनियोजन नभएको र आयोगको स्रोतबाट सम्पूर्ण खर्च गरिँदा आयोग आर्थिक रूपले आत्मनिर्भर भएको छ ।

५.२. आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगको बजेट तथा खर्चको विवरण

आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगको देहायबमोजिमको शीर्षकमा उल्लेख गरिएअनुसार नियामकीय शुल्क, अन्य दस्तुरमार्फतको आमदानी र अधिल्लो आ.व.को सञ्चित रकम गरी आयोगको कोषमा रु. १३,९८,३६,९४८.५९ (अक्षरेपी तेह्र करोड अठ्ठान्बे लाख छत्तिस हजार नौ सय अड्चालिस रुपैया र उनन्साठी पैसा मात्र) रहेकोमा पूँजी गत खर्चतर्फ रु. ११,३०,११३।०० (अक्षरेपी एघार लाख तीस हजार एक सय तेह्र रुपैयाँ) तथा चालु खर्चतर्फ रु. २,१५,५०,४८७.३७ (अक्षरेपी दुई करोड पन्ध्र लाख पचास हजार चार सय सतासी रुपैयाँ र सैतिस पैसा) खर्च गरी जम्मा रु. २,२६,८०,६००.३७ (अक्षरुपी दुई करोड छब्बीस लाख अस्सी हजार छ सय रुपैयाँ र सैतीस पैसा मात्र) खर्च भएको छ ।

आम्दानी तथा आयोगको विनियोजित बजेट		खर्चतर्फ	
विवरण	रकम रु.	विवरण	रकम रु.
गत आ.व.को मौज्जात अ.ल्या.	६,०१,३३,५८९.५९	आयोगको आमदानीबाट चालु खर्च	२,१५,५०,४८७.३७
शेयर निष्काशन अनुमति दस्तुर	१,३५,३६,४००.००	आयोगको आमदानीबाट पूँजीगत खर्च	११,३०,११३.००
शेयर संरचना परिवर्तन दस्तुर	४,९०,०००.००		
नियामकीय शुल्क (ने वि प्रा)	६,५६,६०,९५९.००		
टेण्डर बिक्रीबाट	१५,०००.००		
जम्मा	१३,९८,३६,९४८.५९	जम्मा खर्च	२,२६,८०,६००.३७

शीर्षकको नाम	आ.व. २०७६/७७ को सुरु बजेट			आ.व. २०७६/७७ को संशोधित बजेट			आ.व. २०७६/७७ मा यथार्थ खर्च		
	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकमबाट खर्च	आयोगको आम्दानीबाट गरिएको खर्च रकम	जम्मा खर्च रकम
पूँजीगत खर्च									
फर्निचर तथा फिक्चर्स		९,८८५,०००.००			६९०,०००.००	६९०,०००.००		५८३,७५८.००	५८३,७५८.००
मेशिनरी तथा औजार		६,५००,०००.००			५६०,०००.००	५६०,०००.००		५४६,३५५.००	५४६,३५५.००
कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरिद खर्च एवं अन्य बौद्धिक सम्पति प्राप्ती खर्च		२,०५०,०००.००			-	-			
पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श		२२,५००,०००.००			-	-			
पूँजीगत खर्च जम्मा		४०,९३५,०००.००			१,२५०,०००.००	१,२५०,०००.००		१,१३०,११३.००	१,१३०,११३.००
चालु खर्च									
पारिश्रमिक कर्मचारी		१०,८३०,०००.००			३,८७३,०००.००	३,८७३,०००.००		३,२८२,५६२.००	३,२८२,५६२.००
पारिश्रमिक पदाधिकारी		४,००८,०००.००			४,००८,०००.००	४,००८,०००.००		३,२८२,७५७.००	३,२८२,७५७.००
पोशाक		१८०,०००.००			६०,०००.००	६०,०००.००		६०,०००.००	६०,०००.००
औषधी उपचार खर्च		९००,०००.००			५०,०००.००	५०,०००.००		८,०९५.००	८,०९५.००
महंगी भत्ता		४३२,०००.००			१९२,०००.००	१९२,०००.००		१५०,०००.००	१५०,०००.००
कर्मचारी बैठक भत्ता		१,६००,०००.००			१,५३६,०००.००	१,५३६,०००.००		१,५३९,०००.००	१,५३९,०००.००
प्रोत्साहन भत्ता		१२,५००,०००.००			-	-		-	-
अन्य भत्ता		१,६५०,०००.००			८३०,०००.००	८३०,०००.००		५७८,३००.००	५७८,३००.००

शीर्षकको नाम	आ.व. २०७६/७७ को सुरु बजेट			आ.व. २०७६/७७ को संशोधित बजेट			आ.व. २०७६/७७ मा यथार्थ खर्च		
	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकमबाट खर्च	आयोगको आम्दानीबाट गरिएको खर्च रकम	जम्मा खर्च रकम
पदाधिकारी बैठक भत्ता		१,५६०,०००.००			२,८८०,०००.००	२,८८०,०००.००		२,८८०,०००.००	२,८८०,०००.००
पदाधिकारी अन्य सुविधा		१,३५८,०००.००			१६६,०००.००	१६६,०००.००		१६६,०००.००	१६६,०००.००
पदाधिकारी अन्य भत्ता		१२०,०००.००			१२०,०००.००	१२०,०००.००		९६,०००.००	९६,०००.००
योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च		८७,०००.००			३८,४००.००	३८,४००.००		१७,६००.००	१७,६००.००
कर्मचारी कल्याण कोष		४५०,०००.००			-	-		-	-
पदाधिकारी कल्याण कोष खर्च		५००,०००.००			-	-		-	-
पानी तथा विजुली		९००,०००.००			१५९,०००.००	१५९,०००.००		७७,११३.००	७७,११३.००
सञ्चार महसुल		७३०,०००.००			५९०,०००.००	५९०,०००.००		२२२,१३०.४७	२२२,१३०.४७
इन्धन पदाधिकारी		१,५९५,०००.००			१,०६७,०००.००	१,०६७,०००.००		९५८,७३८.८१	९५८,७३८.८१
इन्धन कार्यालय प्रयोजन		१,१६७,०००.००			६८७,०००.००	६८७,०००.००		२९५,१८७.००	२९५,१८७.००
सवारी साधन मर्मत खर्च		६२०,०००.००			९७०,०००.००	९७०,०००.००		८५८,९२१.०२	८५८,९२१.०२
बीमा तथा नवीकरण खर्च		६९४,०००.००			६३८,७००.००	६३८,७००.००		५४०,३८४.५३	५४०,३८४.५३
मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च		३००,०००.००			-	-		-	-
मसलन्द तथा कार्यालय सामान		२,३९०,०००.००			१,६२८,०००.००	१,६२८,०००.००		१,५३१,६६५.७१	१,५३१,६६५.७१
पुस्तक तथा सामग्री खर्च		३२५,०००.००			-	-		-	-
इन्धन अन्य प्रयोजन		१००,०००.००			-	-		-	-

शीर्षकको नाम	आ.व. २०७६/७७ को सुरु बजेट			आ.व. २०७६/७७ को संशोधित बजेट			आ.व. २०७६/७७ मा यथार्थ खर्च		
	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकम	आयोगको आम्दानीबाट व्यहोरिने रकम	जम्मा बजेट रकम	अर्थ मन्त्रालयबाट विनियोजित रकमबाट खर्च	आयोगको आम्दानीबाट गरिएको खर्च रकम	जम्मा खर्च रकम
पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च		६,८९८,०००.००		१,५००,०००.००	१,५००,०००.००	१,५००,०००.००		१,३३१,८०१.१०	१,३३१,८०१.१०
अन्य कार्यालय सन्चालन खर्च		२४०,०००.००		-	-	-		-	-
सेवा र परामर्श खर्च		७,५००,०००.००		१,१५०,०००.००	१,१५०,०००.००	१,१५०,०००.००		३१३,५१०.००	३१३,५१०.००
सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सन्चालन खर्च		५००,०००.००		५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००		९९,४४०.००	९९,४४०.००
करार सेवा शुल्क		१०,२६२,०००.००		३,९७४,०००.००	३,९७४,०००.००	३,९७४,०००.००		२,४०१,३८२.८५	२,४०१,३८२.८५
कर्मचारी तालिम खर्च		१,८३०,०००.००		२५०,०००.००	२५०,०००.००	२५०,०००.००		१६४,२४५.००	१६४,२४५.००
कार्यक्रम खर्च		२६,९००,०००.००		१००,०००.००	१००,०००.००	१००,०००.००		३१,०००.००	३१,०००.००
अनुगमन, मूल्यांकन खर्च		७४०,०००.००		५४०,०००.००	५४०,०००.००	५४०,०००.००		१७६,९०५.००	१७६,९०५.००
भ्रमण खर्च		२,०७०,०००.००		६५०,०००.००	६५०,०००.००	६५०,०००.००		१०९,८२६.००	१०९,८२६.००
विविध खर्च		१,९५२,०००.००		६६५,०००.००	६६५,०००.००	६६५,०००.००		३८५,९२२.८८	३८५,९२२.८८
घर भाडा		७,२००,०००.००		-	-	-		-	-
सवारी साधन तथा मेसिनरी औजार भाडा		२,५२०,०००.००		-	-	-		-	-
चालु खर्च जम्मा		१,१३६,०८,०००.००		२८,८२२,१००.००	२८,८२२,१००.००	२८,८२२,१००.००		२१,५५०,४८७.३७	२१,५५०,४८७.३७
कुल जम्मा (चालु तथा पूँजीगत)		१,५४,५४३,०००.००		३०,०७२,१००	३०,०७२,१००	३०,०७२,१००		२२,६८०,६००.३७	२२,६८०,६००.३७

५.३. आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक प्रगति विवरण

आ.व. २०७७/०७८ मा आयोगको वित्तीय प्रगति ८२.३२% तथा भौतिक प्रगति ९४ % भएको छ। यस आ.व.मा खरिद गरिएका मालसामान तथा मेसिन औजारहरूको विवरण निम्नानुसार विस्तृत रूपमा उल्लेख गरिएको छ :

क्रम संख्या	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			आ.व. २०७६/७७ को खर्च	
			सूचक	भार	बजेट रकम रु. (हजारमा)	रकम रु. (हजारमा)	प्रतिशत
१	कम्प्यूटर	थान	१०	१.६७	५००	४९४	९८.८० %
२	ल्यापटप	थान	८	१.६७	२००	१८०	९० %
३	फोटोकपी मेसिन	थान	१	१.६७	२००	१८०	९० %
४	प्रिन्टर (Duplex Multifunction)	थान	२	०.१६	५०	४५	९० %
५	कार्यालयको लागि फर्निचर	थान	२०	०.६७	२००	१५६	७८ %
६	कार्यकारी मेच टेबल (३ सेट)	थान	३	०.२०	६०	६०	१०० %
७	सोफा	थान	६	०.२३	७०	६२	८८.५७ %
८	दराज	थान	१५	१.५०	४५०	३६६	८१ %
९	कार्पेट/पार्केटिङ्ग	वर्ग फिट	८०००	६.६७	२०००	०	० %
१०	ऊर्जासम्बन्धी अनुसन्धान तथा परामर्श सेवा खरिद	गोटा	५	८.३५	२५००	०	० %
क)	चालू खर्च				३२०००	२८,८२२	९० %
ख)	पूँजीगत खर्च				१२००	१,१३०	९४ %
ग)	कुल जम्मा			१००	३३२००	२९,९५२	९० %
भारित प्रगति: ९४.०४%			वित्तीय प्रगति: ८२.३२%				

६. आयोगले सामना गर्नुपरेका चुनौती तथा समस्या

आयोग एक नयाँ नियमनकारी निकाय भएकोले स्थापित विद्युत क्षेत्रमा नियमनको नविन प्रयोगबाट उत्पन्न हुन सक्ने प्रत्येक चुनौतीलाई स्वीकार्दै र ती चुनौतीको निवृत्त गर्दै आयोग अघि बढिरहेको छ । यद्यपि, आ.व.२०७७/०७८ मा आयोगले मुख्यतः निम्न चुनौतीहरूको सामना गरेको छ:

६.१. जनशक्तिको व्यवस्थापन

स्थापनाको दुई वर्ष कटे पनि आयोगमा हालसम्म कर्मचारीको नियुक्ति पूरा हुन सकेको छैन । कर्मचारीको अभावले गर्दा दैनिक कार्य गर्नमा कठिनाईको सामना गर्नुपरेको छ । मानव संसाधनको अभावले गर्दा आयोगलाई ऐन तथा नियमावलीले निर्दिष्ट गरेको दायित्वसमेत अनुपालन गर्न समस्या भोग्नुपरेको छ । आयोगका एक सदस्यले राजिनामा दिएपश्चात् एक सदस्यको पद रिक्त रहेको र सो समेत पदपूर्ति हुन बाँकी रहेको अवस्था छ ।

आयोगको आफ्नो कर्मचारी नियुक्ति नभैसकेकोले कानूनी व्यवस्थाबमोजिम ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयबाट नौ जना कर्मचारीहरू काजको रूपमा आयोगमा कार्यरत रहेको तथा करार सेवामा जम्मा १३ जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । यस आयोगको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी सो बमोजिमका कर्मचारीहरूको दरबन्दी स्वीकृतिको लागि नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गरेकोमा सो स्वीकृत भैसकेको छ । स्वीकृत दरबन्दीअनुसारको कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली, २०७८ अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृतिको लागि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयमा पठाइएको र धेरै पटक छलफल भैसकेको अवस्था रहेको छ ।

६.२. स्रोत साधन

आयोगको स्थापना भएको दुई वर्ष पूरा भए तापनि नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारीबाट सिर्जित निषेधाज्ञा लगायतका कदमको कारण भौतिक रूपमा आयोगको काम कारवाहीलाई असर परेकोले विगत जस्तै आवश्यक स्रोत साधनमा कमी भएको र यसलाई आयोगले सरल रूपमा लिएको छ । आवश्यक स्रोत साधनको कमीको कारणले व्यवस्थापकीय चुनौतीको सामना गरेको आयोगलाई सुरुवाती चरणमा कार्य सञ्चालन गर्न केही समस्या भए तापनि विद्युत विकास विभागबाट धेरै सहयोग प्राप्त भएको छ ।

आयोगको आफ्नो भवन नभएकाले विद्युत विकास विभागद्वारा आफ्नो भवनमा आयोगको कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक कार्यस्थल उपलब्ध गराइएको छ । आयोग अझै पनि विद्युत विकास विभागको पाँचौ तल्लामा सात कोठा, चौथो तल्लामा एक कोठा र एक बैठक हल र तेस्रो तल्लामा एक कोठा गरी कुल दश वटा कोठाबाट आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दै आएको छ ।

विद्युत विकास विभागले आयोगको लागि आवश्यक फर्निचर, कम्प्युटर, प्रिन्टर लगायतका सामग्री तथा उपकरणमध्ये केही उपलब्ध गराएको छ । विद्युत विकास विभागको यस सहयोग प्रति आयोग धन्यवाद व्यक्त गर्दछ ।

६.३. आयोगको कामकारवाहीको सम्बन्धमा सरोकारवालासँग पहुँच

आयोगको स्थापनासँगै नेपालको विद्युत क्षेत्रमा नियमनको अभ्यास प्रारम्भ भएको र एक विकसित भइसकेको क्षेत्रमा नियामकीय निकायद्वारा नियमनको पाइला चाल्ने क्रममा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई नियमनको

अभ्याससँग सुपरिचित गराउँदै लान आयोग प्रतिबद्ध रहँदै आएको छ । यसै परिप्रेक्ष्यमा आयोगले सरोकारवालासँग साक्षात्कार कार्यक्रम राखी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारका सम्बन्धमा जानकारी गराउन आयोगले मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च, राष्ट्रिय सामुदायिक विद्युत उपभोक्ता महासंघ लगायतका निकायहरूसँग बेग्ला-बेग्लै छलफल तथा अन्तरक्रिया सम्पन्न गरेको छ ।

६.४. दोहोरो कार्यक्षेत्र

आयोगको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने केहि विषय वस्तु प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा अरु नियामकीय निकायको अधिनमा समेत पर्ने भएकोले आयोगले त्यस विषयसम्बन्धी नियामकीय उपकरण निर्माण गर्दा अर्को नियमनकारी निकायसँग पनि नियमित छलफल गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । साथै, आयोगको स्थापना हुनुभन्दा पूर्व विद्युत क्षेत्रमा विभिन्न निकायहरूले कार्य गर्दै आएको र ऐन तथा नियमावलीका केही प्रावधानहरू ती निकायहरूको कार्यक्षेत्रसँग बाभिएकाले आयोगलाई काम गर्न केहि समस्या उत्पन्न भएको र सेवाग्राहीलाई पनि एउटा कार्यका लागि दुईवटा निकाय धाउनुपर्ने बाध्यता सृजना भएकोले आयोगले सम्बन्धित निकायहरूसँग छलफल अगाडि बढाएको छ । साथै, आवश्यकताअनुसार ऐन तथा नियमका प्रावधानहरू परिवर्तन गर्न मन्त्रालयको सहकार्यमा आयोगले आवश्यक कदम चाल्ने छ ।

६.५. नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारी

गत वर्ष देखि नै नेपालसँगै विश्वभर सन्त्रास फैलाएको नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) विश्वव्यापी महामारीले राष्ट्रका सबै अंगका साथै आयोगको कार्यसञ्चालनमा अप्रत्याशित तवरले अवरोध सिर्जना गरेको छ । धेरै जनधनको क्षति गरेको यस महामारी निवारणको लागि नेपाल सरकारले घोषणा गरेको देशव्यापी बन्दाबन्दी तथा अन्य निर्देशनको अनुपालन गर्ने क्रममा आयोगको कार्यसम्पादन प्रभावित हुन पुगेको हो । यसका साथै, यस विश्वव्यापी महामारीले नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा समेत गहिरो प्रभाव पार्ने भएकोले आयोगको नियमनकारी भूमिकालाई सशक्त बनाउँदै आएको र आवश्यक कदम चाल्दै आएको छ ।

७. आयोगको आगामी कार्यदिशा

विगतका वर्षहरू जस्तै आगामी आ.व. २०७८/०७९ मा पनि आयोगले आफ्नो जिम्मेवारी प्रति पूर्ण वफादार रही कार्य अघि बढाउँदै जाने विश्वास लिएको छ । २०७९ वैशाख मसान्त पश्चात आयोग आफ्नो प्रथम चरण (Roll Out Phase) सम्पन्न गरेर दोस्रो चरण (Stand-Up Phase) मा प्रवेश गर्नेछ । विगत वर्षमा आयोगले गरेका न्यून ब्याजदरमा पूर्णकर्जा प्रदान गर्ने सम्बन्धी, १० मे.वा. भन्दा कम क्षमताका जलविद्युत आयोजनाका लागि हाइड्रोलोजिकल पेनाल्टी नलगाउने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी, शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको पूर्वस्वीकृति तथा नियमनसम्बन्धी निर्देशिका तयारी लगायतका महत्वपूर्ण कामहरूबाट भएको अनुभव समेतका आधारमा आगामी वर्ष आयोगले क्रमशः आफ्नो स्रोत, साधन तथा सेवालाई अनलाइन प्रविधि मार्फत डिजीटलाइज गर्दै अघि बढ्ने छ । आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य, दायित्व एवम् आफ्नो नियमनकारी पहुँच विस्तार गर्ने प्रयोजनका लागि आगामी आ.व. २०७८/०७९ मा आवश्यकता एवम् औचित्यका आधारमा प्राथमिकीकरण गरी नियामकीय उपकरणहरूको तर्जुमा गरी लागु गर्ने योजना बनाएको छ ।

सोही योजना अनुरूप आयोगले आ.व. २०७८/०७९ मा देहाय बमोजिमका केही निर्देशिका, विनियमावली जस्ता नियामकीय उपकरणको तर्जुमा गर्ने, केही निर्देशिका, विनियमावली जस्ता नियामकीय उपकरणको तयारी सुरु गर्ने कार्यक्रम रहेको छ :

- विद्युत नियमन आयोग विवादसम्बन्धी विनियमावली
- विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक कार्यसञ्चालनसम्बन्धी विनियमावली
- विद्युत नियमन आयोग आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली
- विद्युत नियमन आयोगका कर्मचारीको पारिश्रमिक, सेवाको सर्त सुविधासम्बन्धी विनियमावली
- उपभोक्ताको हित संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका
- विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका
- जलविद्युत आयोजनाको दोस्रो चरणको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतासम्बन्धी निर्देशिका
- प्रसारण दस्तुर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका
- नियामकीय लेखा प्रणाली
- प्रसारण संहिता
- वितरण संहिता

८. सुभाव

आफ्नो सञ्चालनको दुई वर्षको क्रममा आयोगको कामलाई थप गतिशील बनाउनको निम्ति आयोगद्वारा मन्त्रालयसमक्ष देहायबमोजिमका सुभावहरू पेश गरिएका छन् :

१. विद्युत नियमन आयोगको स्थापना भन्दा अघि कार्यन्वयनमा आएका विद्युत क्षेत्रका प्रचलित कानूनहरूमा उपभोक्ता हकहित संरक्षण तथा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा ग्राहक एवम् सेवाग्राहीहरू बीच हुने विवाद समाधानका विषयमा आयोगको भूमिका रहने गरी आवश्यक संशोधन गर्नु पर्ने ।
२. उपभोक्ता विद्युत महसुल निर्धारणको सन्दर्भमा नेपाल सरकारले महसुलमा छुट दिँदा महसुल निर्धारणका प्रचलित अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्तहरू बमोजिम सरकारले दिने छुटवापतको खर्च सरकारले नै व्यहोर्ने व्यवस्था गरी लागत प्रतिबिम्बित महसुल लागु गर्न सहयोग गर्नु पर्ने ।
३. आयोग, मन्त्रालय, जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय, विद्युत विकास विभाग, आदिका बीचमा विद्युत क्षेत्रमा रणनीतिक रूपमा समन्वय एवम् सहकार्य वृद्धि गर्न एवम् निकायहरूका बीच निरन्तर संवाद जारी राख्न नियमित रूपमा छलफल गर्नुपर्ने ।
४. आगामी दिनमा आयोगले प्रसारण लाईनमा खुला पहुँच लागु गर्ने एवम् ट्वीलिङ्ग चार्ज निर्धारण गर्ने कार्य गर्नु पर्ने भएका कारण सो सम्बन्धमा विभिन्न सरोकारवालासँग आवश्यक छलफल तथा समन्वयको प्रक्रिया सुरु गर्न आवश्यक रहेको । यस सम्बन्धमा पनि मन्त्रालयको नीतिगत स्पष्टता सहित निर्देशन हुनु पर्ने ।
५. उपभोक्ताको हितलाई मध्यनजर गर्दै राष्ट्रमा विद्युतको थप उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण सञ्जालहरूको विकास गर्नुपर्छ भन्ने सिद्धान्तलाई थप सुदृढ गर्न विद्युत वितरक र उत्पादकको सेवाको गुणस्तरलाई नियमन गर्ने कार्यको लागि आयोगलाई थप सशक्त बनाइनु पर्ने ।
६. विद्युत उत्पादन महसुललाई अझ बजार उन्मुख बनाउने मापदण्ड तयार गर्न नेपाल सरकारले यस आयोगलाई सहयोग गर्नुपर्ने र निजी क्षेत्रको लागि लगानी मैत्री नीति निर्माण गरी पूर्वाधार विकासमा विशेष ध्यान दिनु पर्ने ।
७. प्रचुर मात्रामा रहेको नेपालको जलसम्पदाको प्रथम लाभग्राही नेपाल तथा नेपाली जनता हुनुपर्ने मान्यताको अनुसरण गर्दै विद्युतको आन्तरिक खपतलाई प्रोत्साहन गर्नको निम्ति नीति तर्जुमा गरी आयोगको स्पष्ट भूमिका तोक्नु पर्ने ।
८. ऊर्जा क्षेत्रलाई थप गतिशील बनाउन नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा निजी क्षेत्रले नेपालबाहिर विद्युत व्यापार गर्ने कार्यलाई सहज बनाउन अन्तरदेशीय विद्युत व्यापारको निम्ति एक समर्पित संस्थाको विकास गर्न प्रचलित कानून संशोधन गर्नुपर्ने देखिन्छ । त्यसका लागि विद्युत खरिदकर्ता तथा विद्युत विक्रीकर्ताबीच प्रत्यक्ष रूपमा विद्युत किनबेच गर्ने अवसर सिर्जना गर्ने कानूनी प्रावधानहरूले समेत पूर्णता पाउने गरी नेपाली ऊर्जा क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण बनाउन पहल हुनु पर्ने ।
९. नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को विश्वव्यापी महामारीले नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा पारेको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्ने उद्देश्यका साथ नेपाल सरकारले नीति तर्जुमा गर्नु पर्ने ।

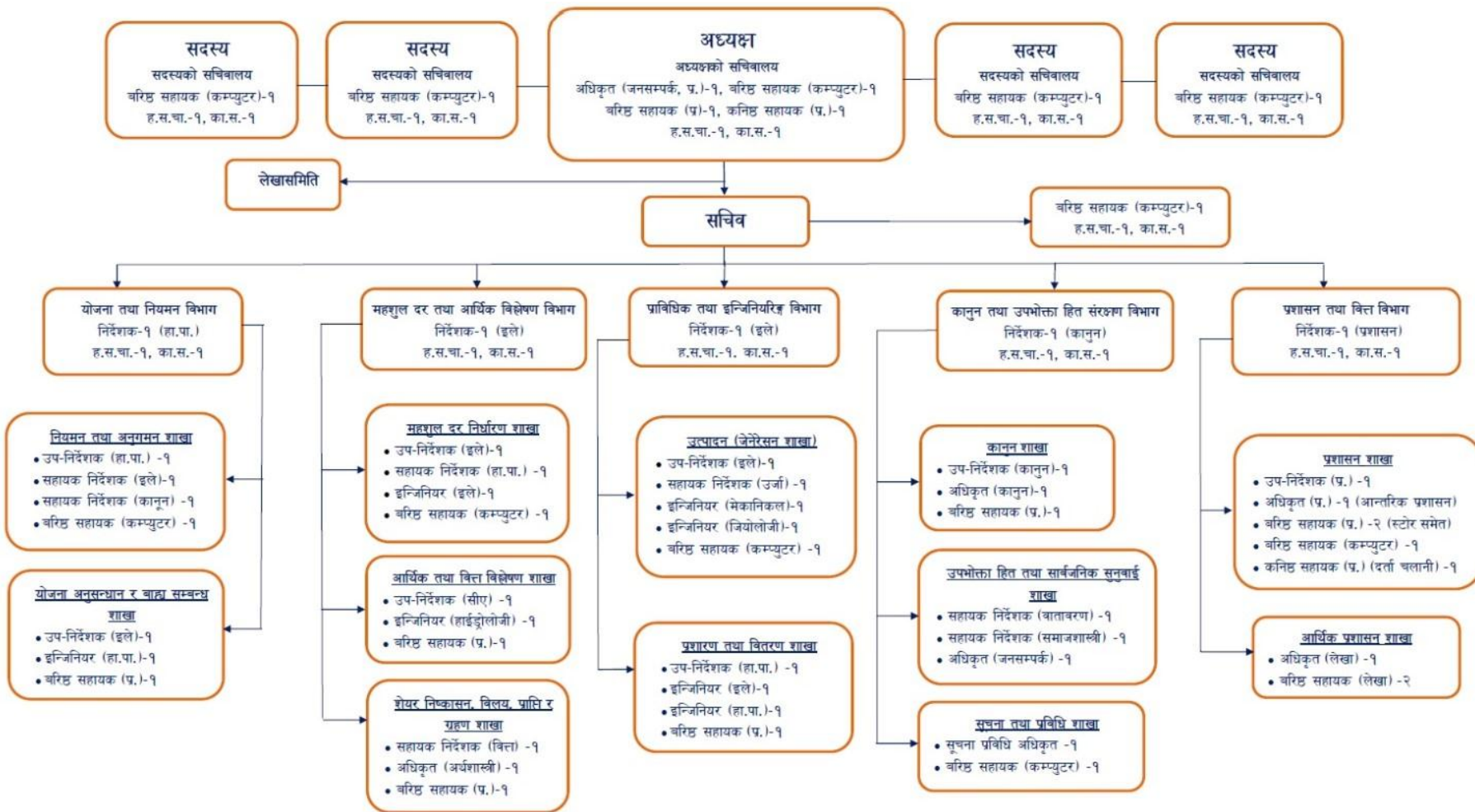
९. निष्कर्ष

गत आ.व २०७७/०७८ मा थुप्रै चुनौतिहरु पन्छाउँदै आयोगले निरन्तर नेपालको विद्युत क्षेत्रको सम्भावना हासिल गर्न दृढ भई अघि बढिरहेको सबै सरोकारवालाहरुमा सर्वविदित छ । आफ्नो स्थापनाको दुई वर्षको छोटो अवधि मै आयोगले ऐन, नियमावलीले निर्दिष्ट गरेको कर्तव्य पालना गर्दै विभिन्न गतिविधि अघि बढाईसकेको छ ।

विगतका दिनमा कार्य-सम्पादनको हकमा आयोगको मुख्य चुनौति जनशक्ति तथा पूर्वाधारको कमी भएको र सो विषयमा नेपाल सरकारलाई आयोगले सुचित गराइसकेकोले सो समस्याको समाधान छिट्टै हुने प्रति आयोगले विश्वास राखेको छ ।

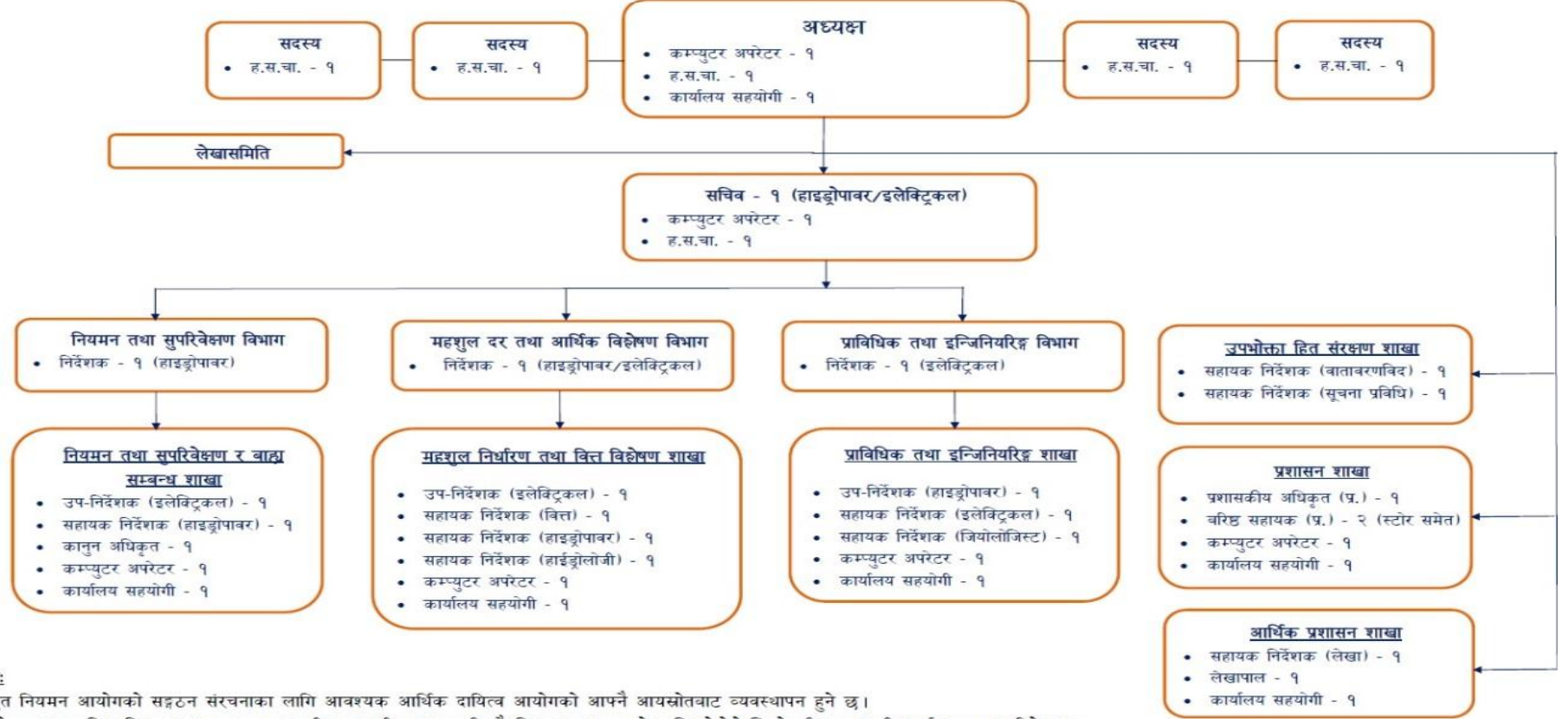
नोभेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) ले सारा विश्व थर्कमान रहेको परिवेशमा नेपालको विद्युत क्षेत्रलाई सो महामारीको चपेटाबाट मुक्ति दिलाउँदै अघि बढ्नु आगामी दिनमा आयोगको प्राथमिकता रहने छ । आयोगले आफ्नो दायित्व पूरा गर्ने क्रममा नेपाल सरकार, नेपाल सरकारका निकाय, अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरु, उपभोक्ता तथा समस्त सरोकारवाला एवम् नेपाली जनता समग्रबाट निरन्तर रुपमा सहयोग तथा सहकार्य प्राप्त गरेको छ । स्रोत, साधन तथा जनशक्तिको कमी हुँदा पनि विभिन्न नियामकीय उपकरणहरुको तर्जुमा, उपभोक्ता विद्युत महसुल दर निर्धारणको निर्णय, विभिन्न सरोकारवालाबाट प्राप्त निवेदनउपर स्वीकृति, सहमति तथा कारवाहीसम्बन्धी निर्णय गरी आफूलाई नेपालको विद्युत क्षेत्रको एक सफल नियामकीय निकायको रुपमा खडा गर्न आयोग प्रतिबद्ध रहेको छ ।

अनुसूची-१.१: विद्युत नियमन आयोगद्वारा प्रस्तावित सङ्गठनात्मक संरचना

नोट: ह.स.चा. का.स., पाले, कुचिकार, सुरक्षा गार्ड, माली जस्ता पदमा सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण कार्यविधि, २०७३ को बुँदा नं. २६.२ अनुसार सेवा करारमा लिने गरी प्रस्ताव गरिएको।

अनुसूची-१.२ : विद्युत नियमन आयोगको स्वीकृत सङ्गठनात्मक संरचना

नोटः

- विद्युत नियमन आयोगको सङ्गठन संरचनाका लागि आवश्यक आर्थिक दायित्व आयोगको आफ्नै आयस्रोतबाट व्यवस्थापन हुने छ।
- आयोगबाट प्रस्तावित विभाग र शाखा कायम राखी हाल स्वीकृत दरबन्दीबाट विभाग वा शाखाको लागि दोहोरो जिम्मेवारी प्रदान गरी कार्य सञ्चालन गरिने छ।
- सहायक निर्देशक (लेखा) र लेखापाल आयोगको स्थायी पूर्ति नहुन्जेल महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट काजमार्फत प्राप्त गरिने छ र निजहरू कमशः तह ८ र तह ५ अनुसार रहने छन्। साथै, अन्य नेपाल सरकारबाट काजमा खटिई आउने कर्मचारीहरू कर्मचारी प्रशासन विनियमावलीअनुसार रहने छन्।
- अधिकृत स्तर - १८ र सहायक स्तर - ३ गरी जम्मा - २१ जना स्थायी दरबन्दी हुने छन्।
- अन्य कम्प्युटर अपरेटर - ६ जना, हलुका सवारी चालक - ६ जना, कार्यालय सहयोगी - ६ जना गरी १८ जना सेवा करारमा लिइने छन्।

अनुसूची-१.३ : विद्युत नियमन आयोगको सङ्गठनात्मक संरचनाको स्वीकृत दरबन्दी तरेज

क्र.सं.	पद	स्तर	तह	सेवा	समूह	संख्या	कैफियत
१	सचिव	अधिकृत	एघारौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोपावर वा इलेक्ट्रिकल	१	
२	निर्देशक	अधिकृत	दशौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोपावर वा इलेक्ट्रिकल	१	
३	निर्देशक	अधिकृत	दशौं	इञ्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रिकल	१	
४	निर्देशक	अधिकृत	दशौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोपावर	१	
५	उपनिर्देशक	अधिकृत	नवौं	इञ्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रिकल	१	
६	उपनिर्देशक	अधिकृत	नवौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोपावर	१	
७	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोपावर	२	
८	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	इञ्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रिकल	१	
९	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	प्रशासन	वित्त	१	
१०	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	विविध	सूचना प्रविधि	१	
११	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	इञ्जिनियरिङ्ग	हाइड्रोलोजी	१	
१२	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	विविध	जियोलोजी	१	
१३	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	इञ्जिनियरिङ्ग	वातावरण	१	
१४	सहायक निर्देशक	अधिकृत	आठौं	प्रशासन	लेखा	१	
१५	कानून अधिकृत	अधिकृत	सातौं	कानून	कानून	१	
१६	प्रशासकीय अधिकृत	अधिकृत	सातौं	प्रशासन	प्रशासन	१	
१७	बरिष्ठ सहायक	सहायक	पाचौं	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	२	
१८	लेखापाल	सहायक	पाचौं	प्रशासन	लेखा	१	
१९	कम्प्युटर अपरेटर	सहायक	पाचौं			६	सेवा करार
२०	हलुका सवारी चालक	सहायक	-			६	सेवा करार
२१	कार्यालय सहयोगी	सहायक	-			६	सेवा करार
					कुल जम्मा	३९	

**अनुसूची-२: नियामकीय उपकरणहरू तथा आयोगको आन्तरिक सञ्चालनसँग सम्बन्धित
विनियमावली वा कार्यविधि तर्जुमासम्बन्धी कार्य-तालिका**

क्र.सं.	गतिविधि	हालको स्थिति
१	विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६	लागु भइसकेको
२	विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६	लागु भइसकेको
३	विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६	लागु भइसकेको
४	विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६	लागु भइसकेको
५	विद्युत नियमन आयोगको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६	लागु भइसकेको
६	विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७	लागु भइसकेको
७	विद्युत नियमन आयोग विवाद समाधानसम्बन्धी विनियमावली	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
८	विद्युत नियमन आयोग आन्तरिक कार्यसञ्चालनसम्बन्धी विनियमावली	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
९	विद्युत नियमन आयोग आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी विनियमावली	सुरुवाती चरणमा रहेको
१०	विद्युत नियमन आयोगको सञ्चालन तथा अन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीसम्बन्धी कार्यविधि	सुरुवाती चरणमा रहेको
११	विद्युतसम्बन्धी अनुमति प्राप्त व्यक्तिको वार्षिक प्रतिवेदनको ढाँचा	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
१२	जलविद्युत आयोजनाको दोस्रो चरणको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौतासम्बन्धी निर्देशिका	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
१३	नयाँ (Greenfield) जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणसम्बन्धी छलफलपत्र	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
१४	उपभोक्ताको हकहित संरक्षणसम्बन्धी निर्देशिका	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
१५	विद्युतसम्बन्धी अनुमति प्राप्त व्यक्तिको प्राविधिक मापदण्डसम्बन्धी निर्देशिका	
१६	विद्युत नियमन आयोगका कर्मचारीको पारिश्रमिक, सेवाको सर्त र सुविधासम्बन्धी विनियमावली	मस्यौदा तयारीको अवस्थामा रहेको
१७	प्रसारण दस्तुर (Wheeling Charge) निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका	

क्र.सं.	गतिविधि	हालको स्थिति
१८	जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका	
१९	नियामकीय सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Regulatory Information Management System)	
२०	अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको आचारसंहितासम्बन्धी निर्देशिका	
२१	सौर्य ऊर्जा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका	
२२	विद्युत नियमन आयोगको कोष परिचालनसम्बन्धी विनियमावली	
२३	विद्युत वितरण संहिता (Distribution Code)	TOR को मस्यौदा तर्जुमाको क्रममा रहेको
२४	शेयरको सार्वजनिक निष्काशन र हकप्रद शेयर निर्देशिकाको परिमार्जन र पुनर्लेखन मस्यौदा	
२५	ग्रिड संहिता (Grid Code)	
२६	नियामकीय लेखा प्रणाली	

अनुसूची ३.१ : विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४

प्रमाणीकरण तथा प्रकाशित मिति

२०७४/५/१९

संवत् २०७४ सालको ऐन नं. १३

प्रस्तावना : विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हक र हित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन विद्युत नियमन आयोगको व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस ऐनको नाम “विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४” रहेको छ।

(२) यो ऐन प्रमाणीकरण भएको मितिले एकानब्बे औं दिनदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले आयोगको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ख) “अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा सङ्गठित संस्था सम्झनु पर्छ।

(ग) “आयोग” भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको विद्युत नियमन आयोग सम्झनु पर्छ।

(घ) “उपभोक्ता” भन्नाले विद्युत उपभोग गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्छ।

(ङ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

(च) “मन्त्रालय” भन्नाले ऊर्जा मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

(छ) “महसुल” भन्नाले विद्युत सेवा उपभोग गरे बापत उपभोक्ताले वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई बुझाउनु पर्ने विद्युत मूल्य, महसुल, शुल्क तथा अन्य दस्तुर सम्झनु पर्छ।

(ज) “विद्युत” भन्नाले पानी, खनीज तेल, कोइला, ग्यास, सौर्य, वायु, आणविक, जैविक पदार्थ वा अन्य कुनै स्रोतबाट उत्पादन हुने विद्युत सम्झनु पर्छ।

(झ) “सचिव” भन्नाले दफा ३२ बमोजिम आयोगको सचिवको रूपमा काम गर्ने कर्मचारी सम्झनु पर्छ।

(ञ) “सदस्य” भन्नाले आयोगको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्षलाई समेत जनाउँछ।

परिच्छेद-२

आयोगको स्थापना तथा गठन

३. **आयोगको स्थापना** : (१) विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई नियमन गर्ने नियमनकारी निकायको रूपमा विद्युत नियमन आयोगको स्थापना गरिएको छ।
- (२) आयोगको केन्द्रीय कार्यालय काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ र आयोगले आवश्यकता अनुसार नेपालका अन्य स्थानमा समेत शाखा कार्यालय खोल्न सक्नेछ।
४. **आयोग स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुने** : (१) आयोग अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ।
- (२) आयोगको काम कारवाहीको निमित्त यसको एउटा छुट्टै छाप हुनेछ।
- (३) आयोगले व्यक्ति सरह चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेचबिखन गर्न वा अन्य किसिमले व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ।
- (४) आयोगले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न र आयोग उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्न सक्नेछ।
- (५) आयोगले व्यक्ति सरह करार गर्न र करार बमोजिमको अधिकारको प्रयोग र दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ।
५. **आयोगको गठन** : (१) आयोगको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) नेपाल सरकारको राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीको पदमा रही काम गरेको वा अर्थशास्त्र, वाणिज्य, व्यवस्थापन, लेखा, कानून वा इञ्जिनियरिङ्ग विषयमा कम्तीमा स्नातकोत्तर तहको शैक्षिक उपाधि हासिल गरी त्यस्तो विषय सम्बन्धी क्षेत्रमा कम्तीमा बीस वर्ष कार्य अनुभव भएको व्यक्तिमध्ये नेपाल सरकारले नियुक्त गरेको व्यक्ति - अध्यक्ष
- (ख) अर्थशास्त्र, वाणिज्य, व्यवस्थापन, लेखा, कानून वा इञ्जिनियरिङ्ग विषयमा कम्तीमा स्नातकोत्तर तहको शैक्षिक उपाधि हासिल गरी त्यस्तो विषय सम्बन्धी क्षेत्रमा कम्तीमा पन्ध्र वर्ष कार्य अनुभव भएका व्यक्तिमध्ये नेपाल सरकारले नियुक्त गरेका चार जना व्यक्तिहरू - सदस्य
- (२) उपदफा (१) बमोजिम अध्यक्ष र सदस्य नियुक्ति गर्दा कम्तीमा एक जना महिला सहित समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा गर्नु पर्नेछ।
- (३) अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति भएको सूचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिनेछ।
६. **अयोग्यता** : दफा ५ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको व्यक्ति अध्यक्ष वा सदस्य पदमा नियुक्ति हुन वा बहाल रहनको लागि योग्य हुने छैन :-
- (क) गैरनेपाली नागरिक,
- (ख) विदेशी मुलुकको स्थायी आवासीय अनुमति लिएको,
- (ग) भ्रष्टाचार, जबरजस्ती करणी, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार, लागू औषध कारोबार, सम्पत्ति शुद्धीकरण, राहदानी दुरुपयोग, अपहरण सम्बन्धी कसूर वा नैतिक पतन देखिने अन्य फौजदारी कसूरमा सजाय पाएको,
- (घ) प्रचलित कानून बमोजिम कालोसूचीमा परेको वा त्यस्तो सूचीबाट फुकुवा भएको मितिले कम्तीमा तीन वर्ष पूरा नभएको,
- (ङ) आफू वा आफ्नो एकाघरको परिवारको सदस्य विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारमा संलग्न कुनै कम्पनी वा त्यस्तो कम्पनीको सहायक कम्पनी, फर्म वा संस्थाको संस्थापक, व्यवस्थापकीय तह, शेयर धनी वा सञ्चालक, लेखापरीक्षक वा सल्लाहकारको हैसियतमा संलग्न रहेको वा त्यस्तो हैसियतबाट अलग भई कम्तीमा तीन वर्षको अवधि व्यतित भई नसकेको।

स्पष्टीकरण : यस खण्डको प्रयोजनको लागि “शेयर धनी” भन्नाले सम्बन्धित कम्पनीको कम्तीमा एक प्रतिशत शेयरमा स्वामित्व रहेको व्यक्ति सम्झनु पर्छ।

(च) विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कसूरमा सजाय पाई सजाय भुक्तान गरेको मितिले तीन वर्षको अवधि पूरा नभएको।

(छ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको स्वामित्वमा रहेको सङ्गठित संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको बहालवाला कर्मचारी।

(ज) साहुको ऋण तिर्न नसकी दामासाहीमा परेको।

(झ) कुनै राजनीतिक दलको सदस्य वा पदाधिकारी भएको।

७. **अध्यक्ष तथा सदस्यको नियुक्ति** : (१) नेपाल सरकारले देहाय बमोजिमको समितिको सिफारिसमा आयोगको अध्यक्ष तथा सदस्य नियुक्ति गर्नेछ, :-

(क) सचिव, मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) मन्त्रालयले मनोनित गरेको विद्युत विज्ञ एक जना	-सदस्य
(ग) मन्त्रालयले तोकेको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत	-सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले अध्यक्ष तथा सदस्य नियुक्ति गर्न उम्मेदवार सिफारिस गर्ने प्रयोजनको लागि ईच्छुक उम्मेदवारलाई आवेदन सहितको व्यक्तिगत विवरण पेश गर्न कम्तीमा पन्ध्र दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले उपदफा (२) बमोजिम आवेदन गर्ने उम्मेदवार मध्येबाट उपयुक्त ठहरिएका व्यक्तिको नाम आवेदन गर्ने म्याद समाप्त भएको एक्काईस दिनभित्र नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ। त्यसरी सिफारिस गर्दा सदस्यको हकमा दफा ५ को खण्ड (ख) बमोजिमका अलगअलग विषयका व्यक्तिको नाम सिफारिस गर्नु पर्नेछ।

तर अलगअलग विषयका पर्याप्त उम्मेदवार उपलब्ध हुन नसकेमा एउटै विषयका एक जनाभन्दा बढी व्यक्तिलाईसमेत सिफारिस गर्न सकिनेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकको अध्यक्षता त्यस्तो समितिको संयोजकले गर्नेछ, र संयोजक तथा एक जना सदस्य उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ, र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।

(६) अध्यक्ष तथा सदस्यको लागि उम्मेदवार सिफारिस गर्ने सम्बन्धी आधार, प्रकृया र बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(७) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको संयोजक तथा सदस्यको बैठक भत्ता अर्थ मन्त्रालयले तोके बमोजिम हुनेछ।

८. **पदावधि** : अध्यक्ष तथा सदस्यको पदावधि पाँच वर्षको हुनेछ, र निज पुनः एक पदावधिको लागि नियुक्त हुन सक्नेछ।

९. **पदबाट हटाउन सक्ने** : (१) अध्यक्ष वा कुनै सदस्यमा कार्य क्षमताको अभाव वा खराब आचरण भएको वा दफा ६ बमोजिम निज अयोग्य भएको वा यस ऐन बमोजिम निजले पदीय दायित्व पूरा नगरेको देखिएमा नेपाल सरकारले त्यस्तो विषयमा छानबिन गर्न एक छानबिन समिति गठन गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन समितिले आरोप लागेको अध्यक्ष वा सदस्यको सम्बन्धमा छानबिन गरी आफ्नो रायसहितको प्रतिवेदन नेपाल सरकारसमक्ष पेश गर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन समितिले उपदफा (२) बमोजिम छानबिन गर्दा आरोप लागेको अध्यक्ष वा सदस्यलाई आफ्नो सफाई पेश गर्न मनासिब मौका दिनेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन समितिले अध्यक्ष वा सदस्यलाई पदबाट हटाउन सिफारिस गरेमा नेपाल सरकारले त्यस्तो अध्यक्ष वा सदस्यलाई पदबाट हटाउनेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम छानबिनको कारवाही प्रारम्भ भएपछि त्यस्तो छानबिनको विषयमा टुङ्गो नलागेसम्म त्यस्तो अध्यक्ष वा सदस्यले आफ्नो पदको काम गर्न पाउने छैन ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन समितिका अध्यक्ष वा सदस्यको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधा नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१०. पद रिक्त भएको मानिने : देहायको कुनै अवस्थामा अध्यक्ष वा सदस्यको पद रिक्त भएको मानिनेछ :-

(क) निजले नेपाल सरकार समक्ष आफ्नो पदबाट दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा,

(ख) निजमा दफा ५ बमोजिमको योग्यता नभएमा वा नरहेमा,

(ग) दफा ८ बमोजिम निजको पदावधि समाप्त भएमा,

(घ) दफा ९ बमोजिम निजलाई नेपाल सरकारले पदबाट हटाएमा,

(ङ) निजको मृत्यु भएमा ।

११. आयोगको बैठक : (१) आयोगको बैठक महिनामा कम्तीमा एकपटक बस्नेछ ।

(२) आयोगको बैठक अध्यक्षले र अध्यक्षको पद रिक्त भएको अवस्थामा वरिष्ठ सदस्यले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

तर कम्तीमा दुई जना सदस्यले आयोगको बैठक बोलाउन लिखित रूपमा अनुरोध गरेमा अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा वरिष्ठ सदस्यले सात दिनभित्र आयोगको बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(३) आयोगको बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा चौबीस घण्टा अगावै बैठकमा छलफल हुने विषयसहितको सूची सचिवले सदस्यलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) आयोगको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा उपस्थितमध्ये वरिष्ठ सदस्यले गर्नेछ ।

स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि “वरिष्ठ सदस्य” भन्नाले नियुक्तिको क्रममा अगाडि रहेको सदस्य सम्भन्धि पर्छ ।

(५) आयोगको बैठकमा तीन जना सदस्य उपस्थित भएमा आयोगको बैठकको लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।

(६) आयोगको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) आयोगले बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) आयोगको निर्णय अभिलेख गर्ने प्रयोजनका लागि छुट्टै पुस्तिकाको व्यवस्था गरी प्रत्येक निर्णय त्यस्तो पुस्तिकामा अभिलेख गरिनेछ र त्यस्तो पुस्तिकामा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण सदस्यले दस्तखत गर्नु पर्नेछ ।

(९) आयोगको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि आयोग आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-३

आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

१२. प्राविधिक व्यवस्थापन गर्ने : विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धमा नियमन गर्न आयोगले प्राविधिक व्यवस्थापनको लागि देहायका कार्यहरू गर्नेछ :-

(क) विद्युत सेवा सम्बन्धी ग्रिड संहिता र वितरण संहिता बनाई कार्यान्वयन तथा त्यसको अनुगमन गर्ने ।

(ख) विद्युत सेवाको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको स्तर तथा कार्यविधि निर्धारण गरी

कार्यान्वयन गर्ने ।

- (ग) राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीको गुणस्तर तथा सुरक्षास्तर कायम राख्न आवश्यक मापदण्ड बनाई लागू गर्ने ।
- (घ) विद्युत प्रणाली सञ्चालकको दायित्व निर्धारण गरी कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।
- (ङ) विद्युत सेवा बन्द गर्न सक्ने अवस्था, त्यसको आधार र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।
- (च) विद्युत सेवाको आन्तरिक माग तथा आपूर्तिको लागि न्यूनतम लागत विस्तार कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने वा गर्न लगाउने ।

१३. **महसुल निर्धारण गर्ने तथा विद्युत खरिद बिक्रीको नियमन गर्ने** : (१) आयोगले महसुल निर्धारण गर्ने तथा विद्युत खरिद बिक्रीको नियमन गर्ने सम्बन्धमा देहाय बमोजिमको कार्य गर्नेछ :-

- (क) सञ्चालन खर्च, हासकट्टी दर, सावाँ व्याजको भुक्तानी, मर्मत सम्भार खर्च, विद्युत संरचनाको निर्माण, पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा शेयर लगानी बापत वार्षिक रुपमा प्राप्त हुने प्रतिफल लगायत विद्युत खरिद सम्भौता समेतलाई विचार गरी विद्युत महसुल दर निर्धारणका शर्त तथा आधार निर्धारण गरी त्यसको आधारमा उपभोक्ताले बुझाउनु पर्ने महसुल निर्धारण गर्ने ।
- (ख) विद्युत खरिद बिक्रीको थोक बजार स्थापना नभएसम्म वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारले स्थापना गरेको सङ्गठित संस्थाबीच हुने विद्युत खरिद बिक्री दर र प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।
- (ग) उत्पादित विद्युत खरिद बिक्री गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच विद्युत खरिद सम्भौता गर्न सहमति दिने ।
- (घ) विद्युत मूल्यको लागत न्यूनतम बनाउन आवश्यक उपायको पहिचान गरी लागू गराउने ।
- (ङ) प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हिलिङ चार्ज) निर्धारण गर्ने ।
- (च) विशेष परिस्थितिमा विद्युत सेवासँग सम्बन्धित विषयमा निश्चित समयको लागि विद्युत महसुलमा अतिरिक्त महसुल (सरचार्ज) निर्धारण गर्ने ।
- (२) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम महसुल निर्धारण सम्पूर्ण कागजात प्राप्त भएको मितिले साठी दिनभित्र गरिसक्नु पर्नेछ ।
- (३) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम महसुल निर्धारण गरेपछि राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (४) यस दफा बमोजिम महसुल निर्धारण भएको मितिले एक वर्षभित्र पुनः विद्युत महसुल निर्धारण गरिने छैन ।

१४. **प्रतिस्पर्धा कायम गर्ने तथा उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्ने** : आयोगले विद्युत बजारमा प्रतिस्पर्धा कायम गर्न तथा उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न देहायका कार्य गर्नेछ :-

- (क) उपभोक्ताको हित संरक्षणको लागि आवश्यक उपाय पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने ।
- (ख) विद्युत खरिद बिक्रीको दरमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण कायम गराउने ।
- (ग) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच विद्युत महसुल दरमा प्रतिस्पर्धा गराउन आवश्यक उपायको पहिचान गरी लागू गराउने ।
- (घ) विद्युत महसुल दरमा एकाधिकार (सिण्डिकेट) हुन नपाउने व्यवस्था गर्ने ।
- (ङ) विद्युतको थोक बजार स्थापना, सञ्चालन तथा खरिद बिक्री प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।
- (च) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन (मर्जर), आपसमा मिल्न, एकै वा आफ्नो सहायक कम्पनीसँग मिली त्यस्तो व्यक्ति रहेको कम्पनीको पचास प्रतिशत वा त्यसभन्दा बढी शेयर

खरिद गर्न, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट), प्राप्त (एक्वीजिशन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्नको लागि आवश्यक मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने ।

(छ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) तथा प्राप्त (एक्वीजिशन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्न सहमति दिने ।

(ज) विद्युतको व्यापार गर्दा पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू तोक्ने तथा त्यसको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने ।

(झ) प्रसारण लाईनमा बहिरहेको विद्युतको गुणस्तर कायम गराउन समय समयमा जाँच परीक्षण गर्ने वा गराउने ।

(ञ) विद्युतीय प्रणालीमा खुल्ला पहुँचको व्यवस्था गर्ने ।

१५. **सङ्गठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने** : आयोगले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको सङ्गठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गरी संस्थागत सुशासन कायम गराउन देहाय बमोजिमको कार्य गर्नेछ :-

(क) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको कार्यक्षमता मूल्याङ्कनको स्तर तथा आधार निर्धारण गर्ने ।

(ख) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको काम कारबाहीलाई मर्यादित बनाउन आचारसंहिता तयार गरी लागू गर्ने ।

(ग) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई विद्युतको बजार प्रबर्द्धन, विस्तार तथा विविधीकरण गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।

(घ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको आन्तरिक नियन्त्रण, लेखा प्रणाली, लेखापरीक्षण विधिमा एकरूपता कायम गर्न मापदण्ड बनाई लागू गर्ने ।

(ङ) अनुमतिपत्र प्राप्त सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक समितिका पदाधिकारी तथा अन्य पदाधिकारीले त्यस्तो संस्थालाई जानकारी गराउनु पर्ने विषय निर्धारण गरी त्यसलाई पालना गर्न लगाउने ।

(च) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको लेखा प्रणालीको आवश्यकता अनुसार आकस्मिक जाँच गर्ने ।

(छ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको काम कारबाहीमा सुशासन कायम गराउन आवश्यक निर्देशन दिने तथा मापदण्ड जारी गर्ने ।

१६. **नीतिगत सुझाव दिने तथा सिफारिस गर्ने** : विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी व्यवस्थालाई भरपर्दो र प्रभावकारी बनाउन गर्नु पर्ने नीतिगत सुधारका सम्बन्धमा आयोगले नेपाल सरकारलाई आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिनेछ ।

१७. **जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्ने** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले यो ऐन, यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम, विनियम, निर्देशिका वा मापदण्ड तथा प्रचलित अन्य कानून वा अनुमतिपत्र प्रदान गर्दा निर्धारण गरिएका शर्त बमोजिम कार्य गरे नगरेको सम्बन्धमा आयोगले आवश्यक जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिसँग लेखा, अभिलेख, विवरण आदि माग गर्न वा स्थलगत रूपमा जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्ने पदाधिकारी वा कर्मचारीले त्यसको प्रतिवेदन तयार गरी आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र त्यस्तो प्रतिवेदनको आधारमा आयोगले सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश तथा निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम दिएको आदेश तथा निर्देशन अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले पालना नगरेमा आयोगले त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई दफा १९ को उपदफा (१) बमोजिम जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१८. **विवाद समाधान गर्ने** : (१) देहायको विषयमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्ने अधिकार आयोगलाई हुनेछ :-

(क) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरूबीच उत्पन्न विद्युत सम्बन्धी विवाद,

- (ख) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गरेको कुनै निर्णयमा चित्त नबुझेको वा निजले गरेको कार्यबाट आफूलाई मर्का परेको कुरा उल्लेख गरी त्यस बापतको क्षतिपूर्तिको दाबी गरेको विषय ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको विवाद वा विषयका सम्बन्धमा अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा उपभोक्ताले आयोग समक्ष उजूरी दिन सक्नेछ र त्यस्तो उजूरी परेमा आयोगले नब्बे दिनभित्र सुनुवाई गरी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।
- (३) आयोग समक्ष परेको उजूरीको कारवाही र किनारा गर्दा आयोगलाई प्रचलित कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरह देहाय बमोजिमको कार्य गर्ने अधिकार हुनेछ :-
- (क) कुनै व्यक्तिलाई आयोग समक्ष उपस्थित गराई बयान वा जानकारी लिने,
- (ख) साक्षी बुझ्ने,
- (ग) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको कुनै निकाय वा सार्वजनिक संस्थामा रहेको कुनै लिखत कागजात पेश गर्न आदेश दिने,
- (घ) स्थलगत निरीक्षण गर्ने, गराउने तथा दसी प्रमाण पेश गर्न आदेश दिने ।
- (४) उपदफा (२) बमोजिम आयोगले गरेको निर्णयमा चित्त नबुझेने व्यक्तिले त्यस्तो निर्णय भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र उच्च अदालत, पाटनमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।
- (५) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी विषयमा अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरूबीच भएको सम्झौतामा विवाद समाधानको छुट्टै व्यवस्था गरिएको रहेछ भने त्यस्तो विवादको समाधान सोही सम्झौता बमोजिम हुनेछ ।
१९. **जरिवाना गर्न सक्ने :** (१) आयोगले दफा १७ को उपदफा (३) वा दफा ३७ बमोजिमको आदेश वा निर्देशन, दफा १८ को उपदफा (२) बमोजिमको निर्णय वा यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिमको कुनै विषय पालना नगर्ने वा पूर्व सूचना नदिई विद्युत सेवा अवरुद्ध गर्ने वा गराउने अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई पाँच लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम जरिवाना गरिएको रकम नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा दाखिला गरिनेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको जरिवाना बापत बुझाएको रकम महसुल निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको खर्च वा लगानीको रूपमा समावेश गर्न पाइने छैन ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिम आयोगले गरेको जरिवाना उपर चित्त नबुझेने अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले यस्तो जरिवाना भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र उच्च अदालत, पाटनमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।
२०. **सेवा शुल्क लिन सक्ने :** आयोगले देहायका विषयमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिबाट तोकिए बमोजिम सेवा शुल्क लिन सक्नेछ :-
- (क) ग्रिड र वितरण संहिता स्वीकृत गर्दा,
- (ख) विद्युतको थोक खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा,
- (ग) विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति दिँदा,
- (घ) प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हिलिङ चार्ज) लगायतका अन्य महसुल वा दस्तुर निर्धारण गर्दा,
- (ङ) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट), प्राप्त (एक्वीजिशन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्ने सहमति दिँदा,
- (च) दफा १८ बमोजिम विवाद समाधान गर्दा,
तर गार्हस्थ उपभोक्ताले उजूरी दिँदा कुनै शुल्क बुझाउन पर्ने छैन ।
- (छ) आयोगले तोकेको अन्य विषयमा ।

२१. सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने : (१) आयोगले दफा १३ बमोजिम महसुल निर्धारण गर्नुपूर्व तोकिए बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्नेछ।
- (२) आयोगले आफ्नो काम कारवाहीसँग सम्बन्धित अन्य विषयमा समेत आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक सुनुवाईको व्यवस्था गर्न सक्नेछ।
- (३) आयोगले उपदफा (१) वा (२) बमोजिम गरेको सार्वजनिक सुनुवाईको अभिलेख राख्नु पर्नेछ।
२२. पुनरावलोकन सम्बन्धी व्यवस्था : (१) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले आयोगको निर्णय पुनरावलोकन हुनुपर्ने ठानेमा त्यस्तो निर्णयको जानकारी भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र पुनरावलोकनको लागि आवश्यक कागजातसहित आयोगमा निवेदन दिन सक्नेछ।
- तर आयोगले दफा १९ बमोजिम जरिवाना गर्ने गरी गरेको निर्णयको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेमा आयोगले पन्ध्र दिनभित्र साविकको निर्णय कायम राख्ने वा संशोधन गर्ने निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ।
- (३) आयोगले उपदफा (२) बमोजिम साविकको निर्णय संशोधन गर्ने निर्णय गरेमा साविकको निर्णय कार्यान्वयन नगर्न आदेश दिनेछ।
- (४) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गलत कागजात पेश गरेको वा कुनै कागजात लुकाएको जानकारी कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुन आएमा वा थप कागजात प्राप्त हुन आएमा आयोगले त्यस्तो विषयमा पुनः निर्णय गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-४

अध्यक्ष र सदस्यको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा सुविधा

२३. अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार : अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) आयोगको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा कार्य गर्ने,
- (ख) आयोगको काम कारवाहीमा नियमन, अनुगमन, सुपरीवेक्षण तथा मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित पक्षलाई आवश्यक निर्देशन दिने,
- (ग) आयोगको बैठकलाई व्यवस्थित गर्ने,
- (घ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने।
२४. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) सदस्य आयोगको पूरा समय काम गर्ने पदाधिकारी हुनेछ।
- (२) सदस्यले आयोग र आयोगको अध्यक्षले तोके बमोजिमका काम, कर्तव्य र अधिकारको पालना र प्रयोग गर्नेछ।
२५. अध्यक्ष तथा सदस्यको सेवा, शर्त तथा सुविधा : (१) अध्यक्ष आयोगको पूरा समय काम गर्ने प्रमुख पदाधिकारी हुनेछ।
- (२) अध्यक्ष र सदस्यको पारिश्रमिक, सुविधा र सेवाका अन्य शर्त तोकिए बमोजिम हुनेछन्।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको व्यवस्था नभएसम्म अध्यक्षको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधा नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ।
- (४) अध्यक्ष वा सदस्यले आयोगमा कार्यरत रहँदा कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिसँग सम्बन्धित विषयमा कुनै निर्णय गरेको भएमा निज आयोगबाट सेवा निवृत्त भएको मितिले एक वर्षसम्म त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिसँग कुनै पनि रूपमा संलग्न हुन पाउने छैन।
- स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि "संलग्न" भन्नाले अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको

सञ्चालक, कर्मचारी, विशेषज्ञ वा परामर्शदातृको रुपमा स्थायी, अस्थायी, करार तथा सम्झौतामा कार्य गर्ने अवस्था सम्झनु पर्छ।

२६. **शपथ लिनु पर्ने** : आफ्नो कार्यभार सम्हाल्नुअघि अध्यक्षले ऊर्जा मन्त्री समक्ष र सदस्यले अध्यक्ष समक्ष अनुसूचीको ढाँचामा पद तथा गोपनीयताको शपथ लिनु पर्नेछ।

२७. **जानकारी गराउनु पर्ने** : (१) अध्यक्ष तथा सदस्यले आफू नियुक्त भएको तीस दिनभित्र देहायको विषयको लिखित जानकारी आयोगलाई गराउनु पर्नेछ :-

(क) आफू अध्यक्ष वा सदस्य पदमा नियुक्त हुनुभन्दा अगाडि संलग्न रहेको पेशा, रोजगारी वा व्यवसाय र त्यसको कार्यालयको विवरण,

(ख) आफू वा आफ्नो परिवारको कुनै सदस्य कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको शेयरधनी भए वा नभएको र शेयरधनी भए लिएको शेयर सङ्ख्याको विवरण तथा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिसँग कुनै किसिमको वित्तीय स्वार्थ रहे वा नरहेको,

(ग) आफू वा आफ्नो परिवारको कुनै सदस्य पछिल्लो तीन वर्षभित्र कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको सञ्चालक, पदाधिकारी, सल्लाहकार, कर्मचारी वा लेखा परीक्षक भए वा नभएको,

(घ) आयोगलाई यस दफा बमोजिम जानकारी गराउँदाका बखत कुनै अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिसँग निजको स्वार्थ देखिन सक्ने कुनै सम्भावित अवस्था भए त्यसको विवरण।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जानकारी गराएको विषयको एक प्रति विवरण आयोगले नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ, र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले त्यसको अभिलेख राख्नेछ।

२८. **नियमनकारी अवसर (रेगुलेटरी अपरच्युनिटी) को दुरुपयोग गर्न नहुने** : (१) अध्यक्ष, सदस्य तथा आयोगका कर्मचारी, लेखा परीक्षक, सल्लाहकार, प्रतिनिधि वा आयोगसँग करार गरी काम गर्ने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीका कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो पदीय हैसियतमा वा आयोगको तर्फबाट कार्य सम्पादन गर्दा निजको जानकारीमा आएको कुनै गोप्य सूचना कानून बमोजिम उपलब्ध गराउनुपर्ने अवस्थामा बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिलाई उपलब्ध गराउन वा त्यसको स्रोत खोल्न हुँदैन।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका पदाधिकारीले पदीय हैसियतमा कार्य सम्पादन गर्दा निजको जानकारीमा आएको कुनै गोप्य सूचना निज वा निजको परिवारको कुनै सदस्यको लाभ, सुविधा, सहूलियत वा फाइदाको लागि प्रयोग गर्न वा गराउन हुँदैन।

(३) अध्यक्ष, सदस्य तथा आयोगका कर्मचारी, लेखा परीक्षक, सल्लाहकार, प्रतिनिधि वा आयोगसँग करार गरी काम गर्ने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीका कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो पदीय हैसियतमा वा आयोगको तर्फबाट कुनै काम गर्दा आफू, आफ्नो परिवार वा अरू कसैलाई कुनै किसिमको लाभ, सुविधा, सहूलियत वा फाइदा लिन दिन हुँदैन।

(४) कसैले उपदफा (१), (२) वा (३) को प्रतिकूल हुने गरी कुनै काम गरेमा निजले पदीय दायित्व अनुरूप काम नगरेको मानी प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ।

२९. **स्वार्थ बाझिएमा निर्णय गर्नमा बन्देज** : (१) अध्यक्ष, सदस्य वा निजको परिवारको कुनै सदस्यको वित्तीय स्वार्थ, निजी स्वार्थ वा व्यावसायिक स्वार्थ भएको कुनै पनि प्रस्ताव आयोगको बैठकमा छलफल हुने भएमा त्यस्तो सदस्यले बैठक शुरु हुनुभन्दा अगावै त्यस्तो स्वार्थ बाझिन सक्ने कुराको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको विषयमा छलफल हुने आयोगको बैठकमा त्यस्तो सदस्यले भाग लिने छैन।

(३) उपदफा (१) वा (२) को प्रतिकूल कुनै निर्णय भएमा सो निर्णय त्यस्तो स्वार्थ रहेको व्यक्तिको हकमा लागु हुने छैन।

३०. **पेशागत आचरण पालना गर्नु पर्ने** : (१) अध्यक्ष, सदस्य वा आयोगका कर्मचारी वा सल्लाहकारले आफ्नो पदमा बहाल रहँदाका बखत वा पदबाट अवकाश भएपछि, तोकिए बमोजिमको पेशागत आचरण पालना

गर्नु पर्नेछ।

(२) अध्यक्ष, सदस्य तथा आयोगका कर्मचारी वा सल्लाहकारले आयोगमा त्यस्तो हैसियतले कार्य सम्पादन गर्दा सदैव आयोगको हितलाई सर्वोपरी राख्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-५

आयोगका कर्मचारी

३१. कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था : (१) आयोगको कार्य सञ्चालनको लागि आयोगमा नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको सङ्ख्यामा कर्मचारीहरू रहनेछन्।

(२) आयोगले विनियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम कर्मचारी नियुक्ति गर्नेछ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्नको लागि आवश्यक विशेषज्ञ कर्मचारी करारमा नियुक्त गर्न सक्नेछ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगमा कर्मचारी नियुक्ति नभएसम्मको लागि मन्त्रालयले नेपाल सरकारका कुनै कर्मचारीलाई आयोगमा काम गर्नको लागि अवधि तोकी काजमा खटाउन सक्नेछ।

३२. आयोगको सचिव : आयोगको वरिष्ठ कर्मचारीले आयोगको सचिव भई काम गर्नेछ।

परिच्छेद-६

कोष तथा लेखा परीक्षण

३३. कोष : (१) आयोगको एउटा छुट्टै कोष हुनेछ, र त्यस्तो कोषमा देहायका रकमहरू रहने छन् :-

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,

(ग) विदेशी सरकार, व्यक्ति वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) विद्युत वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको विद्युत बिक्रीबाट भएको वार्षिक कुल आयको एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोके बमोजिम प्राप्त रकम,

(ङ) विद्युत व्यापार गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले विद्युत व्यापारबाट गरेको वार्षिक कुलआयको एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोके बमोजिम प्राप्त रकम,

(च) राष्ट्रिय ग्रिड प्रयोग गरी विद्युत निकासी गर्ने अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको व्हिलीङ्ग दस्तुरको एक प्रतिशतमा नबढाई आयोगले तोके बमोजिम प्राप्त रकम,

(छ) दफा २० बमोजिम प्राप्त सेवा शुल्क,

(ज) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्नुअघि आयोगले अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

(३) आयोगले उपदफा (१) बमोजिमको कोषको रकम नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट इजाजत प्राप्त 'क' श्रेणीको कुनै बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गर्नेछ।

(४) आयोगको नामबाट गरिने सबै खर्च उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको रकमबाट व्यहोरिनेछ।

(५) कोषमा भएको रकमबाट आयोगको कार्य सञ्चालनका लागि नपुग भएमा सोको लागि अर्थ मन्त्रालयले आवश्यक रकम उपलब्ध गराउनेछ।

(६) कोषमा तोकिए बमोजिमभन्दा बढी रकम जम्मा भएमा आयोगले त्यस्तो बढी रकम नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(७) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको खाताको सञ्चालन आयोगले तोके बमोजिम हुनेछ ।

३४. **लेखा र लेखापरीक्षण** : (१) आयोगको आय व्ययको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको ढाँचा बमोजिम राखिनेछ ।

(२) आयोगले तोकिए बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कायम राख्नु पर्नेछ, र आफ्नो आय व्ययको लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(३) आयोगको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

(४) नेपाल सरकारले चाहेमा आयोगको आय व्ययको लेखा र तत्सम्बन्धी हिसाब किताब जुनसुकै बखत जाँचन वा जाँच गर्न लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-७ विविध

३५. **सहयोग गर्नु पर्ने** : आयोगको काम कारवाही तथा निर्णय कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सबैले आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

३६. **उपसमिति वा कार्यटोली गठन गर्न सक्ने** : (१) आयोगले यस ऐन बमोजिम गर्नु पर्ने कुनै कामको लागि आवश्यकता अनुसार उपसमिति वा कार्यटोली गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठित उपसमिति वा कार्यटोलीको काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यविधि तथा त्यस्तो उपसमिति वा कार्यटोलीका सदस्यले पाउने सुविधा आयोगले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३७. **निर्देशन दिन सक्ने** : यस ऐन बमोजिमका कार्यहरू कार्यान्वयन गर्न आयोगले आवश्यकता अनुसार अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिलाई निर्देशन दिनेछ, र त्यस्तो निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

३८. **वार्षिक प्रतिवेदन** : (१) आयोगले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र आफूले गरेको काम कारवाही सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा अन्य कुराका अतिरिक्त आयोगले वर्षभरिमा सञ्चालन गरेको कार्यक्रम, प्राप्त गरेको रकम, कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा हुन गएको लागत, कार्यक्रमबाट भएको उपलब्धि तथा भविष्यमा गर्नु पर्ने सुधार समेतका कुराहरू समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम पेश गरिएको प्रतिवेदन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(४) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र लेखा परीक्षणको प्रतिवेदनसहित आफूले गरेको काम कारवाही सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) आयोगले उपदफा (४) बमोजिम पेश भएको वार्षिक प्रतिवेदनको अध्ययन गरी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(६) उपदफा (४) बमोजिम पेश भएको वार्षिक प्रतिवेदनको सारांश अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

३९. **अधिकार प्रत्यायोजन** : आयोगले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये महसुल निर्धारण गर्ने, अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आपसमा गाभिन, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट), प्राप्ति (एक्वीजिशन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्न सहमति दिने तथा विवाद समाधान गर्ने अधिकार बाहेकका अन्य अधिकार आवश्यकता अनुसार अध्यक्ष, सदस्य, सचिव, दफा ३६ बमोजिम गठित उपसमिति वा कार्यटोली वा आयोगको अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

४०. **नेपाल सरकारसँग सम्पर्क** : आयोगले नेपाल सरकारसँग सम्पर्क राख्दा मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ .

४१. **नियम बनाउने अधिकार** : यस ऐनको कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकारले आवश्यक नियम

बनाउन सक्नेछ।

४२. **विनियम बनाउन सक्ने** : (१) आयोगले यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही देहायका विषयमा विनियम बनाई लागू गर्न सक्नेछ :-

- (क) कर्मचारीको नियुक्ति, काम, कर्तव्य, अधिकार, योग्यता, पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाको शर्त सम्बन्धमा,
- (ख) विवाद समाधानको लागि दिइने उजुरी तथा त्यस्तो उजुरी कारवाही र किनारा गर्ने कार्यविधि सम्बन्धमा,
- (ग) आयोगको आन्तरिक कार्य सञ्चालन सम्बन्धी अन्य आवश्यक विषयमा।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगले कर्मचारीको नियुक्ति, पारिश्रमिक, सेवा शर्त तथा सुविधा र नेपाल सरकारलाई थप आर्थिक दायित्व पर्ने विषयमा विनियम बनाउँदा अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

४३. **निर्देशिका, मापदण्ड वा संहिता बनाई लागू गर्न सक्ने** : आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम तथा विनियम विपरीत नहुने गरी निर्देशिका, मापदण्ड वा संहिता (कोड) बनाई लागू गर्न सक्नेछ।

४४. **संशोधन, खारेजी र बचाउ** : विद्युत ऐन, २०४९ को :

- (१) दफा १६ मा रहेका “दफा १७ बमोजिम” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “विद्युत नियमन आयोग सम्बन्धी प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।
- (२) दफा १७ र १८ खारेज गरिएका छन्।
- (३) दफा १७ र १८ बमोजिम निर्धारण भएको विद्युत महसुल यसै ऐन बमोजिम निर्धारण भए गरेको मानिनेछ।

अनुसूची

(दफा २६ सँग सम्बन्धित)

शपथ

म ईश्वरलाई साक्षी राखी/सत्य निष्ठा पूर्वक शपथ लिन्छु कि विद्युत नियमन आयोगको अध्यक्ष/सदस्य पदको जिम्मेवारी र कर्तव्य कसैको डर, मोलाहिजा, पक्षपात, द्वेष वा लोभमा नपरी इमानदारीसाथ पालना गर्नेछु। आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई ज्ञात हुन आएको कुरा प्रचलित कानूनको पालना गर्दा बाहेक आफू पदमा बहाल रहे वा नरहे पनि कुनै पनि अवस्थामा प्रकट गर्ने छैन।

नेपाल कानून आयोग

अनुसूची ३.२ : विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६८) काठमाडौं, भदौ ११ गते, २०७५ साल (संख्या २३)

भाग ३

नेपाल सरकार

ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयको

सूचना

विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यी नियमहरूको नाम “विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) “ऐन” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ सम्भन्धनु पर्छ ।

(ख) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकार ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय सम्भन्धनु पर्छ ।

(ग) “राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण प्रणाली” भन्नाले राष्ट्रिय रूपमा विद्युत प्रसारणको लागि आवद्ध हुने विभिन्न भोल्टेज क्षमताका प्रसारण लाइन समावेश गरी नेपाल सरकारले समय समयमा तोकेका विद्युत प्रसारण लाइन सम्भन्धनु पर्छ र सो शब्दले प्रसारण लाइनसँग सम्बद्ध सबस्टेशन तथा स्वीचिङ्ग स्टेशनलाई समेत जनाउँछ ।

(घ) “सिफारिस समिति” भन्नाले ऐनको दफा ७ को उपदफा (१) बमोजिमको सिफारिस मिति सम्भन्धनु पर्छ ।

परिच्छेद -२

अध्यक्ष तथा सदस्यको नियुक्ति

३. अध्यक्ष वा सदस्यको लागि आवेदन दिने: (१) अध्यक्ष वा सदस्य पदमा नियुक्तिको लागि इच्छुक उम्मेदवारले ऐनको दफा ७ को उपदफा (२) बमोजिम प्रकाशित सूचनाको म्याद भित्र यावसायिक कार्ययोजना सहित अनुसूची-१ को ढाँचामा सिफारिस समिति समक्ष आवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम आवेदन दिने उम्मेदवारले आफू सो पदको लागि अयोग्य नरहेको अनुसूची-२ बमोजिमको स्वघोषणासमेत संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

४. नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्ने : नियम ३ को उपनियम (१) बमोजिम आवेदन दिने उम्मेदवारहरूले पेश गरेको कार्ययोजना, निजहरूको अन्तर्वार्ता, शैक्षिक योग्यता तथा सम्बन्धित क्षेत्रको अनुभव समेतका आधारमा सिफारिस समितिले मूल्याङ्कन गरी उपयुक्त उम्मेदवारको नाम ऐनको दफा ७ को उपदफा (३) बमोजिम नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

५. **अभिलेख राख्नु पर्ने** : सिफारिस समितिले नियम ४ बमोजिम उम्मेदवारको नाम सिफारिस गरेपछि अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्तिका लागि पेश भएका आवेदन, व्यक्तिगत विवरण, स्वघोषणा, सिफारिस समितिले गरेको मूल्याङ्कन सम्बन्धी कागजात तथा विवरण मन्त्रालयमा बुझाउनु पर्नेछ र मन्त्रालयले त्यसरी प्राप्त भएका कागजात तथा विवरण अभिलेख गरी राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

संहिता तथा मापदण्ड

६. **ग्रीड संहिता र वितरण संहिता** : (१) आयोगले ऐनको दफा १२ को खण्ड (क) बमोजिम विद्युत सेवा सम्बन्धी ग्रीड संहिता र वितरण संहिता बनाउँदा अन्तरदेशीय वितरण प्रणालीमा आवद्ध ग्रीड र अन्तर्राष्ट्रियस्तरको ग्रीडसँग तादात्म्यता हुने गरी बनाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम आयोगले ग्रीड संहिता र वितरण संहिता बनाउँदा सरोकारवाला तथा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूसँग परामर्श गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम आयोगले बनाएका ग्रीड संहिता र वितरण संहिताको कार्यान्वयनको विषयमा आयोगले सरोकारवालाहरु समेत रहेको अनुगमन समिति गठन गरी अनुगमन गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

७. **मापदण्ड बनाउने** : (१) आयोगले अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने कार्यसम्पादन, राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण प्रणालीको गुणस्तर तथा सुरक्षास्तर र विद्युत प्रणाली सञ्चालकको दायित्व निर्धारण सम्बन्धमा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम मापदण्ड बनाउँदा आयोगले सरोकारवाला तथा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूसँग परामर्श गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-४ महसूल तथा दस्तुर

८. **विद्युत महसूल निर्धारणको लागि निवेदन दिने** : (१) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई विद्युत वितरण गर्नु अघि महसूल निर्धारण गर्न ऐनको दफा १३ को उपदफा (१) को खण्ड (क) का आधारहरू खुलाई आयोग समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम परेको निवेदन सम्बन्धमा जाँचबुझ गर्दाआयोगले आवश्यक ठानेमा वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिसँग थप विवरण तथा कागजात माग गर्न सक्नेछ र यसरी माग गरेको विवरण तथा कागजात उपलब्ध गराउनु वितरण अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम परेको निवेदन तथा उपनियम (२) बमोजिमका विवरण तथा कागजात समेतका आधारमा आयोगले ऐनको दफा १३ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम उपभोक्ताले बुझाउनु पर्ने महसूल निर्धारण गर्नेछ ।

(४) उपनियम (१) बमोजिम दिइने निवेदनको ढाँचा आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(५) यस नियममा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि वितरण अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको दरखास्त नपरेकै कारणले आयोगले विद्युत महसूल निर्धारण गर्न बाधा पर्ने छैन ।

९. **विद्युत महसूल निर्धारण गर्ने आधार** : (१) नियम ८ बमोजिम उपभोक्ताले बुझाउनु पर्ने विद्युतको महसूल निर्धारण गर्दा आयोगले देहायका आधारमा निर्धारण गर्नेछ :-

(क) विद्युत प्रणाली वा उत्पादन संयन्त्रको सञ्चालन खर्च,

(ख) ह्यासकट्टी दर,

(ग) साँवा ब्याजको भुक्तानी,

- (घ) मर्मत सम्भार खर्च,
- (ङ) विद्युत संरचनाको निर्माण र सञ्चालन तरिका,
- (च) पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना तथा शेयर लगानी वापत वार्षिक रूपमा प्राप्त हुने प्रतिफल,
- (छ) विद्युत खरिद सम्झौता,
- (ज) उपभोक्ता मूल्यसूचीमा हुने परिवर्तन,
- (झ) राजश्व दर र सोमा हुने परिवर्तन,
- (ञ) विद्युत विकासको सम्बन्धमा नेपाल सरकारले अपनाएको नीति,
- (ट) आयोगले उपयुक्त ठहर्‍याएका अन्य आधार ।

(२) यस नियम बमोजिम विद्युत महसुल निर्धारण गर्दा आयोगले विद्युत उत्पादनको सीमान्त लागत (मार्जिनल कष्ट), विदेशी मुद्राको विनिमय दर, विद्युत उत्पादनको लागि प्रयोग हुने इन्धन मूल्य तथा अनुमति प्राप्त व्यक्ति र सम्बन्धित विद्युत आयोजनामा ऋण प्रदान गर्ने वा पूँजी लगानी गर्ने वित्तीय संस्थाबीच भएको वित्तीय सम्झौता समेतलाई आधार लिनेछ ।

तर नेपाल सरकार आफैँले वा नेपाल सरकारको पचास प्रतिशतभन्दा बढी शेयर पूँजी लगानी भएको सङ्गठित संस्थाले लिने विद्युत महसुल तथा अन्य दस्तुर निर्धारण गर्दा आयोगले नेपाल सरकार वा त्यस्तो सङ्गठित संस्थाले सम्बन्धित विद्युत आयोजनाको लागि वित्तीय संस्थासँग गरेको सम्झौताको पालना हुने गरी निर्धारण गर्नेछ ।

(३) विद्युत महसुल निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा आयोगले आवश्यक मापदण्ड बनाई लागु गर्न सक्नेछ।

१०. विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण : (१) ऐनको दफा १३ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति र उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारले स्थापना गरेको सङ्गठित संस्थाबीच हुने विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि आयोगले आवश्यक मापदण्ड बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

(२) आयोगले विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा आयोजनामा भएको ऋण लगानीको खर्च समेटिएको क्षमता शुल्क (क्यापासिटी चार्ज) र स्वलगानी (इक्वीटी), प्रतिफल, कर तथा रोयल्टी, सञ्चालन तथा मर्मत खर्च समेत समेटिएको ऊर्जा शुल्क (इनर्जी चार्ज) गरी दुई भागीय विद्युत दरको प्रणाली समेत प्रयोगमा ल्याउन सक्नेछ ।

(३) आयोगले विद्युत खरिद दर निर्धारण गर्दा विद्युत उत्पादकले आफ्नो उत्पादनको पूर्ण क्षमतामा विद्युत उत्पादन गर्ने अवस्था कायम राखी उत्तरदायी बनाउन उपलब्धतामा आधारित (एभाइलेबिलिटी बेस्ड) क्षमता शुल्क प्रणाली अपनाउन सक्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम क्षमता शुल्क प्रणाली प्रयोगमा ल्याउँदा आयोगले तोकेको मापदण्ड अनुसार शतप्रतिशत उपलब्धता हासिल भएको अवस्थामा उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले क्षमता शुल्क पुरै पाउने र कम उपलब्धता हासिल भएमा सोही अनुपातमा क्षमता शुल्क कम पाउने व्यवस्था गर्नेछ ।

(५) उपनियम (३) बमोजिम क्षमता शुल्क प्रणाली लागु गर्दा ऋण नरहेको वा ऋण भुक्तानी भई सकेको आयोजनाको हकमा क्षमता शुल्क निर्धारण गरिने छैन ।

(६) यस नियम बमोजिम विद्युत खरिद दर निर्धारण गर्दा ऋणको ब्याज, हासकट्टी वा अग्रीम हासकट्टी, लगानी प्रतिफल, साधारण खर्च, सञ्चालन खर्च, मर्मत सम्भार खर्च, कार्य सञ्चालन खर्च, राजश्व, कर, अतिरिक्त पूँजीकरण, ऋण तथा स्वलगानी अनुपात जस्ता विषयहरूलाई आधार लिईनेछ ।

११. आपसी समझदारीबाट दर तय गर्न सक्ने : (१) उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र विद्युत खपत गर्ने उद्योग वा संस्थाबीच विद्युत खरिद बिक्री गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र त्यस्तो उद्योग वा संस्थाले आयोगको सहमति लिई आपसी समझदारीमा विद्युतको खरिद बिक्री दर तोक्न सक्नेछन् ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विद्युतको खरिद बिक्री दर तोक्दा त्यस्तै खालका अन्य उद्योग वा संस्थासँग हुने

विद्युत खरिद दरबीच एकरूपता हुने गरी गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम विद्युत खरिद बिक्री दर तोक्दा उपभोक्तालाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी आपसी मिलेमतोमा तय गर्नु हुँदैन ।

१२. सम्झौताको शर्त पेश गर्नु पर्ने : ऐनको दफा १३ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम विद्युत खरिद बिक्रीको लागि सम्झौता गर्न अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरूले आयोगको सहमतिको लागि दरखास्त दिँदा सम्झौताका शर्त समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. विद्युत प्रसारण दस्तुर : (१) आयोगले ऐनको दफा १३ को उपदफा

(१) को खण्ड (ङ) बमोजिम विद्युत प्रसारण दस्तुर निर्धारण गर्दा नियम १० बमोजिम खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा लिइने आधारका अतिरिक्त देहायका सबै वा केही कुरालाई आधार लिन सक्नेछ :-

(क) प्रयोगकर्ताको उपभोग क्षमता वा परिमाण र दुरी,

(ख) जडान विन्दु (पोइन्ट अफ कनेक्सन),

(ग) प्रसारण क्षेत्र (जोनल ट्रान्समिसन चार्जेज),

(घ) प्रसारण लाइन निर्माण वा विस्तार गर्दा हुने लगानी ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विद्युत प्रसारण दस्तुर निर्धारण गर्दा राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण ग्रीड(नेशनल ट्रान्समिसन ग्रीड) र अन्य प्रसारण लाईन खण्डहरूको छुट्टा छुट्टै दस्तुर निर्धारण गर्न सकिनेछ ।

(३) विद्युत प्रसारण दस्तुर निर्धारण गर्ने सम्बन्धी अन्य आधारहरू आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१४. विद्युत वितरणका महसुल दरमा प्रतिस्पर्धा गराउनु पर्ने:

(१) आयोगले विद्युत वितरणको महसुल दरमा प्रतिस्पर्धा गराई सोको आधारमा उपभोक्ता वा उपभोक्ताको प्रतिनिधिले आफ्नो सेवा प्रदायक छनौट गर्न पाउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) विद्युत वितरणको महसुल दरमा प्रतिस्पर्धा गराउने तथा विद्युत वितरक छनौट गर्ने सम्बन्धी अन्य व्यवस्था आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१५. विद्युत वितरण शुल्क : अन्य कुनै संस्थाले विद्युत वितरण गर्न अनुमति प्राप्त संस्थाको प्रणाली प्रयोग गरी उपभोक्तासम्म विद्युत वितरण गर्दा त्यस्तो वितरण प्रणाली प्रयोग गरे वापत बुझाउनु पर्ने वितरण शुल्क आयोगले निर्धारण गर्नेछ ।

१६. मूल्य अन्तर नियमन गर्ने : आयोगले यस नियम बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरूबीच विद्युत व्यापारको क्रियाकलाप तथा विद्युत खरिद गरी पुनः बिक्री गर्दाको मूल्य अन्तर (ट्रेडिङ मार्जिन) सम्बन्धमा नियमन गर्न विद्युत व्यापार मापदण्ड बनाई लागु गर्नेछ ।

१७. सेवा शुल्क तोक्ने : (१) आयोगले ऐनको दफा २० बमोजिम देहायका विषयमा देहाय बमोजिमको सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ :-

(क) विद्युतको थोक खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा सात हजार पाँचसय रुपैयाँ,

(ख) विद्युत खरिद सम्झौतामा सहमति दिँदा देहाय बमोजिम :-

(१) एकसय किलोवाटदेखि एक मेगावाटसम्म एक लाख रुपैयाँ,

(२) एक मेगावाटभन्दा माथि एकहजार मेगावाटसम्म प्रति मेगावाट दश हजार रुपैयाँका दरले,

(३) सो भन्दामाथि एकमुष्ट बीसलाख रुपैयाँ ।

(ग) प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हीलिङ चार्ज) लगायत यस्तै अन्य महसुल वा दस्तुर निर्धारण गर्दा पच्चीस हजार रुपैयाँ,

(घ) अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरू आपसमा गाभिन, संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट), प्राप्ति (एक्वीजिसन) वा ग्रहण (टेक ओभर) गर्न सहमति दिँदा त्यस्तो संरचना वा संस्थाको आधार मूल्यको

आधारमा दश करोडसम्मको आधार मूल्यको लागि एक लाख रुपैयाँ र सोभन्दा माथी प्रत्येक दश करोडसम्मको लागि पचास हजार रुपैयाँ,

(ड) ऐनको दफा १८ बमोजिम विवाद समाधान गर्दा दाबी मूल्य खुलेको विवाद भएमा त्यस्तो दाबी मूल्यको पाँच प्रतिशत र दाबी मूल्य नखुलेको विवाद भएमा आयोगले तय गरेको मूल्य,

(च) आयोगले तोकेका अन्य विषयमा आधार मूल्य खुलेकोमा त्यस्तो मूल्यको आधारमा खण्ड (घ) बमोजिमको रकम र आधार मूल्य नखुलेकोमा आयोगले तय गरेको मूल्य ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम आयोगले सेवा शुल्क लगाउँदा सेवा शुल्क लगाउने विषय र अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाको नाम आफ्नो वेबसाइट र राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिका मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

उपभोक्ता हित संरक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई

१८. उपभोक्ता हित संरक्षण : आयोगले ऐनको दफा १४ बमोजिम उपभोक्ताको हित संरक्षणका लागि देहाय अनुसारका कार्य गनः-

(क) वितरण अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले वितरण गरेको विद्युतको गुणस्तर (स्वीकार्य भोल्टेज परिवर्तनको मापदण्ड, विद्युत वितरणमा हुन सक्ने रोकावटको औसत अवधि र औसत रोकावटको क्रमिकता) निर्धारणगरी कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) सार्वजनिक सेवा प्रदायकको कार्य सम्पादनस्तर निर्धारण गरी सोको आधारमा कार्यसम्पादन गर्न त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थालाई निर्देशन दिने,

(ग) उपभोक्ताको गुनासो सुनुवाई संयन्त्र र गुनासो समाधान गर्ने प्रकृया निर्धारण गर्ने,

(घ) विद्युत वितरणमा हुने रोकावट हटाउन गर्नु पर्ने उपाय निर्धारण गर्ने र आयोगले तोकेको समयभन्दा बढी समय रोकावट भएमा क्षतिपूर्ति दिन लगाउने,

(ड) विद्युत जडान गर्न लाग्ने समय र सो को प्रकृया निर्धारण गरी सार्वजनिक गर्ने,

(च) आयोगले तोकेको गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड उल्लङ्घन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाबाट क्षतिपूर्ति भराउने,

(छ) उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि आयोगले आवश्यक ठहऱ्याएका अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

१९. सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने: (१) आयोगले विद्युत महसुल निर्धारण, विद्युत खरिद दर निर्धारण, प्रसारण शुल्क निर्धारण तथा विद्युत व्यापारसँग सम्बन्धित विषयमा निर्णय गर्नु पूर्व सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अवलम्बन गर्नु पर्ने विधि अनुसूची-३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम गरिने सार्वजनिक सुनुवाईको अन्य प्रक्रिया र ढाँचा आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-६

काम, कर्तव्य र अधिकार

२०. अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) ऐन तथा यस नियमावलीमा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त अध्यक्षको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) आयोगको अल्पकालीन एवम् दीर्घकालीन नीति, योजना र कार्यक्रमहरु तयार गर्ने, गराउने,

(ख) स्वीकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने,

(ग) विद्युत उत्पादन, प्रसारण र विद्युतको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि आवश्यक कार्यक्रम तजमा गर्ने,

गराउने,

(घ) विद्युत उत्पादक, प्रसारक र यस्तै काम गर्ने संस्थाबीच समन्वय कायम गर्ने, गराउने,

(ङ) आयोगमा पेश हुने विषयहरू तयार गर्न लगाउने,

(च) आयोगको निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

(छ) आयोगको लागि आवश्यक कार्यक्रम एवम् बजेट तयार गर्न लगाउने ।

(२) अध्यक्षले आयोगको तर्फबाट स्वदेश तथा विदेशका नियमनकारी संघ संस्था निकायहरूसँग सम्पर्क गर्न र कुनै सम्झौता गर्नु पर्ने भएमा आयोगको स्वीकृति लिई सम्झौता गर्न सक्नेछ ।

तर आयोग वा नेपाल सरकारलाई आर्थिक भार वा कुनै दायित्व पर्ने विषयमा सम्झौता गर्नु परेमा नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(३) अध्यक्षले आफूमा निहित रहेको अधिकार आवश्यकता अनुसार सदस्य, समिति, उपसमिति वा आयोगका अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२१. अध्यक्ष जवाफदेही हुने : (१) आयोगको तर्फबाट हुने कारोबारका सम्बन्धमा अध्यक्ष जवाफदेही हुनेछ ।

(२) अध्यक्षले प्रचलित कान बमोजिमनेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने राजस्व र सरकारी रकमको लेखा राखी बैंक दाखिला गर्नु वा गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(३) राजस्वको लगत तथा लेखा राख्ने, फाँटवारी पेश गर्ने, लेखा परीक्षण गराउने र यसको अभिलेख राख्ने उत्तरदायित्व अध्यक्षको हुनेछ ।

२२. सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार : सचिवको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) आयोगका निर्णय लिपीबद्ध गरी आयोगको बैठकमा उपस्थित अध्यक्ष र सदस्यको दस्तखत गराउने र निर्णय प्रमाणित गर्ने,

(ख) आयोगका निर्णय र सोसँग सम्बन्धित अभिलेख सुरक्षित राखी संरक्षण गर्ने,

(ग) आयोगका निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(घ) विवाद समाधान सम्बन्धी निर्णयको छुट्टै अभिलेख राखी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(ङ) आयोगमा पेश हुन आएका निवेदन, पुनरावलोकनका लागि प्राप्त भएका निवेदन वा आवेदन एवम् आयोगसँग सम्बन्धित सबै कागजात सुरक्षित राखी समय समयमा निरीक्षण गर्ने गराउने,

(च) आयोगका कर्मचारीको नियुक्ति, नियन्त्रण र सुपरिवेक्षण गर्ने,

(छ) आयोगको निर्देशन अनुरूप अन्य कार्य गर्ने ।

२३. आयोगको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली : (१) आयोगबाट सम्पादन हुने कार्यहरू मितव्ययी, कार्यदक्षतापूर्ण र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पादन गर्न, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्नको लागि आयोगले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्दा आयोगले सम्पादन गर्ने कामको प्रकृति अनुरूप आवश्यक कुराहरूको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ र त्यसमा नियन्त्रणको वातावरण, जोखिम क्षेत्रको पहिचान, सचनाको आदान प्रदान, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन जस्ता विषयलाई समेत समेट्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अनुगमन गर्नका लागि आयोगले आयोगको कुनै सदस्यलाई जिम्मेवारी तोकी अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम तोकिएको सदस्यले आयोगबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यसम्पादन भए नभएको, आर्थिक अनुशासन र निर्देशनको पालना भए नभएको सम्बन्धमा वर्षमा कम्तीमा दुई पटक अनुगमन र सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम पेश भएको प्रतिवेदनबाट कुनै कैफियत देखिएमा आयोगले सम्बन्धित अधिकारीलाई त्यस्तो कैफियत सुधार गर्न निर्देशन दिनु पर्नेछ, र त्यस्तो निर्देशनका पालना गर्नु सम्बन्धित अधिकारीको कर्तव्य हुनेछ।

२४. राय उपलब्ध गराउने : (१) विद्युत उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण सम्बन्धी कुनै विषयमा नेपाल सरकारले आयोगको राय माग गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम राय माग भएकोमा आयोगले त्यस्तो विषयमा नेपाल सरकारलाई आफ्नो राय उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद-७

पेशागत आचरण

२५. पदको मर्यादा र अनुशासनमा रहनु पर्ने : सदस्यले आफ्नो पद र ओहोदा अनुसारको मर्यादा कायम राखी अनुशासनमा बस्नु पर्नेछ।

२६. समयको पालना : सदस्यले नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालय समयको पालना गरी तोकिएको जिम्मेवारी पूरा गर्नु पर्नेछ।

२७. दान, उपहार, चन्दा स्वीकार गर्न, सापटी वा आर्थिक लेनदेन गर्न नहुने : सदस्य आफैं वा आफ्नो परिवारको कुनै सदस्य मार्फत आयोगको कामसँग सम्बन्धित व्यक्तिसँग दान, उपहार, चन्दा स्वीकार गर्न, सापटी वा आर्थिक लेनदेन गर्न वा कुनै प्रकारको आर्थिक प्रलोभनमा पर्न वा कमिसन वा गैरकानूनी रूपमा रकम प्राप्त गर्न हुँदैन।

२८. कार्य सम्पादनको सिलसिलामा राजनैतिक वा अवाञ्छनीय प्रभाव वा सम्पर्क कायम गर्न नहुने : सदस्यले आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थ पूर्ति गर्ने उद्देश्यले कुनै राजनैतिक वा अवाञ्छनीय प्रभाव पार्न हुँदैन र ओहोदाको मर्यादा विपरीत हुने गरी कुनै संस्था वा व्यक्तिसँग अवाञ्छित सम्पर्क राख्नुहुँदैन।

२९. राजनीतिमा भाग लिन नहुने : सदस्यले राजनीतिमा भाग लिन वा कुनै राजनैतिक दल वा सङ्गठनको सदस्यता प्राप्त गर्न वा राजनीतिक पदको लागि हुने निर्वाचनमा उम्मेदवार हुन वा त्यस्तो निर्वाचनमा कुनै उम्मेदवार, राजनैतिक दल वा सङ्गठनको तर्फबाट प्रचार प्रसार गर्न वा वक्तव्य दिन वा मत माग्न हुँदैन।

तर कसैलाई मत दिएको वा दिने विचार गरेको कुरा प्रकट नगरी प्रचलित कान बमाजिमझाफूले पाएको मतदानका अधिकार प्रयोग गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

३०. समाचार प्रकाश गर्नमा प्रतिबन्ध : (१) सदस्यले आयोगको पूर्वस्वीकृति नलिई आफूले पदमा रही कर्तव्य पालना गर्दा प्राप्त भएको जानकारी वा कुनै गोप्य वा कानूनद्वारा निषेधित विषय वा आफूले लेखेको वा सङ्कलन गरेको कुनै कागजपत्र वा समाचार प्रेस वा अरू कसैलाई दिनु वा बताउनु हुँदैन।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको व्यवस्था आयोगको पूर्व सदस्यको हकमा समेत लागू हुनेछ।

३१. लेख, वक्तव्य वा भाषण प्रकाशन वा प्रसारण गर्न नहुने : सदस्यले काल्पनिक वा वास्तविक नामबाट नेपालको सार्वभौमसत्ता र भौगोलिक अखण्डतामा आँच आउने, देशको शान्ति सुरक्षा, वैदेशिक सम्बन्ध र सार्वजनिक मर्यादामा खलल पर्ने, अदालतको निर्णयको अपहेलना हुने तथा प्रचलित कानून तथा नेपाल सरकारको नीति विपरीत वा नेपाल सरकार र जनताबीचको

सम्बन्धमा खलल पर्ने गरी कुनै पनि सञ्चार माध्यमबाट लेख, वक्तव्य वा भाषण प्रकाशन वा प्रसारण गर्नु हुँदैन।

तर व्यवसायसँग सम्बद्ध विषयमा प्राज्ञिक वा अनुसन्धानात्मक प्रकृतिको लेख रचना लेख्न र प्रकाशन गर्न कुनै बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

३२. साम्प्रदायिक दुर्भावना फैलाने कार्य गर्न नहुने : सदस्यले नेपालको विभिन्न जात, जाति, धर्म, वर्ग, क्षेत्र र सम्प्रदायका मानिसहरू बीच वैमनस्यता उत्पन्न गराउने वा साम्प्रदायिक दुर्भावना फैलाउने कुनै काम गर्नु

हुँदैन ।

३३. कम्पनीको स्थापना र सञ्चालन तथा व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने :

सदस्यले नेपाल सरकारको पूर्वस्वीकृति नलिई देहायको काम गर्नु हुँदैन :-

(क) कुनै बैंक वा कम्पनीको स्थापना, रजिष्ट्रेशन वा सञ्चालनको काममा भाग लिन,

(ख) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गराउनु पर्ने कुनै व्यापार वा व्यवसाय गर्न,

(ग) विद्युत उत्पादन र प्रसारण आयोजनाको अनुमति लिन वा त्यस्तो काम गर्ने कम्पनी वा संस्थाको शेयर खरिद गर्न वा जुनसुकै किसिमले संलग्न हुन ।

३४. आयोगको अहित हुने कार्य गर्न नहुने : सदस्यले आयोगलाई अहित हुने गरी कुनै कार्य गर्नु हुँदैन ।

३५. आयोगलाई हानि नोक्सानी पार्न नहुने : सदस्यले जानाजान, हेलचेक्र्याइँ वा लापरवाही गरी आयोगलाई हानि नोक्सानी पुऱ्याउनु हुँदैन ।

३६. संस्थाको सदस्यता : सदस्यले प्रचलित कानून र आयोगको नीतिको विपरीत हुने गरी आफ्नो पेशागत, व्यावसायिक र सामाजिक संस्था बाहेक अन्य कुनै पनि संस्थाको सदस्य बन्नु हुँदैन ।

३७. सम्पत्ति विवरण पेश गर्नु पर्ने : सदस्यले आफ्नो र आफ्नो परिवारको नाममा रहेको चल तथा अचल सम्पत्तिको विवरण प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको ढाँचामा तोकिएको निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

३८. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नीति बमोजिम कार्य सम्पादन गर्ने :

सदस्यले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नीतिको आसय र भावनालाई गम्भीरतापूर्वक मनन गर्दै राज्य सञ्चालनमा उठेका हाँकलाई सामना गर्न सक्षम हुने गरी आफ्नो कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ ।

३९. व्यावसायिकता र विशेषज्ञता : सदस्यले खुला समाज, खुला राजनीति र उदार अर्थनीति बमोजिम नागरिकको सोच, व्यवहारलाई आत्मसात गर्दै आधुनिक राज्यको अवधारणा बमोजिम व्यावसायिक र विशेषज्ञको रूपमा आफ्नो कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ ।

४०. स्वच्छ, तर्कसङ्गत र सद्द्विवेक : सदस्यले स्वच्छ, तर्कसङ्गत, सद्द्विवेक र न्यायोचित आधारमा आफ्नो कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ ।

४१. सरोकारवालाको अवधारणा मनन गर्ने : सदस्यले कुनै व्यक्ति विशेषको स्वार्थमा सीमित नभई सबै सरोकारवाला नागरिक, वर्गीय वा व्यावसायिक संघ संस्थाबाट प्राप्त सुझाव, मन्तव्य र धारणालाई गम्भीरताका साथ अध्ययन, मनन तथा विश्लेषण गरी आम जनताको हित र कल्याण गर्ने उद्देश्यबाट अभिप्रेरित भई कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ ।

४२. अन्यत्र नोकरी वा सेवा गर्नु नहुने : (१) सदस्यले अन्यत्र कुनै प्रकारको नोकरी गर्न वा आर्थिक लाभ वा कुनै सुविधा प्राप्त गर्ने गरी परामर्शदाता, सल्लाहकार, विशेषज्ञ वा कुनै हैसियतले सेवा प्रदान गर्ने कार्य गर्नु हुँदैन ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सदस्यले देहायको कार्य गर्न सक्नेछ :-

(क) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय शैक्षिक, प्राज्ञिक वा अनुसन्धानमूलक संघ संस्था वा नेपालसदस्य रहेको क्षेत्रीय वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाको काममा नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर भाग लिन,

(ख) नेपाल सरकारको नीति विपरीत नहुने गरी स्वदेश वा विदेशस्थित कार्यक्रममा सहभागी हुन, प्रवचन दिन वा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्न,

(ग) कार्यालयको काममा बाधा नपर्ने गरी मानव कल्याण, परोपकार वा सामाजिक भलाईका लागि सेवा पुऱ्याउन,

(घ) आर्थिक लाभ वा कुनै सुविधा नलिने, कार्यालयको काममा बाधा नपर्ने र नेपाल सरकारको अहित नहुने गरी अन्य कुनै सामाजिक संस्थामा आबद्ध हुन ।

स्पष्टीकरण : यस खण्डको प्रयोजनको लागि “सामाजिक संस्था” भन्नाले सामाजिक आवश्यकता पूरा गर्ने सिलसिलामा परम्परा देखी समुदायमा आधारित भई समाजमा क्रियाशील रहेका सामाजिक संघ संस्था सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका साहित्य, कला, संस्कृति, खेलकुद, संगीत, विज्ञान,

धर्म वा यस्तै अन्य कुनै विधा वा क्षेत्रसँग सम्बन्धित संस्थालाई समेत जनाउँछ ।

४३. स्थायी आवासीय अनुमति लिन नहुने : सदस्यले अन्य विदेशी मुलुकको स्थायी आवासीय अनुमति लिन वा त्यस्तो अनुमति प्राप्त गर्नको लागि आवेदन दिन हुँदैन ।

४४. आयोगका कर्मचारीको आचरण : (१) आयोगका कर्मचारीले आयोगका सदस्यले पालना गर्नु पर्ने यस नियमावली बमोजिमका आचरण तथा आयोगले बनाएको कर्मचारी विनियमावली बमोजिमका आचरण पालना गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम आचरण पालना नगर्न कर्मचारीलाई आयोगले बनाएको कर्मचारी विनियमावली बमोजिम विभागीय कारवाही हुनेछ ।

(३) विभागीय कारवाही गर्नु पर्ने कर्मचारी नेपाल सरकारबाट खटिई आएको रहेछ भने त्यस्तो कर्मचारीलाई विभागीय कारवाही गर्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८

विविध

४५. शेयर संरचनामा परिवर्तन गर्न आयोगको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने : विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारको काम गर्न अनुमतिप्राप्त कम्पनी वा संस्थाले सार्वजनिक रूपमा शेयर निष्कासन गर्न वा शेयरको संरचनामा पाँच प्रतिशतभन्दा बढी परिवर्तन हुने गरी शेयर खरिद बिक्री गर्न आयोगको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

तर नेपाल स्टक एक्सचेन्जमा सचीकृत भएको कम्पनी वा संस्थाको शेयर खरिद बिक्री गर्न पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने छैन ।

४६. न्यूनतम लागत विस्तार कार्ययोजना : (१) ऐनको दफा १२ को खण्ड (च) बमोजिम विद्युत सेवाको आन्तरिक माग तथा आपूर्तिको लागि विद्युतसँग सम्बन्धित उत्पादन, प्रसारण र वितरण सम्बन्धी विषय समावेश गरी आयोगले न्यूनतम लागत विस्तार कार्ययोजना बनाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम न्यूनतम लागत विस्तार कार्ययोजना बनाउँदा आयोगले सरोकारवाला तथा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूसँग परामर्श गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको न्यूनतम लागत विस्तार कार्ययोजना बमोजिम काम भए नभएको सम्बन्धमा आयोगले सम्बन्धित उत्पादक, प्रसारक र वितरकलाई समय समयमा विवरण पेश गर्न लगाई सोको अनुगमन समेत गर्न सक्नेछ ।

४७. अध्यक्ष र सदस्यको पारिश्रमिक र सुविधा : (१) अध्यक्ष र सदस्यको पारिश्रमिक र सुविधा क्रमशःराष्ट्रिय योजना आयोगको सदस्य र नेपाल सरकारको विशिष्टश्रेणीको अधिकृत सरह हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दिइने पारिश्रमिक र सुविधा बाहेक आयोगले आफ्नो आम्दानीबाट अध्यक्ष र सदस्यलाई नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिई कार्यसम्पादनमा आधारित अतिरिक्त भत्ता दिन सक्नेछ ।

४८. सञ्चित कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्ने: (१) ऐनको दफा ३३ को उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा आयोगको पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षको औसत सञ्चालन खर्चको एकसय पचास प्रतिशत भन्दा बढी रकम जम्मा भएमा त्यस्तो बढी रकम आयोगले सङ्घीय सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै आयोजना सञ्चालन गर्न कोषमा बाँकी रहेको रकम अपर्याप्त हुने भई थप रकम आवश्यक पर्ने भएमा आयोगले नेपाल सरकारसँग सहमति लिई आवश्यक थप रकम सो कोषमा राख्न सक्नेछ ।

४९. नेपाल सरकारको सहमति लिनु पर्ने : यो नियमावली कार्यान्वयन गर्दा नेपाल सरकारलाई आर्थिक दायित्व पर्ने विषयमा आयोगले नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिनु पर्नेछ ।

५०. खारेजी र बचाउ: (१) विद्युत महसुल निर्धारण नियमावली, २०५० खारेज गरिएको छ ।

(२) विद्युत महसुल निर्धारण नियमावली, २०५० बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै नियमावली बमोजिम

भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची -१
(नियम ३ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित) अध्यक्ष/सदस्य पदको लागि
आवेदन

श्री सिफारिस समिति,

..... ।

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ बमोजिम मेरो देहायमा लेखिए बमोजिम योग्यता र अनुभव भएकोले आयोगको अध्यक्ष/सदस्यको पदमा रही काम गर्न पाउँ भनी यो दरखास्त पेश गरेको छु ।
मेरो व्यक्तिगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

१.	नाम :
२.	ठेगाना,- स्थायी : अस्थायी :
३.	उमेर,- जन्ममिति : हालको उमेर :
४.	शैक्षिक योग्यता,- शैक्षिक उपाधिको नाम : शैक्षिक उपाधिको विषय : शिक्षण संस्थाको नाम, ठेगाना : प्राप्त प्रतिशत : शैक्षिक उपाधिको नाम : शैक्षिक उपाधिको विषय : शिक्षण संस्थाको नाम, ठेगाना : प्राप्त प्रतिशत :
५.	सम्बन्धित क्षेत्रको अनुभव : (१) (२) (३)
६.	विशिष्टकृत क्षेत्र :
७.	संलग्न कागजातहरु : (१) (२) (३) (४)
८	दस्तखत : मिति :

अनुसूची -२

(नियम ३ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

स्वघोषणा

म विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ६ बमोजिम आयोगको अध्यक्ष/सदस्य पदमा उम्मेदवार हुन देहायको अयोग्यता नभएको स्वघोषणा गर्दछु। कुनै पनि कारणबाट यो स्वघोषणा बमोजिम नभएको प्रमाणित भएमा कानून बमोजिम कारवाही भएमा मेरो मञ्जुरी छ।

- (क) गैर नेपाली नागरिक,
- (ख) विदेशी मुलुकको स्थायी आवासीय अनुमति लिएको,
- (ग) भ्रष्टाचार, जबरजस्ती करणी, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार, लागू औषध कारोबार, सम्पत्ति शुद्धीकरण, राहदानी दुरुपयोग, अपहरण सम्बन्धी कसूर वा नैतिक पतन देखिने अन्य फौजदारी कसूरमा सजाय पाएको,
- (घ) प्रचलित कानून बमोजिम कालोसूचीमा परेको वा त्यस्तो सूचीबाट फुकुवा भएको मितिले कम्तीमा तीन वर्ष पूरा नभएको,
- (ङ) आफू वा आफ्नो एकाघरको परिवारको सदस्य विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारमा संलग्न कुनै कम्पनी वा त्यस्तो कम्पनीको सहायक कम्पनी, फर्म वा संस्थाको संस्थापक, व्यवस्थापकीय तह, शेयर धनी वा सञ्चालक, लेखापरीक्षक वा सल्लाहकारको हैसियतमा संलग्न रहेको वा त्यस्तो हैसियतबाट अलग भई कम्तीमा तीन वर्षको अवधि व्यतित भई नसकेको,
- (च) विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कसूरमा सजाय पाई सजाय भुक्तान गरेको मितिले तीन वर्षको अवधि पूरा नभएको,
- (छ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको स्वामित्वमा रहेको सङ्गठित संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको बहालवाला कर्मचारी,
- (ज) साहूको ऋण तिर्न नसकी दामासाहीमा परेको,
- (झ) कुनै राजनीतिक दलको सदस्य वा पदाधिकारी भएको।

दस्तखत :

नाम:

ठेगाना:

मिति:

अनुसूची-३

(नियम १९ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

सार्वजनिक सुनुवाईको विधि

१. सार्वजनिक सुनुवाईको लागि कार्यक्रम आयोजना गर्ने प्रक्रिया र समावेश गरिने विषय :

सार्वजनिक सुनुवाई गरिने स्थान, मिति र समय सहित देहायका विषय खुलाई सार्वजनिक सुनुवाई हुने दिनभन्दा कम्तीमा पन्ध्र दिन अगाडि राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ :-

- (क) सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुने ग्राहस्थ उपभोक्ता, उद्योग व्यवसायी, सर्वसाधारण उपभोक्ताका प्रतिनिधिमूलक संस्था, सम्बन्धित स्थानीय तह र सञ्चार माध्यम सम्बन्धी विवरण,
- (ख) सार्वजनिक सुनुवाईमा आयोगको तर्फबाट उपस्थित हुने पदाधिकारी र प्रतिनिधिको नाम र सम्पर्कको तरिका,
- (ग) सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुने विद्युत उत्पादक संस्था, वितरण अनुमतिप्राप्त व्यक्ति, प्रसारक संस्था, विद्युत खरिद बिक्रीकर्ता र सोको लागि अनुमति प्राप्त व्यक्तिको प्रतिनिधिको नाम र सम्पर्क,
- (घ) सार्वजनिक सुनुवाई गरिने विषय र क्षेत्र,
- (ङ) सार्वजनिक सुनुवाईको आचारसंहिता सम्बन्धी कुराहरु,
- (च) सार्वजनिक सुनुवाईमा भाग लिने, वार्ता गर्न चाहने वा प्रश्नोत्तरमा सहभागी हुने व्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने आचारसंहिता सम्बन्धी कुराहरु,
- (छ) महसुल निर्धारणमा लिइने आधार र मापदण्ड सम्बन्धी विषयहरु,
- (ज) अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाको नाम,
- (झ) सार्वजनिक सुनुवाई गरिने क्षेत्रमा रहेका ग्राहक सङ्ख्या, खपत हुने विद्युत युनिट,
- (ञ) विद्युत प्रसारण लाईन र विद्युत जडान सम्बन्धी आवश्यक विवरण ।

२. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रकृया :-

- (क) आयोग आफैले सार्वजनिक सुनुवाईको सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) आयोगका अध्यक्ष र सदस्य पालैपालो सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा उपस्थित हुनुपर्नेछ ।
- (ग) सार्वजनिक सुनुवाई हुने विषय सहितको कार्यसूची तयार गरी वितरण गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुने सहभागीको सङ्ख्याको आधारमा स्थान तय गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) सार्वजनिक सुनुवाईमा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, विषय विज्ञ, सम्बन्धित क्षेत्रका बुद्धिजीवि, स्थानीय सञ्चार माध्यम र पत्रकार, विद्युत वितरण र उपभोग सम्बन्धी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संस्थाका प्रतिनिधि, उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी संस्थाका प्रतिनिधिलाइ सहभागी गराउनु पर्नेछ ।

- (च) सार्वजनिक सुनुवाईमा उठाइएका विषय र ती विषय सम्बोधनका लागि दिइने प्रतिउत्तर टिपोट गर्नु पर्ने र आयोगको तर्फबाट उपस्थित भएका पदाधिकारीले प्रमाणित गर्नु पर्ने ।
३. **सार्वजनिक सुनुवाईमा प्रस्तुत गर्ने विषय :**
- (क) कार्यक्रमको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्नु पर्ने ।
- (ख) विषयवस्तुको जानकारी गराउनु पर्ने ।
- (ग) सहभागीले प्रश्नोत्तर गर्ने तरिकाबारे जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (घ) सहभागीले सुनुवाईको क्रममा जिज्ञासा राख्दा वा प्रश्नोत्तर गर्दा अपनाउनु पर्ने आचारसंहिताको व्याख्या गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) सार्वजनिक सुनुवाईको समग्र समीक्षा गर्नु पर्नेछ ।
४. **सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको आचारसंहिता :**
- (क) नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, सामाजिक सद्भाव लैङ्गिक विभेद, कुनै खास वर्ग वा समुदायको सम्बन्धमा खलल पर्ने वा जातीय विद्वेष ल्याउने किसिमले प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (ख) नेपालको राजनैतिक प्रणाली वा राजनैतिक संयन्त्र वा यसका सञ्चालक वा कुनै पनि राजनीतिक तह वा निकायका विरुद्ध प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (ग) अदालतमा विचाराधीन विषयमा प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (घ) अनुमानको आधारमा विषय छनौट र प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (ङ) शिष्ट र मर्यादित भाषाको प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (च) सहभागीको भनाई पूरा भएपछि मात्र प्रतिउत्तर दिने वा अर्को वक्तालाई पालो दिनु पर्नेछ ।
- (छ) कार्यक्रमको दृश्य अभिलेखीकरण गर्नु पर्नेछ ।

आज्ञाले,

अनुप कुमार उपाध्याय

नेपाल सरकारको सचिव

अनुसूची ३.३ : विद्युत सम्बन्धि कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६

विद्युत सम्बन्धि कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६

प्रस्तावना:

विद्युत नियमन आयोग नियमावली २०७५ को नियम ४५ बमोजिम विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारको काम गर्न अनुमतिप्राप्त कम्पनी वा संस्थाहरुको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन गर्नुपूर्व यस आयोगबाट स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्थालाई स्पष्ट, पारदर्शी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यन्वयन गर्न विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आयोगले यो निर्देशिका जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (क) यस निर्देशिकाको नाम "विद्युत सम्बन्धि कम्पनीको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६" रहेको छ।
- (ख) यो निर्देशिका नेपाल राज्यभर लागु हुनेछ।
- (ग) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

- (क) "आयोग" भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ बमोजिमको विद्युत नियमन आयोग सम्झनु पर्छ ।
- (ख) "अनुमतिप्राप्त कम्पनी" विद्युत उत्पादन, प्रसारण वितरण वा व्यापारको काम गर्न अनुमतिप्राप्त कम्पनी वा संस्थाहरु सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "ऐन" भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "नियमावली" भन्नाले विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ सम्झनु पर्छ।
- (ङ) "वित्तीय व्यवस्थापन" भन्नाले अनुमतिप्राप्त कम्पनी र बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुबीच परियोजना निर्माणका लागि ऋण लगानी गर्न भएको सम्झौता सम्झनु पर्छ ।
- (च) "शेयरको सार्वजनिक निष्काशन" भन्नाले प्रारम्भिक शेयर निष्कासन (Initial Public Offering) हकप्रद शेयर निष्कासन (Right Share Offering), थप सार्वजनिक निष्कासन (Further Public Offering) वा बिक्री प्रस्ताव (Offer Document) माफत धितोपत्र बिक्री समेतलाई सभानु पर्छ ।

परिच्छेद-२

स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था

३. **स्वीकृति लिनु पर्ने:** नियमावलीको नियम ४५ बमोजिम अनुमति प्राप्त कम्पनीले शेयरको सार्वजनिक निष्काशन गर्नुपूर्व यस आयोगबाट स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

तर, नेपाल स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत भएको कम्पनि वा संस्थाको शेयर खरिद बिक्री दलाल कम्पनि मार्फत खरिद बिक्री गर्न स्वीकृति आवश्यक पर्ने छैन ।

४. **योग्यता:** (क) दफा ३ बमोजिम स्वीकृतिका लागि निवेदन दिन चाहने अनुमतिप्राप्त कम्पनिहरूको देहाय बमोजिमको योग्यता भएको हुनुपर्नेछ:-

(१) शेयरको सार्वजनिक निष्काशन तथा सो निष्काशनबाट प्राप्त हुने कुल रकमको उपयोग सम्बन्धमा स्पष्ट वित्तीय योजना तथा रणनीतिहरू साधारण सभाबाट पारित गरेको ।

(२) संस्थापक शेयरधनीहरूलाई जारी पूँजी शत प्रतिशत चुक्ता भएको ।

(३) परियोजना निर्माणको लागि आवश्यक वित्तीय व्यवस्थापन भएको ।

(४) निर्माण चरणमा रहेका परियोजनाहरूको हकमा मुख्य संरचना निर्माण कम्तिमा ५० प्रतिशत सम्पन्न भएको र परियोजना सम्पन्न भएपछि परियोजनाबाट उत्पादित बिद्युत राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसम्म जोड्नका लागि आवश्यक पूर्वाधारको प्रत्याभूति रहेको ।

तर शेयरधनीहरूको लगानी सुरक्षित हुने प्रत्याभूति भएको अवस्थामा शेयर मुल्यको बढीमा दश प्रतिशतसम्म भुक्तानी हुने गरी शेयर निष्काशन गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(५) परियोजना प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दाका लागि छुट्याइएको शेयरको सम्बन्धमा अनुमतिप्राप्त कम्पनिको वार्षिक साधारणसभा र संचालक समितिमा निर्णय भएको हुनुपर्ने र सो सम्बन्धमा परियोजना प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दासँग कुनै किसिमको सहमति भएको भए सो सहमति उल्लेख भएको ।

(६) हकप्रद शेयर वा थप सार्वजनिक निष्काशन गर्न प्रारम्भिक शेयर निष्काशन गरेको मितिले दुई वर्ष पूरा भएको ।

(ख) माथी दफा ४ (क) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख गरिएको भएतापनि दोश्रो कम्पनिको शेयर खरिद गर्ने वा अन्य कम्पनि वा संस्था गाभ्ने वा बैंक, वित्तीय संस्थाको ऋण तिर्ने उद्देश्यले शेयरको सार्वजनिक निष्काशन तथा हकप्रद शेयर निष्काशन गर्न पाउने छैन ।

५. **निवेदन पेश गर्नुपर्ने :** शेयरको सार्वजनिक निष्काशन गर्न स्वीकृतिका लागि अनुसूची-१ अनुसारको कागजात तथा अनुसूची-२ अनुसारको शुल्क बुझाएको भौचर सहितको निवेदन पेश गर्नु पर्ने छ ।

६. **स्वीकृति प्रदान गर्ने :** दफा ५ बमोजिम अनुमतिप्राप्त कम्पनिबाट पर्न आएको निवेदन तथा सो साथ संलग्न कागजात उपर आयोगले जाँचबुझ गर्दा दफा ४ बमोजिमको योग्यता पूरा भएको पाईएमा स्वीकृति प्रदान गर्नेछ।

परिच्छेद ३

विविध

७. **निष्काशनको तरिका :** परियोजना प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दाका लागि छुट्याइएको शेयर र प्राथमिक शेयर निष्काशन एकैपटकमा सम्पन्न गर्न सकिनेछ ।

८. आदेश र निर्देशन जारी गर्ने: आयोगले ऐन, नियमावली र निर्देशिका बमोजिम कार्यान्वयन गर्न र यस निर्देशिका बमोजिम निर्दिष्ट विषय सम्पादन गर्न समय(समयमा आदेश वा परिपत्र जारी गर्न सक्नेछ।

९. मापदण्ड, संहिता तथा संस्थागत सुशासन: अनुमतिप्राप्त कम्पनिले आयोगबाट समय समयमा जारी भएको मापदण्ड, संहिता तथा संस्थागत सुशासन सम्बन्धि निर्देशन पालना गर्नु पर्नेछ।

१०. अन्य कानूनी व्यवस्था : शेयरको सार्वजनिक निष्काशनका सम्बन्धमा अन्य व्यवस्थाहरु प्रचलित धितोपत्र सम्बन्धि ऐन, नियमावली वा निर्देशिका अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची-१

संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरु

- (क) शेयरको सार्वजनिक निष्काशन गर्ने अनुमतिप्राप्त कम्पनिको विवरण, संचालकहरु र पांच प्रतिशत भन्दा बढि स्वामित्व भएका शेयरधनीहरुको बैयक्तिक विवरण (Resume)।
- (ख) अनुमतिप्राप्त कम्पनिको संस्थापक शेयरधनीहरुलाई जारी पूँजी शत प्रतिशत चुक्ता भएको प्रमाणित गर्ने कम्पनि रजिस्ट्रारको कार्यालयमा अध्यावधिक शेयर लगत ।
- (ग) परियोजना सम्बन्धि विवरण ।
- (घ) निर्माणको चरणमा रहेका परियोजनाको हकमा परियोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण र प्रसारणलाइनको हालको अवस्था वा परियोजना सम्पन्न भएपछि, परियोजनाबाट उत्पादित बिद्युत राष्ट्रिय प्रसारणलाइन सम्म जोड्नका लागि आवश्यक पूर्वाधारको प्रत्याभूति दिने कागजात तथा विवरण।
- (ङ) बिद्युत सम्बन्धि परियोजना निर्माणको लागि प्रचलित कानून बमोजिमका निकायबाट इजाजत, अनुमति वा स्वीकृति सम्बन्धी कागजात।
- (च) शेयरको सार्वजनिक निष्काशन गर्ने सम्बन्धमा सञ्चालक समिति तथा साधारण सभाको निर्णय ।
- (छ) वित्तीय व्यवस्थापन भएको प्रमाणित गर्ने कागजात ।
- (ज) पछिल्लो तिन बर्षको लेखा परिक्षण भएको वित्तीय विवरण ।
- (झ) आगामी तिन बर्षको वित्तीय प्रक्षेपण ।
- (ञ) शेयरको सार्वजनिक निष्काशनका लागि निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्धक नियुक्त गरिएको भएमा सम्झौताको विवरण ।
- (ट) शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको सम्बन्धमा विवरणपत्र तयार गरीसकेको भए सो विवरणपत्र ।
- (ड) शेयरको सार्वजनिक निष्काशनको सम्बन्धमा साख निर्धारण (क्रेडिट रेटिंग) गराईसकेको भए सो सम्बन्धि विवरण।

अनुसूची - २

सेवा शुल्क

१. रु. दस करोड सम्मको सार्वजनिक निष्काशनका लागि : रु. १००,००० (एक लाख)
२. रु। दस करोड भन्दा माथि प्रत्येक दस करोडसम्मका लागि : रु. ५०,००० (पचास हजार)

उदाहरण

(क) रु। नौ करोड चालिस लाखको सार्वजनिक निष्काशनका लागि : रु. १००,००० (एक लाख)

(ख) रु. २५ करोडको सार्वजनिक निष्काशनका लागि

पहिलो दस करोडको लागि शुल्क : रु। १००,०००

दोस्रो दस करोडको लागि शुल्क : रु. ५०,००००

बाकी ५ करोडको लागि शुल्क : रु. ५०,०००

जम्मा : रु. २००,०००

अनुसूची ३.४: विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त

सम्बन्धि विनियमावली, २०७६

विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६

विद्युत नियमन आयोगद्वारा नियमन गर्नुपर्ने आवश्यक कार्यको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४२ (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विद्युत नियमन आयोगले देहायको विनियम जारी गरेको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस विनियमावली को नाम “विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६” रहेको छ।

(२) यो विनियमावली तुरुन्त लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विनियमावलीमा:-

- (क) “अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले ऐनको दफा २ को उपदफा (ख) बमोजिमको व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ।
- (ख) “आयोग” भन्नाले ऐनको दफा २ को उपदफा (ग) बमोजिम स्थापना भएको विद्युत नियमन आयोग सम्झनुपर्छ।
- (ग) “ऐन” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ लाई सम्झनुपर्छ।
- (घ) “नियमावली” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ सम्झनुपर्छ।
- (ङ) “उत्पादन अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले विद्युतको उत्पादन गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्ति सम्झनुपर्छ।
- (च) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकारको उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय सम्झनुपर्छ।
- (छ) “वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले विद्युत वितरण गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कार्य गर्ने व्यक्ति वा संस्था वा विद्युत वितरण गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ।
- (ज) “विद्युत खरिदकर्ता” भन्नाले वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारले स्थापना गरेको संगठित संस्था सम्झनुपर्छ।
- (झ) “विद्युत खरिद सम्झौता” भन्नाले विद्युत खरिदकर्ता र विद्युत बिक्रिकर्ता बीच विद्युत खरिद बिक्री गर्ने प्रयोजनका लागि हुने सम्झौता सम्झनुपर्छ र सो शब्दले समय समयमा हुने संसोधन समेतलाई जनाउँछ।
- (ञ) “विद्युत बिक्रिकर्ता” भन्नाले उत्पादन अनुमति प्राप्त संस्था वा व्यापार अनुमति प्राप्त व्यक्ति सम्झनुपर्छ।
- (ट) “व्यापार अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले विद्युतको व्यापार गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्ति सम्झनुपर्छ।

- (ठ) "वैकल्पिक उर्जा" भन्नाले सौर्य, वायु, चुम्बकीय शक्ति (Magnetic Power), गुरुत्वाकर्षण शक्ति (Gravitational Power) तथा वायोमास लगायतका अन्य सम्भाव्य वैकल्पिक प्रविधिबाट उत्पादित विद्युत उर्जालाई सम्बन्धित

परिच्छेद २

विद्युत खरिद तथा प्रक्षेपण

३. विद्युतको प्रक्षेपण : वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले हरेक आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासिक अवधिभित्र उपभोक्ताहरूको वगीकरण सहित ३ वर्षको विद्युत मागको प्रक्षेपण, उपलब्ध हुने विद्युत उत्पादनको प्रक्षेपण तथा विद्युतको मागको सम्बोधन गर्न अपुग वा बढी हुने विद्युत तथा सोको व्यवस्थापन गर्ने योजना आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

४. विद्युत खरिद योजना: वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन विद्युत मागको प्रक्षेपण तथा सो प्रक्षेपण अनुसारको विद्युत खरिदको योजना तयार गर्नुपर्नेछ तथा सो योजना यो विनियमावली जारी भएको तीन महिना भित्र र तत् पश्चात आर्थिक वर्ष समाप्त हुनु अघिको अन्तिम त्रैमासिक भित्र आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

५. विद्युतको आयात निर्यात : विनियम ३ तथा विनियम ४ को विद्युतको प्रक्षेपण तथा विद्युत खरिद योजना अनुसारको व्यवस्थापनको लागि विद्युत आयात वा निर्यात हुने भएमा सोको विवरण समेत पेश गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद ३

विद्युत खरिद दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमति

६. विद्युत खरिद सम्झौता लागू हुने: (१) विद्युत खरिदकर्ताले आयोग गठन भएको मिति पूर्व सम्पन्न गरेको सम्पूर्ण विद्युत खरिद सम्झौता कायम रहनेछन विद्युत खरिद सम्झौताका प्रावधानहरू यस विनियामवलीसंग बाभिएको अवस्थामा यस विनियामवली बमोजिम हुनेछ।

(२) विद्युत खरिदकर्ताले आयोग गठन भएको मिति पूर्व आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी तयार पारेको विद्युत खरिद सम्झौताको मस्यौदा उपर आयोगले विनियम ७ बमोजिम सहमति दिए पश्चात विद्युत खरिदकर्ता र विद्युत विक्रिकर्ताबीच अन्तिम हस्ताक्षर भई कार्यान्वयनमा आउनेछ।

(३) विद्युत खरिद सम्झौतामा संसोधन गर्नु परेमा आयोगको स्विकृति लिनुपर्नेछ।

७. विद्युत खरिद दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिको लागि निवेदनको प्रक्रिया: (१) विद्युत विक्रिकर्ताले विद्युत खरिदकर्ता समक्ष विद्युत खरिद सम्झौताका लागि निवेदन दिनुपर्नेछ।

(२) विद्युत खरिदकर्ताले उपविनियम (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भए पश्चात सो निवेदन उपर निवेदन प्राप्त भएको ९० दिन भित्र आवश्यक प्राविधिक तथा वित्तीय मूल्यांकन सम्पन्न गरी विद्युत खरिद दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिको लागि प्रस्तावित विद्युत खरिद दर र सम्झौताको अन्तिम मस्यौदा आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ र सो को जानकारी विद्युत विक्रिकर्तालाई समेत गराउनुपर्नेछ।

तर एक सय मेगावाट भन्दा तलका जलविद्युत आयोजनाको हकमा वित्तीय मूल्यांकन सम्पन्न गर्नुपर्ने छैन।

- (३) उपविनियम (२) बमोजिम विद्युत खरिदकर्ताले आवश्यक मूल्यांकन गरे पश्चात विद्युत खरिद सम्झौता गर्नुपर्ने वा गर्न नसकिने कारण देखिएमा सोको कारण खुलाई विद्युत बिक्रिकर्ता तथा आयोगलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ।
- (४) विद्युत खरिद दर निर्धारण गर्न तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिको लागि विद्युत खरिदकर्ताले जलविद्युत आयोजनाको हकमा अनुसूची (१) र वैकल्पिक उर्जा आयोजनाको हकमा अनुसूची (२) बमोजिमको ढाँचामा अनुसूची (३) बमोजिमको कागजात संलग्न गरी आयोग समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।
- (५) विद्युत खरिदकर्ताले एक मेगावाट भन्दा बढी क्षमताको वैकल्पिक उर्जा आयोजनासँग विद्युत खरिद सम्झौता सम्पन्न गर्दा प्रति यूनिट सात रुपैया तीस पैसामा नबढ्ने गरी प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट पनि खरिद बिक्री दर कायम गर्न सक्नेछ। तर एक मेगावाट सम्मका वैकल्पिक उर्जा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर वार्षिक मूल्य वृद्धि नहुने गरी प्रति यूनिट सात रुपैयाँ तीस पैसा कायम गरिनेछ, सो दर नेट मिटरिंगका ग्राहक वा संस्थाको हकमा समेत लागू हुनेछ।
- (६) विद्युत बिक्रिकर्ताले उपविनियम (२) बमोजिमको जानकारी प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र अनुसूची (४) बमोजिमको सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल बैंक भौचर आयोग समक्ष बुझाउनुपर्नेछ।

द. विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमति: (१) आयोगले विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमति प्रदान गरेपछि मात्र विद्युत खरिदकर्ता र विद्युत बिक्रिकर्ताबीच विद्युत खरिद सम्झौतामा अन्तिम हस्ताक्षर हुनेछ।

- (२) एक सय मेगावाट सम्मका जलविद्युत आयोजनाको हकमा विद्युत खरिद दर र विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताका शर्त तथा मुख्य प्रावधान अनुसूची (५) बमोजिम हुनेछ। उल्लेखित मुख्य शर्त तथा प्रावधान कार्यान्वयन नभएको अवस्थामा पिडित पक्षले कार्यान्वयनको लागि आयोगमा निवेदन गर्न सक्नेछ।
- (३) आयोग गठनको मिति पूर्व विद्युत खरिदकर्ता समक्ष विद्युतको खरिद सम्झौता गर्नका लागि निवेदन पेश गरेको कुनै पनि वैकल्पिक उर्जाको आयोजनाको (न्यून परिपूर्ति कोष (Viability Gap Funding) उपलब्ध हुने आयोजना बाहेक) को लागि वार्षिक मूल्य वृद्धि नहुने गरी प्रति यूनिट सात रुपैयाँ तीस पैसामा नबढ्ने गरी विद्युत खरिद दर कायम हुनेछ।
- (४) न्यून परिपूर्ति कोष (Viability Gap Funding) उपलब्ध हुने वैकल्पिक उर्जाको आयोजनाको हकमा सो सम्बन्धमा आह्वान गरिएको प्रस्ताव संलग्न गरी आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।
- (५) आयोगले एक सय मेगावाट भन्दा माथिका जलविद्युत आयोजनाहरूको हकमा अनुसूची (५) मा उल्लेख गरिएको दरको परिधिभित्र रही स्वलगानीमा प्रतिफल (Return on Equity - ROE) सत्र प्रतिशत नबढ्ने गरी विद्युत खरिद दर तय गर्नेछ र उपविनियम (६) बमोजिम ROE सत्र प्रतिशत भन्दा बढी हुने देखिएमा विद्युत खरिद दर घट्ने गरी परिमार्जन गरिनेछ।
- (६) विद्युत बिक्रिकर्ताले उपविनियम (५) मा उल्लेखित आयोजनाको दर निर्धारण गर्नका लागि विद्युत खरिदकर्ता मार्फत आयोग समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ र आयोगले निम्न आधारमा रही विद्युत खरिद दरको स्विकृति प्रदान गर्नेछः
 - (क) आयोजनाको अनुमानित लागत

- (ख) ऋणको श्रोत तथा ब्याजदर
- (ग) ऋणको साँवा ब्याजको भुक्तानीको प्रक्रिया
- (घ) निर्माण वा संचालनमा प्राप्त हुने अनुदान
- (ङ) हासकट्टी वा अग्रीम हासकट्टी,
- (च) स्वलगानीमा प्रतिफल (ROE)
- (छ) साधारण खर्च,
- (ज) सञ्चालन खर्च,
- (झ) मर्मत सम्भार खर्च,
- (ञ) कार्य सञ्चालन खर्च,
- (ट) राजश्व, कर तथा सेवा शुल्क
- (ठ) अतिरिक्त पूँजिकरण,
- (ड) ऋण तथा स्वलगानी अनुपात
- (ढ) नेपाल सरकारका नीति तथा कानून,
- (ण) आयोगले उपयुक्त ठहऱ्याएका अन्य आधार

(७) विनियम ७ को उपविनियम (६) बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी विनियम ७ को उपविनियम (४) बमोजिम आयोगले प्राप्त गरेको निवेदन तथा सम्पूर्ण कागजात प्राप्त भएको मितिले साठी दिन भित्र विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गरी विद्युत खरिद सम्भौताको सहमति प्रदान गर्नेछ।

तर,

(१) आवश्यक सम्पूर्ण कागजात पूरा नभएको निवेदन प्राप्त भएको खण्डमा सो अवधिको गणना सम्पूर्ण कागजात प्राप्त भएको मितिबाट मात्र गनिनेछ।

(२) कुनै कागजात अपुग भएको निवेदन प्राप्त भएमा आयोगले सम्बन्धित पक्षसँग माग गर्नेछ।

(८) विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण वा विद्युत खरिद सम्भौताको सहमति प्रदान गर्न नमिल्ने देखिएमा वा केहि परिमार्जन गर्नुपर्ने देखिएमा आयोगले सोको कारण खुलाई विद्युत खरिदकर्ता तथा विद्युत बिक्रिकर्तालाई जानकारी गराउनेछ र परिमार्जन सहित थप कागजात उपलब्ध गराउनु पर्ने देखिएमा तीस दिन सम्मको समयावधि प्रदान गरिनेछ।

(९) आयोगले यस विनियम बमोजिम विद्युत खरिद दर निर्धारणको निवेदन उपर कारवाही गर्दा कम्तिमा एक पटक सार्वजनिक सुनुवाई गर्नेछ।

९. प्रतिस्पर्धाबाट छनौट हुने आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्भौताको सहमति:

(१) प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट पनि विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्न सकिनेछ।

(२) प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट छनौट गरिने विद्युत उत्पादनका आयोजनाको विधि तथा आधारको पूर्व सहमति आयोगबाट लिनुपर्नेछ।

(३) उपविनियम (२) बमोजिम आयोगले सहमति प्रदान गरेको विधि तथा आधार अनुसार तय भएको विद्युत खरिद बिक्री दरलाई कायम गरी विद्युत खरिद सम्झौताको सहमति प्रदान गरिनेछ।

१०.आपसी समझदारीबाट तय गर्ने विद्युत खरिद बिक्री दरको स्विकृति: (१) विद्युत बिक्रिकर्ता र विद्युत खपत गर्ने उद्योग वा संस्था वा व्यक्ति वा समुदायले आयोगको सहमति लिई आपसी समझदारीमा विद्युतको खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्न सक्नेछ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम विद्युत खरिद दरको स्विकृति तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिको लागि निवेदनको प्रक्रिया विनियम ७ बमोजिम हुनेछ।

(३) उपविनियम (१) बमोजिम विद्युतको खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा त्यस्तै किसिमका अन्य उद्योग वा संस्थासँग हुने विद्युत खरिद दरबीच एकरूपता हुने गरी गर्नुपर्नेछ।

(४) उपविनियम (१) बमोजिम विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्दा उपभोक्तालाई प्रतिकूल असर नपर्ने गरी तय गर्नुपर्नेछ।

(५) माथि उपविनियम (१) अनुसार विद्युत खरिद बिक्री गर्दा आफ्नै प्रसारणलाइन मार्फत गर्नुपर्नेछ। अन्य प्रसारण वा वितरणलाइन प्रयोग हुने भएमा आयोगले प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हिलिंग चार्ज) निर्धारण गरेपछि मात्र सहमति प्रदान गरिनेछ।

११.एक सय किलोवाट भन्दा साना आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर तथा विद्युत खरिद सम्झौताको स्विकृति: (१) स्थानीय तहको अनुमतिमा स्थानीय स्तरमा बन्ने एक ;य किलोवाट भन्दा साना विद्युत आयोजना र विद्युत खरिदकर्ताबीच सम्पन्न हुने विद्युत खरिद सम्झौता तथा सोको विद्युत खरिद बिक्री दरको सम्बन्धमा विद्युत खरिदकर्ताले अनुसूची (५) मा उल्लेखित विद्युत खरिद बिक्री दर अनुसार नै खरिद गर्न सक्नेछ।

१२.माथिल्लो तटीय आयोजनासँग समन्वय र सहकार्य गरी पिक आवरमा विद्युत उत्पादनलाई बढाउने: (१) नदीको माथिल्लो तटमा रहेको अर्ध जलाशययुक्त (PROR) वा जलाशययुक्त (STORAGE) आयोजनाको तल्लो तटमा रहेको क्यास्केड (CASCADE) रन अफ द रिभर (ROR) आयोजनाले सो PROR वा STORAGE आयोजनाको पानी प्रयोग गरी उत्पादन गर्ने समय तालिका अनुसार नै उत्पादन गर्न चाहेमा त्यस्ता आयोजनालाई एच्ड वा क्टइच्छको बर्गिकरणमा समावेश गरी अनुसूची (५) अनुसारको ROR को विद्युत खरिद दर सरह हुने गरी आयोग समक्ष विद्युत खरिद सम्झौताको स्विकृतिका लागि पेश गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद ४

उपभोक्ताले बुझाउने महसुलको निर्धारण

१३.तत्काल कायम रहेको महसुल दर: उपभोक्ताले बुझाउने नयाँ महसुल दर आयोगले निर्धारण नगरे सम्म हाल कायम रहेको महसुल दरलाई नै निरन्तरता दिइनेछ।

१४.उपभोक्ताले बुझाउने महसुल निर्धारणका लागि निवेदनको प्रक्रिया: (१) उपभोक्ताले बुझाउने महसुल दर निर्धारणको लागि वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले नियमावलीको नियम ८ बमोजिम आयोग समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ।

(२) आयोगले उपविनियम (१) बमोजिम बुझाइने निवेदनको ढाँचा, निवेदन प्रक्रिया तथा महसुल दरको निर्धारण प्रक्रिया तयार गरी सार्वजनिक गर्नेछ।

परिच्छेद ५

शेयरको सार्वजनिक निष्कासन तथा शेयर संरचना परिवर्तनको स्विकृति

१५.आयोग गठन मिति पूर्वका शेयर निष्कासन र शेयर संरचना परिवर्तन: आयोग गठन मिति पूर्व अनुमति प्राप्त व्यक्तिले तत्काल प्रचलित कानून अनुरूप गरेको सार्वजनिक शेयर निष्कासन तथा शेयर संरचना परिवर्तन यथावत कायम रहनेछन्।

१६.सार्वजनिक शेयरको निष्कासन: सार्वजनिक शेयर निष्कासनको स्विकृती आयोगले जारी गरेको “विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्कासन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६” अनुसार हुनेछ।

१७.शेयर संरचना परिवर्तनको स्विकृति: (१) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले शेयर संरचना परिवर्तन गर्नु पूर्व नियमावलीको नियम ४५ बमोजिम आयोग समक्ष स्विकृतिको लागि अनुसूची (६) मा तोकिएको ढाँचामा अनुसूची (७) बमोजिमको कागजात संलग्न गरी निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिमको निवेदनको साथ रू दश हजार रुपैयाँ सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल बैंक भौचर आयोग समक्ष बुझाउनुपर्नेछ।

(३) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले शेयर संरचनामा पुनः परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा उपविनियम (१) बमोजिमको निवेदनको साथ अनुसूची (८) बमोजिमका कागजातहरू मात्र पेश गर्नुपर्नेछ।

(४) ऐन र नियमावली अन्तर्गतको काम, कर्तव्य र अधिकार बमोजिम आयोगले उपविनियम (१) अनुसारको निवेदन उपर कारवाही गरी साठी दिन भित्र स्विकृती प्रदान गर्नेछ।

परिच्छेद ६

सेवा प्रभावकारिता तथा सुरक्षा

१८.प्रसारण र वितरण चुहावट अनुगमन: (१) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले कुल चुहावट (प्राविधिक तथा अप्राविधिक) को प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछ।

(२) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उपविनियम (१) बमोजिम तयार पारिएको प्रतिवेदन प्रत्येक आर्थिक वर्ष सकिएको ६ महिना भित्र आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आगामी आर्थिक वर्षको उत्पादन र प्रसारणको मर्मत सम्भार सम्बन्धि कार्ययोजना आर्थिक वर्ष शुरु हुनु भन्दा एक महिना अघि आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

१९. विद्युत सम्बन्धी सेवा तथा सुरक्षाका उपायहरू: (१) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई विश्वसनीय, सुरक्षित तथा भरपर्दो विद्युत प्रवाहको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

(२) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले विद्युत जडान गर्न लाग्ने समय र सो को प्रक्रिया निर्धारण गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने र सोको जानकारी आयोगलाई गराउनु पर्नेछ ।

(३) काबु बाहिरको परिस्थितिमा बाहेक विद्युतको आपूर्तिमा लगातार तीन घण्टा भन्दा बढी अवरोध हुने अवस्थामा वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई पूर्व जानकारी गराउनु पर्नेछ।

स्पष्टिकरण: काबु बाहिरको परिस्थिति भन्नाले बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी जस्ता प्राकृतिक प्रकोप सम्भन्धुपर्छ।

(४) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले परियोजना निर्माण, सञ्चालन तथा सम्भार कार्यमा संलग्न कर्मचारीको जीवन विमा र दुर्घटना विमा सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद ७

अनुमति प्राप्त व्यक्तिको वित्तिय विवरण, आन्तरिक नियन्त्रण तथा संस्थागत सुशासन

२०. छुट्टा-छुट्टै वित्तिय विवरण: अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार क्षेत्रको छुट्टा-छुट्टै वित्तिय विवरण राखी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

२१. वित्तिय विवरण: (१) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा वार्षिक साधारण सभाका छलफलका विषयहरु तथा सो सम्बन्धी सञ्चालक समितिको निर्णयको प्रतिलिपि वार्षिक साधारण सभा पूर्व आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची (९) अनुसारको ढाँचामा त्रैमासिक वित्तिय विवरण त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको ३० दिन भित्र आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

२२. वार्षिक प्रतिवेदन: (१) आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र अनुमति प्राप्त व्यक्तिले ऐनको दफा ३८ को उपदफा ४ बमोजिम आफूले सम्पादन गरेको काम कारवाहीको प्रतिवेदन तयार गरी लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सहित आयोग समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले वार्षिक प्रतिवेदनको सारांश सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ। सोही बमोजिमको प्रतिवेदनको सारांश आयोगलाई समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ, र सो सारांश आयोगले आफ्नो वेबसाइटमा पनि राख्न सक्नेछ।

परिच्छेद ८

अनुपालन तथा अनुगमन

२३. अनुपालन तथा अनुगमन : (१) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले ऐन वा ऐन अन्तर्गत बनेको नियम/विनियम वा अन्य निर्देशिका तथा मापदण्ड बमोजिमको कुनै दायित्व पालना नगरेमा वा आवश्यक विवरण आयोग समक्ष नबुझाएमा वा कुनै विवरण लुकाएको विश्वास गर्ने आधार भएमा आयोगले अनुमति प्राप्त व्यक्तिको अभिलेख निरिक्षण गर्न सक्नेछ।

(२) आयोगलाई अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आफ्नो आयोजना स्थल, कार्यालय र अभिलेखमा पहुँच प्रदान गर्नुपर्नेछ।

(३) अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरु विच भएको सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा कुनै पक्षले सम्झौता कार्यान्वयन नगरेको गुनासो प्राप्त भएको अवस्थामा आयोगले पक्षहरुलाई राखी सम्झौता कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पहल गर्न र आदेश दिन सक्नेछ।

(४) अनुमति प्राप्त व्यक्तिको निर्णय वा कार्यवाट उपभोक्तालाई पर्न जाने असुविधा वापत आयोगले निर्णय गरे अनुसारको क्षतिपूर्ति नपाएको गुनासो आयोगमा प्राप्त भएको अवस्थामा आयोगले आवश्यक निर्देशन गर्नेछ।

अनुसूची १

विनियम ७ को उपविनियम (४) सँग सम्बन्धित

जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिका लागि
विद्युत खरिदकर्ताले बुझाउने निवेदनको ढाँचा

मिति

श्री विद्युत नियमन आयोग,
....., काठमाण्डौ ।

विषय: विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमति पाउँ भन्ने बारे

उपरोक्त विषयमा मिति मा बाट प्राप्त भएको निवेदन उपर यस संस्थाले प्राविधिक/वित्तीय मूल्यांकन गरी विद्युत खरिद बिक्री दर तथा विद्युत खरिद बिक्री अन्तिम सम्झौताको मस्यौदा तयार गरेको हुँदा, विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमति पाउँ भनी तपसिल बमोजिमको विवरण तथा कागजात सहित निवेदन पेश गर्दछु।

१. कम्पनीको परिचय

कम्पनी वा संस्थाको नाम :

कम्पनी वा संस्थाको ठेगाना:

गा.पा./न.पा. : वार्ड नं: जिल्ला :

प्रदेश :

फोन नं. : इमेल :

कम्पनीको दर्ता नं.:

उद्योग दर्ता नम्बर :

स्थायी लेखा नम्बर

२. कम्पनीको वित्तीय अवस्था

कम्पनीको अधिकृत पूँज

कम्पनीको जारी पूँज

कम्पनीको चुक्ता पूँज

३. आयोजनाको वित्तीय अवस्था

आयोजनाको अनुमानित लागत

आयोजनाको प्रस्तावित ऋण/ पूँजको अनुपात

४. आयोजनाको परिचय

आयोजनाको नाम:

विद्युत उत्पादनको श्रोत:

आयोजनाको जडित क्षमता:

आयोजनाको प्रकार:

आयोजनाको सर्वेक्षण अनुमति पत्र नं र जारी गरिएको मिति :
.....

आयोजनाको सर्वेक्षण अनुमति पत्र जारी गर्ने निकाय :

आयोजनाको उत्पादन अनुमति पत्र नं र जारी गरिएको मिति :
.....

आयोजनाको उत्पादन अनुमति पत्र जारी गर्ने निकाय :

आयोजनाको अक्षांश :

देशान्तर:

आयोजनाको हेड:

पानीको बहाव (Design Discharge M³÷Sec) :

जलाधार क्षेत्र:

५. आयोजना रहेको स्थान

गा.पा./न.पा: वार्ड नं: जिल्ला:

प्रदेश:

६. कनेक्सन एग्जिमेन्ट भएको मिति :

७. कनेक्सन गर्ने सबस्टेशनको नाम तथा भोल्टेज:

८. विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको अवधि:

९. विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको प्रकार (टेक अर पे/ टेक एण्ड पे/अन्य):
.....
१०. व्यापारिक उत्पादन गर्नुपर्ने मिति (RCOD):
११. कन्ट्र्याक्ट इनर्जी (Contract Energy):
१२. सुख्खा याम इनर्जी (Dry Energy):
१३. वर्षा याम इनर्जी (Wet Energy):
१४. सुख्खा यामको अवधि:
१५. वर्षा यामको अवधि:
१६. RCOD ढिला भएमा उत्पादन अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले तिर्नुपर्ने हर्जनाको सुत्र:
.....
१७. प्रसारण लाईन वा सब्स्टेशनको निर्माणमा ढिलाईको कारणले COD ढिला भएमा वितरण अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले तिर्नुपर्ने हर्जनाको सुत्र:
१८. Availability Declaration गर्नुपर्ने पूर्व अवधि:
१९. Availability Declaration:
सुख्खा याम :
- वर्षा याम :
२०. कन्ट्र्याक्ट इनर्जी र Availability Declaration जुन कम छ त्यो भन्दा कम हुँदा तिर्नुपर्ने हर्जनाको सुत्र (जलविद्युत आयोजनाको हकमा १० मेगावाट भन्दा माथिका आयोजनाको लागि मात्र):
-
२१. Connection Agreement अनुसार प्रसारण लाइन सम्बन्धि व्यवस्था:
२२. Run of River मा आधारित परियोजनाको हकमा
विद्युत खरिदको दर:
- मूल्यवृद्धिको दर र पटक:
२३. Peaking Run of River मा आधारित परियोजनाको हकमा
Peaking को अवधि:
- विद्युत खरिदको दर:
- मूल्यवृद्धिको दर र पटक:

२४. जलाशययुक्त जलविद्युत परियोजनाको हकमा

विद्युत खरिदको दर:

मूल्यवृद्धिको दर र पटक:

Live Storage:

Dead Storage:

२५. पम्प स्टोरेज जलविद्युत परियोजनाको हकमा

विद्युत खरिदको दर:

मूल्यवृद्धिको दर र पटक:

Lower Reservoir Volume:

Pump Back Capacity:

Pump Motor Capacity:

Depletion Time:

२६. अन्य परियोजनाको हकमा

विद्युत खरिदको दर:

मूल्यवृद्धिको दर र पटक:

२७. Dispatch Instruction बाट अतिरिक्त ऊर्जा लिने आदेश भएमा अतिरिक्त ऊर्जाको खरिद दर:

२८. बिल प्राप्त भएको कति दिनभित्र भुक्तानी गर्नुपर्ने:

२९. Performance Guarantee बापत रकम:

३०. कन्ट्र्याक्ट इनर्जी (Contract Energy) पुनरावलोकनको प्रावधान :

अधिकार प्राप्त अधिकारीको नाम:

दस्तखत:

पद:

विद्युत खरिदकर्ताको नाम:

विद्युत खरिदकर्ताको छाप:

अनुसूची २

विनियम ७ को उपविनियम (४) सँग सम्बन्धित

वैकल्पिक ऊर्जा आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद सम्झौताको सहमतिका लागि विद्युत खरिदकर्ताले बुझाउने निवेदनको ढाँचा

मिति

श्री विद्युत नियमन आयोग,

....., काठमाण्डौ ।

विषय: विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमति पाउँ भन्ने बारे

उपरोक्त विषयमा मिति मा बाट प्राप्त भएको निवेदन उपर यस संस्थाले प्राविधिक/वित्तीय मुल्यांकन गरी विद्युत खरिद बिक्री दर तथा विद्युत खरिद बिक्री अन्तिम सम्झौताको मस्यौदा तयार गरेको हुँदा, विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमति पाउँ भनी तपसिल बमोजिमको विवरण तथा कागजात सहित निवेदन पेश गर्दछु।

१. कम्पनीको परिचय

कम्पनी वा संस्थाको नाम : कम्पनी वा संस्थाको ठेगाना:

गा.पा./न.पा. : वार्ड नं: जिल्ला :

प्रदेश : फोन नं: इमेल:

कम्पनीको दर्ता नं.: उद्योग दर्ता नम्बर : स्थायी लेखा नम्बर

२. कम्पनीको वित्तीय अवस्था

कम्पनीको अधिकृत पूँजि कम्पनीको जारी पूँजि

कम्पनीको चुक्ता पूँजि

२. कम्पनीको वित्तीय अवस्था

कम्पनीको अधिकृत पूँजि कम्पनीको जारी पूँजि

कम्पनीको चुक्ता पूँजि

४. आयोजनाको परिचय

आयोजनाको नाम: विद्युत उत्पादनको श्रोत:

आयोजनाको जडित क्षमता: आयोजनाको प्रकार:

आयोजनाको उत्पादन अनुमति पत्र नं र जारी गरिएको मिति :

आयोजनाको उत्पादन अनुमति पत्र जारी गर्ने निकाय :

५. आयोजना रहेको स्थान

गा.पा./न.पा: वार्ड नं: जिल्ला:

प्रदेश: आयोजनाको अक्षांश : देशान्तर:

६. कनेक्सन एग्रीमेन्ट भएको मिति :

७. कनेक्सन गर्ने सबस्टेशनको नाम तथा भोल्टेज:

८. विद्युत खरिद बिक्री सम्झौता प्रस्तावित मिति तथा अवधि:

९. विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको प्रकार (टेक अर पे/ टेक एण्ड पे/अन्य):

१०. व्यापारिक उत्पादन गर्नुपर्ने मिति (RCOD):

११. कन्ट्र्याक्ट इनर्जी (Contract Energy):

१२. RCOD ढिला भएमा उत्पादन अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले तिर्नुपर्ने हर्जनाको सुत्र:

१३. प्रसारण लाईन वा सबस्टेशनको निर्माणमा ढिलाईको कारणले COD ढिला भएमा वितरण अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले तिर्नुपर्ने हर्जनाको सुत्र:

१४. कनेक्सन एग्रीमेन्ट अनुसार प्रसारण लाइन सम्बन्धि व्यवस्था:

१५. विद्युत खरिदको दर:

१६. मूल्यवृद्धिको दर र पटक:

१७. बिल प्राप्त भएको कति दिनभित्र भुक्तानी गर्नुपर्ने:

१८. Performance Guarantee बापत रकम:

१९. कन्ट्र्याक्ट इनर्जी (Contract Energy) पुनरावलोकनको प्रावधान :

अधिकार प्राप्त अधिकारीको नाम:

दस्तखत:

पद:

विद्युत खरिदकर्ताको नाम:

विद्युत खरिदकर्ताको छाप:

अनुसूची ३

विनियम ७ को उपविनियम (४) सँग सम्बन्धित

विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा

विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमतिको लागि निवेदनसँग संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरु

- (क) विद्युत बिक्रिकर्ताको कम्पनी / संस्था दर्ता प्रमाणपत्र
- (ख) विद्युत बिक्रिकर्ताको अद्यावधिक प्रबन्धपत्र, नियमावली तथा शेयर लगत
- (ग) विद्युत बिक्रिकर्ता तथा आयोजनाको उद्योग दर्ता प्रमाणपत्र
- (घ) विद्युत बिक्रिकर्ताको सञ्चालकहरुको विवरण
- (ङ) विद्युत बिक्रिकर्ताको स्थायी लेखा नम्बर प्रमाणपत्र
- (च) विद्युत बिक्रिकर्ताको पछिल्लो आ.व. को कर चुक्ताको प्रमाणपत्र
- (छ) आयोजनाको उत्पादन अनुमति पत्र (ऐनको दफा १३ (ख) तथा नियमावलीको नियम १० (१) अनुसार)
- (ज) वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश (Executive Summary)
- (झ) आयोजनामा कर्जा लगानी गर्ने वित्तिय संस्थाको मनसाय पत्र
- (ञ) आयोजनाको ग्रिड कनेक्सन एग्रिमेन्ट
- (ट) विद्युत खरिदकर्ताले गरेको प्राविधिक तथा वित्तिय मूल्यांकन सम्बन्धि कागजात
- (ठ) आयोजनाको संक्षिप्त विवरण (Salient Features)
- (ड) आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश (Executive Summary) तथा आयोजनाको Layout Map
- (ढ) विद्युत खरिद बिक्री दरको निर्धारण तथा विद्युत खरिद बिक्री सम्झौताको सहमतिको लागि निवेदन दिने सम्बन्धमा विद्युत बिक्रिकर्ताको सञ्चालक समितिको निर्णय
- (ण) विद्युत बिक्रिकर्ताको पछिल्लो तीन वर्षको लेखा परीक्षण भएको वित्तिय विवरण तथा कम्पनीको वार्षिक प्रतिवेदन
- (त) १०० मेगावाट भन्दा माथिको आयोजनाको हकमा विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन ।

अनुसूची ४

विनियम ७ को उपविनियम (६) सँग सम्बन्धित

सेवा शुल्क

- १) एक सय किलोवाट देखि एक मेगावाट सम्मका आयोजनाको हकमा एकमुष्ट : रु. १,००,०००/-
(एक लाख)
- २) एक मेगावाट भन्दा माथि देखि एक हजार मेगावाट सम्मका आयोजनाको हकमा प्रकरण १ मा उल्लेख गरिएको सेवा शुल्कमा थप प्रति मेगावाट रु. १०,०००/- (दस हजार)
- ३) एक हजार मेगावाट भन्दा माथिका आयोजनाको हकमा एकमुष्ट : रु. १,२०,००,०००/- (एक करोड बीस लाख)

अनुसूची ५

विनियम ८ को उपविनियम (२) सँग सम्बन्धित

१०० मेगावाट सम्मका जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद बिक्री दर र विद्युत खरिद सम्झौताका मुख्य शर्त तथा प्रावधानहरु

- (१) निम्नलिखित शर्तहरु पूरा गर्ने Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद दर देहाय बमोजिम कायम हुनेछ।

(क) ६ महिना (जेठ १६ देखि मंसिर १५ सम्म) को ऊर्जा कुल वार्षिक ऊर्जाको अधिकतम ७०% हुने Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद दर देहाय बमोजिम कायम हुनेछ र उक्त दरमा वार्षिक ३% को दरले ८ पटक सम्म साधारण वृद्धि गरी समायोजन हुनेछ।

अवधि	प्रति युनिट खरिद दर रुपैयाँ
जेठ १६ देखि मंसिर १५ सम्म	४.८०
मंसिर १६ देखि जेठ १५ सम्म	८.४०

(ख) Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाको सुख्खायाम (मंसिर १६ देखि जेठ १५ सम्म) को सम्झौता ऊर्जा कुल वार्षिक ऊर्जाको न्युनतम ३०% नपुग्ने अवस्था आएमा देहाय बमोजिमको विद्युत खरिद दर कायम हुनेछ र उक्त दरमा वार्षिक ३% को दरले ८ पटक सम्म साधारण वृद्धि गरी समायोजन हुनेछ।

अवधि	प्रति युनिट खरिद दर रुपैयाँ
वैशाख देखि मंसिरसम्म	४.८०
पौष देखि चैत्रसम्म	८.४०

- (२) निम्नलिखित शर्तहरु पूरा गर्ने Peaking Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद दर देहाय बमोजिम कायम हुनेछ र उक्त दरमा वार्षिक ३% को दरले ८ पटक सम्म साधारण वृद्धि गरी समायोजन हुनेछ।

(क) Peaking Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाका लागि न्युनतम १ घण्टादेखि ६ घण्टा सम्म एक पटक चतुर्भुज ऋवउवअप्तथ मा म्वर्षथ एभवपप्लन गर्न सक्ने क्षमता हुनुपर्नेछ।

(ख) Peaking Run of River मा आधारित जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद सम्झौतामा जतिसुकै घण्टाको Daily Peaking उल्लेख भए तापनि आयोजना निर्माण सम्पन्न भएपछि वास्तविक (As per Actual) का आधारमा वर्षमा एकपटक प्रणाली सञ्चालकले तोकेको समयमा उत्पादन गरी प्रमाणित भए बमोजिम Peaking Energy को उल्लेखित विद्युत खरिद दर कायम हुनेछ।

(ग) जेठ १६ देखि मंसिर १५ सम्म ६ महिनाको ऊर्जा कुल वार्षिक ऊर्जाको अधिकतम ७०% हुनुपर्नेछ तर १० मेगावाट सम्मका आयोजनाको हकमा अधिकतम ७० प्रतिशतको सिमा लागु हुने छैन।

(३) निम्नलिखित शर्तहरू पूरा गर्ने जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद दर देहाय बमोजिम कायम हुनेछ र उक्त दरमा वार्षिक ३% को दरले ८ पटक सम्म साधारण वृद्धि गरी समायोजन गरिनेछ।

(क) जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाहरू को सक्रिय भण्डारण आयतन (Active Storage Volume) Design Discharge को १५ दिन बराबर हुन आउने आयतन भन्दा घटी हुन नहुने र Dead Storage Volume कम्तिमा ५० वर्षसम्म कम्पनभलत ले नभरिने गरी डिजाइन गर्नु पर्नेछ।

(ख) मंसिर १६ देखि जेठ १५ सम्म ६ महिनाको ऊर्जाको न्युनतम ३५% हुनुपर्नेछ।

अवधि	प्रति युनिट खरिद दर रुपैयाँ
जेठ १६ देखि मंसिर १५ सम्म	७.१० (यदि वर्षायामको विद्युत उत्पादन कुल वार्षिक उत्पादनको ५०% भन्दा बढी भएमा बढी भएको प्रतिशत बराबर वर्षायामको विद्युत खरिद दर घटाइनेछ।)
मंसिर १६ देखि जेठ १५ सम्म	१२.४०

(४) १० मेगावाट भन्दा साना जलविद्युत (ROR तथा PROR) आयोजनाको सम्बन्धमा:

(क) विद्युत विक्रीकर्ताले आफ्नो आयोजनाबाट उत्पादन हुने विद्युतको पूर्वानुमान (Availability Declaration) विद्युत खरिदकर्तालाई जानकारी गराउनुपर्नेछ। विद्युत विक्रीकर्ताको विद्युत उत्पादनको पूर्वानुमानलाई आधार मानी विद्युत खरिदकर्ताले विद्युत विक्रीकर्तालाई कुनै हर्जाना लगाउन पाउने छैन। त्यस्तै बाढी पहिरो र भुकम्पका कारण प्रसारणलाइन वा सबस्टेशनमा क्षति पुग्न गएमा खरिदकर्ताले विक्रीकर्तालाई क्षतिपुर्ति दिनु पर्ने छैन तथापी खरिदकर्ताले यथाशक्य छिटो प्रणाली सुचारु गराएर आयोगलाई जानकारी दिनु पर्नेछ .

(ख) विद्युत खरिदविक्री सम्भौता बमोजिम खरिदकर्ताले विक्रीकर्तालाई Undelivered Energy को क्षतिपुर्ति प्रदान गर्दा १३२ के.भी., ६६ के. भी., ३३ के. भी. र ११ के. भी. लाई समान शुत्र प्रयोगमा ल्याउनु पर्नेछ .

(ग) विद्युत खरिद सम्भौतामा Spinning Reserve को प्रावधान रहने छैन .

(घ) माथिका शर्त तथा प्रावधानहरू सन्चालनमा रहेका आयोजनाको हकमा पनि लागु हुनेछ ।

अनुसूची ६

विनियम १७ को उपविनियम (१) सँग सम्बन्धित

शेयर संरचना परिवर्तनको स्विकृतिका लागि बुझाउने निवेदनको ढाँचा

मिति.....

श्री विद्युत नियमन आयोग,

....., काठमाण्डौ ।

विषय: शेयर संरचना परिवर्तनको स्विकृति पाउँ भन्ने बारे ।

उपरोक्त विषयमा यस कम्पनीको शेयर संरचना परिवर्तनको स्विकृति पाउँ भनी तपसिल बमोजिमको विवरण तथा कागजात सहित निवेदन पेश गर्दछु।

१. कम्पनीको विवरण

कम्पनी वा संस्थाको नाम:

कम्पनी वा संस्थाको ठेगाना

गा.पा./न.पा: जिल्ला: प्रदेश

कम्पनीको दर्ता नं.:

उद्योग दर्ता नम्बर:

स्थायी लेखा नम्बर:

२. आयोजनाको विवरण

आयोजनाको नाम:

आयोजनाको क्षमता:

आयोजनाको प्रकार:

विद्युतिय स्रोतको प्रकृति:

आयोजनाको उत्पादन अनुमतिपत्र नं र जारी गरिएको मिति :

.....

आयोजनाको उत्पादन अनुमतिपत्र जारी गर्ने निकाय:

आयोजनाको प्रसारण लाइनको अनुमतिपत्र नं र जारी गरिएको मिति :

.....

आयोजना रहेको स्थान;

गा.पा./न.पा: जिल्ला: प्रदेश
.....

आयोजनाको अक्षांश:

देशान्तर:

आयोजनाको हेड:

अनुमानित पानीको वहाव:

जलाधार क्षेत्र:

राष्ट्रिय ग्रिड प्रसारणमा जोडिने स्थान:

विद्युतगृहबाट राष्ट्रिय ग्रिड प्रसारणमा जोडिने सबस्टेसनसम्मको प्रसारण लाइनको दुरी
तथा क्षमता

३. कम्पनीको वित्तिय अवस्था

कम्पनीको अधिकृत पूँजि:

कम्पनीको चुक्ता पूँजि:

पूँजिमा हुने वृद्धि:

शेयर संरचना परिवर्तन पश्चात हुने पूँजि:

४. आयोजनाको वित्तिय अवस्था

आयोजनाको अनुमानित लागत:

हाल सम्म भएको परियोजना निर्माण खर्च:

५. शेयर संरचना परिवर्तन गर्नुपर्नाको कारण

अधिकार प्राप्त अधिकारी को नाम:

दस्तखत:

पद:

कम्पनी/संस्थाको छाप

अनुसूची ७

विनियम १७ को उपविनियम (१) सँग सम्बन्धित

अनुमति प्राप्त कम्पनी वा संस्थाहरूको शेयर संरचनामा परिवर्तनको स्विकृतिका लागि निवेदनसँग संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू

- (१) अद्यावधिक प्रबन्धपत्र, नियमावली, दर्ता प्रमाणपत्र तथा स्थायी लेखा नम्बर प्रमाणपत्र ।
- (२) अद्यावधिक शेयर लगत ।
- (३) सञ्चालक सम्बन्धि विवरण।
- (४) परियोजनाहरू सम्बन्धी विवरण।
- (५) निर्माणको चरणमा रहेका परियोजनाहरूको हकमा परियोजना/निर्माणको प्रगति विवरण तथा हालसम्म भएको खर्चको विवरण (ऋणदाताको इञ्जिनियरद्वारा प्रमाणित विवरण समेत)।
- (६) विद्युत सम्बन्धी परियोजना निर्माणको लागि प्रचलित कानून बमोजिमका निकायबाट प्राप्त भएको इजाजत, अनुमति वा स्विकृति पुष्टि गर्ने कागजातहरू।
- (७) शेयर संरचनामा परिवर्तनको सम्बन्धमा सञ्चालक समिति तथा साधारण सभाको निर्णय ।
- (८) पछिल्लो तीन वर्षको लेखा परिक्षण भएको वित्तीय विवरण ।
- (९) प्रस्तावित शेयर बिक्रेता र शेयर खरिदकर्ताको विवरण तथा प्रस्तावित शेयर संरचना परिवर्तन पश्चात अनुमति प्राप्त व्यक्तिको अनुमानित शेयर लगतको विवरण ।

अनुसूची ८

विनियम १७ को उपविनियम (३) सँग सम्बन्धित

शेयर संरचना परिवर्तनको एक पटक वा सो भन्दा बढी स्विकृति लिईसकेका, अनुमति प्राप्त व्यक्तिको शेयर संरचनामा थप परिवर्तनको स्विकृतिका लागि निवेदनसँग संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू

- (१) पछिल्लो स्विकृति पछि प्रबन्धपत्र, नियमावलीमा संसोधन भएमा सो को प्रतिलिपि।
- (२) पछिल्लो स्विकृति पछिका शेयरधनीहरूको छुट्टै विवरण सहितको अद्यावधिक शेयर लगता।
- (३) निर्माणको चरणमा रहेका परियोजना/हरूको हकमा परियोजना निर्माणको प्रगति विवरण तथा हालसम्म भएको खर्चको विवरण ।
- (४) विद्युत सम्बन्धी परियोजना निर्माणको लागि प्रचलित कानून बमोजिमका निकायबाट पछिल्लो स्विकृति पछि प्राप्त भएका इजाजत, अनुमति वा स्वीकृति पुष्टि गर्ने कागजातहरू।
- (५) शेयर संरचनामा परिवर्तनको सम्बन्धमा सञ्चालक समिति तथा साधारण सभाको निर्णय ।
- (६) पछिल्लो स्विकृति भन्दा पछिको लेखा परिक्षण भएको वित्तीय विवरण ।
- (७) प्रस्तावित शेयर बिक्रेता र शेयर खरिदकर्ताको विवरण तथा प्रस्तावित शेयर संरचना परिवर्तन पश्चात अनुमति प्राप्त व्यक्तिको अनुमानित शेयर लगतको विवरण।

अनुसूची ९

विनियम २१ को उपविनियम (२) सँग सम्बन्धित

वित्तिय विवरणको ढाँचा

Name

Address

UNAUDITED FINANCIAL STATEMENTS FOR

Statement of Financial Position	This Quarter Ending	Previous Quarter Ending	Corresponding Previous Year Quarter
ASSETS			
Non-Current Assets			
Property, plant and equipment			
Capital work-in-progress			
Intangible assets			
Project work-in-progress			
Financial assets			
Other non-current assets			
Total Non-Current Assets	-	-	-
Current Assets			
Inventories			
Advance and Receivables			
Cash and cash equivalents			
Other Financial assets			
Other current assets			
Total Current Assets	-	-	-
Total Assets	-	-	-
EQUITY AND LIABILITIES			
Equity			
Equity share capital			
Other equity			
Total Equity	-	-	-
Liabilities			
Non-Current Liabilities			
Financial liabilities			
Provisions			
Deferred tax			

Other non-current liabilities			
Total Non-Current Liabilities	-	-	-
Current Liabilities			
Trade payables	-		
Other Financial liabilities			
Provisions			
Other current liabilities			
Total Current Liabilities	-	-	-
Total Liabilities	-	-	-
Total Equity and Liabilities	-	-	-

Statement of Profit or Loss and other Comprehensive Income	This Quarter Ending	Previous Quarter Ending	Corresponding Previous Year Quarter
Revenue			
Cost of Sales			
Generation Expenses			
Distribution Expenses			
Gross profit	-	-	-
Other income			
Administrative and other operating expenses			
Impairment loss on investment			
Profit from Operation	-	-	-
Finance Income			
Finance Costs			
Profit Before Tax	-	-	-
Income Tax Expense			
Profit for the year	-	-	-
Other comprehensive gain/(loss) for the year, net of tax			
Total Comprehensive gain/(loss) for the year, net of tax	-	-	-

Note: All expenses and loss figures to be placed as negative numbers

अनुसूची ३.५ : विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको २०७६/०७/२९ गते बसेको ३०औं बैठकबाट स्वीकृत

विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा १३ तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ को नियम ८ तथा नियम ९ अनुसार महसुल दर निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विद्युत नियमन आयोगले देहायको निर्देशिका जारी गरेको छ।

परिच्छेद १:

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस निर्देशिकाको नाम “विद्युत उपभोक्ता महसुल निर्धारण निर्देशिका, २०७६” रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा** : (१) विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,

- (क) “अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले ऐनको दफा २ को उपदफा (ख) बमोजिम अनुमतिप्राप्त व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ।
- (ख) “उपभोक्ता” भन्नाले विद्युत उपभोग गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ।
- (ग) “उपभोक्ता वर्ग” भन्नाले वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आफ्नो ग्राहकले उपभोग गर्ने विद्युतको क्षमता वा प्रयोजन अनुसार गर्ने उपभोक्ताको वर्गीकरण सम्झनु पर्छ।
- (घ) “ऐन” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ लाई सम्झनुपर्छ।
- (ङ) “नियमावली” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ सम्झनु पर्छ।
- (च) “निर्देशिका” भन्नाले यस निर्देशिकालाई सम्झनु पर्छ।
- (छ) “महसुल” भन्नाले विद्युत सेवा उपभोग गरे बापत उपभोक्ताले वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिलाई बुझाउनु पर्ने विद्युत मूल्य, महसुल, शुल्क तथा अन्य दस्तुर सम्झनु पर्छ।
- (ज) “महसुल निर्धारण निवेदन” भन्नाले यस निर्देशिकाको दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिम वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले महसुल निर्धारण वा पुनरावलोकनको लागि आयोग समक्ष पेश गर्ने निवेदन सम्झनुपर्छ।
- (झ) “वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम कार्य गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ।

परिच्छेद २

महसुल निर्धारण निवेदन कार्यविधि र कारवाही

३. महसुल निर्धारण निवेदन: (१) यस निर्देशिकाको अनुसूचि १ को ढाँचा बमोजिम वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले

महसुल निर्धारण वा पुनरावलोकनको लागि महसुल निर्धारण निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

- (२) महसुल निर्धारण निवेदनका साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरूको विवरण अनुसूची २ बमोजिम हुनेछ।
आयोगले आवश्यकता अनुसार थप विवरण, तथ्याङ्क वा कागजात माग गर्न सक्नेछ।
- (३) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले महसुल निर्धारण निवेदन पेश गर्दा यस निर्देशिका बमोजिम आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण, कागजात तथा जानकारीको सात प्रतिका साथै विद्युतीय प्रति (Soft Copy) आयोग समक्ष दाखिला गरे पश्चात मात्र रितपूर्वकको महसुल निर्धारण निवेदन पेश भएको मानिनेछ।
- (४) महसुल निर्धारण निवेदन प्राप्त भए पश्चात आयोगले महसुल निर्धारण निवेदनलाई बढीमा पन्ध्र दिन भित्र स्विकार गरी निवेदन नम्बर प्रदान गर्नेछ, र महसुल निर्धारण निवेदनको लागि निवेदन नम्बर प्रदान गरिएको मितिलाई निवेदन पेश भएको मानिनेछ।
- (५) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले एक आर्थिक वर्षमा एक पटक मात्र महसुल निर्धारणको लागि आयोग समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।
- (६) महसुल निर्धारण निवेदनका साथ नियमावलीको नियम १७ बमोजिमको निवेदन शुल्क रु. पच्चीस हजार रुपैया बुझाएको बैंक भौचर संलग्न गर्नुपर्नेछ।

४. महसुल निर्धारण निवेदनमा कारवाही: (१) महसुल निर्धारण निवेदन उपरको कारवाही तथा सार्वजनिक सुनुवाई ऐन तथा नियमावलीले निर्दिष्ट गरे बमोजिम हुनेछ।

- (२) महसुल निर्धारण निवेदनमा प्रस्तावित महसुल सम्बन्धि जानकारी सहितको सूचना आयोगद्वारा महसुल निर्धारण निवेदन नम्बर प्रदान गरेको मितिबाट पन्ध्र दिन भित्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गरिनेछ। यसरी प्रकाशित हुने सूचनामा महसुल निर्धारण निवेदन तथा आवश्यक विवरण राखिएको वेबसाईटको लिंक र महसुल निवेदन उपर सरोकारवालाहरूले राय, सुझाव र प्रतिक्रिया पेश गर्ने समय सिमा समेत उल्लेख गरिनेछ।
- (३) आयोगले महसुल निर्धारण निवेदनको कारवाही गर्दा कम्तिमा एक पटक सार्वजनिक सुनुवाई गर्नेछ। सार्वजनिक सुनुवाई हुने दिन भन्दा कम्तिमा पन्ध्र दिन अगाडि राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सुनुवाई गरिने स्थान, मिति र समय सम्बन्धि सूचना प्रकाशित गरिनेछ।
- (४) आयोगले महसुल निर्धारण निवेदन उपर सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्दा महसुल निर्धारण निवेदनका विभिन्न पक्षहरू उपर छलफल गराउन सक्नेछ।

परिच्छेद ३

महसुल निर्धारणका सिद्धान्त तथा आधार

५. निर्देशक सिद्धान्त: (१) आयोगले ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था तथा देहाय बमोजिमका निर्देशक सिद्धान्तको अधिनमा रही महसुल निर्धारण गर्नेछ:

- (क) उपभोक्ताको हक हित संरक्षण,

- (ख) विद्युतको आपूर्ति तथा सेवामा गुणस्तर, नियमितता, पर्याप्तता एवम् सुरक्षा को सुनिश्चितता,
- (ग) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको व्यवसायिकता तथा प्रभावकारितामा अभिवृद्धि,
- (घ) प्रणाली सुधार तथा यस सम्बन्धमा हुने लगानीको लागि श्रोत परिचालनको आवश्यकता,
- (ङ) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको लगानीमा न्यायोचित प्रतिफल,
- (च) नेपाल सरकारका नीति तथा कार्यक्रम ।

६. महसुल निर्धारणको आधार: (१) आयोगले देहायका आधारमा महसुल निर्धारण गर्नेछः

- (क) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन, चालु आर्थिक वर्ष तथा आगामी आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित वित्तिय विवरण ।

तर वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन नभएमा वितरण अनुमतिप्राप्त व्यक्तिको व्यवस्थापनले प्रमाणिकरण गरेको वित्तिय विवरणलाई समेत मान्यता दिन सक्नेछ।

- (ख) विद्युत महसुल निर्धारण गर्नुपर्ने आर्थिक वर्षको वित्तिय विवरणमा आयोगले देहायको पूर्वानुमानहरु लगायत विभिन्न आम्दानी तथा खर्च शिर्षक समेत सम्मिलित वार्षिक रकमको आवश्यकता (Annual Revenue Requirement) को विस्तृत परिक्षण गर्नेछ र त्यसरी परिक्षण गर्दा उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिमको वित्तिय विवरणसँग अन्तरसम्बन्धित हुने गरी परिक्षण गरिनेछः

- (१) उपभोक्ताको वर्ग अनुरूपको बिक्रीबाट प्राप्त हुने आम्दानी (क्षमता माग शुल्क (Capacity Demand Charge) तथा ऊर्जा उपभोग शुल्क (Energy Charge) सहित),
- (२) अन्य श्रोतबाट प्राप्त हुने आम्दानी,
- (३) लगानीबाट प्राप्त हुने वार्षिक प्रतिफल,
- (४) विद्युतको श्रोत अनुसारको विद्युत खरिद परिणाम र लागत,
- (५) विद्युत उत्पादन संयन्त्रको वार्षिक खर्च (कर्मचारी तथा ह्रासकट्टी खर्च बाहेक),
- (६) विद्युत प्रसारण प्रणालीको वार्षिक खर्च (कर्मचारी तथा ह्रासकट्टी खर्च बाहेक),
- (७) विद्युत वितरण प्रणालीको वार्षिक खर्च (कर्मचारी तथा ह्रासकट्टी खर्च बाहेक),
- (८) ह्रासकट्टी दर तथा रकम,
- (९) ब्याजको भुक्तानी रकम,
- (१०) कर्मचारी खर्च,
- (११) मुख्य/क्षेत्रिय कार्यालयबाट हुने वार्षिक खर्च,
- (१२) अन्य खर्च रकमहरु,
- (१३) अपेक्षित वार्षिक प्रतिफल रकम,

- (२) महसुल निर्धारण गर्दा उपदफा (१) का अतिरिक्त आयोगले देहायको विषयलाई पनि आधार मान्न सक्नेछः

- (क) देशको आर्थिक सूचांकक र नेपाल सरकारले विद्युत विकासका सम्बन्धमा अपनाएको नीतिका साथै विगतमा भएका महसुल निर्धारण,
- (ख) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले महसुलको अत्याधिक बृद्धिको निवेदनलाई सिमित गर्न वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको आम्दानीलाई आगामी वर्षहरुमा समायोजन हुने गरी,
- (ग) ग्राहस्थ उपभोक्ता तथा अन्य ग्राहक वर्गको महसुलको अत्याधिक बृद्धिलाई सिमित गर्न वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिलाई नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम र एक उपभोक्ता वर्गको निमित्त निर्धारण भएको महसुलबाट अर्को उपभोक्तामा सिर्जना हुन सक्ने अन्तर अनुदान रकमलाई मध्यनजर गरी,
- (घ) कुनै आर्थिक वर्ष लाई निर्धारण गरिनुपर्ने विद्युत महसुल आर्थिक वर्ष शुरु भइसकेपछि निर्धारण भएमा र उक्त आर्थिक वर्षको पुरै बाह्र महिनाको लागि निर्धारित महसुल लागु हुन नसकेमा वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक पर्ने वार्षिक रकमको आवश्यकता (Annual Revenue Requirement) को निमित्त अपुग हुन गएको रकमलाई नियामकीय सम्पति (Regulatory Assets) को रुपमा आगामी आर्थिक वर्ष को लागि महसुल निर्धारण गर्दा समायोजन हुने गरी,
- (ङ) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको कुनै किसिमको नाफा/ वार्षिक प्रतिफल रकमबाट गरेको पुनर्लगानीबाट प्राप्त हुने प्रतिफललाई अनुसूची ४ को अन्य आम्दानी (Other Income) को शिर्षकबाट घटाई वार्षिक रकमको आवश्यकतामा समावेश नगर्ने गरी।

७. नयाँ महसुल लागु हुने: (१) आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम महसुल निर्धारण नगरेसम्म हाल कायम रहेको महसुललाई नै निरन्तरता दिइनेछ ।

(२) आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम महसुल निर्धारण गरे पछि उक्त महसुल लागु हुने मिति समेत तोक्नेछ, र उक्त मिति पश्चात वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई जारी गर्ने बिलको हकमा उक्त महसुल लागु हुनेछ।

(३) आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम महसुल दर निर्धारण वा परिवर्तन नगरेसम्म आयोगले निर्धारण गरेको पछिल्लो महसुल दर कायम हुनेछ।

८. महसुल निर्धारणको सूचना: यस निर्देशिका बमोजिम आयोगले निर्धारण गरेको महसुल दर सर्वसाधारणको जानकारीको लागि राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गर्नुपर्नेछ।

अनुसूची १

महसुल निर्धारण वा पुनरावलोकनको लागि निवेदन

विद्युत नियमन आयोग,

.....नेपाल

दाखिला नं.

विषय नं.

(कार्यालयबाट भर्ने)

उपरोक्त विषयमा मिति मा बसेको संचालक समिति/.....को निर्णय बमोजिम यस संस्थाका ग्राहकहरुबाट लिने महसुल निर्धारणका लागि आवश्यक विवरण तथा कागजात सहित यो निवेदन पेश गर्दछु।

(क) निवेदकको पूरा नाम, थर, वतन :

(ख) निवेदन प्रयोजनको सारांश :

(महसुल निर्धारण निवेदनको तथ्य तथा तल उल्लेखित विषयहरुमा संस्थाको हालको अवस्था, भविष्यको योजना तथा रणनीतिहरु र विषयलाई समर्थन गर्ने आधारहरु छोटकरीमा उल्लेख गर्ने)

- (१) उपभोक्ताको हक हित संरक्षण,
- (२) विद्युतको आपूर्तिमा गुणस्तरको सुनिश्चितता,
- (३) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको व्यवसायिकता तथा प्रभावकारितामा अभिवृद्धि,
- (४) प्रणाली सुधारको लागि भविष्यमा हुने लगानीको लागि श्रोत परिचालनको आवश्यकता,
- (५) वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्तिको लगानीमा अपेक्षित प्रतिफल,
- (६) प्रस्तावित विद्युत महसुल दर, साबिकको महसुल दर तथा परिवर्तनको प्रतिशतको तालिका,
- (७) विद्युत महसुल दर परिवर्तनको यथोचित कारण

निवेदक

दस्तखत:

नाम:

पद:

मिति :

अनुसूची २

महसुल निर्धारण निवेदनको साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू

- (१) महसुल निर्धारण निवेदन शुल्क बुझाएको प्रमाण,
- (२) अनुसूची ३ अनुसारको अख्तियारनामा,
- (३) अनुसूची ४ अनुसारको महसुल निर्धारण सम्बन्धि विस्तृत विवरण,
- (४) पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षको लेखापरिक्षण/व्यवस्थापनबाट प्रमाणित प्रतिवेदन
- (५) प्रक्षेपित वित्तिय विवरणका आधारहरू/मान्यताहरू,
- (६) महसुल निर्धारण सँग उपयुक्त हुने अन्य कुनै जानकारी,
- (७) वितरण अनुमतिपत्रको प्रतिलिपि
- (८) चालु आर्थिक वर्ष र आगामी आर्थिक वर्षको अनुमानित बजेट विवरण (विद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरण तर्फको आवश्यक पूँजीगत लगानी सहित)

अनुसूची ३
अख्तियारनामा

विद्युत नियमन आयोग,
.....,काठमाडौं

अख्तियारनामा

यस संस्थाले पेश गरेको महसुल निर्धारण वा पुनरावलोकनको निवेदनका सन्दर्भमा यसपछि यस संस्थाको तर्फबाट उपरोक्त विषयमा बहस, पैरवी र उपस्थित हुन लाई मनोनित, नियुक्त र अख्तियारनामा गर्दछु/छौं।

निवेदक

दस्तखत:

नाम:

पद:

मिति :

म/हामी अख्तियारी स्विकार गर्दछौं।

दस्तखत:

नाम:

पद:

मिति :

पत्रचारको ठेगाना :

Tariff filing format

Form CTF 1: Consumer category wise sales

S. N.	Consumer Category Code	Consumer Category Name	FY 074 /75 (Audited)	FY 075 /76	FY 76 /77	Logic for FY 076 /77 Forecast	Remarks
				(Audited/Provisional)	(Forecast)		
	<<Licensees to include adequate rows to cover all consumer categories>>						
	Total			-	-		

Tariff filing format

Form CTF 2: Yearly Return/ Dividend from investment

S. N.	Consumer Category Code	Consumer Category Name	FY 074 /75 (Audited)	FY 075 /76	FY 76 /77	Logic for FY 076 /77 Forecast	Remarks
				(Audited/Provisional)	(Forecast)		
	<<Licensees to include adequate rows to cover all consumer categories>>						
	Total			-	-		

Tariff filing format

Form CTF 3: Yearly Other Income

S. N.	Particulars	Type of income	FY 074 /75 (Audited)	FY 075 / 76 (Audited/ Provisional)	FY 76 /77 (Forecast)	Logic for FY 076 /77 Forecast	Remarks
	<<Licensees to include all the sources of other income>>						
	Total Income						
	Less, Interest/ dividend earned from the investment made out of previous years' Return on Equity/Profit						
	Total			-	-		

Tariff filing format

Form CTF 4: Power Purchase Quantum and Cost

S. N.	Power purchase source	Type of plant	Capacity [MW]	FY 074 /75		FY 075 /76 (Audited/Provisional)		FY 076 /77 (Projected)		Logic for FY 076 /77 Projection	Remarks
				Purchased Kwh (Units)	Amount	Purchased Kwh (Units)	Amount	Kwh (Units)	Amount		
	<<Licensees to include adequate rows to cover all sources>>										
	Total			-	-	-	-	-	-		

Tariff filing format

Form CTF 5: Yearly Expenditure for operating own plants (Except Employee cost and Depreciation)

Particulars	Type of plant	Capacity [MW]	FY 074/75 (Audited)		FY 075/76 (Audited/Provisional)		FY 076/77 (Projected)		Logic for FY 076/77 Projection	Remarks
			Kwh (Units)	Expenses	Kwh (Units)	Expenses	Kwh (Units)	Expenses		
<<Licensees to include all the plants and its yearly expenditure>>										
Total			-	-	-	-	-	-		

Tariff filing format

Form CTF 6: Yearly Expenditure of Transmission line /network (Except Depreciation and Employee Expenses)

S. N.	Particulars	Capacity [KVA]	FY 074/75 (Audited)	FY 075/76 (Audited/Provisional)	FY 076/77 (Projected)	Logic for FY 076/77 Projection	Remarks
	<<Licensees to include all the transmission line/network and its yearly expenditure>>						
	Total		-	-	-		

Tariff filing format														
Form CFT 8: Depreciation														
FY 075 / 76 (Audited)				FY 075 / 76 (Audited/ Provisional)				FY 076 / 77 (Forecast)				Logic for FY 076 / 77 Projection	Remarks	
Particulars	Opening GFA	Net Addition/(Disposal)	Annual Depreciation [%]	Annual Depreciation [NPR Million]	Opening GFA	Net Addition/(Disposal)	Annual Depreciation [%]	Annual Depreciation [NPR Million]	Opening GFA	Net Addition/(Disposal)	Annual Depreciation [%]	Annual Depreciation [NPR Million]		
Generation	0													
Land														
Building and Structures														
Plant and Machinery														
Vehicles				<<Licensees can use their own categories for line items, if required>>				<<Licensees can use their own categories for line items, if required>>						
Furniture														
Office equipment														
Other assets														
Total														
Assets created out of consumer contribution and grants in the above list														
Transmission														
Land														
Building and Structures														
Plant and Machinery														
Vehicles														
Furniture														
Office equipment														
Other assets														
Total														
Assets created out of consumer contribution and grants in the above list														
Distribution														
Land														
Building and Structures														
Plant and Machinery														
Vehicles														
Furniture														
Office equipment														
Other assets														
Total														
Assets created out of consumer contribution and grants in the above list														
Total														

Tariff filing format						
Form CTF 11: Corporate Office related Expenditure						
S. N.	Particulars	FY 074/75 (Audited)	FY 075/76 (Audited/Provisional)	FY 076/77 (Projected)	Logic for FY 076/77 Projection	Remarks
		-				
	<<Licensees to include all the expenditure of Corporate Office>>					
	Total	-	-	-		

Tariff filing format					
Form CTF 12: Equity					
Particulars	Unit	FY 074 /75 (Audited)	FY 075 /76 (Audited/Provisional)	FY 76 /77 (Forecast)	Logic for FY 76 /77 Forecast
Share capital					
Reserves	NPR Mn	0			
Accumulated profit/(loss)	NPR Mn				
Total equity *	NPR Mn				

* अनुमतति प्राप्त व्यक्तिले विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६ को विनियम २० को पालना गर्नुपर्नेछ।

Tariff filing format

Form CTF 13: Capital expenditure and capitalization

Particulars of CAPEX scheme Description	Funding Pattern [%]			Capital Expenditure [NPR Million]			Asset Capitalization [NPR Million]		
	Equity	Grant	Loan	FY 074/75 (Audited)	FY 075/76 (Audited/Provisional)	FY 076/77 (Forecast)	FY 074/75 (Audited)	FY 075/76 (Audited/Provisional)	FY 076/77 (Forecast)
	<<Illustrative List. Licensee to replace with actuals>>								

Tariff filing format

Form CTF 14: Consumer category wise revenue

S. N.	Consumer Category Code	Consumer Category Name	Amp./ Voltage Level	FY 074/75 (Audited in NPR Million)					FY 075/76 (Audited/Provisional in NPR Million)					FY 076/77 (Forecast in NPR Million)				
				Demand Charge	Energy Charge	Total Charges	Billing Efficiency % (units billed/units supplied)	Collection Efficiency % (amount realised/amount billed)	Demand Charge	Energy Charge	Total Charges	Billing Efficiency % (units billed/units supplied)	Collection Efficiency % (amount realised/amount billed)	Demand Charge	Energy Charge	Total Charges	Billing Efficiency % (units billed/units supplied)	Collection Efficiency % (amount realised/amount billed)
				<<Licensees to include adequate rows to cover all consumer categories and voltages>>														
Total																		

Tariff filing format

Form CTF 15: Source and Usage of Energy

S. N.	Particulars	Unit	FY 074 / 75 (Audited)	FY 075 / 76 (Audited/ Provisional)	FY 076 / 77 (Forecast)	FY 077 / 78 (Forecast)	FY 078 / 79 (Forecast)	Remarks
1	Self Generation	0						
2	Power procured	MU						
3	Power imported	MU						
4	Total available power	MU						
5	Transmission Loss	%						
6	Sales at Transmission, if any (Export or dedicated lines)	MU						

7	Energy at Transmission-Distribution Periphery	MU						
8	Distribution Loss	%						
9	Sales	MU						

Tariff filing format

Form CTF 16: Existing and proposed tariff

S.N	Consumer Category Code	Consumer Category Name	Amp./ Volt age Level [KV]	Existing Tariff				Proposed tariff for FY 76 / 77			
				Energy Charges [NPR/kWh]	Demand Charges [NPR/KVA/ Month]	Fixed Charges [NPR/Month]	Details of Time of Day tariff, if applicable	Energy Charges [NPR/kWh]	Demand Charges [NPR/KVA/ Month]	Fixed Charges [NPR/Month]	Details of Time of Day tariff, if applicable
	include adequate rows to cover all consumer categories and										
	<<Li censees can propose additional categories, if they wish to>>										

अनुसूची ३.६ : विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६

विद्युत नियमन आयोगको २०७६/११/०१ गते बसेको ४१औं बैठकबाट स्वीकृत

विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६

प्रस्तावना: आयोगले गर्ने सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यलाई सरल, व्यवस्थित र एकरूपता कायम गर्न, सरोकारवालाहरूले जानकारी पाउने हक तथा स्वच्छ, निष्पक्ष सुनुवाईको अधिकारलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्न विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा २१ तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ को नियम १९ अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने प्रयोजनका लागि विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आयोगले यो निर्देशिका जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **नाम र प्रारम्भ :** (१) यो निर्देशिकाको नाम “विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका आयोगले स्वीकृत गरेको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

(३) निर्देशिकाको प्रयोग र पालना : यो निर्देशिकाको प्रयोग र पालना गर्ने दायित्व आयोग र आयोगबाट प्रत्यायोजित अधिकार प्रयोग गर्ने आयोगका पदाधिकारी, समिति, उप-समिति, सचिव, आयोगमा कार्यरत अधिकारी तथा कर्मचारी र सरोकारवाला सबैको हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा :

(क) “अधिकारी” भन्नाले सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यमा आयोगका तर्फबाट संलग्न हुने व्यक्तिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) “अध्यक्ष” भन्नाले आयोगको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) “आयोग” भन्नाले ऐन बमोजिमको विद्युत नियमन आयोग सम्झनु पर्छ ।

(घ) “ऐन” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “निर्देशिका” भन्नाले यस विद्युत नियमन आयोग सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ सम्झनु पर्छ ।

(च) “नियमावली” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ सम्झनु पर्छ ।

(छ) “पदाधिकारी” भन्नाले आयोगको अध्यक्ष र सदस्यहरू सम्झनु पर्छ ।

(ज) “सचिव” भन्नाले आयोगको सचिव सम्झनु पर्छ ।

(झ) “सदस्य” भन्नाले ऐनको दफा २ खण्ड (अ) बमोजिमको आयोगका सदस्य सम्झनु पर्छ ।

(ञ) “समिति” भन्नाले आयोगले सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्न गठन गरेको समिति सम्झनु पर्छ ।

(ट) “सरोकारवाला” भन्नाले विद्युत उपभोग गर्ने उपभोक्ता, सर्वसाधारण व्यक्ति, संघिय, प्रदेश तथा स्थानीय तहका प्रतिनिधि, विषय विज्ञ, स्थानीय प्रशासन, राजनितिक दलका प्रतिनिधि, नागरिक समाज, सम्बन्धित

क्षेत्रका बुद्धिजीवी, अनुमति प्राप्त संस्थाका प्रतिनिधि, आयोजना प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दा, उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी संस्थाका प्रतिनिधि, अधिकारकर्मी, सञ्चारकर्मी समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

- (ठ) “सार्वजनिक सुनुवाई” भन्नाले विद्युत महसुल निर्धारण, विद्युत खरिद दर निर्धारण, प्रसारण शुल्क निर्धारण, विद्युत व्यापारसँग सम्बन्धित विषयमा तथा आयोगले आफ्नो काम कारवाहीसँग सम्बन्धित विषयमा निर्णय गर्नु पूर्व वा आयोगले उपयुक्त ठानेका अन्य विषयमा सरोकारवाला बीच छलफल गरी गरिने सुनुवाईलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

सार्वजनिक सुनुवाईको विषय र विधि

३. सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने विषय : (१) आयोगको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने देहायको विषयमा आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई गर्न सक्नेछ :

- (क) विद्युत महसुल निर्धारण गर्न,
 (ख) विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्न,
 तर, आयोग गठन पूर्व प्रचलनमा रहेको विद्युत खरिद दरलाई नै कायम राखि “विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धी विनियमावली,२०७६” को विनियम ८ को उपविनियम (२) र उपविनियम (३) अनुसारको विद्युत खरिद बिक्री दर कायम रहेसम्म सार्वजनिक सुनुवाई आवश्यक पर्ने छैन ।
 (ग) प्रसारण तथा वितरण दस्तुर (व्हीलिंग चार्ज) निर्धारण गर्न,
 (घ) अतिरिक्त महसुल (सरचार्ज) निर्धारण गर्न,
 (ङ) विद्युत व्यापारसँग सम्बन्धित विषय,
 (च) आयोगले आफ्नो काम कारवाहीसँग सम्बन्धित उपयुक्त ठानेका अन्य विषय ।

- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायका विषयमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिने छैन ।
 (क) अदालतमा विचाराधिन मुद्दाको विषय,
 (ख) कानून बमोजिम गोपनीयता कायम राख्नुपर्ने विषय,
 (ग) कुनै व्यक्तिको इज्जत, आत्मसम्मान, गोपनीयता वा सुरक्षामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी नेपालको प्रचलित कानूनसँग बाभिएको विषय,
 (घ) शान्ति र सु-व्यवस्थामा खलल पर्ने वा अनुसन्धान एवम् छानविन प्रकृत्यालाई प्रतिकूल असर पर्ने विषय,
 (ङ) आयोगले उपयुक्त ठानेका अन्य विषय ।

४. सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी विधि : (१) आयोगले सार्वजनिक सुनुवाई गर्दा देहाय बमोजिमको विधिको अवलम्बन गर्नेछ :

- (क) सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने विषयमा मात्र सुनुवाई केन्द्रित हुनुपर्ने,
 (ख) खुला, स्वतन्त्र र व्यवस्थित रूपमा ईच्छुक सहभागीले सुनुवाईमा सरिक हुन पाउने,
 (ग) सहभागीलाई तथ्यगत आधार सहित यथार्थ तथ्य प्रस्तुतिका लागि प्रोत्साहन गर्ने ।

- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भए तापनि सार्वजनिक सुनुवाईको उद्देश्यको प्रकृति, संवेदनशिलता र औचित्यतालाई विचार गरी आयोगले उपयुक्त ठहर्‍याएका व्यक्ति मात्र सहभागी हुन पाउने गरी सार्वजनिक सुनुवाई गर्नमा बाधा पर्ने छैन ।

- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विशेष परिस्थितिमा टेली कन्फरेन्सिङ्ग, मोबाईल फोनको प्रयोग जस्ता आधुनिक प्रविधिको उपयोग गरी आयोगले उपयुक्त ठानेको स्थान र समयमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्न सक्नेछ ।

५. सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागीले पालना गर्नुपर्ने नियम : (१) सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागीले देहाय बमोजिमको नियमको पालना गर्नु पर्नेछ :

- (क) नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, सामाजिक सद्भाव, लैंगिक विभेद, कुनै खास वर्ग वा समुदायको आपसी सम्बन्धमा खलल पर्ने वा जातीय विद्वेष ल्याउने किसिमले प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (ख) नेपालको राजनैतिक प्रणाली वा राजनैतिक संयन्त्र वा सुनुवाईका सञ्चालक वा कुनै पनि राजनैतिक तह वा निकायका विरुद्ध प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (ग) अदालतमा विचाराधिन विषयमा प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन ।
- (घ) अनुमानको आधारमा विषय छनौट र प्रस्तुतीकरण गर्न पाइने छैन । सम्बन्धित विषय र तथ्यमा केन्द्रित रहेर आफूले देखे, सुने वा थाहा पाएको व्यहोरा तथ्य र प्रमाण सहित राख्नु पर्नेछ ।
- (ङ) शिष्ट र मर्यादित भाषाको प्रयोग गर्नु पर्नेछ । कसैले पनि एक-अर्का प्रति आरोप प्रत्यारोप, सवाल-जवाफ वा अर्काको आत्मसम्मानमा ठेस लाग्ने कार्य गर्न पाउने छैन ।
- (च) एउटा सहभागीको भनाई पूरा भए पछि मात्र प्रतिउत्तर दिने वा अर्को वक्तालाई पालो दिनु पर्नेछ ।
- (छ) निर्धारित पालो र समय सीमाको अधिनमा रहेर आफ्नो विचार राख्नु पर्नेछ ।
- (ज) सुनुवाईलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न सबैले सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (झ) आयोगबाट निर्धारण गरिएका आचरण र नियमहरूको पालना सबैले गर्नु पर्नेछ ।
- (२) तोकिएको नियम पालना नगर्ने व्यक्तिलाई आयोगबाट सार्वजनिक सुनुवाईको लागि खटिएको टोलीले सो कार्य नगर्न वा कार्यक्रम स्थलबाट बाहिर जान अनुरोध गर्न सक्नेछ ।
- (३) आयोगबाट सार्वजनिक सुनुवाईको लागि खटिएको टोलीको अनुरोधलाई वेवास्ता गरी अनुसूची-१ बमोजिमको आचार संहिता पालना नगर्ने जो कोहीलाई सुरक्षाकर्मीको सहयोगमा सुनुवाई कार्यक्रम स्थलबाट बाहिर पठाउन सकिनेछ, वा नियम बमोजिमको कारवाही गर्न सम्बन्धित निकायमा पठाउन सकिनेछ ।

६. सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागिताको लागि सूचना गर्ने : (१) सुनुवाई हुने विषयवस्तु, कार्यक्रम स्थल, मिति र समय उल्लेख गरी सरोकारवाला पक्षको जानकारीको लागि सुनुवाई हुनुभन्दा १५ दिन अगावै राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गरिनेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनामा सरोकारवाला तथा सर्वसाधारणलाई सुनुवाईमा सहभागी हुन आह्वान गरिनेछ ।

- (३) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनामा निम्न विषयहरू समावेश हुनेछन् :

(क) विद्युत महसुल निर्धारणका लागि

१. सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुने ग्राहस्थ उपभोक्ता, उद्योग व्यवसायी, सर्वसाधारण उपभोक्ताका प्रतिनिधिमूलक संस्था, सम्बन्धित स्थानीय तह र संचार माध्यम आदिको उपस्थितिको लागि आह्वान गर्ने,
२. सार्वजनिक सुनुवाईमा आयोगको तर्फबाट उपस्थित हुने पदाधिकारी तथा अधिकारीको नाम र सम्पर्कको तरिका,

३. सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुनुपर्ने विद्युत उत्पादन अनुमति प्राप्त व्यक्ति, वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति, प्रसारक संस्था, विद्युत खरिद तथा विक्रीकर्ता र सो को लागि अनुमति प्राप्त व्यक्तिको प्रतिनिधिको नाम र सम्पर्क,
४. सार्वजनिक सुनुवाई गरिने विषय र क्षेत्र,
५. सार्वजनिक सुनुवाईमा भाग लिने, वार्ता गर्न चाहने वा प्रश्नोत्तरमा सहभागी हुने व्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने आचार संहिता सम्बन्धी कुराहरु,
६. महसुल निर्धारणमा लिईने आधार सम्बन्धी विषयहरु,
७. अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाको नाम,
८. सार्वजनिक सुनुवाई गरिने क्षेत्रमा रहेका ग्राहक संख्या, खपत हुने विद्युत युनिट,
९. विद्युत प्रसारण लाईन र विद्युत जडान सम्बन्धी आवश्यक विवरण ।

(ख) विद्युत खरिद दर निर्धारण, प्रसारण शुल्क निर्धारण तथा विद्युत व्यापारसँग सम्बन्धित विषयका लागि

१. सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुने ग्राहस्थ उपभोक्ता, उद्योग व्यवसायी, सर्वसाधारण उपभोक्ताका प्रतिनिधिमूलक संस्था, सम्बन्धित स्थानीय तह र संचार माध्यम आदिको उपस्थितिको लागि आह्वान गर्ने,
 २. सार्वजनिक सुनुवाईमा आयोगको तर्फबाट उपस्थित हुने पदाधिकारी र प्रतिनिधिको नाम र सम्पर्कको तरिका,
 ३. सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित हुनुपर्ने विद्युत उत्पादक संस्था, वितरण अनुमति प्राप्त व्यक्ति, प्रसारक संस्था, विद्युत खरिद र विक्रीकर्ता र सो को लागि अनुमति प्राप्त व्यक्तिको प्रतिनिधिको नाम र सम्पर्कको तरिका,
 ४. सार्वजनिक सुनुवाई गरिने विषय र क्षेत्र,
 ५. सार्वजनिक सुनुवाईमा भाग लिने, वार्ता गर्न चाहने वा प्रश्नोत्तरमा सहभागी हुने व्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने आचार संहिता सम्बन्धी कुराहरु,
 ६. सम्बन्धित दर निर्धारणमा लिईने आधार र मापदण्ड सम्बन्धी विषयहरु,
 ७. अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम ।
- (४) उपदफा (१) र (३) बमोजिम जारी गरिने सूचनाको संप्रेषणको माध्यम आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (५) यस निर्देशिका बमोजिम गरिने सार्वजनिक सुनुवाईमा असम्बन्धित व्यक्तिको सहभागितालाई आयोगले रोक लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-३

सार्वजनिक सुनुवाईको प्रकृया र व्यवस्थापन

७. **सुनुवाईमा संलग्न हुनुपर्ने** : आयोगले सार्वजनिक सुनुवाई गर्दा आयोगको अध्यक्ष वा सदस्य मध्ये कम्तिमा १ जना अनिवार्य उपस्थित हुनु पर्नेछ ।

८. **सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पूर्वको तयारी** : (१) सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पूर्व, आयोगले सुनुवाईको कार्य योजना तयार गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरिने कार्य योजनामा निम्न विषयहरु समावेश गर्नु पर्नेछ :

- (क) सार्वजनिक सुनुवाईमा केन्द्रित हुनुपर्ने विषयवस्तु निर्धारण,
- (ख) सुनुवाई स्थलको चयन र व्यवस्थापन,
- (ग) सहभागीको निर्धारण,
- (घ) सुरक्षा व्यवस्था,
- (ङ) खानेपानी र प्राथमिक उपचारको व्यवस्था,

(च) आयोगले उपयुक्त ठानेका अन्य विषय ।

९. सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन प्रकृया : सार्वजनिक सुनुवाईको सञ्चालन देहाय बमोजिम गरिनेछ :

- (क) सुनुवाई शुरु हुनु अगाडी सुनुवाई हुने विषय सहितको कार्यसूची वितरण गरिनेछ ।
- (ख) सुनुवाईको सञ्चालन आयोगले खटाएको समितिको एक सदस्यले वा अरु कुनै तोकिएका व्यक्तिबाट गराउन सकिने छ ।
- (ग) सुनुवाईको अध्यक्षता कार्यक्रममा उपस्थित आयोगका पदाधिकारीले गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) सहभागीले पालना गर्नुपर्ने आचरण, नियम र समयको बारेमा कार्यक्रम सञ्चालकले जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (ङ) सुनुवाई प्रारम्भ गर्नु भन्दा पहिले कार्यक्रमको उद्देश्यका बारेमा जानकारी गराईनेछ ।
- (च) सुनुवाईमा बोल्ल चाहने वक्ताले कार्यक्रम सञ्चालकलाई अग्रिम रूपमा नाम टिपाउनु पर्नेछ ।
- (छ) सुनुवाईमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ अनुमति प्राप्त व्यक्तिका प्रतिनिधिले दिनु पर्नेछ र जवाफ तुरुन्तै दिन नसक्ने वा नमिल्ने अवस्था भएमा सुनुवाईमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ लिखित रूपमा ५ दिन भित्र आयोगलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ज) सुनुवाईमा उठाइएको विषय र सो को सम्बोधनको लागि दिएका प्रतिउत्तर टिपोट गराई आयोगबाट उपस्थित अधिकारीले प्रमाणित गर्नेछ ।
- (झ) सुनुवाईको श्रव्य/दृश्य अभिलेखिकरण गर्नु पर्नेछ ।
- (ञ) सुनुवाईको अन्त्यमा कार्यक्रमको अध्यक्षबाट सुनुवाईमा उठेको विषय वस्तु उपर संक्षिप्त सम्बोधन गरिनेछ । तर यसरी सम्बोधन गर्दा आयोगबाट निक्यौल हुनुपर्ने विषयमा धारणा व्यक्त गरिने छैन ।

१०. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने : (१) सार्वजनिक सुनुवाई गर्न आयोगबाट खटिएको समितिले सार्वजनिक सुनुवाई समाप्त भएको मितिले बढिमा ५ दिन भित्र देहायका विषयहरू खुलाई अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा आयोग समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ :

- (क) सार्वजनिक सुनुवाईको विषय,
 - (ख) सहभागी वक्ताहरूको नाम, ठेगाना र निजहरूले व्यक्त गरेको व्यहोराको सारांश,
 - (ग) सुनुवाईमा वक्ताहरूले सोधेका प्रश्न वा जिज्ञासा,
 - (घ) सुनुवाईमा सहभागीहरूको विचारको विश्लेषण,
- (२) आयोगबाट सुनुवाईको लागि खटिएको समितिले उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवेदन साथ सार्वजनिक सुनुवाईमा अभिलेखिकरण वा लिपिवद्ध गरेका श्रव्य/दृश्य सामाग्री लगायतका सम्बद्ध कागजातका सक्कल प्रति आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

११. सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी सामाग्रीको प्रसारण तथा प्रकाशन: (१) आयोगबाट सुनुवाईको लागि खटिएको समितिले अभिलेखिकरण गरेको सुनुवाईको श्रव्य/दृश्य सामाग्री वा प्रतिवेदनलाई कुनै सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण तथा प्रकाशन गराउन आवश्यक देखेमा आयोगले त्यस्तो सामाग्रीको प्रसारण तथा प्रकाशन गराउन सक्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम सुनुवाईको श्रव्य/दृश्य सामाग्री सञ्चार माध्यमलाई उपलब्ध गराउने स्वीकृती दिँदा आयोगले वक्ताहरूको मनसाय, सुरक्षा र गोपनियता एवम् त्यस्ता सामाग्रीको प्रसारण तथा प्रकाशनले पार्ने प्रभावलाई समेत विचार पुऱ्याउनु पर्नेछ ।
- (३) सुनुवाईको प्रत्यक्ष प्रसारण गराउन आवश्यक देखेमा आयोगले सुनुवाई पूर्व प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने सञ्चार माध्यम तोक्यो अनुमति दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-४

विविध

१२. दोभाषेको सहयोग : सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागी हुने व्यक्तिले नेपाली भाषामा आफ्नो विचार राख्न नसक्ने भएमा समितिले निजको भाषा बुझी अनुवाद गर्न सक्ने दोभाषे व्यक्तिको सहयोग लिन सक्नेछ ।

१३. व्याख्या गर्ने तथा बाधा अड्काऊ फुकाउने अधिकार : यस निर्देशिका कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा अड्काऊ आई परेमा आयोगलाई त्यस्तो बाधा अड्काऊ फुकाउने अधिकार हुनेछ ।

१४. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने सम्बन्धमा यस निर्देशिकामा उल्लेख भए बाहेक अन्य व्यवस्थाहरु प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची (१)

(दफा ५ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

सार्वजनिक सुनुवाईको आचार संहिता

- (१) सहभागीले सभ्य, सरल, मर्यादित र शिष्ट भाषाको प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (२) सहभागीले बोल्दा पालै पालो र एउटा व्यक्तिले एक पटक मात्र बोल्नु पर्नेछ । प्रश्न कसका लागि हो खुलाउनु पर्नेछ ।
- (३) सहभागीले बोल्नको लागि अनुमति लिनु पर्नेछ ।
- (४) सहभागीले प्रश्न वा सुझाव के राख्ने हो पहिले स्पष्ट हुनु पर्नेछ ।
- (५) संचालकले बोल्ने संकेत गरे पछि मात्र निर्धारित समय सीमा भित्र रहि आफ्नो परिचय दिए पश्चात प्रश्न, जिज्ञासा वा सुझाव राख्नु पर्नेछ ।
- (६) सहभागीले आफ्नो बनाई विषय केन्द्रित भई राख्नु पर्दछ । अनावश्यक, अनुपयुक्त, असान्दर्भिक वा अप्रासंगिक बनाई राख्नु हुदैन ।
- (७) विषयसँग सम्बन्धित यथार्थ, वास्तविक र पुष्टि हुने कुराहरु सप्रमाण मात्रै राख्नु पर्नेछ ।
- (८) हरेक सहभागीले कार्यक्रममा व्यक्त बनाईहरु र एक अर्काको विचारको सम्मान गर्नु पर्नेछ ।
- (९) सहभागीले पहिला उठाई सकेको विषय वस्तुलाई पुनरावृत्ति गर्न जरुरी हुने छैन । त्यस्ता विषयवस्तुमा थप वा अन्य मत राख्नको लागि संचालकको अनुमति लिनु पर्नेछ ।
- (१०) सुनुवाईको क्रममा सहभागीले कसै प्रति व्यक्तिगत लाञ्छनायुक्त भाषा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- (११) व्यक्तिगत चरित्रका कुरालाई सुनुवाईको क्रममा ल्याउन पाइने छैन ।
- (१२) सुनुवाईका वक्ता वा सहभागीलाई उत्तेजित पार्ने वा बदलाको भावनाबाट प्रेरित बनाई राख्न वा बोल्न पाइने छैन ।
- (१३) सहभागीहरुले समस्या वा गुनासोहरु राख्दा सो को सामाधानको लागि संभाव्य सुझाव पनि दिन सक्नेछन् ।
- (१४) आयोग बाहेक अरु सहभागी कसैले पनि आयोगको सहमति बिना सुनुवाईको क्रममा व्यक्त बनाईको श्रव्य/दृश्य रेकर्ड गर्न पाउने छैन ।
- (१५) सुनुवाईलाई बिथोल्ने वा अवरोध गर्ने प्रयास कोही कसैबाट भएको पाईएमा सबै सहभागी समेत मिलेर शालिनतापूर्वक समाधान खोज्ने पहल गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ ।
- (१६) सुनुवाईलाई विषयान्तर हुनबाट रोक्न सबै सहभागी सचेत हुनु पर्नेछ ।
- (१७) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा सहभागी हुन आउने व्यक्तिहरुले मर्यादित र सभ्य पोशाक लगाएर आउनु पर्नेछ ।
- (१८) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा व्यक्त बनाई र प्रमाणको कसैले पनि दुरुपयोग गर्न पाउने छैन ।
- (१९) सार्वजनिक सुनुवाईमा कार्यक्रम अवधि भर मोबाईल साइलेन्ट वा स्वीच अफ गर्नु पर्नेछ ।
- (२०) सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यक्रम बिथोल्ने, हुल हुज्जत गर्ने, कसैको मान मर्दन गर्ने जस्ता कार्यहरु कसैले पनि गर्न पाउने छैन । यदि कसैले त्यस्तो गरेमा आयोगले सुरक्षाकर्मीको सहयोगमा निजलाई बाहिर पठाउने वा नियम बमोजिमको कार्यवाही गर्न सम्बन्धित निकायमा पठाउन सक्नेछ ।

अनुसूची (२)

(दफा १० को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

आयोग समक्ष पेश गरेको सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी प्रतिवेदन

- (१) पृष्ठभूमि :
- (२) सुनुवाई गरेको स्थान, मिति र समय :
- (३) सुनुवाईको विषयवस्तु :
- (४) सहभागी संख्या :
- (५) कार्यक्रमको संयोजक :
- (६) कार्यक्रममा सहभागी वक्ताको नाम, थर ठेगाना र निजले व्यक्त गरेको प्रश्न वा जिज्ञासा वा गुनासोको संक्षिप्त व्यहोरा :
 - (क)
 - (ख)
 - (ग)
 - (घ)
 - (ङ)
- (७) सहभागी वक्ताहरूले सोधेका प्रश्न वा जिज्ञासा र यसमा अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट दिइएको उत्तरको सारांश:
- (८) सहभागीहरूको धारणाको तथ्य विश्लेषण :
- (९) कार्यक्रमबाट हासिल उपलब्धि र सुझाव :

प्रतिवेदक

- (१)
- (२)
- (३)
- (४)
- (५)

मिति:

अनुसूची ३.७ : विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७

मिति २०७७/०५/०१ को आयोगको ७४ औं बैठकको निर्णयानुसार स्वीकृत निर्देशिकामा २०७७/०५/२९ को आयोगको ७९ औं बैठकको निर्णयानुसार स्वीकृत प्रथम संशोधन

विद्युत नियमन आयोग

अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७

प्रस्तावना: विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७७ को दफा १४ खण्ड (च) तथा खण्ड (छ) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन (मर्जर), आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धमा सहमति प्रदान गर्न विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विद्युत नियमन आयोगले यो निर्देशिका जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यस निर्देशिकाको नाम "विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७" रहेको छ।

(ख) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:

(क) "अनुमति प्राप्त व्यक्ति" भन्नाले ऐनको दफा २ को खण्ड (ख) बमोजिमको व्यक्ति वा संगठित संस्था सम्भन्धि पर्छ ।

(ख) "आपसमा मिल्न" भन्नाले विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण, वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिहरु आपसमा वा अन्य संगठित संस्था सँग सम्भौता वा समझदारी अनुसार मिल्ने कार्य सम्भन्धि पर्छ ।

(ग) "आयोग" भन्नाले ऐनको दफा २ को खण्ड (ग) बमोजिमको विद्युत नियमन आयोग सम्भन्धि पर्छ।

(घ) "आयोजना" भन्नाले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको स्वमितीवमा रहेको विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण, व्यापारसँग सम्बन्धित भौतिक पूर्वाधार तथा संरचना सम्भन्धि पर्छ। सो शब्दले आयोजनाको सम्पूर्ण चल, अचल सम्पत्ति तथा दायित्व र आयोजनाको सम्पूर्ण प्रतिवेदन तथा सफ्टवेयर लगायतको आयोजनासँग सम्बन्धित विवरण समेतलाई जनाउँछ ।

- (ड) “ऐन” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ सम्भन्नु पर्छ।
- (च) “कर्मचारी” भन्नाले अनुमति प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन , आपसमा मिल्न, शेयर खरिद बिक्री गर्न, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी प्रयोजनका लागि निर्णय गर्न बसको साधारण सभा / सञ्चालक समितिको निर्णयका बखत सो अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा आयोजनाको संगठित संस्थामा कार्यरत कर्मचारी सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “खरिद बिक्री” भन्नाले आयोजना / संरचना / अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको पचास प्रतिशत वा त्यस भन्दा बढी शेयर खरिद बिक्री गर्ने कार्यलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “गाभिने” भन्नाले अनुमति प्राप्त व्यक्तिहरु एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभ्ने गाभिने कार्यलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “निर्देशिका” भन्नाले ”विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन, आपसमा मिल्न, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७” लाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) “नियमावली” भन्नाले विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ सम्भन्नु पर्छ।
- (ट) “प्राप्ति वा ग्रहण” भन्नाले अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा अन्य संगठित संस्थाले अनुमति प्राप्त व्यक्तिको विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार आयोजना / संरचना प्राप्त गर्ने कार्यलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) “मूल्यांकनकर्ता” भन्नाले यस निर्देशिका बमोजिम गाभिने र गाभिने अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्थाको आयोजना, सम्पत्ति एवम् दायित्वको मूल्यांकन गर्न नियुक्त भएको व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “शेयर अदलबदल अनुपात (Swap Ratio)” भन्नाले यस निर्देशिका बमोजिम गाभ्ने, गाभिने अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्थाका शेयरधनीले सो गाभिने कार्य सम्पन्न भए पश्चात् कायम हुने संस्थामा आफ्नो प्रत्येक शेयर वापत पाउने शेयर संख्याको अनुपातलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ढ) “संगठित संस्था” भन्नाले कानून बमोजिम दर्ता भई छुट्टै कानूनी अस्तित्व भएका कम्पनी, सार्वजनिक संस्थान र निगम जस्ता कानूनी व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ण) “संरचना” भन्नाले विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारसँग सम्बन्धित आयोजनाको लागि निर्माण भएका बाँध, जलाशय, विद्युत गृह, वा केन्द्र, सब-स्टेशन, प्रसारण वा वितरण लाईन, इलेक्ट्रोनिक सफ्टवेयर लगायतका अन्य संरचना तथा भवन, पहुँच मार्ग जस्ता भौतिक पूर्वाधार र त्यसले ओगटेको जग्गा एवम् सो स्थानमा जडित उपकरण समेत सम्भन्नु पर्छ ।
- (त) “हस्तान्तरण” भन्नाले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको आयोजना / संरचना पूर्ण वा आंशिक रूपमा अन्य अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्थालाई बुझाउने कार्यलाई सम्भन्नुपर्छ।

परिच्छेद-२

निवेदन प्रक्रिया

३. गाभिनको लागि निवेदन दिनुपर्ने: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गाभिन चाहेमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा तीन (३) प्रति निवेदन आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पेश गर्दा गाभिने कार्यमा संलग्न दुवै पक्षको पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको हकमा साधारण सभाको विशेष प्रस्तावबाट/प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीको हकमा प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम पारित गरिएको गाभिने सम्बन्धि प्रस्ताव एवम् मूल्यांकन प्रतिवेदन लगायत अनुसूची-२ बमोजिमका कागजातहरु संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) गाभिने सम्बन्धमा दुई पक्षबीच भएको सम्झौता वा समझदारी पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि निवेदनसाथ पेश गर्नुपर्ने छ। सम्झौता वा समझदारी पत्रमा कम्तिमा देहायका विषयहरु खुलाईएको हुनुपर्ने छ-

(क) गाभिनका कारण,

(ख) सम्पत्ति तथा दायित्व एवम् मूल्यांकन पद्धति सम्बन्धी व्यवस्था,

(ग) सञ्चालक समिति सम्बन्धी व्यवस्था,

(घ) सञ्चालन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था,

(ङ) विद्युत उत्पादन/प्रसारण/वितरण/व्यापार सम्बन्धमा गाभिए पश्चात् गरिने कार्यको विस्तृत कार्ययोजना ।

(४) नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि र बैंक, वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी राहेमा सम्बन्धित पक्षको/निकायको सहमति पत्र लगायतका विवरण निवेदनसाथ पेश गर्नु पर्नेछ।

४. गाभिन मूल्यांकन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

(१) दफा ३ बमोजिम पेश गरिने निवेदनका साथ कम्तिमा देहायका विषयहरु खुलाईएको प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ :-

(क) प्राविधिक मूल्यांकन (आयोजना/संरचनाको वर्तमान प्राविधिक अवस्था, चालू अवस्थामा रहे नरहेको, मर्मत सम्भार लगायतका विवरण),

(ख) आर्थिक मूल्यांकन (आयोजना/संरचनाको वर्तमान मूल्य, आवश्यक हुने थप लगानी, कार्ययोजना अनुसारको लागत खर्च लगायतका वित्तीय विश्लेषण सहितको विवरण),

(ग) गाभिने व्यक्तिहरु बीच सो कार्य समाप्त पश्चात् कायम हुने शेयर अदलबदल अनुपात (स्वाप रेसियो) तय भएको आधार ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्यांकन कार्य गर्न प्रचलित कानून बमोजिम प्रमाणपत्र प्राप्त दर्तावाल अनुभवी व्यक्ति/संस्थालाई मूल्यांकनकर्ता नियुक्त गरी तयार गर्नु पर्नेछ।

५. आपसमा मिलनकोलागि निवेदन दिनुपर्ने: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग विद्युत उत्पादन / प्रसारण / वितरण / व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्नकालागि मिल्न चाहेमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा तीन (३) प्रति निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पेश गर्दा मिल्ने कार्यमा संलग्न हुने पक्षहरुको संचालक समितिको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि सहित अनुसूची (४) बमोजिमको कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ।

(३) मिल्ने सम्बन्धमा पक्षहरुबीच भएको सम्झौता वा समझदारी पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि निवेदन साथ पेश गर्नुपर्नेछ, सम्झौता वा समझदारी पत्रमा कम्तिमा देहायका विषयहरु खुलाईएको हुनुपर्ने छ:

(क) मिल्नु पर्ने कारण,

(ख) विद्युत उत्पादन / प्रसारण / वितरण / व्यापार सम्बन्धमा संयुक्तरूपले गरिने कार्यको विस्तृत कार्ययोजना,

(ग) कार्ययोजना अनुसारको कार्य गर्दा लाग्ने अनुमानित लागत एवम् खर्च,

(घ) मिल्ने पक्षहरुबाट हुने लगानीको अनुपात, दायित्व एवम् जिम्मेवारी,

(ङ) सञ्चालन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था ।

(४) नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि र बैंक, वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासंगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र निवेदनसाथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. शेयर खरिद बिक्रीकोलागि निवेदन दिनुपर्ने: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको पचास प्रतिशत वा त्यस भन्दा बढी शेयर खरिद बिक्री गर्नको लागि अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची - ५ बमोजिमको ढाँचामा तीन (३) प्रति निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

* (२)

* (३)

(४) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पेश गर्दा खरिद बिक्री कार्यकोलागि संलग्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था पब्लिक लिमिटेड कम्पनी भएमा आफ्नो साधारण सभाबाट विशेष प्रस्ताव पारित गरी र प्राइभेट लिमिटेड कम्पनी भएमा आफ्नो प्रबन्धपत्र तथा नियमावली बमोजिम कम्पनीको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि सहित अनुसूची-६ बमोजिमको कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(५) पाँच प्रतिशत भन्दा बढी र पचास प्रतिशत भन्दा कम शेयर खरिद बिक्री तथा शेयर संरचना परिवर्तनको हकमा नियमावलीको नियम ४५ तथा विद्युत खरिद बिक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धी विनियमावली, २०७७ को दफा १७ को व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।

७. आयोजना / स्मरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरणको लागि निवेदन दिनुपर्ने:

(१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले वा अन्य संगठित संस्थाले विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी आयोजना / संरचना पूर्ण वा आंशिक रूपमा खरीद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न चाहेमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची - ७ बमोजिमको ढाँचामा तीन (३) प्रति निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पेश गर्दा खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण कार्यको लागि संलग्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको हकमा साधारण सभाको विशेष प्रस्तावबाट र प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीको हकमा प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम पारित गरिएको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्ने सम्बन्धि निर्णय एवम् मूल्यांकन प्रतिवेदन लगायत अनुसूची- ८ बमोजिमका कागजातहरू संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) आयोजना / संरचना पूर्ण वा आंशिक रूपमा खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण पश्चातको विस्तृत कार्ययोजना निवेदनसाथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि र बैंक, वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र समेत निवेदनसाथ पेश गर्नुपर्नेछ ।

८. आयोजना / संरचना खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरण गर्न मूल्यांकन गर्न मूल्यांकन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

(१) विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार आयोजना / संरचना पूर्ण वा आंशिक रूपमा खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न तय भएको आधार सहितको मूल्यांकन प्रतिवेदन दफा (७) बमोजिम पेश गरिने निवेदनसाथ आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदनमा कम्तिमा देहायका विषयहरू खुलाइएको हुनु पर्नेछ:-

(क) प्राविधिक मूल्यांकन (आयोजना / संरचनाको वर्तमान प्राविधिक अवस्था, चालू अवस्थामा रहे नरहेको, मर्मत सम्भार लगायतका सम्बन्धित विवरण),

(ख) आर्थिक मूल्यांकन (आयोजना / संरचनाको वर्तमान मूल्य, आवश्यक हुने थप लगानी, कार्ययोजना अनुसारको लागत एवम् खर्च लगायतका वित्तीय विश्लेषण सहितको विवरण) .

(३) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्यांकन कार्य गर्न प्रचलित कानून बमोजिम प्रमाणपत्र प्राप्त दर्तावाल अनुभवि व्यक्तिलाई मूल्यांकनकर्ता नियुक्त गरी तयार गर्नु पर्नेछ ।

९. प्राप्ति वा ग्रहणको लागि निवेदन दिनु पर्ने: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा अन्य संगठित संस्थाले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार आयोजना प्राप्ति (एक्विजिशन) वा ग्रहण (टेकओभर) गर्नुपर्ने भएमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुसूची - ९ बमोजिमको ढाँचामा तीन (३) प्रति निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पेश गर्दा प्राप्ति वा ग्रहण गर्नु पर्नाको कारण तथा यसरी प्राप्ति वा ग्रहण गर्ने सम्बन्धी कानूनी आधार संलग्न गरी अनुसूची - १० बमोजिमको कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) विद्युत उत्पादन / प्रसारण / वितरण / व्यापार आयोजना वा संरचनाको प्राप्ति वा ग्रहण पश्चात् स्वामित्व सम्बन्धी व्यवस्थापन सहितको विस्तृत कार्ययोजना, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धमा भएको सम्झौता वा समझदारी पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि र मूल्यांकन प्रतिवेदन निवेदनसाथ संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(४) नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि र बैंक, वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति का संस्थासँगको

ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र समेत निवेदनसाथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

१०. प्राप्ति वा ग्रहण गर्न मूल्यांकन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने: (१) विद्युत उत्पादन, प्रसारण वितरण वा व्यापार सम्बन्धि आयोजना / संरचना प्राप्ति वा ग्रहण गर्न मूल्यांकन प्रतिवेदन दफा ९ बमोजिमको निवेदनका साथ आयोग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदनमा कम्तिमा देहायको विषयहरु खुलाईएको हुनु पर्नेछ :-

(क) प्राविधिक मूल्यांकन (आयोजना / संरचनाको वर्तमान प्राविधिक अवस्था, चालू अवस्थामा रहे नरहेको, मर्मत सम्भार लगायतका सम्बन्धित विवरण),

(ख) आर्थिक मूल्यांकन (आयोजना / संरचनाको वर्तमान मूल्य, आवश्यक हुने थप लगानी, कार्ययोजना अनुसारको लागत एवम् खर्च लगायतका वित्तीय विश्लेषण सहितको विवरण) ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्यांकन कार्य गर्न प्रचलित कानून बमोजिम प्रमाणपत्र प्राप्त दर्तावाल अनुभवि व्यक्तिलाई मूल्यांकनकर्ता नियुक्त गरी तयार गर्नु पर्नेछ ।

११. सेवा शुल्क बुझाउनुपर्ने : यस परिच्छेद बमोजिम निवेदन पेश गर्दा नियमावलीको नियम १७ को उपनियम (१) को खण्ड (घ) बमोजिम निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको शुल्क बुझाएको सक्कल बैंक भौचर / रसिद संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद -३

सहमति प्रदान सम्बन्धी प्रक्रिया

१२ निवेदन उपर जाँचबुझ गर्ने:

(१) यस निर्देशिका बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन, प्रतिवेदन र सम्पूर्ण कागजात उपर आयोगले आवश्यक जाँचबुझ गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँचबुझ पश्चात् कागजात / विवरण नपुग देखिएमा आयोगले सो कागजात / विवरण माग गर्नेछ । यसरी माग भएका सम्पूर्ण कागजात / विवरण जुन मितिमा प्राप्त हुन आउछ, सोहि मितिलाई रितपूर्वक निवेदन प्राप्त भएको मिति मानिनेछ ।

१३. राय, सुझाव, प्रतिक्रिया माग गर्न सक्ने : (१) आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम पेश हुन आएका निवेदन उपर सार्वजनिक सूचना जारी गरी सरोकारवाला एवम् सर्वसाधारणबाट राय, सुझाव, प्रतिक्रिया माग गर्न सक्नेछ ।

(२) आयोगले आवश्यकता अनुसार ऐन, नियमावली बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई गर्न सक्नेछ ।

१४. आदेश दिन सक्ने: निवेदकबाट पेश भएको मूल्यांकन प्रतिवेदन दफा १२ को उपदफा (२) बमोजिम जाचबुझ गर्दा वा दफा १३ अनुसार प्राप्त हुन् आएका राय, सुझाव, प्रतिक्रिया अध्ययन गर्दा अस्वाभाविक देखिएमा पुनः मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नकोलागि आयोगले आदेश दिनेछ ।

१५. सहमति प्रदान गर्ने:

- (१) यस निर्देशिका बमोजिम रितपूर्वक निवेदन प्राप्त भएको मितिले नब्बे (९०) दिन भित्रमा आयोगले सहमति प्रदान सम्बन्धी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम सहमति प्रदान गर्दा आयोगले अनुमति प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक सर्त तोक्न वा निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (३) यस निर्देशिकामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगले देहाय मध्येको कुनै अवस्थामा सहमति प्रदान नगर्न सक्नेछः
 - (क) विद्युत क्षेत्र नकारात्मक रूपले प्रभावित हुने, प्रतिस्पर्धाको वातावरणमा असर परि एकाधिकार वा अनुचित व्यापारिक नियन्त्रण हुने वा उपभोक्ताको हित संरक्षणमा बाधा उत्पन्न हुने देखिएमा,
 - (ख) ऐन तथा नियमावलीमा भएका व्यवस्थाको अनुकूल नहुने देखिएमा ।
- (४) यस निर्देशिका बमोजिम पेश भएको निवेदन उपर सहमति प्रदान गर्न नसकिने भएमा सोको कारण खुलाई आयोगले निवेदकलाई जानाकारी गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ४

विविध

१६. **उद्देश्य समावेश भएको हुनु पर्ने:** यस निर्देशिका बमोजिमको कार्यहरूमा संलग्न हुने संगठित संस्थाको प्रबन्धपत्र एवम् नियमावलीमा विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार गर्ने उद्देश्य समावेश भएको हुनु पर्नेछ ।
१७. **सम्बन्धित निकायबाट कागजात तथा विवरण भिकाउन सक्ने:** यस निर्देशिका बमोजिम आयोग समक्ष पेश गरिएको कागजात तथा विवरण सम्बन्धित निकायबाट स्पष्ट हुन आवश्यक देखिएमा उक्त कागजात तथा विवरणको मूल / सक्कल प्रति वा प्रमाणित प्रतिलिपि आयोगले भिकाउन सक्नेछ ।
१८. **परिपत्र जारी गर्न सक्ने:** आयोगले यस निर्देशिका बमोजिम निर्दिष्ट गरिएको विषय सम्पादन गर्न समय-समयमा आदेश वा परिपत्र जारी गर्न सक्नेछ।
१९. **बाधा अड्काऊ फुकाऊने:** यस निर्देशिका बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न कुनै बाधा अड्काऊ उत्पन्न भएमा आयोगको निर्णयबाट सो बाधा अड्काऊ फुकाउन सक्नेछ । बाधा अड्काऊ फुकाएको निर्णय सार्वजनिक गरिने छ ।
२०. **अन्य कानूनी व्यवस्थाको पालना गर्नुपर्ने :** (१) यस निर्देशिका बमोजिम सहमति प्राप्त गरेता पनि प्रचलित कानून बमोजिम अनुमतिपत्र / इजाजतपत्र लिई कार्य गरिनु पर्ने भएमा त्यस्तो अनुमतिपत्र / इजाजतपत्र लिएर मात्र कार्य गर्नु पर्नेछ ।
 - (२) निवेदकले आयोगबाट सहमति प्राप्त गरे पछि गाभिन / आपसमा मिल्न / शेयर खरिद गर्न / संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्न / प्राप्त वा ग्रहण सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने अन्य कार्यहरू पुरा गर्नु पर्नेछ।
 - (३) निवेदकले उपदफा (१) र उपदफा (२) बमोजिम सपन्न भएको कार्यको जानकारी / विवरण सम्पन्न भएको मितिले पन्ध्र (१५) दनी भित्र आयोगलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

अनुसूची-१

(दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आपसमा वा अन्य संगणित संस्थासँग गाभिनकोलागि निवेदन

मिति: _____

श्री विद्युत नियमन आयोग,

_____, काठमाण्डौ

विषय: आपसमा गाभिन सहमति पाउँ भन्ने बारे

महोदय,

उपरोक्त विषयमा प्रचलित कानून अनुसार विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त _____ र विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था _____ बीच गाभिने सम्झौता भएकोले सो अनुरूप कार्य सम्पन्न गर्न त्यस आयोगको सहमतिको लागि तोकिए बमोजिमको कागजात तथा सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल रसिद / बैंक भौचर संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

आवश्यक कागजात _____ थान संलग्न छन्।

निवेदक

गाभने / गाभिने व्यक्ति	गाभने / गाभिने व्यक्ति
_____	_____
(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)	(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)
नाम:	नाम:
पत्र:	पत्र:
ठेगाना:	ठेगाना:
टेलिफोन:	टेलिफोन:
फ्याक्स:	फ्याक्स:
इमेल:	इमेल:
मिति:	मिति:
संस्थाको छाप:	संस्थाको छाप:

अनुसूची-२

(दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

आपसमा गाभिन दिइने निवेदनमा संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरू:

१. आपसमा गाभिनु पर्नाको कारण, आवश्यकता तथा औचित्य र सो बाट विद्युत क्षेत्रमा पर्ने असरको सामान्य प्रक्षेपण,
२. गाभिने व्यक्तिहरूको कम्पनी दर्ता प्रमाण-पत्र, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र, कर चुक्ता प्रमाण पत्र एवम् विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न प्राप्त अनुमतिपत्र (म्याद थप तथा संशोधन सहित) को प्रमाणित प्रतिलिपि
३. गाभिने संस्थाहरूको संक्षिप्त विवरण (कम्पनी प्रोफाइल), सञ्चालक समितिको लागत, पछिल्लो अधिकृत, जारी र चुक्ता पूजीको विवरण तथा अद्यावधिक शेयर लागतको प्रमाणित प्रतिलिपि,
४. पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो साधारण सभाबाट पारित विशेष प्रस्ताव र प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो प्रबन्धपत्र, नियमावलीमा भएको व्यवस्था र सञ्चालक समितिको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि,
५. निर्देशिकाको दफा ३ को उपदफा (३) बमोजिम गाभिने सम्बन्धमा दुई पक्षबीच भएको सम्झौता वा समझदारी पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
६. नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि,
७. निर्देशिकाको दफा ४ बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदन,
८. मूल्यांकनकर्ताको गाभिने प्रयोजनसँग सम्बन्धित कार्य अनुभव खुल्ने विवरण, दर्ता प्रमाणपत्र एवम् नवीकरण तथा कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
९. गाभिने संस्थाहरूको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रतिलिपि र वार्षिक प्रतिवेदन,
१०. गाभिने संस्थाहरूको चल अचल सम्पत्ति विवरण, कर्जा रकम, दायित्वको विवरण, भुक्तानी अवधि, ऋणदाताहरूलाई भुक्तानी गर्न सुरक्षित गरिएको व्यवस्था र ऋणदाताको सहमति पत्र.
११. गाभिने संस्थाहरूका कर्मचारीको विवरण तथा गाभिए पश्चात् गरिने कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य योजना,
१२. गाभिने प्रयोजनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम पूरा गरिनु पर्ने कार्यको सूची,
१३. संचालनमा रहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण र निर्माणको चरणमा रहेका आयोजनाको हकमा आयोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण एवम् लगानी योजना,
१४. निर्देशिकाको अनुसूची - ११ बमोजिमको स्वघोषणा पत्र,
१५. निवेदनमा हस्ताक्षर गर्ने लगायतका अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्नको लागि सम्बन्धित व्यक्तिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको पत्र,
१६. निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको सेवा शुल्क बुझेको सकल बैंक भौचर/रसिद

अनुसूची-३

(दफा ५को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

आपसमा मिल्नकोलागि निवेदन

मिति: _____

श्री विद्युत नियमन आयोग,

_____, काठमाण्डौ

विषय: आपसमा मिल्न सहमति पाउँ भन्ने बारे

महोदय,

उपरोक्त विषयमा प्रचलित कानून अनुसार विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त _____ र विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था _____ आपसमा मिल्न चाहेकोले सम्भौता / समझदारी पत्र अनुरूप कार्य गर्न आयोगको सहमतिको लागि तोकिए बमोजिमको कागजात तथा सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल रसिद / बैंक भौचर संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

आवश्यक कागजात _____ थान संलग्न छन्।

निवेदक

मिल्ने व्यक्ति १	मिल्ने व्यक्ति, २, ३.....
_____	_____
(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)	(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)
नाम:	नाम:
पत्र:	पत्र:
ठेगाना:	ठेगाना:
टेलिफोन:	टेलिफोन:
फ्याक्स:	फ्याक्स:
इमेल:	इमेल:
मिति:	मिति:
संस्थाको छाप:	संस्थाको छाप:

अनुसूची-४

(दफा ५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

आपसमा मिल्न दिइने निवेदनमा संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरू:

१. आपसमा मिल्नु पर्नाको कारण, आवश्यकता तथा औचित्य र सो बाट विद्युत क्षेत्रमा पर्ने असरको सामान्य प्रक्षेपण,
२. मिल्ने संस्थाहरूको कम्पनी दर्ता प्रमाण-पत्र, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र, कर चुक्ता प्रमाण पत्र एवम् विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न प्राप्त अनुमतिपत्र (म्याद थप तथा संशोधन सहित) को प्रमाणित प्रतिलिपि
३. मिल्ने संस्थाहरूको संक्षिप्त विवरण (कम्पनी प्रोफाइल), सञ्चालक समितिको लागत, पछिल्लो अधिकृत, जारी र चुक्ता पूजाको विवरण तथा अद्यावधिक शेयर लागतको प्रमाणित प्रतिलिपि,
४. नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि,
५. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्थाको संचालक समितिको आपसमा मिल्ने सम्बन्धी निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि
६. निर्देशिकाको दफा ५ को उपदफा (३) बमोजिम गाभिन मिल्ने सम्बन्धमा दुई पक्षबीच भएको सम्झौता वा समझदारी पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
७. निवेदकको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रतिलिपि र वार्षिक प्रतिवेदन,
८. निवेदनमा हस्ताक्षर गर्ने लगायतका अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्नको लागि सम्बन्धित व्यक्तिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको पत्र,
९. बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र
१०. संचालनमा रहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण र निर्माणको चरणमा रहेका आयोजनाको हकमा आयोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण एवम् लगानी योजना,
११. निर्देशिकाको अनुसूची - ११ बमोजिमको स्वघोषणा पत्र,
१२. निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको सेवा शुल्क बुझेको सक्कल बैंक भौचर/रसिद

अनुसूची- ५

(दफा ६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

शेयर खरिद बिक्रीकोलागि निवेदन

मिति: _____

श्री विद्युत नियमन आयोग,

_____, काठमाण्डौ।

विषय: आपसमा मिल्न सहमति पाउँ भन्ने बारे

महोदय,

उपरोक्त विषयमा प्रचलित कानून अनुसार विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति _____ र _____ संगठित संस्था / अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा श्री. _____ व्यक्ति आपसमा बीच _____ कित्ता शेयर (_____ प्रतिशत शेयर) खरिद गर्न आयोगको सहमतिको लागि तोकिए बमोजिमको कागजात तथा सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल रसिद / बैंक भौचर संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

आवश्यक कागजात _____ थान संलग्न छन्।

निवेदक

_____ (अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)	_____ (अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)
नाम:	नाम:
पत्र:	पत्र:
ठेगाना:	ठेगाना:
टेलिफोन:	टेलिफोन:
फ्याक्स:	फ्याक्स:
इमेल:	इमेल:
मिति:	मिति:
संस्थाको छाप:	संस्थाको छाप:

अनुसूची- ६

(दफा ६ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

शेयर खरिद बिक्रीको लागि दिइने निवेदनसाथसंलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरू:

१. शेयर खरिद बिक्री गर्नु पर्नाको कारण,
२. निवेदकको कम्पनी दर्ता प्रमाण-पत्र, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र, कर चुक्ता प्रमाण पत्र एवम् विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न प्राप्त अनुमतिपत्र (म्याद थप तथा संशोधन सहित) को प्रमाणित प्रतिलिपि, खरिदकर्ता संगठित संस्था भएमा सोको प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र, स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाणपत्र, कर चुक्ता प्रमाणपत्र वा व्यक्ति भएमा नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि
३. नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि,
४. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र संगठित संस्था (संलग्न भएको हकमा) सञ्चालकहरूको लागत, शेयरधनीहरूको विवरण, पछिल्लो अधिकृत, जारी र चुक्ता पूँजीको विवरण तथा अद्यावधिक शेयर लागतको प्रमाणित प्रतिलिपि,
५. पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो साधारण सभाबाट पारित विशेष प्रस्ताव र प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो प्रबन्धपत्र, नियमावलीमा भएको व्यवस्था र सञ्चालक समितिको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि, एवम् प्रचलित कानून बमोजिमको कम्पनीको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि (खरिदकर्ता एवम् बिक्रीकर्ता दुबैको),
६. निवेदकको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रतिलिपि र वार्षिक प्रतिवेदन,
७. खरिद बिक्री हुने शेयरको संख्या र मूल्य,
८. निवेदकको हालको तथा शेयरको खरिद बिक्री पश्चात् कायम हुने शेयर संरचना (शेयरधनी सहित), शेयर संख्या, रकम तथा शेयर प्रतिशत समेत खुलाइएको विवरण,
९. बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र
१०. संचालनमा रहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण र निर्माणको चरणमा रहेका आयोजनाको हकमा आयोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण एवम् लगानी योजना,
११. निवेदनमा हस्ताक्षर गर्ने लगायतका अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्नको लागि सम्बन्धित व्यक्तिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको पत्र,
१२. बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र
१२. निर्देशिकाको अनुसूची - ११ बमोजिमको स्वघोषणा पत्र,
१३. निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको सेवा शुल्क बुझेको सक्कल बैंक भौचर/रसिद

अनुसूची- ७

(दफा ७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

आयोजना / संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरणकोलागि निवेदन

मिति: _____

श्री विद्युत नियमन आयोग,

_____, काठमाण्डौ।

विषय: आयोजना / संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरण गर्न सहमति पाउँ भन्ने बारे

महोदय,

उपरोक्त विषयमा प्रचलित कानून अनुसार विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण/व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति _____ र _____ संगठित संस्था / अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति बीच विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण, व्यापार सँग सम्बन्धित _____ आयोजना / संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरण गर्न आयोगको सहमतिको लागि तोकिए बमोजिमको कागजात तथा सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल रसिद / बैंक भौचर संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

आवश्यक कागजात _____ थान संलग्न छन्।

निवेदक

_____ (अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)	_____ (अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)
नाम:	नाम:
पत्र:	पत्र:
ठेगाना:	ठेगाना:
टेलिफोन:	टेलिफोन:
फ्याक्स:	फ्याक्स:
इमेल:	इमेल:
मिति:	मिति:
संस्थाको छाप:	संस्थाको छाप:

अनुसूची- ८

(दफा ७ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

आयोजना / संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरणको लागि दिइने निवेदनमा संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरु:

१. खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण गर्नु पर्नाको कारण, आवश्यकता तथा औचित्य र सो बाट विद्युत क्षेत्रमा पर्ने असरको सामान्य प्रक्षेपण,
२. आयोजना / संरचना खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरणमा संलग्न हुने पक्षहरुको कम्पनी दर्ता प्रमाण-पत्र, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, संक्षिप्त जानकारी (कम्पनी प्रोफाइल), एवम् विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न प्राप्त अनुमतिपत्र (म्याद थप तथा संशोधन सहित) को प्रमाणित प्रतिलिपि
३. नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि
४. बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र
५. आयोजना / संरचना पूर्ण वा आंशिक रूपमा खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण पछीको विस्तृत कार्ययोजना.
६. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति र संगठित संस्थाको सञ्चालकहरुको लागत, पछिल्लो अधिकृत, जारी र चुक्ता पूजीको विवरण तथा अद्यावधिक शेयर लागत,
७. पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो साधारण सभाबाट पारित विशेष प्रस्ताव र प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीको हकमा आफ्नो प्रबन्धपत्र, नियमावलीमा भएको व्यवस्था र सञ्चालक समितिको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि,
८. निर्देशिकाको दफा ४ बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदन,
९. मूल्यांकनकर्ताको गाभिने प्रयोजनसँग सम्बन्धित कार्य अनुभव खुल्ने विवरण, दर्ता प्रमाणपत्र एवम् नवीकरण तथा कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
१०. निवेदकको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रतिलिपि र वार्षिक प्रतिवेदन,
१०. गाभिने संस्थाहरुको चल अचल सम्पत्ति विवरण, कर्जा रकम, दायित्वको विवरण, भुक्तानी अवधि, ऋणदाताहरुलाई भुक्तानी गर्न सुरक्षित गरिएको व्यवस्था र ऋणदाताको सहमति पत्र.
११. संचालनमा रहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण र निर्माणको चरणमा रहेका आयोजनाको हकमा आयोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण एवम् लगानी योजना,
१२. निर्देशिकाको अनुसूची - ११ बमोजिमको स्वघोषणा पत्र,
१३. निवेदनमा हस्ताक्षर गर्ने लगायतका अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्नको लागि सम्बन्धित व्यक्तिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको पत्र,
१४. निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको सेवा शुल्क बुझेको सक्कल बैंक भौचर/रसिद

अनुसूची- ९

(दफा ९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

प्राप्ति वा ग्रहणकोलागि सहमति पाउँ भन्ने बारे ।

मिति: _____

श्री विद्युत नियमन आयोग,

_____, काठमाण्डौ।

विषय: प्राप्ति वा ग्रहणकोलागि सहमति पाउँ भन्ने बारे

महोदय,

उपरोक्त विषयमा प्रचलित कानून अनुसार विद्युत सर्वेक्षण/उत्पादन/प्रसारण/वितरण/व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति _____ र _____ संगठित संस्था / अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति बीच विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सँग सम्बन्धित _____ आयोजना / संरचनाको प्राप्ति वा ग्रहणकोलागि आयोगको सहमतिको लागि तोकिए बमोजिमको कागजात तथा सेवा शुल्क बुझाएको सक्कल रसिद / बैंक भौचर संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

आवश्यक कागजात _____ थान संलग्न छन्।

निवेदक

<p>_____</p> <p>(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)</p> <p>नाम:</p> <p>पत्र:</p> <p>ठेगाना:</p> <p>टेलिफोन:</p> <p>फ्याक्स:</p> <p>इमेल:</p> <p>मिति:</p> <p>संस्थाको छाप:</p>	<p>_____</p> <p>(अनुमति प्राप्त व्यक्तिको तर्फबाट अख्तियार प्राप्त व्यक्ति)</p> <p>नाम:</p> <p>पत्र:</p> <p>ठेगाना:</p> <p>टेलिफोन:</p> <p>फ्याक्स:</p> <p>इमेल:</p> <p>मिति:</p> <p>संस्थाको छाप:</p>
---	---

अनुसूची-१०

(दफा ९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्राप्ति वा ग्रहणकोलागि दिइने निवेदनसाथ संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरु:

१. प्राप्ति वा ग्रहण गर्नुको कारण, कानूनी आधार, आवश्यकता तथा औचित्य र सो बाट विद्युत क्षेत्रमा पर्ने असरको सामान्य प्रक्षेपण,
२. उत्पादन/प्रसारण/वितरण/व्यापार आयोजना वा संरचना प्राप्ति वा ग्रहण पश्चात् स्वामित्व व्यवस्थापन सहितको विस्तृत कार्य योजना,
३. नेपाल सरकार वा अन्य निकायसँग भए गरेका परियोजना विकास सम्झौता (पिडिए) लगायतका सम्झौतापत्र भएमा सोको प्रमाणित प्रतिलिपि,
४. निवेदकको सञ्चालक समितिको लागत, पछिल्लो अधिकृत, जारी र चुक्ता पूंजीको विवरण तथा अद्यावधिक शेयर लागतको प्रमाणित प्रतिलिपि,
५. बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थासँगको ऋण लगानी तथा दायित्व बाँकी रहेमा सो सम्बन्धी विवरण तथा सहमति पत्र
६. प्राप्ति वा ग्रहण पश्चात् गरिने कार्यको विस्तृत कार्ययोजना.
७. प्राप्ति वा ग्रहण मा संलग्न जिने हुने पक्षहरुको कम्पनी दर्ता प्रमाण-पत्र, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली (संशोधन सहित), स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, संक्षिप्त जानकारी (कम्पनी प्रोफाइल), एवम् विद्युत सर्वेक्षण, उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापार सम्बन्धी कार्य गर्न प्राप्त अनुमतिपत्र (म्याद थप तथा संशोधन सहित) को प्रमाणित प्रतिलिपि
८. प्राप्ति वा ग्रहण गर्ने संगठित संस्थाको प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धमा भएको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि,
९. निर्देशिकाको दफा १० बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदन,
१०. मूल्यांकनकर्ताको सम्बन्धित कार्य अनुभव खुल्ने विवरण, दर्ता प्रमाणपत्र एवम् नवीकरण तथा कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
११. निवेदकको पछिल्लो आर्थिक वर्षको लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रतिलिपि र वार्षिक प्रतिवेदन,
१२. संचालनमा रहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण र निर्माणको चरणमा रहेका आयोजनाको हकमा आयोजना निर्माणको प्रगति विवरण, हालसम्म भएको खर्चको विवरण एवम् लगानी योजना,
१३. प्राप्ति वा ग्रहा कार्य सम्पन्न गर्न प्रचलित कानून बमोजिम पूरा गर्नुपर्ने प्रकृया सूची,
१४. निर्देशिकाको अनुसूची - ११ बमोजिमको स्वघोषणा पत्र,
१५. निवेदनमा हस्ताक्षर गर्ने लगायतका अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्नको लागि सम्बन्धित व्यक्तिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको पत्र,
१६. निर्देशिकाको अनुसूची - १२ अनुसारको सेवा शुल्क बुझेको सक्कल बैंक भौचर/रसिद

अनुसूची-११

श्री विद्युत नियमन आयोग समक्ष पेश गरेको स्वघोषणा

यस निर्देशिका बमोजिम () गाभिन, आपसमा मिल्न, () शेयर खरिद बिक्री गर्न, () आयोजना / संरचनाको खरिद बिक्री (सेल अफ प्लान्ट) वा हस्तान्तरण गर्न () प्राप्ति वा ग्रहण गर्ने क्रममा सम्बद्ध आयोजना / संरचनासँग सम्बन्धित कुनै ऋण, धन लगायतका दायित्व बाँकी रहेमा, सिर्जना भएमा तथा पूँजीगत लाभकार लगायतका कर / राजस्व तिर्नुपर्ने देखिएमा प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायमा बुझाउन हामी सहमत भएको स्वघोषणा गर्दछौं । कुनै पनि कारणबाट यस स्वघोषणा बमोजिम नभएको प्रमाणित भएको खण्डमा कानून बमोजिम कारवाही भएमा हाम्रो मञ्जुरी छ ।

निवेदकको तर्फबाट

दस्तखतः

नामः

ठेगानाः

संलग्न व्यक्ति / संगठित संस्थाको तर्फबाट

(१)

दस्तखतः

नामः

ठेगानाः

(२)

इति संवत् साल महिना गते रोज शुभम ।

अनुसूची-१२

(दफा ११ सँग सम्बन्धित)

(दफा ११ सँग सम्बन्धित)

नियमावलीको नियम १७ को उपनियम (१) को खण्ड (घ) बमोजिमको सेवा शुल्क:

- १) दश करोड रुपैया मूल्य सम्मको आधार मूल्यको लागि: रु. १,००,०००/- (एक लाख रुपैया मात्र)
- २) दश करोड रुपैया भन्दा माथी प्रत्येक दश करोड सम्मको लागि: रु. ५०,०००/- (पचास हजार रुपैया मात्र)

उदाहरण:

(क) दश करोड रुपैया आधार मूल्यको लागि: रु. १,००,०००/- (एक लाख रुपैया मात्र)

(ख) पच्चीस करोड पचास लाख पाँच हजार पाँच सय रुपैया आधार मूल्यको लागि:

पहिलो दश करोडको लागि शुल्क : रु. १,००,०००

दोश्रो दश करोडको लागि शुल्क : रु. ५०,०००

बाँकी पाँच करोडको पचास लाख पाँच हजार पाँच सय सम्म को लागि शुल्क : रु. ५०,०००

रु. २,००,०००/- (रुपैया दुई लाख मात्र)

स्पष्टिकरण: आधार मूल्य भन्नाले:-

- (१) आपसमा गाभिने र आपसमा मिल्ने कार्यको हकमा संलग्न हुने पक्षहरुको चुक्ता पूजीको योगलाई जनाउँदछ ।
- (२) शेयर खरिद, संरचना / आयोजनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण र प्राप्ति वा ग्रहणको हकमा निवेदकको पछिल्लो कुल चुक्ता पूजी वा शेयर संरचना परिवर्तन हुने भएमा सो पश्चात् कायम गरिने कुल चुक्ता पूजी मध्ये जुन बढी हुन्छ सोलाई जनाउँदछ ।

अनुसूची ४.१ : सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट व्यक्त गरिएको शुभकामना

काठमाडौं, नेपाल

शुभकामना

स्थापनाको दोस्रो वर्ष पूरा गरेको अवसरमा विद्युत नियमन आयोग, पदाधिकारीहरू, कर्मचारीहरू तथा आयोगसँग सम्बद्ध सबैमा दोस्रो स्थापना दिवसको हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ को व्यवस्थाबमोजिम स्थापना भएको विद्युत नियमन आयोगले पाछिल्लो दुई वर्षमा विद्युत क्षेत्रको विकास तथा प्रबर्द्धनमा गरेको योगदान प्रशंसायोग्य रहेको छ । आयोगले आगामी दिनहरूमा समेत आफ्नो काम, कारबाही, कर्तव्य र आधिकारको अति प्रयोग गरी विद्युत नियमन गर्ने कार्यलाई थप सशक्त एवं प्रभावकारी बनाउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

विद्युत उत्पादनको प्रचुर सम्भावना बोकेको हाम्रो देशमा विद्युत उत्पादनको समुचित उपयोग तथा व्यापारमार्फत देशको अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गर्ने नेपाल सरकार एवं सरोकारवालाको लक्ष्य रहेको छ । यसै परिप्रेक्षमा विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण र व्यापारलाई सरल, निष्पक्ष, व्यावसायिक र पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हकहित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालाई अगाडि, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त र सुरक्षित बनाउनु आवश्यक थियो । त्यसका लागि स्वशासित एवं संगठित नियमनकारी संस्थाको रूपमा स्थापित यस आयोगले आफ्नो स्थापनाको दुई वर्षमा नै आफ्नो काम तथा कारबाहीसँग सम्बन्धित कार्यविधि, विनियमावली तथा निर्देशिकाहरूको तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन गरी छोटो समयमा नै आफूलाई एक सबल र सक्षम नियमनकारी निकायको रूपमा स्थापित गरिसकेको छ ।

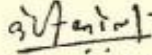
यसका अतिरिक्त, आयोगको नियमनकारी कार्य प्रभावकारी भई २०७७ असार १ गते देखिको विद्युतको खपतमा लागू हुने गरी औसतमा १ प्रतिशतले विद्युत महसुल दर घटाउने निर्णय गरेको छ । विद्युतीय ऊर्जालाई सम्पूर्ण नेपालीको पहुँचमा पुऱ्याउने नेपाल सरकारको नीतिलाई आत्मसात् गर्दै मासिक १० युनिटभन्दा कम उपभोग गर्ने ग्राहक उपभोक्ताको विद्युत महसुल नलाग्ने गरी आयोगले गरेको जनमुखी निर्णय प्रशंसनीय छ ।

अझ एक कदम अगाडि बढेर नेपाल राष्ट्र बैंक तथा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयसँग समन्वय गरी बन्द हुने स्थितिमा पुगेका करिब ३९ वटा जलविद्युत आयोजनाहरूलाई एक प्रतिशत ब्याजदरमा पुनःकर्जा उपलब्ध गराउने प्रबर्द्धनात्मक एवं सहजीकरणको काम पनि गरेको छ । विद्युत क्षेत्रको अभिभावकीय भूमिकासमेत निर्वाह गरेकोले यसमा आयोग घन्यवादको पात्र बनेको छ ।

विद्युत नियमन आयोगले विद्युत क्षेत्रमा रहेका चुनौती तथा समस्याको सामना गर्दै छिमेकी राष्ट्रका विद्युत क्षेत्रका अन्य नियामकीय निकायहरूसँग सहकार्य गरी द्विपक्षीय, त्रिपक्षीय एवम् बहुपक्षीय विद्युत व्यापार गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्नु पर्नेछ । हामीले पन्ध्र हजार मेगावाट बराबर विद्युत उत्पादन गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य राखेका छौ । राष्ट्रको आर्थिक उन्नतिमार्फत समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्न यरा लक्ष्यले राघाउ पुऱ्याउने छ । यस प्रयासमा विद्युत नियमन आयोगलाई स्रोत, साधन एवम् जनशक्तिको अभाव हुन नदिन नेपाल सरकार प्रतिबद्ध छ ।

अन्त्यमा, विद्युत नियमन आयोगको दोस्रो स्थापना दिवसको अवसरमा पुनः हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

२५ वैशाख, २०७८

केपी शर्मा ओली

अनुसूची-४.२: माननीय मन्त्रीज्यूबाट व्यक्त गरिएको शुभकामना

मा. टोप बहादुर रायमाझी
मन्त्री
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय

नेपाल सरकार

सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल
www.moewri.gov.np
toprayamajhi@gmail.com

शुभकामना

नेपालको विद्युत क्षेत्रको नियामकीय निकाय विद्युत नियमन आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकारको सुसक्षमताका साथ पालना गर्दै दोस्रो वर्ष पूरा गरेको अवसरमा हार्दिक बधाई एवं शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

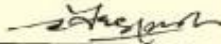
विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ को व्यवस्थाबमोजिम स्थापित यस आयोगले आफ्नो स्थापनाकालको दुई वर्षमा गरेको काम, कारबाही तथा विद्युत क्षेत्रको संरक्षण एवं प्रवर्द्धनको क्रममा निर्वाह गरेको भूमिका सराहनीय रहेको छ । आयोगले दुई वर्षको छोटो अवधिमा आफ्नो काम, कारबाहीसँग सम्बन्धित कार्यविधि, विनियमावली तथा निर्देशिकाहरू जस्ता नियामकीय उपकरणको तर्जुमा गरेको, जत वर्ष मात्रै विद्युत नियमन आयोग अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति एक आपसमा वा अन्य संगठित संस्थासँग गामिन, आपसमा मिलन, शेयर खरिद, संरचनाको खरिद बिक्री वा हस्तान्तरण, प्राप्ति वा ग्रहण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७को तर्जुमा गरेको तथा केही निर्देशिका तथा विनियमावलीमा संशोधनको रूपमा लिएको छु । विद्युत नियमन आयोग राष्ट्रको विद्युत क्षेत्रको स्वतन्त्र नियामकीय निकाय भएको हैसियतले देशव्यापी रूपमा विद्युतको उत्पादन, प्रसारण, वितरण र व्यापारको सरल रूपमा तालमेल र प्रवाह गराउन आयोगको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ ।

पहिलो पटक एक स्वतन्त्र नियमनकारी संस्थाको रूपमा आयोगले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको वित्तीय अवस्था तथा गोमेल कोरोनाभाइरसको (कोभिड-१९) महामारीले आम नेपाली जनताको क्रय क्षमतामा पारेको असरसमेतलाई हृदयङ्गम गरी व्यापक रूपले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको वित्तीय विश्लेषण गरेर अनावश्यक सर्चहरू कटौती गर्ने उपायसहित २०७७ आषाढ १ गतेदेखिको विद्युतको खपतमा लागू हुने गरी औसतमा ९ प्रतिशत ले विद्युत उपभोक्ता महसुल दर घटाउने तथा अति विपन्न वर्गका जनतालाई मासिक १० युनिट सम्मको विद्युत खपतको शुल्क नलगाउने जस्ता जनमुखी निर्णयहरू गर्ने सफल गणना आयोग धन्यवादको पात्र बनेको छ ।

साथै, अति रुग्ण भई बन्द हुने स्थितिमा पुगेका करिब ३९ वटा जलविद्युत आयोजनालाई १ प्रतिशत ब्याजदरमा पुनरर्जा उपलब्ध गराउन नेपाल राष्ट्र बैंक तथा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयसँग समन्वय गरेको प्रवर्द्धनात्मक र सहजीकरणको भूमिका अत्यन्तै सराहनीय रहेको छ ।

स्वदेशमा उत्पादित विद्युतलाई देशमा खपत गर्न प्रोत्साहित गर्ने तथा स्वदेशमा खपत गरी बाँकी रहने अतिरिक्त विद्युतीय ऊर्जालाई क्षेत्रीय बजारमा उपलब्ध गराउने नेपाल सरकारको नीतिबमोजिम आयोगले छिमेकी मुलुकका विद्युत क्षेत्रसँग सम्बन्धित नियामकीय निकायसँग समन्वय र सहकार्य हुने गरी अन्तरदेशीय तथा क्षेत्रीय व्यापारलाई प्रोत्साहन गर्न पहल गरेको कदम मननयोग्य रहेको छ ।

विद्युत नियमन आयोग आफ्नो काम, कर्तव्य प्रति वफादार रही अघि बढेछ र एक कुशल नियमनकारी संस्थाको रूपमा यसैगरी उदाहरणीय परिचय दिँदै अघि बढ्ने पूर्ण विश्वास लिएको छु । साथै, पछिल्लो दुई वर्ष जस्तै आगामी दिनहरूमा पनि विद्युत क्षेत्रमा रही आफ्नो चुनौती र समस्याको समाधान गर्दै नेपाली जनताका आशा र मरोसालाई मनन गर्दै अघि बढ्ने क्रममा आयोगलाई स्रोत, साधन तथा जनशक्तिको कुनै कमी हुन नदिन ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय प्रतिबद्ध रहेको विश्वास दिलाउँदै दोस्रो स्थापना दिवसको अवसरमा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय र मेरो तर्फबाट पुनः हार्दिक बधाई एवं शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

टोप बहादुर रायमाझी
मन्त्री

२५ वैशाख, २०७८

अनुसूची -४.३ : स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकको संस्था, नेपालबाट प्राप्त शुभकामना

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

विद्युत नियमन आयोगले हालै आफ्नो स्थापनाको दोश्रो वर्ष पुरा गरी तेस्रो वर्षमा प्रवेश गरे लगत्तै आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेका उपलक्ष्यमा स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इप्पान) को तर्फबाट आयोगका अध्यक्ष श्री दिल्ली बहादुर सिंहज्यू लगायत सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरूमा हार्दिक बधाई तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छौं ।

विगत दुई वर्षमा विद्युत नियमन आयोगले विद्युत उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाउन तथा ऊर्जा क्षेत्रको विकासका लागि थुप्रै उदाहरणीय कार्यहरू अगाडी बढाएकोमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौं । आयोगले नियमनकारी भूमिका निर्वाह गर्नका लागि विभिन्न नियामकीय उपकरणको तर्जुमा गरेको छ । जसमध्ये ऊर्जा क्षेत्रसंग सरोकार राख्ने विद्युत सम्बन्धि कम्पनिको शेयरको सार्वजनिक निष्काशन सम्बन्धि निर्देशिका, २०७६, विद्युत खरिद विक्री तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने शर्त सम्बन्धि विनियमावली, २०७६ तथा अनुमती प्राप्त व्यक्ति वा आयोजना गाभित्ने, प्रप्ती, खरिद विक्री, ग्रहण वा हस्तांतरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७ को मस्यौदामा कोभिड १९ ले सिर्जना गरेको जटिल परिस्थितिका बावजूद प्रविधीको उच्चतम प्रयोग गरी इप्पान लगायत अन्य सरोकारवाला निकायसंग राय सुझव संकलन पश्चात लागू गरेको छ । साथ साथै यस्ता निर्देशिकाहरू सरोकारवालाहरूको र समयको माग बमोजिम आयोगले संशोधन पनि गरिरहेकोमा इप्पान विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ र भविष्यमा पनि आवश्यकता अनुरूप यस्ता नियम तथा निर्देशिकाहरू परिमार्जन गर्दै समय सापेक्ष बनाउने नै छ ।

ऊर्जा क्षेत्रमा आयोगको स्थापना पूर्व तिजी क्षेत्रले थुप्रै विभेदकारी व्यवहार भेट्नु परेको अवस्था रहेकोमा आयोगको स्थापना पश्चात सोको अन्त्यहुने आशा तिजी क्षेत्रले राखे बमोजिम आयोगले २०७२ सालमा घोषण भएको १० मेगावाट सम्मका जलविद्युत आयोजनालाई हाइड्रोलोजी पेनाल्टी नलागाउने व्यवस्था आयोगको निर्देशन पश्चात कार्यान्वयन हुनेकममा रहेको छ । यद्यपि कार्यान्वयनमा देखिएको समस्या ग्रस्त आयोजनालाई अष्टयारो पारेकाले कार्यान्वयनको पाटोमा पनि आयोगले सशक्त भूमिका निर्वाह खेल्नुपर्ने आवश्यकता छ । साथै यसै गरी अन्य पूर्व घोषित सहूलियतहरू पनि आयोगको पहलमा कार्यान्वयन हुन्छ भन्ने तिजी क्षेत्रले विश्वास लिएको छ ।

यस बाहेक सिमित श्रोत, साधन तथा कोभिड १९ को महामारीले सिर्जना गरेको जटिल परिस्थितिका बावजूद आयोगले पिपिएका लागि ई हियरिङको माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवाई तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिबाट प्रप्त अन्य निवेदन उपरको द्रुत कारवाही गरी ऊर्जा प्रबंधकहरूको हितमा काम गरेको इप्पानले महसुस गरेको छ । साथ साथै इप्पानले ऊर्जा क्षेत्रको विकासका लागि आयोजना गरेका थुप्रै कार्यशाला, छलफल तथा गोप्टीमा सहभागी भई कार्यक्रमको सोभा बढाई तिजी क्षेत्रको हिसला बढाइदिनु भएकोमा आयोगका अध्यक्षज्यू लगाएत सबै सदस्यज्यूहरूमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।

आयोगले आगामी दिनहरूमा पनि ऊर्जा क्षेत्रको समुचित विकासका लागि सरकारबाट घोषण भएका सहूलियत कार्यान्वयन तथा विद्युत बजार प्रतिस्पर्धात्मक गर्नका लागि विद्युत व्यापारमा तिजी क्षेत्रको सहभागिताका लागि ठोस पहल गर्नका लागि आग्रह गर्दछौं । साथै ऊर्जा तथा जलविद्युत क्षेत्रमा रहेको थुप्रै समस्याको

समाधान गरी ऊर्जा विकासमा लागेका सरकारी तथा तिजी क्षेत्रलाई समान धरातल सिर्जना गरी ऊर्जा क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धात्मक तथा उपभोक्ता हितउन्मुख बनाउनका लागि आयोग ले महत्वपूर्ण तथा निर्णायक भूमिका खेल्नेछ भनि शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

कृष्णप्रसाद आचार्य

अध्यक्ष

स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इप्पान)

अनुसूची- ५ : आयोगका पदाधिकारीहरू तथा सचिवको वैयक्तिक विवरण

सन् १९८१ मा भारतबाट सिभिल इन्जिनियरिङ्ग सञ्जयमा स्नातक तह उत्तीर्ण गर्नुभएका अध्यक्ष श्री दिल्लीबहादुर सिंहले सन् १९९४ मा अस्ट्रेलियाको क्विन्सल्यान्ड विश्वविद्यालयबाट इन्जिनियरिङ्ग तथा प्रविधि व्यवस्थापन विषयमा स्नातकोत्तर उत्तीर्ण गर्नुभएको हो ।

आफ्नो जीवनको ४० वर्षको कार्यानुभव बटुल्नुभएको र त्यसमा पनि ३३ वर्ष राष्ट्रसेवक कर्मचारीको रूपमा बिताउनुभएका आयोगका अध्यक्ष सिंहले विगतमा विद्युत विकास विभागको महानिर्देशक एवम् जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालयको सह-सचिव जस्ता महत्वपूर्ण जिम्मेवारीहरू सम्हाल्नु भएको थियो । उहाँले आफ्नो कार्यकालमा ऊर्जा तथा जलविद्युत क्षेत्रको कोसे ढुङ्गा साबित भएका आयोजनाहरूको योजना, विकास तथा निर्माण कार्यमा सहभागी भई नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान दिनुभएको छ ।

६,७२० मेगावाट क्षमताको पञ्चेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजनाको निर्देशकको रूपमा समेत जिम्मेवारी बहन गर्नुभएका उहाँले मर्सयाङ्गदी जलविद्युत आयोजना (६९ मेगावाट) को निर्माण कार्यमा संलग्न रहनुभएको थियो भने समग्र विद्युत क्षेत्रको विकास गर्ने कार्यको सिलसिलामा विभिन्न जलविद्युत आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, वातावरणीय अध्ययन, दसौँ पञ्च वर्षीय योजना, नीति, ऐन, नियम तर्जुमा गर्ने कार्यमा समेत संलग्न रहनुभएको थियो । २०३८ सालमा ३ वटा खानेपानी योजनाका योजना प्रमुख भई अनुभव हासिल गरेका श्री सिंहले जलस्रोत मन्त्रालयमा वातावरण शाखा प्रमुख तथा नीति शाखा प्रमुख भई कार्यरत रहनुभएको थियो भने विद्युत विकास विभागमा योजना तथा आयोजना अध्ययन महाशाखा प्रमुख, उप-महानिर्देशक तथा महानिर्देशकको रूपमा कार्यरत रहनुभएको थियो । यस दौरानमा उहाँ जर्मन सरकारको जी.टी.जेड, नर्वे सरकारको नोराड र अमेरिकी सरकारको यू.एस.एड.द्वारा सञ्चालित सारी प्रोग्रामको काउन्टरपार्ट भएर सफलतापूर्वक कार्यसम्पादन गर्नुभएको थियो ।

यसका अतिरिक्त, उहाँले विद्युत तथा ऊर्जासम्बन्धी विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय मञ्च तथा समितिहरूका बैठकहरूमा नेपाललाई प्रतिनिधित्व गर्दै आफ्नो अनुभव तथा कार्यक्षमताको परिचय दिनुभएको छ । विद्युत विकास विभागद्वारा विकास गरिने बुढी गङ्गा जलविद्युत आयोजनाको ऋण सम्भौता गर्न टोली प्रमुख भई रियाद, साउदी आरेबियामा “अरब आर्थिक विकासको लागि साउदी फन्ड” सँग वार्ता गरेर “सफ्ट लोन” ल्याउन सफल हुनुभएको थियो । उहाँले सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देश्यीय परियोजनाको लागि नेपाल भारतका विशेषज्ञहरूको संयुक्त टोलीको १२ औँ बैठकमा टोली प्रमुखको रूपमा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्नुका साथै नेपाल भारत जलस्रोतसम्बन्धी संयुक्त समितिका तेस्रो, चौथो र पाँचौँ बैठकहरू र नेपाल भारत संयुक्त स्थायी प्राविधिक समितिको दोस्रो बैठक जस्ता बृहत् राष्ट्रिय महत्वका बैठकहरूमा समेत सहभागी हुनुभएको थियो । अध्यक्ष सिंह ईश्वरी सम्वत् २००३ देखि २००८ सम्म नेपाल सरकारको प्रतिनिधित्व गर्दै नेपाल भारत ऊर्जा आदानप्रदान समितिको सदस्यसमेत रहनुभएको थियो । त्यसै गरी श्री सिंह २००९ देखि हालसम्म अनवरत रूपले चीनको हाङभाउमा अवस्थित International Network On Small Hydropower (IN-SHP) को निर्वाचित “बोर्ड अफ डाइरेक्टर” हुनुहुन्छ ।

अध्यक्ष सिंहले विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा प्रमुख वक्ता (Keynote Speaker) को रूपमा आफ्ना विचारहरू प्रस्तुत गर्ने तथा क्षेत्र विशेषका अनुसन्धानात्मक तथा विवेचनात्मक दस्तावेज प्रस्तुत (Paper Presentation) गर्ने सम्बन्धमा समेत प्रशस्त अनुभव बटुल्नुभएको छ। उहाँले अन्तर्राष्ट्रिय/राष्ट्रिय सभा, सम्मेलन, सेमिनार, सिम्पोजियम आदिमा सहभागिता जनाई ऊर्जा, दिगो विकास, जलविद्युत तथा त्यसका वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभावहरू तथा त्यसको न्यूनीकरणसम्बन्धी करिब ३ दर्जन कार्यपत्र, विचार तथा दस्तावेजहरू प्रस्तुत गर्नुभएको छ। कार्यपत्र प्रस्तुति तथा तालिमको सिलसिलामा उहाँले भारत, चीन, पोर्चुगल, इटाली, क्यानडा, इजिप्ट, अमेरिका, बेलायत, जर्मनी, नर्वे, फ्रान्स, स्पेन, जर्जियालगायत विभिन्न ३७ वटा देशहरूको भ्रमण गर्नुभएको छ।

आयोगको अध्यक्षको जिम्मेवारी सम्हाल्नुअघि अध्यक्ष सिंह सल्लाहकारको रूपमा एक अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संस्थासँग आबद्ध रही नेपालको विद्युत क्षेत्रका आयोजनाहरूमा विशेषतः प्रसारण लाईन निर्माणमा हुने गरेका ढिलाइलाई न्यूनीकरण गर्न पाइलट प्रोजेक्ट सञ्चालन गरी करिब ५ वर्ष ढिलो भैसकेको प्रसारण लाईन आयोजनाको प्रक्षेपण अनुसार दुई वर्ष अझ ढिलो हुने भएकोमा सो लाई १ वर्ष मात्र ढिलाई हुने गरी निर्माण सम्पन्न गर्नमा सफलता समेतहासिल गर्नुभएको थियो भने उहाँले प्रतिपादन गरेको मोडलको बारेमा पुस्तक पनि लेख्दै हुनुहुन्छ।

श्री सिंह साहित्यिक क्षेत्रमा पनि त्यत्तिकै सबल हुनुहुन्छ र हालसम्म उहाँका ६ वटा पुस्तक “दिलु सिंह”का नामले प्रकाशित छन् भने सातौँ पुस्तक प्रकाशोन्मुख रहेको छ। त्यसै गरी, उहाँले हाल २ वटा पुस्तकहरू लेख्न थाल्नुभएको छ।

विगतमा विद्युत महसुल निर्धारण आयोगका सदस्य सचिवसमेतको भूमिकामा रही नियमनको मामिलामा अनुभव बटुल्नुभएका उहाँ आयोगको प्रथम अध्यक्ष हुनुहुन्छ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान पुल्चोक क्याम्पसबाट सिभिल इन्जिनियरिङ्ग

डा. रामप्रसाद धिताल
सदस्य

सङ्घायमा स्नातक तह (१९९७) तथा जर्मनीको ओल्डेनवर्ग विश्वविद्यालयबाट नवीकरणीय ऊर्जा विषयमा स्नातकोत्तर (२००२) उत्तीर्ण हुनुभएका सदस्य डा. रामप्रसाद धितालले त्रिभुवन विश्वविद्यालय, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान, पुल्चोक क्याम्पसबाट नवीकरणीय ऊर्जासम्बन्धी इन्जिनियरिङ्ग विषयमा विद्यावारिधि (२०१९) गर्नुभएको छ। साथै, स्विडेनको लन्ड विश्वविद्यालयबाट दिगो विकासका लागि ऊर्जा र लगानीसम्बन्धी विषयको (६ महिना) सैद्धान्तिक ज्ञानसमेत लिनुभएको छ।

व्यावहारिक ज्ञानको सिलसिलामा उहाँले अन्तर्राष्ट्रिय संस्था APMG International बाट निजी-सार्वजनिक साभेदारीसम्बन्धी विषयमा प्रमाणपत्रसमेत हासिल गर्नुभएको छ। साथै, डेनमार्कबाट निजी-सार्वजनिक साभेदारी तथा नेतृत्व विकास (३ महिना) र आयोजना व्यवस्थापन (३ महिना) सम्बन्धी विषयमा प्रमाणपत्रसमेत हासिल गर्नुभएको छ। यसका अतिरिक्त, उहाँले युरोपियन विश्वविद्यालय फ्लोरेन्स स्कुल अफ रेगुलेसन इटालीबाट विद्युत प्रणालीको नियमन (५ महिना) तथा संयुक्त राज्य अमेरिकाको फ्लोरिडा विश्वविद्यालयबाट सेवा प्रदायकको नियमन तथा रणनीति (२ हप्ता) एवम् सेवा प्रदायकको वित्त विश्लेषण (१ महिना) सम्बन्धी विषयमा तालिम लिई नियमनको क्षेत्रमा दक्षता हासिल गर्नुभएको छ।

उहाँले विगतमा नेपाल सरकार, ऊर्जा जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयअन्तर्गत वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको कार्यकारी निर्देशकको रूपमा ४ वर्ष ६ महिना, सोभन्दा अगाडि दक्षिण प्रसान्त महासागरका टापुहरूको देशमध्ये भानुआतुमा अष्ट्रेलियन सरकारको सहयोगमा सञ्चालित भानुआतु सरकारको भूमि तथा प्राकृतिक स्रोत मन्त्रालयअन्तर्गत भानुआतु ऊर्जा कार्यक्रमको प्राविधिक सल्लाहकारको रूपमा (१.५ वर्ष), संयुक्त राष्ट्रिय विकास कार्यक्रम, अफगानिस्तान तथा ग्रामीण पुनर्निर्माण मन्त्रालयअन्तर्गत सञ्चालित ऊर्जा विकास कार्यक्रममा नवीकरणीय ऊर्जा विशेषज्ञ (२.५ वर्ष), वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रमा विभिन्न पदहरूमा (७ वर्ष), संयुक्त राष्ट्रिय विकास कार्यक्रम, नेपालको ग्रामीण ऊर्जा विकास कार्यक्रममा जिल्ला ऊर्जा सल्लाहकार तथा प्राविधिक अधिकृतको रूपमा (३.५ वर्ष) समेत गरी २० वर्ष नेपाल, अफगानिस्तान र भानुआतुको ऊर्जा क्षेत्रसम्बन्धी कार्यकारी, सल्लाहकार तथा प्राविधिक क्षेत्रको विज्ञको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गर्नुभएको छ।

डा. धिताल हाल विद्युत नियमन आयोगको प्रवक्तासहित योजना, अनुगमन, संस्थागत विकास, नियामकीय तथा बाह्य सम्बन्धसँग सम्बन्धित भूमिका निर्वाह गरिरहनुभएको छ।

उहाँले हालसम्म ऊर्जाको विषयसँग सम्बन्धित १८ वटा अध्ययन अनुसन्धानका कृति राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाहरूमा प्रकाशन गरिसक्नुभएको छ। नेपाल इन्जिनियरिङ्ग एसोसिएसन, नेपाल व्यवस्थापन संघ, नेपाल जर्मन शैक्षिक संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको आजीवन सदस्य तथा नेपाल ओल्डेनवर्ग नवीकरणीय ऊर्जा केन्द्रको अध्यक्षको रूपमा शैक्षिक एवम् सामाजिक कार्यमा सक्रिय रहनुभएको छ।

Linkedin Profile: <https://www.linkedin.com/in/ram-prasad-dhital-01422721>

**श्री रामेश्वरप्रसाद कलवार
सदस्य**

पन्जाब विश्वविद्यालयबाट इलेक्ट्रिक इन्जिनियरिङ्ग सङ्कायमा स्नातक तह तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट कानूनको विषयमा स्नातक तह उत्तीर्ण हुनुभएका सदस्य श्री रामेश्वरप्रसाद कलवारले पोखरा विश्वविद्यालयबाट प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन विषयमा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गर्नुभएको छ ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा ३३ वर्ष लामो कार्य-अनुभव बटुल्नुभएका उहाँले विगतमा उक्त संस्थाको आयोजना व्यवस्थापन विभाग, प्रशिक्षण केन्द्र विभाग तथा काठमाण्डौ क्षेत्रीय कार्यालयको प्रमुखको भूमिका निभाउनुभएको छ । उहाँले सामुदायिक तथा ग्रामीण विद्युतीकरण विभागमा कार्यरत रहँदा उमेर हदको कारण अनिवार्य अवकाश लिनुभएको हो ।

यसका अतिरिक्त, सदस्य कलवार नेपाल मध्यस्थता परिषद् (नेप्का) को आजीवन सदस्य हुनुको साथै उहाँ नेप्काद्वारा सुचीकृत क्रियाशील मध्यस्थकर्ता पनि हुनुहुन्छ । उच्च अदालत, पाटनको सुचीकृत मध्यस्थताकर्ता पनि रहनुभएका सदस्य कलवार पाटन उच्च अदालत, नेप्का तथा अन्य सम्बन्धित पार्टीद्वारा एकल मध्यस्थताकर्ता तथा मध्यस्थता ट्रिब्युनल सदस्यको रूपमा नियुक्त भई विभिन्न समाधानको कार्यमा संलग्न हुनुभएको छ। साथै, उहाँले Technical Advisor र मेलमिलापकर्ताको तालिमसमेत लिनुभएको छ ।

सदस्य कलवारले हाल विद्युत नियमन आयोगको प्राविधिक तथा इन्जिनियरिङ्ग सम्बन्धी जिम्मेवारी सम्हाल्नुभएको छ ।

श्री भागीरथी ज्वाली
सदस्य

त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट अर्थशास्त्र र जनप्रशासन विषयमा स्नातकोत्तर उत्तीर्ण गर्नुभएकी सदस्य श्री भागीरथी ज्वालीले नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयबाट शिक्षा शास्त्रमा स्नातक तह पनि उत्तीर्ण गर्नुभएको छ। उहाँसँग खानेपानी महसुल निर्धारण आयोगको सदस्यको रूपमा काम गर्नुभएको ४ वर्षको अनुभवको साथ साथै १७ वर्षको प्राध्यापनको अनुभव रहेको छ। सेसन सहकारी संस्थाको अध्यक्षको रूपमा ९ वर्षको कार्य अनुभव रहेकी ज्वाली विभिन्न सामाजिक र साहित्यिक संस्थाहरूसँग समेत आवद्ध हुनुहुन्छ।

विभिन्न पत्रपत्रिकामा आर्थिक र साहित्यिक लेखरचना प्रकाशित गर्दै आउनुभएकी ज्वालीका मात्रिगाथा र सतिसाल नामक २ वटा कृति प्रकाशित छन्। विभिन्न सामाजिक र साहित्यिक संस्थाहरूसँग आवद्ध हुनुको साथै सामाजिक र साहित्यिक गतिविधिमा समेत उहाँको संलग्नता रहेको छ। साहित्य विज्ञान प्रतिष्ठान, दधिराम स्मृति प्रतिष्ठान, थोर्गा काठमाण्डौ सम्पर्क तथा विकास मञ्च, अर्थशास्त्र शिक्षक समाज, गुल्मेली समाज, ज्वाली गुठी, निजामती कर्मचारी श्रीमती संघ आदि संस्थाहरूको आजीवन सदस्य रहेकी ज्वालीले साहित्य लेखन र सामाजिक सेवालाई निरन्तरता दिँदै आउनुभएको छ।

चीनको हान्जाउमा आयोजित Seminar on Small Hydropower and Sustainable Development of Rural Communities (5 to 25 September 2019), Organized by National Research Institute for Rural Electrification (NRIRE), भुटानको थिम्पुमा आयोजित Fourth SAARC Regulators Meeting, International Conference on Climate Change, Water Resource and Disasters “ (Organized by UNESCO), वातावरणसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, विभिन्न अनुसन्धानात्मक र शैक्षिक तालिमहरूमा सहभागी हुनुभएकी ज्वालीले संयुक्त राज्य अमेरिका, कोरिया, सिंगापुर, भुटान, चिन र मलेसियाको भ्रमण गर्नुभएको छ।

श्री नूतनप्रकाश शर्मा

सचिव

भारतको रिजनल इन्स्टिट्यूट अफ टेक्नोलोजिबाट इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग विषयमा स्नातक उत्तीर्ण गर्नुभएका सचिव श्री नूतनप्रकाश शर्माले भारतको रुड्की स्थित इन्डियन इन्स्टिट्यूट अफ टेक्नोलोजीबाट हाइड्रो इलेक्ट्रिक इन्जिनियरिङ्ग तथा सिस्टम म्यानेजमेन्ट विषयमा स्नातकोत्तरको अध्ययन पूरा गर्नुभएको हो ।

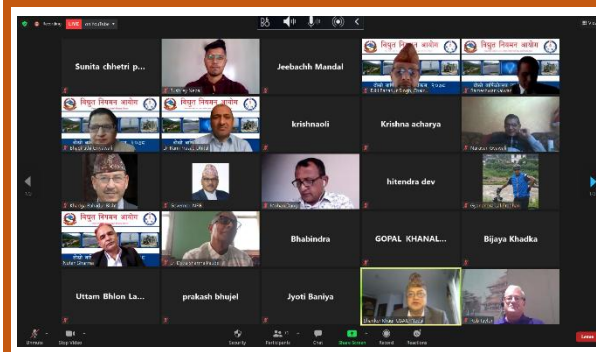
इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थानअन्तर्गतको पोखरास्थित पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कलेजबाट आफ्नो व्यावसायिक जीवनको शुभारम्भ गर्नुभएका शर्माले विद्युत विकास विभाग तथा विद्युत महसुल निर्धारण आयोगको इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरको जिम्मेवारी निभाउनुका साथै कालीगण्डकी “ए” जलविद्युत आयोजना (१४४ मे.वा.) को प्रसारण लाइनको निर्माण सुपरिवेक्षकको रूपमा

समेत कार्य गर्नुभएको थियो ।

विगतमा विद्युत विकास विभाग एवम् विद्युत महसुल निर्धारण आयोगका सिनियर डिभिजनल इन्जिनियरको भूमिकामा समेत कार्यानुभव बटुल्नुभएका उहाँ बहुप्रतिष्ठित बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना (१,२०० मे.वा.) को विस्तृत डिजाइन कार्यमा समेत संलग्न हुनुहुन्थ्यो ।

ऊर्जा क्षेत्रको सुधार, विद्युत महसुल, नियमन लगायत अन्य विषयमा एक दर्जनभन्दा बढी तालिम तथा सेमिनारहरूमा सहभागी हुनुभएका सचिव शर्माको विद्युत क्षेत्रको नियमन तथा विद्युत महसुल निर्धारणसम्बन्धी क्षेत्रमा विशेष ज्ञान तथा अनुभव रहेको छ ।

अनुसूची- ६: केही तस्बिरहरू

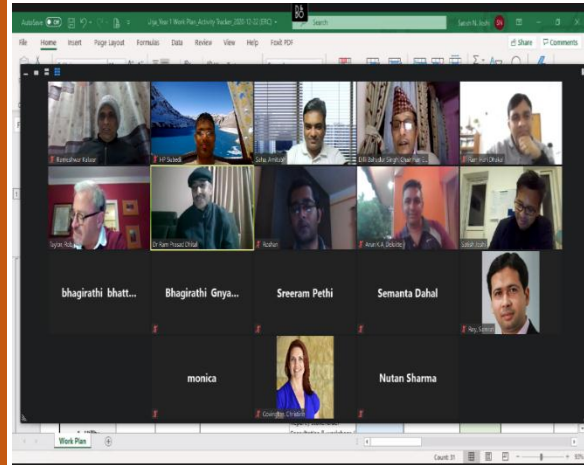
आयोगको दोस्रो वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित अनलाइन कार्यक्रम

आयोगका सदस्य तथा कर्माचारी एक जलविद्युत आयोजनाको अवलोकन गर्दै

आयोगका सदस्य तथा कर्माचारी एक जलविद्युत आयोजनाको अवलोकन गर्ने क्रममा

आयोगको कार्यसम्पादनलाई आधुनिक प्रविधिको सहयोगबाट अनलाइनमार्फत सरोकारवालाहरूसँगको पहुँच बढाउन आयोजित तालिम कार्यक्रम